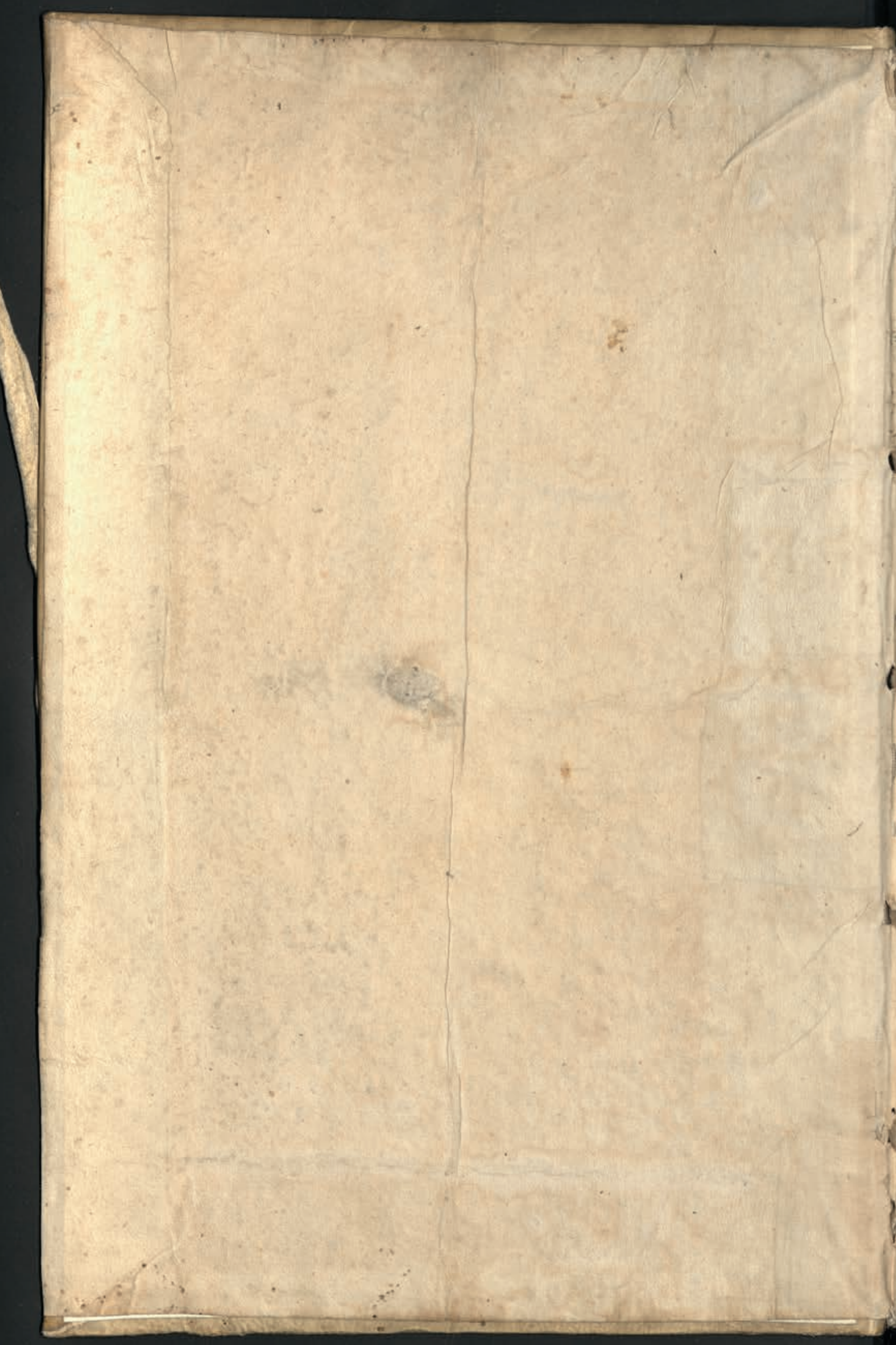

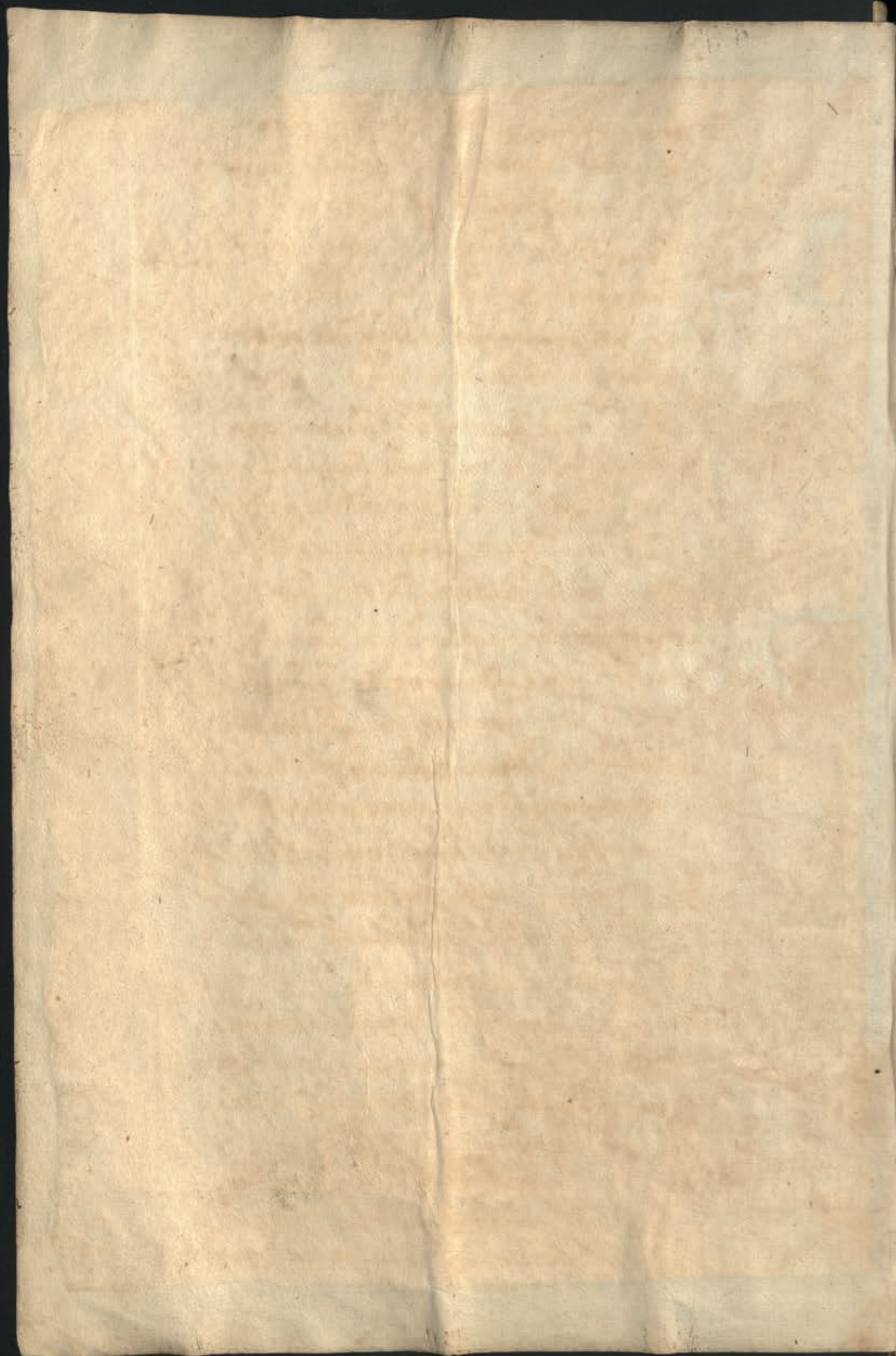
Libro delle Memorie *N.º 52.*

Liber Notabilium rer. mag. Com. Agues. et di.
dida m. Com. spectantem ex Brasimphens
in capto m. Com. fad. curthe Com. exillidens

11. 11. 11. 11. 11.

Liberatis Communitatis Terre Aquependetis a Reda-
 gis animalium euntium ad pascendum in Territo-
 ris Pontis Abbatis et Castri Montis Alti p. D.
 Andrea d. Petri de Correto Iudice generali in
 Patrimonis ————— n^o p. m^o

Copia Bulle exemptionis, et liberationis ab omni
 obligatione Urbis veterana ————— n° 2

Liberatis Civitatis Aquependetis p. Papam Grego-
 rium, a focariis, tallijs, impositionibus et alijs ser-
 vitijs faciendis non solis ante legatione Cardinalis
 Egidij legati ad partes Rusie ad beneplacitum
 tamen Sedis Apostolicæ. ————— n° 3.

Intimatio pacis facte inter Bonifatium Papam pro Ro-
 mana Ecclesia inter nobilem virum Gammone de
 seris in Castro Cyprii in temporalibus vicariis
 et ut dictus Gammone, ac omnes prole et habi-
 tantes Castro Cyprii, pro amicis habeantur et ut
 fides sancte Romane Ecclesie habeantur n° 4.

Breve Potestatis Terre Aquependetis date p. Bonifa-
 tium Papam nobili viro Jacobo de Tiris militi
 et familiaris ipsius Papa. ————— n° 5.

Concessio per Gregorium Papam Civitati Terre Aque-
 pendetis Cletharis Pretoris cum mero et mixto
 Imperio ad beneplacitum tamen Sancte Se-
 dis Apostolicæ ————— n° 6

Concessio p. Benedictum Papam ad augmentandum
 Terram Aquependetis habitatoribus, ut quicquid vene-
 runt ad habitandum in terra gaudeant privilegijs
 libertatis prout gaudet ceteris Terrigenis ————— n° 7

Concessio per Cemetem Papam Universitati Cive
Aquepende his et electionis Potestatis confirmandi
a Rectore Provincia Patrimonij — — n.º 8.

Horatio Bonifacii Pape octavi Communitati Aque-
pende his, ut propter offensiones, quas faciebat
Urbevetani contra dictam Communitatem Aque-
pende his, eadem Civitas persistet devota erga
Romanam Ecclesiam offerens se ad defen-
sionem sub plumbo signato cum capitibus
Sancti Petri et Sancti Pauli — — n.º 9.

Autoritas data Communitati Aquepende his gra-
uando tam clericos, quam laycos, ad soluen-
dum decima et alia onera pro possessionibus etiam
Ecclesiarum per Bertrandum Presbiterum Cardinalem
Apostolice Sedis Legatum — — n.º 10.

Autoritas data Potestati Aquepende his cognis-
cendi appellationes, que interponerentur ob
solutionem onerum Communitati Aquepende his, et
grauandi omnes et quoscumque realiter et perso-
naliter ad solvendum decima et onera dictis
Communi per Bertrandum Cardinalem Aposto-
lice Sedis Legatum — — n.º 11.

Littere in forma brevis Bonifacii Pape Commu-
nitati Aquepende his pro receptione in potesta-
tem dicitur Terre Vnium Jacobi de Vitis militem
et familiarem ipsius sancti.º dñi Pape — — n.º 12.

Horatio Benedicti Pape Civitati Aquepende his ad pro-
curacionem et de bono in melius in laude
et

22
et honorem Sedis Apostolicæ et Patriæ — n.º 13.
Reductio Consilij duodecim Virorum ad tractanda
negotia Communitatis Aquensensis ad tres
Viros & Cælestem Papam — — — — — n.º 14.

Commisio absolutiois à Juramento prestitis per
Civitatem Aquensensem sup. consuetudinibus fa-
ctis cum Urbetanis Dectori Provincia
Patrimony & Alexandrini Papam — — — — — n.º 15.

Responsio grata Mariani Pape Communitati Ter-
re Aquensensis gratias ad hunc pro fidelita-
te, et deuotione erga Romanam Ecclesiam n.º 16.

Autoritas siue privilegium eligendi Potestate
data Communitati Terre Aquensensis per
Gregorium Papam et publica copia in carta
membrana — — — — — n.º 17.

Privilegium per Bonifatium Papam concessum
Civitatibus et Terris Province patrimony
pro cognoscendis omnibus criminibus, et male-
ficijs exceptis quibusdam prout in eis cum alijs
formis incipiendo in causis maleficijs, nec
in extractionis gratie pariterque circa ap-
pellationes — — — — — n.º 18.

Vna lettera del Re Carlo De Francia alla Com-
munita d'Aquaspendete & ringraziare la detta
Citta di Sauer riceuuto certe compagnie, e de
mandaua all'impresa de Napoli, con pregare
anes de la Citta a far moritione e provisione
per suo parte. Tradotta di lingua francese

in Italiana per Martin^o Neuen^o Antonis
Piscensis d'Acquap.^{te} Abbate di san Martins in
Alam Città di Francia, qual del mese d'anno
1501 si ritrova in Acquap.^{te} ma Patria galu-
ni giorni fu nell' Anno 1494. — n°. 19.

Un'altra lettera del sopraddetto Re Carlo al-
la Comunità d'Acquapendete & avviso del
Suniere mandato, pregando a far provisione
per il passo delle compagnie che mandava all'
impresa di Napoli. Datata per il sopraddetto
Monig. Abbate di lingua Mantese in Italiana
si ritrova fu nell' Anno 1494. — n°. 20.

Petitis Aloysii de Monaldensis de Urbevetori contra
Civitatem Aquapendebis causa confirmum cum
Castro Triviana possessor per Civitatem
Aquapendebis — — — — n°. 21.

Privilegium Federigi Romanor^{um} Imperatoris se-
c^o Augusti Hierusalem et Sicilia Regis
Comunitati Aquapendebis municipal^{is} iurigi
ponet recipere venietes ad ibi habitandu
et q^o gaudeat omni^{us} libertatib^{us} sicut ipse
Aquapendiam sub Anno Dⁿⁱ 1242. et

Mense Decembris — — — — n°. 22.
Sentia, seu Caudum tara seu lacum sub confi-
nib^{us} inter Civitatem Urbis Veteris et Civitatem
Aquapendebis sub Anno 1417. sub die 26.

Montis septembris — — — — n°. 23.
Capitoli iur^{is} liberatis Civ^{is} Aquapendebis adatione Syndi-
ca et castaldionis Curie Patrimonij, sup^{er} maleficio
per Papa Gregorij XI. sub Anno 1405. — n°. 24.

Capitoli infra la Communita d' Aquapendente .e. + 23
quelli di Proceso fatti l' Anno 1520. — n° 25.

Gratia fatta per Pium Papam secundum Commu-
nitati Aquapendens de confirmatione Statutorum,
capitulorum, privilegiorum, indulgentiarum, Immunitatum
et Jurisdictionum

Item de aliqua quantitate pecuniarum pro repara-
tione Fontis Palee

Item q. Priores sint Iudices appellationum tam
in Civilibus quam in Criminalibus causis decem
libras infra

Item q. dicta Civitas non teneatur ad solvendum
aliquid pro expensis Rectoris Provinciae
Patrimonij in visitatione Curie Aquae-
pendentis annuatim — — — n° 26.

Gratia facta Communitati Aquapendens per Ca-
rolum Ducem Sabonae Comitem et
Capitaneum generalem Maiestatis Caesaris
q. Milites eius exercitus in transeundo nullum
dammum, et prejudicium faceret dictae Com-
munitati et hominibus sub die ultima Aprilis
1527. — — — n° 27.

Patente della Camera per la tratta del bestia-
me d' Aquapendente per andare a pa-
vere fuori del Territorio fatta nell' An-
no 1404. — — — n° 28.

Revocatio sen. Blasij de Ruderto Potestatis Cur-
ie Aquapendentis di. erat in off. cu. manda-
to, q. ei non deberet reddi obedientia, nec re-
gnis amplius pro Potestate sub Anno 1401. n° 29.

Ordo factus per ^{Summum} Georgium de Ruere
Episcopum Urbevetanum in soluendo decimas
in Terra Aquependenti Anno 1501. — n° 30.

Confirmatio Statuti q^d mulieres in domibus et locis
possint esse de Terra Aquependenti per
Julium Papam secundum sub Anno
Dni 1506. — — — — — n° 31.

Privilegium in forma copia per Alexandrum Papam
secundum q^d maleficia quecumq^e debeant co-
gnosci in Terra Aquependenti usq^e ad mor-
tem inclusive

Item q^d animalia dicta Cone possint extrahi
ad parcendum in l^{ib}ris usq^e ad xxx miliaria +
absq^e solutione trade et aliqua fida dog-
nerisq^e sub Anno Dni 1490. — — — — — n° 32.

Littere in forma brevis per Clementem Papam
Civibus Urbevetanis, quatenus noⁿ perturbet +
Aquependianos, sed eos amabiliter tractet
tamq^{uam} speciales et fideles devotos et filios
sancte Romane Ecclesie — — — — — n° 33.

Privilegia Alex^{andri} PP. VI. Civitatis Aquependenti pro Con-
suetudine Statutorum capitulorum et ordinamentorum +

Item de l^{ib}ris Resauriorum noⁿ pigrius agi
De l^{ib}ris officialium et cregentium in fidele cre-
gatione rigoris modestamete

De l^{ib}ris aratorum noⁿ sicut presertim repre-
sentat De l^{ib}ris fida

De l^{ib}ris Governatorum noⁿ sicut presertim repre-
sentat De l^{ib}ris fare la pena libero — — — — — n° 34.

24

Privilegium concessum Communitati Aquependens
de duodecim consiliariis, eligantur tres qui ce-
sident in simul pro tractandis negocijs Comu-
nis, qui modo nuncupantur Præses — — n.º 35.

Æcclesie Sæcularis hospitalis sancte scane Conę Aque-
pendens facta p̄ vicarium generalem Vene-
tanum in partem Theum Cardarelli de Cer-
ra Aquependens sub Anno Dni 1307. die
undecima Aprilis — — — — n.º 36.

Privilegium concessionis facte Communi Aquependens
pro mercato faciundo in die sabbati sub Anno
1452. Die vero prima Julij — — — — n.º 37.

Privilegia concessa multa capita sub Anno +
1485. Die 14. Mensis Novæbris — — — — n.º 38.

Declaratio inter Terram Aquependens et Castellum
Procon super Ecclesia sancte Mariæ
Mallapali, et Ecclesia sancti Angeli
et distans Ecclesiarum bonis et iuribus
per Conradum Marchionem de Monte Fer-
rato 1477 — — — — n.º 39.

Confirmatio privilegiorum et gratia omnium malefi-
ciorum, et Rebelionum commissorum in Terra Aque-
pendens, tam contra sedem Apostolicam quam
contra officiales quoscumque, et omnium om-
nium onerum, et impositionum, et confirmatio
omnium ordinum pro regimine per Rex^m
Dominum Baltassarum Conam Cardi-
nalem et Apostolicæ sedis Legatum sub
Anno Dni 1409. — — — — n.º 40.

Se ooooo

Declaratio sup. Confirmitate inter Communitatem
Aquepende tis et Ecclesiam sancte Marie
de Mallapalo — — — — — n° 41 +

Decreto camerale sup. distributione Salis ad
Distributio^{ne} gabelle beneficii Communitatis Aquepende tis
obtentum de Anno 1572. de Mense Ja-
nuarii diei Anni — — — — — n° 42.

Decreta facta per Nicolaum Perocum Pro-
vincie Patrimonij, q. Præses Terre Aque-
pende tis debent. Pare Sindicatu sicut
Dnus Potestas

Item q. non possunt expendere de pecunijs
Communis nisi usq. ad summam unius flo-
reni, cum decreto Consilij secreti præterq.
in transire alicuius Principis sive Legati
et cetera expense fieri debeant cum decre-
to Consilij generalis

Item q. pecunie Communis non possunt expen-
di, nisi per Commisarium Communis et cu'
bulleto manu Cancellarij

Item, q. non possunt fieri aliqua gratia per
Præses etiam cum Consilio generali de ali-
quis maleficijs, nec preponi possit absq. li-
tella Gubernatoris Provincie

Item q. gabelle et introitus Communis non
possunt fieri, neq. vendi nisi de ordine Con-
silij generalis — — — — — n° 43.

Auctoritas data per ^{num} Patrem Genera- 25
lem totius ordinis fratrum minorum Communitati
Aquependensis sup Monasterio sancte Clare dicto
Eure 7

Primo qd dicitur potuit eligere tres viros probos in syn-
dicos et procuratores dicti Monasterii, qui ha-
bent plenam auctoritate locandi, vendendi
permutandi bona Monasterii, cu' consensu Ab-
batum et Monialium

Item qd dicti tres Syndici possunt intrare claustrum Mo-
nasterii cum presentia Paris Confessoris

Item qd Moniales dicti possunt facere sine consensu
dictorum trium virorum

Item qd non possunt recipere aliquam puellam
pro moniali sine consensu et consensu dictorum
trium virorum

Item qd una clavis dicti Monasterii, serue-
tur per manum dictorum Syndicorum, et sine illorum
presentia nunq' aperiantur

Item qd Confessor non possit intrare in dicto Mo-
nasterio nisi pro administratione sacramentorum
et alij ordinis prout in eis sub anno 1535. n. 44.

Declaratio per Dominum Mattheum de Boncambis
de Camerino Audivorem Domini Governatoris
Provincia Patrimonij, et Commissarii
specialem super consensibus inter Communi-
tatem Civitatis Aquependensis et Communitate
Castri Proven sup causa Castellum sub
anno Domini 1458 n. 45.

Privilegia copata Communitati bene Aquepen-
dentis a N^{ro} D^{no} Commissario Camere Aposto-
lice de mandato et ordine Eugenij Pape quart^o V^o.
Confirmatis Statutis et omnibus privilegiis Civitatis
Item q^o tempor^o retineant Communitatem predictam
sub devotione S. R. E. et q^o adinabitur
et tractabitur sicut ceteri subditi, Et q^o quicq^o
infur^o dictae bene concedatur alicui Capi-
tano superiori vel baroni sine expressa licen-
tia dicti Populi et Cui
Item confirmatio Privilegii imperpetuum una cura
civibus possint facere Statuta et reformatio-
nes, correctiones, additiones, et mutationes ut
opus erit cum confirmatione Rectoris
Item electio Potestatis et alior^o officialium et
Cancellarij
Item omnes gabelle imposte, et imponende in
terra Aquependentis sint dicti Communitatis, et
nulla gabella possit imponi et imponenda
q^o aliquem Summum Pontificem sive
Legatum
Item omnes condemnationes malefactor^o et
traordinarijs, et damnorum datorum
imperpetuum sint dicti Communitatis
Item prima cause tam civile quam
criminales cognoscere debent in terra
Aquependentis alias alibi facta
non valent, nec tenent de iure, neq^o
de facto
Item q^o possint extorere sal undiq^o prout
possunt

postunt Verbiensis

26

Item q. possit excohere grauum ex quoung lo-
co S^{cti} Romane Ecclesie

Item q. gentes armos sanctae Ecclesiae uenientes
in Terra Aquependetis debent solvere om-
nes uectonalias. Et nullus possit grauari ad
dandum aliquis sine securis. Que privile-
gia fuerunt confirmata etiam a multis
Papa. v. Ita a Pio Secundo, Item
a h^{ab} Papa. v. qui etiam concessit q.
possit per Comune Aquependetis exigi
pedagium animalium pascuarum vsq.
unum animal 20. solidos pro quolibet
branis et partes sunt concessae multis aliis
concessionibus

n° 46.

Privilegium Gregori Pape concessi
Communitati Terre Aquependetis q. omnes
causae criminales, aut etiam ciuiles p^{ri}me
cognoscantur in Terra Aquependetis - n° 47.

Concessio per Clemem Papam ut
possit per Comune Aquependetis exigi pas-
sagium Pontis Palee per quinquennium
causa restorationis facte in aliqua par-
ticulari dicti Pontis per dictu Comune - n° 48.

Declaratio per Cardinalem Vitellum Camera-
rium Camere apostolice q. Colon, arrendarij,
negocij q. g^{er}entes, et factores Religiosorum
pro suis bonis non esse exemptos ab impositionibus

Cameralibus et teneantur ad onera publica.

Et circa gabellam Carnis, declarat religio-
sus mercatares esse exemptos, quo ad Carnes
quas pro eorum usu solo de propriis armis
mactant Domini eorum, dummodo de illis det
notitiam Commissariis, et ab omnibus oneribus per-
sonalibus dictis religiosis, et a taxis equorum, et
ab hospitandis melioribus declarat exemptos.

Et Camera teneatur dare eis sal gratis n° 49.

Confirmatis Statutis, et privilegiis Civitatis,
Aquependensis per Nuncios^{mum} Camerarium
in Romana Ecclesia, cum relaxatione Cen-
te partium subsidij unius Anni pro repara-
tione murorum.

Accedam quod omnes dicti Communis Aquependensis
non possint molestari a Doganensis occasio-
ne fide animalium — — — — — n° 50.

Concessio auctoritatis super Monasterio sancte
Clare de terra Aquependensis M^{ms} et D^{ms}
Dno Guidoni Accarnis Cardinali nuncupato
de sancta Flora Camerario sancte Roma-
ne Ecclesie per P^{rem} Papam iii sub
Anno Dni 1562. Die 23. Decembris n° 51.

Confirmatis privilegiis Communitatis pre-
dictam ne Communitas Aquependensis tene-
atur ad electionem Syndici pro de-
nunciatione maleficij Gubernatori vic-
tibus per Vicelegatum Province sub
Anno 1403. Die 15. Julij — — — — — n° 52.

Reverendissimi Domini Episcopi Urbis
veteris n. 507.

Committis per Besaurarium sanctiss. Domini
nostri Papae Commissario Apostolico ne mo-
lestaret Hospitali sancti Vallari Rente
Aquependendis causa decimarum et medietatis
fructuum sub Anno 1553. in forma Copiae n. 59.

Confirmatio in forma copiae per Cardinalem Ca-
meracium Cameracensis decimarum in Patrimonio ne
molestare debeat Hospitali sancti Vallari
occasione decimarum n. 60.

Concessio Communitati Aquependentis per
et Dominum Guillelmum Guionem Francicum For-
tissimum Cardinalem de sancta Florentia Camerac-
ensem sanctae Romanae Ecclesiae et Gover-
natorem perpetuum Curiae Aquependentis
electum a sanctiss. Domino Papa Quarto
videlicet

Confirmatio Statutorum et privilegiorum ac Refor-
mationum

Item reintegratio malefactorum proventus de
capitalibus

Item extractio vini et fabarum in permu-
tando in grana

Item quod officiales debeant stare syndicali n. 61.

Liberatio quilibet Populi secundum Contractum Aquepen-
dentis a retentione decimarum pro restauratione

Domini Palei Humilis prope Civitate Urbis Urbis n. 62.

20

Privilegium Comitis Papae septimi Sicardi
Aquependetis qui in festo sancti laurentij
possunt fieri mundiciae in terra Aquependetis
per octo dies sub anno Domini 1533. n.º 63.

Prohibens Lesnis Papae Decimo, ne quisquis sine
Cuius sine laesla, etiam nihilis erret di-
spendians sine te Romane Ecclesie, sine et
arma neq. defensibilia neq. offensibilia, neq.
de via, neq. de nocte in terra Aquependetis neq.
in eius territorio sub anno Domini 1519. n.º 64.

Libertas Civitatis Papae Sexti Communitatis Aquepen-
detis ab accipione, sub anno Domini 1519. n.º 65.

Item annulla gabella et civitati servanda Cor-
netaris

Item relaxatio quinquaginta ducatorum de muros
dis apostolicis pro restauracione muros n.º 65.

Concessio malefactorum sine pena per Lesnem
Papam Decimum Communitati Aquependetis
Anno Domini 1519. n.º 66.

Mandatum S. S. Papae quarti Communitati
Aquependetis pro ferendo canone salinis
faciens ad casum sancti quiri ad ad
Tieniam sub anno Domini 1479. n.º 67.

+ Privilegium Pauli Papae quarti Communitati
Aquependetis pro confirmacione privilegiorum
exemptionum, immunitatum, statutorum, ordina-
tionum, reformationum, decretorum et facultatum

etiam de terra Aquependensis nullatenus
possit dari in administratione seu gu-
bernium alio, expresso consensu Comuni-
tatis aliorum personarum

Item de iure tam Civile quam in municipalibus
de terra ipsius Instancia cognoscenda
debet a Proestare cum tot sub anno
1511.

Concessio Leonis Papae Decimi Communitatis Aquen-
pendensis Venationis et aucupationis per-
tineti Territorii Aquependensis pro rebus
tammine et ad compensationem respectu sub
Anno Domini 1519. n. 69.

X Confirmatio Pauli Papae secundi Statutorum et
privilegiorum Terrae Aquependensis
Item relaxatio Terrae parisiensis rationis sub-
sidij unius anni pro reparacione maris
sub anno 1464. n. 70.

Confirmatio Nicolai Papae quinti Statutorum
et privilegiorum Communitatis Aquapae n. 71.

Confirmatio Leonis Papae secundi Statutorum et
privilegiorum Civitatis Aquependensis
sub anno Domini 1513. n. 72.

Confirmatio Innocentii Papae octavi Statutorum
et privilegiorum Civitatis Aquependensis
Item relaxatio subsidij per unum annum pro prepara-
cione Terrae Aquae sub anno Domini 1484. n. 73.

Concessio Alexandri Papae sexti Civitatis Aquependensis
genarum

Fida

panoz maleficiorz
Item animalia dicte terre possint duci. et re-
duci ad pascuandu circa territoriu aquepen-
dentis p viginti miliaria aboz, resturone fide
et tracte sub Anno Dni 1493. — n.º 74.

+ Confirmatis Sixti Pape sexti Statutorz et pri-
uilegiis Citatis terre aquependentis.

Item q. cause tam Ciuiles quam criminales
in prima instantia cognoscantur a Pot-
estate dicte terre circa dictam terra nulla-
tenus creandi possint

Item q. dicta terra non possit dari in guberni-
um; seu administratione alicui sine expresso
consensu Citatis sub Anno Dni 1550 — n.º 75.

Renouatis seu prohibitis Publicanis facte p
Citati aquependentis sub Anno Domini
1514. — n.º 76.

Confirmatis Pij Pape quarti Statutorz et priui-
legiis terre aquependentis

Item q. Cause tam Ciuiles quam criminales
debeant cognosci a Potestate dicti loci
et circa dictam terram creandi nullate-
nus possint sub Anno Dni 1561. — n.º 77.

Confirmatis Pauli Tertij priuilegiis Indul-
torz, breuium, Immunitatu. et gratiaz Com-
munitati aquependentis sub Anno Dni 1554. n.º 78.

Confirmatis Clemens Pape septimi capituloz
Priuilegiis, Indulcorz breuium, Immunitatu

concessionu, et gratias Communis Aque-
pendentis sub Anno Domini 1533. — n° 79.
Deputatis Commissarij Apostolici per Alex-
andrum Papam VI. contra eos, qui
molestarent viatores, et Romipetas cum ordi-
ne, q. certa die, et hora publicaretur queda
bannimeta, et ut Communitas teneret iu-
ginti bene expostos, et armatos, qui per unum
Mensem continuu et toto Territorio Aque-
pendentis occurrere, capere, et punire de-
beret nec intra dictum terminu ingredi-
ret ad Terru sub die 20. Mayi 1530. n° 80.

Mandatum Alexandri PP. VI. Communitati
Aquependentis pro receptione, ac sumpti-
bus faciendis Cardinali de Bononia eius
Deputati legato ad veneris Dominium sub
die 25. Augusti 1499. — n° 81.

Mandatum Alex^{ri} PP. VI. Communitati
Aquependentis q. deberet mittere ad Urbem
omnia animalia, et aves, quos capere
potuerunt uenando, et aucupando ac
etiam, capones, pullos, et gallinas in qua
maxim copia potuerit pro die natalis Om-
nis pro festis faciendis in Urbe in translatione S^{cti}
Lucerij de Borgia iuxta Alphonso Ferra-
rie Ducali primo marito sub die 6. De-
cembri 1501. — n° 82.

Sequestratis Inchoi Celestine sancte Marie
Urbe

Terrae Aquependensis in manibus dicte Communitatis per Cathelicum Iapamij causa lris que vertebat sup dictis promissa inter Cardinalem sancte Fraxlarie et Petrum Depupant Presbiterum n.º 83.

Concessio vacante salinarum ducelarum gran per Communitatem Aquependensis de Terris provincie pro beneficiis dicte Communitatis causa indigentis, quam sure dicta Communitas dabat per Paulu P. P. secundum sub Anno Dni 1466. n.º 84.

Mandati Clemens Pape septimi Communitati Aquependensis pro consignatione artilleriarum cum baculis pulveris ac pilis ferreis curribus, et rebus alijs bellicis Reipublice succenti que commodauerat Duci Albanie et restituerat in Terra Aquependensis n.º 85.

n Breue Innocentii Aquependensis in personam Domini debris de Aquila per Paulu P. P. in quo constat solita clerico que febat Communitate Aquependensis de tribus viris et confirmatione de vno eorum pro Potestate summu Pontifice sub Anno 1477. n.º 86.

Mandati Alexander P. VI. Communitati Aquependensis pro favore dando Antonio Parapensis pro capiendis bonis Parois Pauli et alijs rebellium que erant in Conche tanet Augustini et deferendis ad dnu Genu Pontifice sub Anno 1503 n.º 87.

Mandatam Alexandri Pape sexti communitati
Aquependensis pro obedientia danda communitati
suis contra depredatores huius sub Anno 1470. n.º 88.

Inde non iniqua
fratris ob
statut

Breue quod Potestas ad accipiat spoliata
ultra forma Statutorum Breve Aquependensis
concessu & felice recordatione Pape sexti
quarti Decusq; inuisibiliter obsecrationem
ab omnibus personis

Item confirmatis privilegiorum et Statutorum
Civis

Item ecclesie Pedagii animalium sine
pansentium de non animalium pro quolibet
transit pecudum sine viginti solidis et pro
alijs animalibus secundum Tabulam datam

Item relaxata Curie pacis sub sidij pro
Abbatibus pro reformatione morum Curie
Aquependensis sub Anno 1471. n.º 89.

Gratia facta per Pium Papam secundum
quibusdam dominis Aquependensis de parvis
in quibus fuerat condemnati per iudicem
Vatignensis occasione simularum et insultus
facti contra Potestatem Aquependensis et eius
familiam cum admissione cassationis processus
et condemnationis ab eis aliqua mercede
sua solutione sub Anno 1474. n.º 90.

Appellatio & Querele sancte Victoria et
alium canonicum de la Celerie & Pastorem
de Angeli de Mercato Pastorem s.º
Petri Pastorem sancti laureij. Pastorem
ca

211

Cecelie sancti Septhani ac etiam per
Nostrum Cecelie s^ri Angel de Moro,
ac etiam per Communitatem Aquependelis
a quibusdam agruaminibus que faci-
bant Gubernare & Restaurare Ins-
uarie Dantomony

Imprimis pro receptione Castellani quem
ponebant in Monte Flaccino cu' fideiussor-
ibus et ammatioribus

Item causa reuocacionis privilegiorum Comu-
nitatis Aquependelis per Bapam Bonifa-
tium que concessa fuerat a Papa
Iohanne, ad tantum ex gratia, uerz etia'
pro remuneracione danorum et iniuriarum
passarum per dictu' Comune ab Urbeneris
et alijs excommunicatis, et Rebellibus
sancte Romane Ecclesie in occasione
Viroz, et Mulierz Aquependelis numero
plusq; quadringentoz et danorum occisa-
roz centu' quinquaginta millibz florenis
auri pro dictis occisionibus que dicto
Co. promissum fuerat referi a cetero
Cardinalium in vacacione sedis apostolice
sub Anno Dⁿi 1324. n°. 91.

Sententia tunc laudu' inter Communitate'
Cauz Aquependelis ac castri Crupitaz sup
confinis 1490. die 9. May n°. 92.

72

Supplicatio sup appellatzen M. D. P.
à decem florenis infra, qui habeant aucto-
ritatem cognoscendi de secundis causis
prodicta summas ————— n.º 93.

Sententia super maleficiis et celebratione
syndici consueverunt verbis sub Anno Dni
1490. Die 16. Mensis Januarij ————— n.º 94.

Impositio subsidij Triennalis per Paulum
Accursio Triennalis Papan Tertium, et concordia facta per
2500 doro Communitatem Aquependentis cum Commis-
saris super subsidio Triennali solvendi
499. Ducatos quingentos auri in auro cu
aliquibus obligationibus et auctoritatibus con-
cessis per dictam Communitatem de h. Co-
munitate ————— n.º 95.

Capitula et ordinationes Hospitalis sancti
Lalari Cene Aquependentis per Magi-
strum Generalem ordinis sancti Lalari
sub Anno Dni 1463. et die 4. Mensis
Januarij ————— n.º 96.

Breve concessionis Hospitalis sancti Lalari
Cene Aquependentis Minutis quosda
Fii de Aquependote per Bertrandum
Cardinalem tituli s.º Mariæ et Spotho-
lice sedis Legati ————— n.º 97.

Aligues gratie concessæ Communitati Aquepen-
dentis J. M. et N. Cardinali de s.º Floro. n.º 98.
litre

n
Littere Ill. et Ill. S. M. Cardinalis Farnesii
Legati Patrimonii contra privilegia-
tos et exemptos sub Anno Dni 1571.

Die 26. Aprilis ————— n. 99.
Concessio per Vicelegatum Patrimonii Communi-
tati Aquependensis taxandi et limitandi
condemnationes malefactorum secundum
qualitates delictorum sub Anno Dni 1515.

Die 24. Martii ————— n. 100.
Ordinationes factae per Communitatem Aquepen-
densis, et confirmatae per Gubernatorem
Insulae Patrimonii.

Quod nullus in dicta terra debeat, nec valeat
receptare, nec locare ad pensionem seu
ad affitum aliquam rem, aliam foren-
sem vel in dictam terram sine licentia
Dnorum Ducum.

Item quod nullus emptor proutcumque Communi-
tatis possit petere gratiam alicuius pro-
ventus empti, nec eius petitis possit scri-
bi in consilio nisi de commissione Ill. S. M.

Dni Legati vel Gubernatoris Insulae

Item quod quascunque possint requirere gra-
tiam, et auferre ab habitantibus, et vende-
re eorum per politiam Dnorum Ducum in-
tra taxam precij de Mense in Mense ferenda

Item q. possunt extrahi fabe pro permutandis
ad granu data cautione de remittendo
in Terra Aquependensis sub Anno Dni 1510.

Die 9. Mensis Decembris n. 101.

X A. Copia brevis sanctissimi Dni nri Commissarii
deputati super discordia uertente inter
Communitatem Aquependensis et Vrbisue-
dis sup. Confines

B. Item commissis, seu substitutis Dni Commis-
sarii, et arbitris, cum acceptatione seu
contentu dicitur Civitatum

C. Item productis articulis, seu capitulis
per dictam Civitatem Aquependensis cum
descriptione vestiu in fine

D. Item depositis vestiu phoricum in diversis
folijs et libellis

X C. Ita forma sententie sine principio
et fine

n. Littere Ill^{mi} et Ill^{mi} Dni Cardinalis Farnese:
super maleficijs Aquependensis co-
gandis in Tabula Pontis pates sub Anno
Dni 1542. Die 4. Nouembri n. 103.

n. Breve Innocentij Tercii octavi q. Communi-
tas Aquependensis possit ponere et amove-
re presbiteros seculares vel quorumvis or-
dinu regulares ad beneplacitu dicitur Civitatis
pro missis, et alijs divinis officijs celebrandis

in Ecclesia sancte Marie Inconcrata, nec
nd, q possit recipere omnes suppellectiones, et
elemosinas convertendas in augmentu dicitur
Ecclesie et divini cultus sub Anno Dni

213

1400. Die 19. Septembris — n. 104.

Concessio Ecclesie Sancte Marie Inconcrata
Religionis Carmelitane per Communitatem
Aquependens cu capitulis ad fauorem di-
cite Citatis et loci sub Anno Dni 1517.

Die 12. Mensis Novembris — n. 105.

Inter Ill^{mos} et Rever^{endos} Dnos Cardinales

sancte Eborac. et Petri super concessione
sancte Marie Inconcrata sublate vobis de

causis Religionis Carmelitane per Commu-
nitatem Aquependens, quas virtute fut-
dita Ecclesia restituta dicte Religionis et de-
mus capitulari prout patet in libro Citatis n. 106.

Declaratio per Mag^{um} Dnum Auditore Ill^{mi}

Dni Jacobi de Boncompagni Generalis Mi-

litarum etc Romane Ecclesie super exemptio-

nibus precensis p. Militis Aquependens cu literis

Ill^{mi} Dni Jacobi locutensis dicitur Dni In-

scribi pro observatione dicte declarationis ob-

tempore p. Dnum Petrum Paulum Mordum

oratore Citatis Aquependens sub Anno

Dni 1501. Die 24. Martii — n. 107.

Confirmatio facta per Papa Paulum secundum
de prate Bartolomeo de Prudens pater

12

215
Censuræ ordinis presertim Episcopi Urbevetani
in Mediceo Hospitalis sancti Callisti in Com-
munitate Aquapendens virtute sus patro-
natus et à dicto Episcopo reprobatum sub
anno Dni 1461. Die 20. Octobris — n° 100.

In summe huiusmodi causarum iudicium et
damnos datos per Communitatem Aquapendens à R^{da} Camera Apostolica
inimul cum capitulis et literis R^{da}
Dni Resaurerij eiusdem Camere et copia
In summe possessionis apprehense per
dictam Civitatem — n° 109.

xx
Panno Dato
Campus.

Conzione del passaggio da soanesi ad
Aquapendens sub anno 1490. — n° 110.

Littere R^{da} Dni Resaurerij Camera Apo-
stolice pro celebratione expensarum factarum
per Communitatem Aquapendens in sede
vacante pro custodia terre dictæ Civitatis sub
anno Dni 1551. Die 20. Junij — 111.

Copia expensarum factarum pro custodia terre
per Communitatem Aquapendens in sede
vacante Iape sancti repetendas per
Camera apostolica dictæ Civitatis prout pa-
tet per litteras R^{da} Dni Resaurerij n° 112.

Privilegium factum Communitati Aquapendens
et c^{ia} hominibus per Excellentissimum D^{no}
Ferdinandum Gonzagam Ducem Friam et
Vicerem et Regem generalem in Italia exer-
citus

citus Imperatoris, nequis dictam Communita-
tatem nec eius domos vel bona molesta-
ret sub anno Dni 1530. De re obsonij n.º 113.

219

Copia literarum S. M. Dni Cardinalis de Caspis
legati Patrimonij pro reintegracione ex-
pensarum factarum per Civitatem Aquependis
in sede vacante Episcopi Marcelli sub die 20.
Junij 1555. n.º 114.

Littere M. M. et S. M. Cardinalis de sancta
Flora Camerarij Camere Apostolicae et
Gubernatoris Terre Aquependis pro pe-
nis imponendo Mercantibus, altera par-
tia remissa sub anno Dni 1561. n.º 115.

Terminatio finium inter Communitatem Terre
Aquependis et D. Camilli de Monatsensibus
Terrae Olivieri sub anno Dni 1557 n.º 116.

Capitulum officij Consulis Aquisobolensium n.º 117

Capitulum facti contra S. Cam. app. gl. Com.
d'Aquap. quod in torno alla supplicazione
di schesi d'un libretto in carta pecora
el quale non e ref. che tutti i med.
capit. sono compresi dentro al privilegio
grato

Concess. del Card. Cam. nom. Leonardo alla
Com. d'Aquap. che usci. di D. Domenico ob-
suo pag. el sup. alla Com. sotto l'anno
1405. all'ib. d'agosto 1524.

Cart. Tabarin

Handwritten text at the top of the page, including a date and possibly a recipient's name.

Second section of handwritten text, appearing to be the beginning of a letter or a list.

Third section of handwritten text, continuing the previous section.

Fourth section of handwritten text, possibly a signature or a closing.

Fifth section of handwritten text, appearing to be a separate entry or a note.

Sixth section of handwritten text at the bottom of the page, including some illegible markings.

Numero delli scitti, che sono nella Casetta del Sindico le quali non sono
registrate nel presente libro fatto per M. Pietro Paolo Bernardi
et legato Ranieri et lo An. Donato Trovati ad i us di fi. 16
1586 tempo del Sr magistrato. E prima.

Capitoli della mag. Città con le parti dell'incarceratione

Lettera dell' Ill. Magnifico di la Città da mandata per il Capitano del Sal.

+ Copia del Breve pap. la data di maggio.

Breve dell' Ill. Magnifico al Pod. della Città di Pisa, et d'Alto, per la
causa civile o criminal. in tanto breve d'acqua. et d'altro capitali.

ed altra importanza
Breve di M. S. N. legato d'ord. della Città. legato circa le tasse d'annate delli Ecc.
et d'altro Pod. della Città di Pisa. in ingiuria d'uno nel Canodale.

Capitoli fatti delli Pisanacci

Capitoli del monaco infermo da M. S. N. legato d'ord. di maggio 1579

Capitoli aggiunti al Breve l'anno 1586

Breve di Papa Gregorio XIII circa la concessione de' beneficij per tre ann.

Capitoli con la Città di Livorno.

Copia de' capitoli dell' Hospitali

Contratto della compra della casa dove s'è il Palazzo d. Cancelleria

Breve di Papa Bonifacio della Pod. della Città d'acqua. dato a M. Matteo d'Alto

Due Breve in carta piccola pap.

Breve di Papa Bonifacio esortativo a scacciare il reame di Candia Venetiana

Copia del Breve di Papa Clemente VII. l'elezione di Pod. della Città.

Decreto sopra le leggi delli Pisanacci

Capitoli con la Città delli Gotti

Capitoli con L'Orvietani.

Breve del papa contra li prelati et creati d'annate di Papa Greg.

Capitoli delli Sarnoneta

Capli alle Princesse

Autto data alla Corte d'abbenale di Spani di s^{ta} fam^a & rivedere
li conti alli Princi di T^{ra} Moria
querate cosa li veneseri

Breve prole Carta di monasterio
 Copia di privilegij magni et amplij di multos ex libello
 Inter. Conc. Com. P^{re}sent. Aquas^{de} amplij s^{ta} fam^a
 Breve maleficioz concessos Com. Aquas^{de} s^{ta} fam^a
 Quarta Com. Aquas^{de} equiva in capone de honore qui male
 funde in demore
 Breve sup^{er} concessione gabelle p^{re}sentij
 Amplio otioz vellei s^{ta} fam^a Com. Aquas^{de}
 Copia quando p^{re}sentij Com. Aquas^{de} concessos s^{ta} fam^a
 Sententia supra s^{ta} fam^a s^{ta} fam^a
 Interdictio in causa confinia in hereditariis
 Sententia confinia in Com. p^{re}sent. et p^{re}sent. s^{ta} fam^a
 Mand. s^{ta} fam^a Com. p^{re}sent. p^{re}sent. s^{ta} fam^a
 Appellatio Com. Aquas^{de}
 Controversia p^{re}sent. s^{ta} fam^a p^{re}sent. s^{ta} fam^a
 Mand. s^{ta} fam^a Com. p^{re}sent. s^{ta} fam^a de p^{re}sent. s^{ta} fam^a
 p^{re}sent. s^{ta} fam^a Com. p^{re}sent. s^{ta} fam^a
 Breve collectio p^{re}sent. s^{ta} fam^a p^{re}sent. s^{ta} fam^a
 + Sententia Angeli s^{ta} fam^a de p^{re}sent. s^{ta} fam^a Com. p^{re}sent. s^{ta} fam^a
 Interdictio Com. p^{re}sent. s^{ta} fam^a Com. p^{re}sent. s^{ta} fam^a

Quinto prodott' essere pagato alla Com. eppoi
quant' a me i poveri
Aut. pont. e un' autent. et v. d. Giulio d. S. Massimo

quale ad m. il fonte Nuovo epim' essere
dichiarat' d. Sen. d. ... una messa d'oro, de' palatini ...

Contratto di legittimazione di un' ... d. Giulio

Cheriff' presente d' Agnese ... d' Agnese

dichiarat' d. Giulio ... come la ... d' Agnese

Breve d' obbligo ... d. Pietro ... d' Agnese

breve fatto ... d. 3. ... d' Agnese

found' ad ... d. Pietro ... d' Agnese

Il ... d. ... d. ... d' Agnese

fora alla ... d. ... d' Agnese

La copia del ... d. ... d' Agnese

Scrittura e ... d. ... d' Agnese

d. ... fatta ... d' Agnese

rispettivamente al ... d' Agnese

ed sigillo di ... d' Agnese

Savento ... d' Agnese

della ... d' Agnese

Inventario delle ... d' Agnese

a ... d' Agnese

Di ... d' Agnese

estraxione del ... d' Agnese

7274.

Li beni di d. Città e della nra Città come appare in d.
 Protocollo a fo: 100 nro anno 1563 adi ult: di ottobre
 uidi in fine del pnto libro a fo: 106 la memoria

Nel Protocollo di s. Pietro Paolo di m: Giuane Cellatij apparisce
 che nel 1463 adi 8. di maggio la Città dette la Chiesa
 et oratorio della Mad: del fiore alla Religione di frati
 di serui, et adi 10. di si consegnò dalli Priori et Sa:
 tedi tutte le robe per Inventario come appare per due
 fusti et le capitulationi e cessionioni in essi conte
 nute

Libro del Mangorini et la Grassia

Libro di Mons: ¹ M: s. Croce in cui del uino

Libro dell'esecutare i Magistrati

Adi 26 Gennaio 1628

fa posto nella cassa del sig: sindaco copia replica del
 testamento di s. Alessandria fatto ad 22 feb. 1606
 rogato da s. fr: ^{co} Ceppi da Moncefine

Il originale della citato: fatta ad Inst: di m: Aure
 lio olina & Chist: ^o Sordetti et heredi di Silvio ^o
 per le mani del Dottor Euidone Gianetti

Adi 9 d: ^{to} ibrg

fa posto in d. ^o
 nella cassa nuova del sig: ^o
 stanza longa la lib: della Agente et il memoriale in due
 date in la Città in an: della ^o et la risposta
 fatta a parer della Città al d: memoriale ^o
 s. Carlo ^o et al d: Agente conuente ^o
 degli 6. d' Agosto ibrg

IN DEI nomine Amen.

Hec est copia publica sive exemplum
vel transcriptum privilegiorum et alias scripturarum spectantium
et pertinentium ad Mag^{am} Communitatem Terre Fougere de his
Urbevetane hinc reportata in Arcula sive capseta dictae Comu-
nitatis sub custodia et clave Syndici generalis eiusdem commu-
nitatis sumptibus et exemplata per me Pontanum Benicum de eodem
loco scot^m publicum et auctoritate et ordine mihi datus a
Contra eundem civitatis de verbo ad verbum prout in eis iacent
inveniam inceptis temporibus regitralibus Dni Johanni de Capita-
neis contalonery, Manes, Blancarini et Marinelli de Minelles
Præcos eiusdem civis, et Dni Petri Pauli Blondi Syndici generalis
eiusdem civitatis, sub cuius custodia et clave in Palatio et
Cancellaria civis dicta privilegia et semper manebit induta

arcula sub Anno Domini 1584

Ind. 9. Pontific^{us}

sanctissimi Dni

nostri Gregorii XIII.

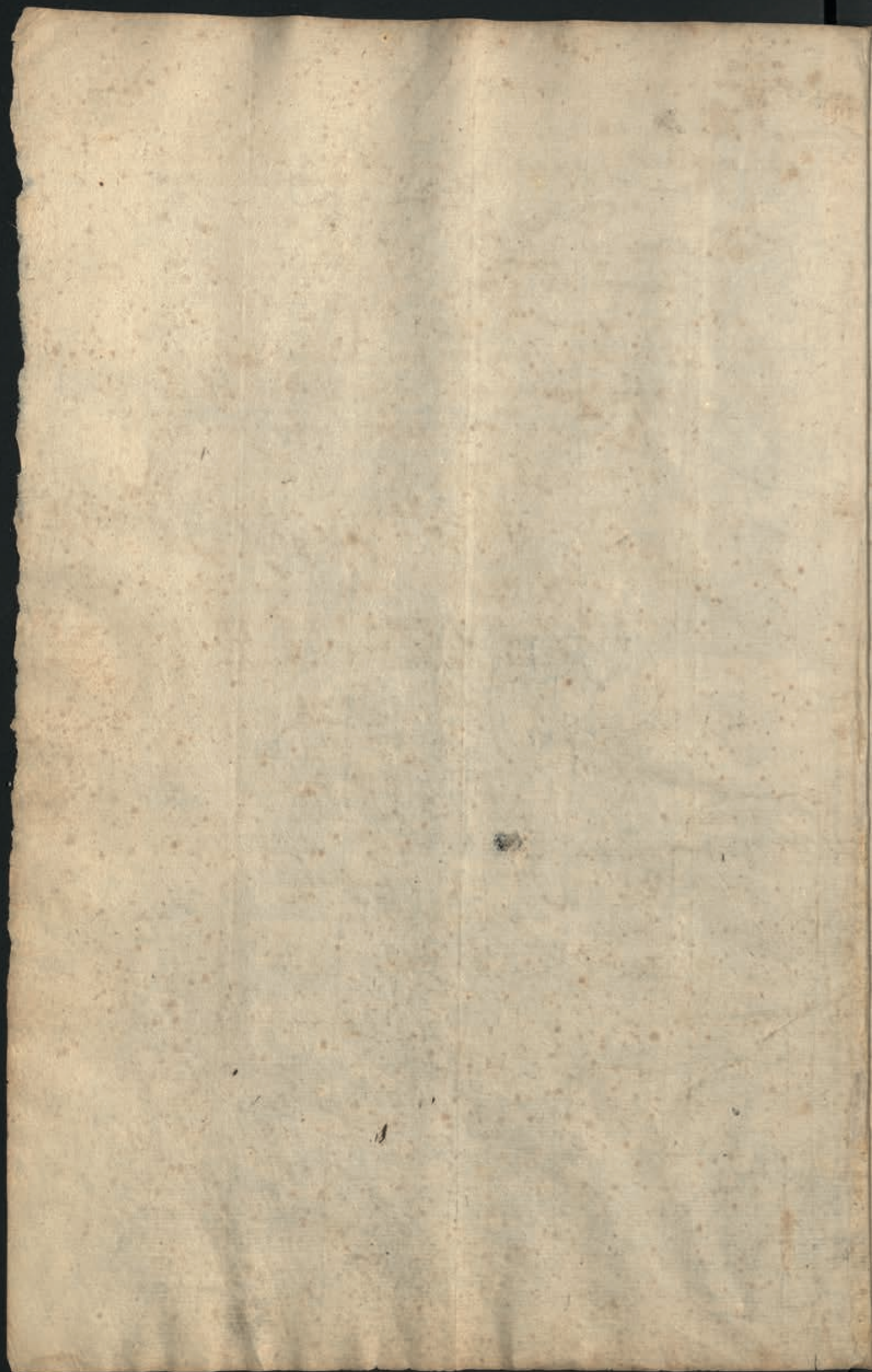
Die vero 12. mensis Fe-

ruarii

Quorum omnium privilegiorum et scripturarum forma
et tenor talis est ut

infra sequitur

¶

n.º p.º

Liberatis Comunitatis Terre Aquependetis a pedagis
animalium euntium ad pasendum in Territorio
Pontis Abbatis, et Castri Montis alti per Dñum
Andream Dni Petri de Cerreto Iudicem generale
in Patrimonio

N. nomine Dni Amen ; Hec est copia quarundam literarum
sigillatarum sigillo Palatii Montis Alstonis in cera rubea
In quo quidem sigillo erat ymago beati Petri sedentis et
claves in manu tenentis, Et in ipso sigillo erant literae
ipm circumdantes et dicebat sic s. Palatii Montis Alstonis
beati Petri. Et in uno ex angulis dictarum erat si-
gillum cuiusdam cognosce in cera rubea. Cuiusmodi qui-
dem literarum tenor talis est

Andreas Dni Petri de Cerreto legum doctor. Iudex in Pa-
trimonio generalis, nobilibus Viris Potestati, Consilio et coi
Aquependetis salutem. Expositis h. ambanatores
vestros q. preterea quarundam literarum puidic per nos uobis
et alijs Comunitatibus dicte provincie directarum consuetudinem
inter cetera, q. a pecudariis et alijs, bestias animalia, et
pecudes ad pasendum Abbatis ad Pontem et Montis alti du-
centis, nullam exaltationem pedagii faceritis dubitatis q. ex
hoc uestro antiquo passagio consueto et Iuri passagii. derogetur
Super quibus etiam supplicatis uestre indemnitati provideri.
Quare tenore presentium declaramus dictas literas et mandatum
in eis contentum et uobis factum uestro Iuri antiquo et consueto
passagii, et quo ad receptionem dicti soliti passagii, non ex-
tendit nec extendere, nec preiudicare nec preiudicare. In quibus
testamentum presentium literarum fieri fecimus et nostra bulla
et generalis sigilli Curie Palatii Montis Alstonis approbatione
munitas

munitas. Datus in Palatio Montis Elaston, die penultima Mensis
Octobris Indictione quinta

Et ego Guido
uiali auctoritate
copiam et omnia
manu scripti et
ita sic de uerbo
copiavi nil addens
mutaret et una
et s. Leo Magistri
Filius Magistri Cortonati Imper
procurator et iudex ordinarius predicti
et sigilla mea contela mea propria
sicut in propriis originali inueni
ad uerbum fideliter scripti et
uel minuens quod uerum rei haberet uel
cum discretis uiris & Cola Ducepti
Ranaldi de Aquapendente dictariis
qui se subscribere debent diligenter exultant. Et quia di
ctam copiam cum dicto originali bene concordare inueni. Idem
in publicam formam redegi. Quibus omnia sic peractis sapiens
et discretus uir ser. Bardinus de comitatu Florentie iudex or
dinarius et uicarius dicti comitatus Aquapendens sedens pro tribunali
in palatio dicti comitatus auctoritatem meam et dicti comitatus interposuit
et decreuit sub Anno d. n. a natiuitate millenimo Tricesimo
Trigesimo nono Ind. re. septima tempore d. n. benedicti PP.
Quintissimi die xxviii. Mensis Maii. mensis d. n. ualio ser
Stephani Et Canesca Terri de Aquapendente et s. fco. Toruca
de sen. dicti et officiali comitatus de Terre Aquapendens Religi
ad hoc uocatis et rogatis

Et ego Wiclaus quoniam Jacobi de Aquapendente Imperiali auct
ritate procurator et iudex ordinarius predicti
et quia supra dictam copiam cum originali predicto inueni. Idem me
interposuit et decreuit sub Anno d. n. a natiuitate millenimo Ind. re. die lxx et 2. concordare

Et ego Guilielmus
 lēte auctoritate
 Et magri Ravnaldi medici de Aquapen-
 salme vrbis prefeci publicus stot. et
 Iudex ordinarius p̄dūle exultationi et insinuationi et de-
 cret interpositioni interfui, et quia dictam scriptam cum dicto
 originali bñ concordare inueni. Ideo me inter se subscripsi
 et meū signum apponi conuenit
 n° 2.

Copia bulle Exemptionis et liberationis ab
 omni obligatione Vrbeuetana

In nomine dñi Amen. Hęc est copia cuiusdam privilegii Papali bullati
 bulla plumbea pendetq̄ corda serica conuicta. In qua quidem bulla
 ex una parte legebatur Clemens PP. iij. et alia d̄ p̄a s̄ p̄e a
 duo capita sculta erant tenor eius vero privilegii talis est
 Clemens episcopus servus servorum Dei dilectis filiis hominibz castre
 Aquapendens nostris et Ecclesie Romane fidelibz salutē et apostolica
 benedictionem. Experti facultatis et tenoris iure constantiam
 signum arbitram et congruum ut nos apostolicis favoribz muniamus
 Ideo nos et castrum vestrum ab omni obligationibz p̄actis et
 conditionibz, que cum Vrbeuetan in Ecclē Pōte ac vrbis co-
 munitis p̄iudicium sacconus iniunctis, exceptis debitis pecuniar,
 in quibz aliqui vestrum datione mutui certis personis ex predictis
 Vrbeuetan sunt fornicar obligati eximimus et penitus liberamus
 quelibet instrumenta super huiusmodi p̄actis obligationibz et condi-
 tionibz confecta, et etiam contractus super hīs Sabites, cassates
 et irritates omnia et de decore nullius exilare firmitatis nulli
 ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre exemptionis
 liberationis et conscriptionis infringere vel omni auru temerario
 contraire; Siquis autem hoc attentare presumpserit indigna-
 tionem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius

se nouerint inuimus. Das Viterbij Id. Februarii Pontifica
tus nostri Anno Tertio

Et ego Alaribandinus quondam orlandini Not. de Aquapendente Aus.
Imperiali Iudex ordinarius et not. constitutus prout inueni;
Ideo privilegio nil adens uel minuens nisi forte punctum uel
silabam q. natura substantie rei, lederet uel mutaret et
predictum privilegium no. uitiatur in aliqua parte sui fidelit.
scripti et de mandato magis Bartholomei Quasi a Bonafide
Notarij et Iudicij ordinarij in publicam formam redigi scripsit
et publicari et in premissis eor. auctoritatem et decretum inter
poneretur In Platina eor. Aquapendentis sub Anno Dni
mille ccc. lxxxv. Indictione viij. Tempore Dni Bonifacii
II octau. Die ultima Mensis Octubr.

Signu' mei supradicti

Alaribandin.

Et ego Bonafides Bonafide auctoritate Imperiali Iudex ordin.
et not. predictis inuentionem et absolutionem interfui. Et quia
recte cum originali hoc exemplum concordare inueni. Ad
uinc. remittentem meamq. in predictis auctoritatem interpositi
et decreti sub apponens deniq. signum meum

Signum de. my

Bonafide Iud. ord. et not.

Et Ego Bartholomeus Quabz not. et Iudex ordinarius auctoris.
Imperiali predictae insinuatione et obscuratione interfu. Et quia
recte et diligenter cum originali hoc exemplum concordare in-
veni. Idcirco me cum etc, et ita que incorporavit auctoritatem
et decorem et signum meum apposui.

Liberatis Civitatis Aquaspendentis p[er] Gregorium
a focariis, tallijs impositionib[us] et alijs
servitijs faciendis non solitis ante lega-
tionem Cardinalis Gidij Legati ad
partes Rusie ad beneficium ta-
men sedis Apostolicæ

Gregorius Episcopus Servus servorum Dei. Dilectis filiis Universita-
ti et dominibus Terræ Aquaspendentis Romanæ Ecclesie imme-
diate subiecte Urbem etane quod salutem et apostolicam be-
nedictionem devotionis roboris, sinceritas ac probata et con-
stans fidelitas quas ad nos et Romanam Ecclesiam vos sa-
buisse et habere per evidentiam operum demonstrastis, et
cotidie demonstratis, merito nos inducunt, ut vos specia-
libus gratijs et favorib[us] prosequamur. Cum itaq[ue] sicut exhibita
nobis nuper pro parte vestra petitis continebat vos a tempore
quo bone memoria Gidius Ep[iscopu]s Sabinen[sis] per sedem Apo-
stolicam legatus ad partes Rusie exiit destinatus fueritis
multis per officiales dictæ Ecclesie coacti ad solvendum
diversa subsidia focaria, impositiones tallias, et exactiones et
ad faciendum certa servitia, que et quas ante adventum dicti
legati ad partes predictas solvere et facere nullatenus consue-

ratis pro parte uestra fuit humiliter supplicatum, ut cum
propter minimam paupertatem uestram ad huc aliqua de
huiusmodi subsidijs foras impositionibz tallijs et exactionibus
soluere nequiveritis, et etiam commode nequeatis
reluare nos ab huiusmodi grauaminibz, et alias in premisis
de oportuno remedio uobis prouidere de speciali gratia signa-
remur. Nos igitur attendentes constantem fidelitatem et
fidelem constantiam quam ad nos et diuam Ecclesiam gerit
se probamini, et propterea uolentes nos prosequi fauoribus
gratiosis huiusmodi supplicationibz inclinati uobis auctoritate
Apostolica tenore presentium indulgemus ut usq; ad Apostolice
Sedis beneplacitum uos uel aliqua singularis persona ex uobis
deinceps ad faciendum aliqua seruitia uel ad soluendum aliquas
pecuniarum summas, aut tallias, uel exactiones quascumq; uel quod-
quam aliud camere apostolice uel eius aut diuine Ecclesie officia-
libz ultra quam ante tempus quo prefatus Episcopus ad predictas
partes legatus extitit destinatus, nullatenus compelli et uel in-
iuncti coartari possent, et nihilominus quascumq; pecuniarum su-
mas, quas pro preterito tempore occasione subsidijs foras
impositionum et talliarum sive exactionum huiusmodi
soluere tenemini, uobis tenore presentium remittimus et dona-
mus, ac uos, et omnes singulares personas ex uobis de huius-
modi pecuniarum summis absoluiamus et quittamus districtius
indibentes omnibz et singulis officialibz uestris et diuine Ecclesie
tam presentibz quam futuris ad persoluendum aliquas pecuniarum
summas uel res alias, aut ad quecumq; seruitia faciendum ultra
quam predictis antiquis temporibz soluere et facere consueueritis
quoquomodo compellere seu uos uel aliquem uestrum occasione
huiusmodi talliarum et exactionum pro predicto preterito tempore

vexare seu aliquatenus molestare presumant. Nos enim
 ex parte irritum decernimus et mane quidquid in contra-
 rium à quo quamquam auctoritate scienter vel ignoranter
 contigerit adimpleri, volumus autem, quod si ulla unquam
 tempore vos quod ab sit ab obedientia et subiectione nostra
 vel Romanæ Ecclesiæ subtraxeritis siuismodi gratia, et
 presertes literæ nullius erisiant ualoris uel momenti. Nulli
 ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre con-
 cernoris remissionis, donationis, absolutionis, quitantionis
 inhibitionis et uoluntatis infringere uel ei ausu temerario
 contraire. Si quis autem hoc adimplere presumpserit
 indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli
 Apostolorum eius se noverit incurrens. Dat. Roma apud
 Sanctum Petrum xij. Klen. Decembris Pontificatus
 nostri Anno Sextimo. ne uos uel aliquem uestrum durante
 siuismodi beneplacito

B. Pape

n.º 4

Incimatio pacis facte inter Bonifatium
 Papam pro Romana Ecclesia inter
 nobilem Virum Gassionum de Sertis
 in castro Griptar in Temporalibus Vi-
 carium, et ut dictus Gassionus ac
 omnes incolæ et habitatores castri Gri-
 ptar pro amicitis habe-
 antur, et ut fideles
 Sanctæ Romanæ Ecclesiæ tractentur

Bonifatius Episcopus Seruus Seruorum Dei. Dilectis Abbatibus Pres-
 cribus ac Populo et Vniuersitati Terræ nostre Aquependensis
 Salutem et apostolicam benedictionem. Significamus uobis

ad gaudium pacem et plenam concordiam inter nos, et dilectum filium nobilem Virum Gassionum de Sertis in Castro nostro Gristaz pro nobis et Romana Ecclesia in Temporalibus Vicarium fore pro bona et pacifica statu totius ipsius Provincie plenarie conclusam; Quare volumus et vobis mandamus quatenus ipsam pacem et concordiam preconitari et benigne solemniter faciatis, ipsumque Gassionum ac omnes incolas, et habitatores ipsius Castri Gristaz pro amicis habeatis, et fideles nostros tractetis et tractari faciatis; Datus Roma apud sanctum Petrum vi. Kl. Junij Pontificatus nri Annis nono et eos ut amicos — — —

Jo. de Orto

^{n. 5.}
Breve Potestatis Terre Aquependentis
dat. p. Bonifatium Papam no-
bili Viro Jacobo de
Pisis militi et
familiari ipsi-
us Papae

Bonifatius Episcopus Servus Servorum Dei. Dilecto filio nobili Viro Jacobo de Pisis militi familiari nostro Potestati Castri Aquependentis Urbevetan dioc salutem et apostolicam benedictionem; Tue deuotionis et probitatis meritis nec non gratis et acceptis seruijs, que nobis diutius impendisse dinosceris in debita considerationem adductis dignum duximus ut personam tuam favoribus et gratijs honoremus. Cum igitur Potestaria et regimen Castri Aquependentis Urbevetan dioc ad nos et Romanam Ecclesiam pertinere noscamur; Nos dei tua circumspectissimis industria confidentes sperantes — quod Castri ipsius regiminis cura poterit salubriter gubernari potestaria

potestariam ipsam pro instanti Anno futuro incipiendo in
 Klen: Mensis Junij proximo futurum cum salario et oneribz
 consuetis, presentium tibi auctoritate committimus q
 te vel alium cui hoc commiseris prudenter et fideliter
 exercendam. Quocirca deuotioni tue per Apostolica
 scripta mandamus, quatenus potestariam predictam
 deuote suscipiens ne sollicite ac fideliter circa eius feli-
 cem curam intendas, quod prefatum castrum ex tuis
 studijs prosperetur, et nos deuotionem tuam exinde com-
 mendare merito ualeamus. Datz Anagnin. Pontif.
 nostri Anno quarto.

o ser n° 6.
 Concessio Gregorium Papam Civitati
 Terre Aquependentis electionis
 Pretoris cum iure et
 mixto imperio ad
 beneplacita-
 men sancte sedis
 Aplice

vide fol. 24 r. n° 8.
 et fol. 30. n° 17.

Gregorius^{XI} Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filijs Univer-
 sitati et hominibus Terre Aquependentis nobis et Romane
 Ecclesie immediate subiecte Vrbevetan. hoc Salutem et
 apostolicam benedictionem. Vre deuotionis sinceritas, et
 fidelis constantia quas erga nos et Romanam Ecclesiam
 matrem et dominam uestram gerere comprobamus non
 inmerito promerentur, ut uis specialibus gratijs et fauo-
 ribz prosequamur. Vris itaq; in hac parte supplicationibz in-
 clinati uobis tenore presentium indulgemus ut quotiens ingruerit
 tempus eligendi Potestatem Terre uestre Aquependentis Vrbevetan.

157
dico, qui in eadem terra debet iustitiam ministrare, liceat vobis
usq; ad Apostolicæ sedis beneplacitum eligere, seu nominare, qua-
rator viros ad hoc idoneos, qui de terris seu locis nobis et pre-
dictæ Ecclesiæ fidelibus, et deuotis oriundi existant, ex quibus
quidem quatuor viros se ipsos eligendis seu nominandis, Ca-
merarius uel Rex uel Rector Prouincie patrimonij, beati Petri
in Tuscia, qui erit pro tempore, quibus seu eorum alteri cuius-
modi electis seu nominatis per uos ut premissis faciendis
presentabitur unum prout eidem Camerario seu Rectori place-
rit in uelatum Potestatem cum exercitu mari ac mixti Impe-
rij ad certum tempus prout et consuetum assuet, deputabit
atq; constituet cum salariis, ac honoribus, et oneribus debitis, et
consuetis; Volumus autem quod si nullis uobis tempore ab-
obediencia et deuotione uestra uel successorum uestrorum Romanæ
Pontificum aut predictæ Ecclesiæ uos quod ab eis subiaceritis
uel rebelles nobis aut eidem Ecclesiæ fueritis, cuiusmodi gratia,
et presentes littere nullius sint, roboris uel mone. Nulli
ergo omnino hominum liceat sane paginam nostre concessionis
et uoluntatis infringere uel ei ausu temerario contraire,
Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignatione omni-
potentis Dei et beatorum Petri et Pauli Apostolorum eius se
nouerit incurrens. Dato Romæ apud sanctum Petrum xij.
Klen. Decembris Pontificatus nostri Anno septimo.

x
x
x
G. Sindonis

B. Arano

Concessis & Cemenem Parvam ad augu-
 mentandum Terram Aquerens-
 lensis habitatoribz, ut qui-
 cunq; uenerint ad ha-
 bitandum in dicta
 Terram gaudeant privilegio
 libertatis prout gaudet
 castra Terrigene

Clemens Episcopus Seruus Seruorum Dei. Dilectis Filijs Soms-
 nibus Castri Aquerensibz nris et Ecclesia Romana fi-
 delibus salutem et apostolicam benedictionem. Exertis
 fidelitatis et deuotionis uestrae constantiam dignum arbitra-
 mur et congruum ut usq; apostolicis fauoribus muniamus
 Ideoq; presentium auctoritate concedimus, ut quicunq; de
 quibuscunq; locis ad castrum uestrum ibidem habitaturi
 peruenerint gaudeant & omnia sicut nosmet ipsi uestrae
 privilegio libertatis, cum desideremus ut castrum istum
 ad honorem eiusdem Ecclesiae habitatoribz augmentetur.
 Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre
 concessionis infringere uel ei ausu temerario contraire
 Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignationem
 omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum
 eius se noverit incursurus. Datus Viterbij D. februarii
 Pontificatus nostri Anno Tertio

q. lae Romanus

Ben f.

Concessio y Cessione Papam
 Universitatis Aquensidensis debito-
 nis Potestatis confirmandi
 a Rectore Province
 Patrimonij

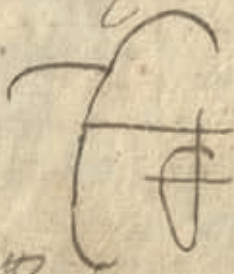
Clemens^{VI} Episcopus Servus Servorum Dei ad perpetuam Me-
 moriam. Libenter omnium utilitati prospicimus sed eorum
 potissime commoditatibus providemus, qui nobis et Ecclesie
 Romane immediate subiecti preter Romanam Pontificem superiorem
 aut dominum non agnoscant. Sane pro parte dilectorum filiorum
 Universitatis seu communitatis Terrae Aquensidensis nobis et
 Ecclesie Romane immediate subiecte Urbiculanensi diocesis fuit nobis
 nuper exponitum, quod licet ab antiquo fuerit observatum
 quod in dicta Terra quotiens providendi eidem Terrae de
 Potestate seu Rectore immineret tempus consiliarij, dictae
 Terrae, qui tunc erant eligebantur quatuor viros probos, quos
 ad huiusmodi Potestatis regimen exercendum idoneos repu-
 tabant, et eos nominibus pro parte dilectorum Universitatis seu Co-
 munitatis Rectori provincie Patrimonij beati Petri in Tuscia
 qui erat pro tempore in et de equineia dicta Terra fore di-
 notatur presentatis eidem Rectori illum ex eisdem quatuor se-
 lectis eidem Terrae Potestatem deputabat seu etiam confirma-
 bat tamen a paucis temporibus circa et abusu Rectores dictae
 Provincie inolevit, quod huiusmodi electione neglecta dicti Recto-
 res pro libito voluntatis eos de familiaribus aut alijs domesticis
 suis affectionem propriam utilitati publice preferere eidem
 Terrae ad Potestatis officium ineptos et minus idoneos depu-
 tarunt, et quia Terra ipsa frequenter sentit huiusmodi universali-
 ter et particulariter incurrere iacturam, Quare pro parte dilectorum

Universitatis

vide etiam n.º 6.º proge-
 dat fol. 12.º et n.º
 17. fol. 30.º

Universitatis seu comunitatis fuit vobis humiliter supplicarum ut
 providere ipsi sup hoc de oportuno remedio dignaremur. Nos
 itaq; sincere devotionis affectum quo dicta Universitas seu
 comunitas nos et Romanam Ecclesiam reverenter attendit
 et proinde nos et nos favore in hac parte prosequi oportuna
 huiusmodi supplicationibus inclinati eidem Universitati seu
 Comunitati auctoritate apostolica tenore presentium indulge-
 mus ut Consilarij, eor, qui sunt et erunt pro tempore quo-
 tens tempus providendi eidem terre de potestate imminerit
 possint quatuor providos viros fideles eiusdem Ecclesie ad
 huiusmodi potestatis regimen exercendum eligere, et
 quod huiusmodi sic electos nominib; Rectori dictae provincie
 qui est et erit pro tempore presentis idem Rector illum et
 eidem quatuor quemad huiusmodi regimen magis pro-
 neum reputabit, eidem terre in potestatem proficiat
 creentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
 paginam nostre concessionis infringere vel ei ausu temerario
 contraire; Siquis autem hoc attemptare presumpserit
 indignationem omnipotentis Dei, et beatorum Petri et Pauli
 apostolorum eius se noverit incurrens. Datis apud Villa-
 novam Aquilonensem die iij. K. Aprilis Pon-
 tificatus nostri Anno decimo

x
 x
 x
 G. de lausuz

Mathias

 Duz

Honoratis Bonifacii, Papae octavi Civitatis
 Aquerpendentis, ut propter offensiones
 quas faciebant Urbevitanis
 contra dictam Civitatem Aquer-
 pendentis, eadem Communitas
 persisteret devota erga
 Romanam Ecclesiam, offerens
 me ad defensionem
 sub plumbo signato cum capitibus
 s^{ti} Petri et sancti Pauli

Bonifacius Episcopus Servus Servorum Dei, Dilectis Filiis Potestati Con-
 siliis et Communi Civitatis Aquerpendentis vestris et Ecclesiae Romanae
 Fidelibus Salutem et Apostolicam benedictionem. Licet Urbevitanorum
 Temeritas, qui tamquam Filii torquati, corrumpere totaliter in precipi-
 tium moluntur ad offensionem vestram, sua dicatur iterata mol-
 mina preparare sperandum est tamen a vobis et pro certo
 cernendum, quod vos Ecclesia Romana mater vestra non
 deseret, quos intendit sicut speciales Filios protectionis suae
 munimine confortare; Quapropter Universitatem vestram
 monemus et Exortamus attente per apostolica vobis scripta
 mandantes quatenus tamquam Viri prudentes viriles et robustos
 Sabentes animos constanter in devotione solita erga ean-
 dem Romanam Ecclesiam persistatis. Scitum pro certo
 quod ad defensionem vestram, et ad conterendum illorum
 superbis elata cornua intendimus apponere totaliter
 manum Apostolicae potestatis, quod ne dum ipsorum perveritas
 a procedendo contra vos compelleretur restringere ausus suis
 verumetram necessitate cogatur de misericordiae gratia, vel
 desue potius detractionis extreme remediis cogitare. Dat
 Velletri

Venerabili fratri Rectori Juny Pontificatus nostri In-
no primo
n. ber

^{n. 10.}
Auctoritas data Comunitati Aquapen-
dentis gravando tam clericos quam
laycos ad solvendum dacia et
alia onera pro possessionibus
etiam ecclesiarum p. Bertran-
dum Presbiterum Cardinalem Aposto-
licae Sedis Legatum

Bertrandus miseratione divina et sancti Martini presbiter
Cardinalis Apostolicae Sedis Legatus. Dilecti in Christo
Prepositi Sanctae Victoriae de Aquapendente Urbevetan dioc.
Sicut in domino. Significaverunt nobis dilecti in Domino
Comune et homines dictae Terrae Aquapendensis quod cum commune
ipsum multis et varijs debitis retroactis temporibus commissis
pregravetur, et quod maior pars possessionum quae in communi
indacijs, et alijs oneribz supportandis conferebat ad ecclesias
ac alia pia loca sint legata, quae possessiones pro debitis iam
contractis ante donationem vel legatum coram ipso Comuni
erant saltem tacite obligatae. Supplicantes nobis humiliter
ut omnes et singulos tam laycos quam clericos ac alios detentores
possessionum predictarum ad contribuendum in predictis compelli
per aliquem mandarem. Nos igitur predictis eorum
petitionibz inehinati discretioni tuae auctoritate qua fungimur
preteritum tenore committimus et mandamus, quatenus omnes
et singulos clericos et laycos ac alios quoscumqz detinentes
possessiones predictas ad contribuendum in honoribz per praesentem

Commune premissorum occasione pro preteritis tempore dumtaxat
debitis q̄ censuram Calerianam ac uis et modis alijs, quibz
expedire uideris eadem auctoritate compellas privilegij immu-
nitatis et appellacionis non obstantibus quibuscumq. Datis
in predicto loco Aquependentis viij. Kal. octobris Pontificatus
Dni Clementis Papae VI. Anno septimo

Jacobus

Rudus Vitalis

^{n. 11.}
Auctoritas data Potestati Aquependentis
cognoscendi appellaciones, que inter-
ponebantur ob solutionem onerum
comitatus Aquependentis, et grauandi
omnes et quoscunq. realiter et per-
sonaliter ad soluendum datia
et onera dicto Comuni p̄ Bertrandu
Cardinalem Apostolicę Sedis
legatum

Bertrandus misericordie diuinae et sancti Martini presbiter Cardi-
nalis. No. 11. Dilectis in Xpo Potestati terre Aquependentis salutem
in domino. Cum sicut ex parte dilectorum in Christo Communis et
vniuersitatis hominum dictę terre Aquependentis est expositiu-
coram nobis, sicut nonnulli quos clare patet eidem sedi teneri
in certis pecuniarum quantitatibus, et cum debent compelli ad
solutionem ipsarum pecuniarum qualitatem. Statim in uocem appella-
tionis perumpserunt uolentes q̄ huiusmodi eorum appellaciones frivolas
excedere solutionem pecuniarum qualitatem p̄tatorum. Proterea
supplicauerunt

supplicavit nobis humiliter, ut eis sup. fore providere de
 oportuno remedia misericorditer signarem. Nos igitur cu-
 pientes quod unicuique iusticia ministeret, videntes quod dicti
 appellantes de predictis eorum subterfugijs glorientur discretioni tue
 auctoritate qua fungimur presentium tenore precipimus et
 mandamus quatenus omnes et singulos quos clare patet ipsi
 communi debere aliquas pecuniarum quantitates ipsos ad obstantibus
 quibuscumque eorum appellationibus fructibus compellas ad solutionem
 integram predicti tui faciendam de huiusmodi pecuniarum
 quantitatibus realiter et personaliter, ac iuris et modis alijs
 quibus videris expedire. Datus apud Montemflavonem
 Balneoregionem die 11. non. Septembris Pontificatus Pii
 Clementis PP. VI. Anno septimo

6
 Jacobus

n.º 12. *J. Pontif.*

Littere informabrevis Bonifacii
 Pape Communitati Aquepen-
 dentis pro receptione in pte-
 statum dictae Terre Dni
 Jacobi de Pisis militem et familiarem
 ipsius sancti Pape

Bonifatius Episcopus Servus Servorum Dei Dilectis Filijs (Cui
 Castri Aquependentis Urbem et hanc salutem et Apostolicam
 benedictionem. Devotionis et probitatis merito dilecti

Filijs nobilibus Viri Jacobi de Pisis Militis familiaris nostri Potestatis
Terræ vestre, nec non gratis et acceptis remercij, quæ ipse diuicius nobis
impendere diuocatur in debitam considerationem adhiberi dignam
duximus, ut personam suam favoribus et gratijs honoremus. Cum
igitur Potestaria et regimen castri vestri, Aquependentis ad nos
et Romanam Ecclesiam pertinere noscatur nos de ipsis, s.
circumspectionis industria confidentes ac merentes, quod castrum
ipsum sub ipsius regiminis cura poterit salubriter gubernari.
Potestariam ipsam pro instanti Anno futuro incipiendo in Kalen.
Mensis Junij proximo futuro, cum salario et oneribus connectis
eidem militi auctoritate literarum nostrarum duximus committendam
se vel alium cui hoc commiserit prudenter et fideliter exor-
cenda. Quæ circa Universitati vestre per apostolica scripta
mandamus quatenus eundem Militem vel eius Vicarium ad
Potestariam huiusmodi deuote ac liberaliter admittentes ne eum
in hijs quæ ad officium ipsum pertinent efficaciter impedire ac
obedire curetis, quod eius studij cum promouenda vestra fructifi-
cat, ac nos in vestris successibus prosperis gaudemus. Dat.
Anagninæ Pontificatus nostri Anno Quinto

o 117

B. de Sugo

n. 19.
Francisco Benedic. Pape Civitate
Aquependentis ad procurandum
crescere de bono in melius
in laudem et honorem
Sedis Apostolicæ et Terræ

Benedictus^{XII} Episcopus Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Comuni
 Calvi Aquenensibus Satis et apostolicam benedictionem. Nos
 dilecti filii Magistri Hugonis Nugni Canonici Martonen Rectoris
 patrimonij beati Petri in Tuscia insinuatione percipimus uobis
 grata quod uos in fidelitate et deuotione uestra et Ecclesie Romanæ
 inuicem constantia persistentes eidem Rectori circa cultum
 pacis, et iusticie manutenedum in illis partibus et fovendum pro-
 munitis cum effectu, et fidelibus saltem ac parere et asside-
 re continue deuotis et orationibus studijs non cessatis, nos quibus
 Deo ac uobis et apostolice sedi gratias admodum et acceptis uos
 cum gratiarum actibus multipliciter in domino commendantes
 vniuersitatem uestram exhortamur attentius in domino, et
 rogamus quatenus diligentius attendentes quod in uiris uirtu-
 tis laudata uirtus nequaquam minuitur, sed augetur uos uiros
 pollentes uirtutibus sicut saltem ostendete premissa et quibus
 uobis et illi patrie prouerit honor et crescit commodum, sic
 continuare debent semper in melius procuratis, quod exinde apud
 nos et sedem eandem laudis et commendationis uestræ scriptis lau-
 dabilia non indignè suscipiat incrementa. Dat. Quirinae. D.
 Aprilis. Pontificatus nostri Anno quarto.

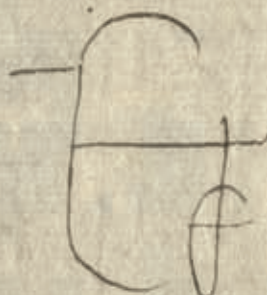
de cur

B. de beath

n° 14.
 Decretis Consilij duodecim uirorum ad
 tractanda negocia Civitatis Aquen-
 sensis ad res ipsas
 y Clementem
 Papam

Clementis Episcopus Servus servorum Dei. Dilectis Filijs Regimiris Coniulis
et Communi Castri Aquependentes ad Romanam Ecclesiam immediate spectantis
Urbevetanæ diocesis Salutem et apostolicam benedictionem. Sincere devotionis af-
fectum quo vos et Romanam reverentissimi Ecclesiam intuentes dignum
ducimus ut vobis vestris favorabiliter annuamus in his maxime que prosperi-
tatem Status vestri restituerentur. Sane pro parte vestra fuit
vobis exponitur, quod licet in Castro vestro Aquependentes ab antiquis eligi
convenirent et nunc etiam eligantur duodecim probi Viri de Sominis
dicti Castri ad negocia vobis universaliter pro tempore incumbenda
tractanda ac etiam exequenda tamen quia Castrum ipsum a tempore
mortalitatis circa hic Sominis est exhaustum, quod nunc duodecim
viris pauciores admodum numero ex Sominis ipsis viri ceteruntur
ydones ad huiusmodi negocia tractanda ac etiam exequenda ad id
plenamque minus ydonei assumuntur, Unde fit quod Castrum ipsum et
onerosa multitudo inutilis gravatur frequenter expensis, et negocia
que incumbunt non solum non expediuntur aut diriguntur utiliter
quinimo potius confunduntur. Quare pro parte vestra fuit nobis
humiliter supplicatum ut huiusmodi onerosam multitudinem reserctes
numerum ipsum Virorum duodecim et competentem numerum reducere
dignaremur. Nos igitur Status vestri prosperitatem paternaliter
solliciti in domino caritate huiusmodi vestris supplicationibus inclinati
huiusmodi numerum Virorum duodecim ad numerum trium Virorum
dumtaxat apostolica auctoritate reducimus. Statuetes, quod
eadem trium Virorum numero ceteri de cetero plures ad huius-
modi tractanda ac etiam exequenda negocia nullatenus eligantur
illa que per ipsos tres viros sic electos tractabuntur ac etiam
diriguntur illam vim illumque vigorem habeant quam et quem
habebant et solvant ea que per huiusmodi viros duodecim ante
reductionem et statum vestra tractata et ordinata fuerunt
ac decernentes ex nunc irritum et inane si secus super his
a quosque

a quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contige-
 rit attemptari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam
 nostre reductionis Statuti et constitutionis infringere vel ei ausu
 temerario contraire; Siquis autem hoc attemptare presumpserit
 indignationem omnipotentis Dei beatorum Petri et Pauli Apostolorum
 eius se noverit incurrens. Dat. Avinion^{is} iiii Non: Augusti
 Pontificatus nostri anno decimo $\frac{1}{2}$ ad decentem

 Gregorius

iii
 xx
 x
 R. d. 107

Trantimontan

n°. 15.
 Commissis abolitionis a Juramento
 prebito per Communitatem
 Aquenensibus sup. conuectio-
 nibus factis cum Urbanetanis
 Rectori Province Patrimonij
 Alexandri Papa

Alexander Episcopus Servus Servorum dei. Dilecti filii Rectori
 Patrimonij beati Petri in Tuscia sat. et apostolicam benedicti
 lecti coram nobis dilectorum filiorum Potestatis Comitis et Communis
 Casini Aquenensibus prebitis continebat, quod ipse ad Civitatem

Verbeuetan euitandas molestias de faciendis ipsorum precepta in Ecclesia
Romanam aliquam immediatam spectant preiudicium presterunt cor-
poraliter iuramenta a quibus se abstinere, et ea per nos relaxari no-
bis humiliter supplicauerunt. Quo circa discretioni tuae per apostoli-
lica scripta mandamus quatenus iuramenta ipsa utpote illicita et
in Ecclesia metate lesionem enormem preiudicia auctoritate nostra
relaxans dilectis Potestati consilio et communi ne de cetero presu-
mant similia diluicibus inibere procure. Datus Neapoli xij
Klen Junij Pontificatus nostri anno primo

n. 16.

In sub

Responsio grata Martini Pape Civitatis
Terrae Aquependentis gra-
tiaz actione pro fidelitate et
devotione erga Ro-
manam Ecclesiam

Martinus Quintus Servus Servorum Dei Dilectis Filiis Praetibus et
Consilio Terrae Aquependentis nobis et Romanam Ecclesiam imme-
diate subiecte salutem et apostolicam benedictionem. Intelleximus
ea que dilecti filii Guido Udebrandini et Catalupus Simonis oratores
vestri nobis ex vestra parte dixerunt et ex ipsis recognovimus devo-
tionem et fidem, quas nobis et Romanam Ecclesiam quondam et sibi ipsis
ac rure sincerissimo et libere audivimus quorum labores pericula et
damna quos et que sustulerunt subijcitis. Quas obres devotionem ac
fidelitatem vestram cum gratiaz actione commendantes hortamur
quatenus semper bene sperantes in fide et devotione solita continue
perseveretis. Nos enim sicut dilectis oratoribus diximus intendimus

uos prosequi favoribus et auxiliis opportunis, et sicut fructus socii
 passionum ita consolationum uolumus uos esse participes. Dat
 Florentie iij. Kleni Aprilis Pontificatus nostri Anas Secundo

ai. de Arimino:-

n.º 17.

Auctoritas siue privilegium eli-
 gendi Potestatem data Civitati
 Terrae Aquependentis per
 Gregorium Papam et publica
 copia in carta membranata

In nomine Dñi amen. Hęc est copia cuiusdam privilegii concessi
 Comuni Aquependentis p̄ Sacchissimum patrem et Dñum, Dñum
 Gregorium. P̄. Indecim bullati bulla plumbea pendeli ad eadu-
 lam sicut duos color, crocei et rubei in qua quidem bulla ab
 uno latere erant litere sic ductas. Gregorius Papa Indecim
 et ab alio latere erant ymagines duos capitum cum una cruce
 in medio, supra quas erant sc̄p̄ s. Pa. S. De: Cuius quidem
 privilegii tenor sequitur in hæc uerba

vide folijs p̄ 3.º 6.
 et 24.º n.º 4.

Gregorius Christusque servus servorum Dei; Dilectis filiis Universitati et
 Dominibus Terræ Aquependentis uobis et Romanæ Ecclesiæ immediate
 subiecte Urbenensium Duce salutem et apostolicam benedictionem. Vra
 deuotionis sinceritas et fidelis constantia quas erga nos et Romanam
 Ecclesiam matrem et anam vestram gerere comprobamus non in-
 merito promeretur, ut nos specialiter gratias et favoribus prosequamur.
 Vestra itaq; in hac parte supplicationis inclinatio, uobis amore patroni-
 tium indulgemus ut quoties ingruerit tempus eligendi potestatem

18

Terræ vestre Aquapendensis vobiscum hinc, qui in eadem Terrâ
debet iusticiam ministrare liceat vobis usq[ue] ad Apostolicæ sedis
beneplacitum eligere seu nominare quatuor viros ad hoc ydo-
neos, qui de Terris seu locis nobis et predictæ Ecclesiæ fidelibus
et deuotis omnium existant, ex quibus quidem quatuor viris
sic prout eligendis seu nominandis, Camerarius vester vel Me-
stor provincie patrimonij beati Petri in Tuscia qui erunt pro
tempore quibus seu eorum alteri iuliusmodi electis seu nominatis
fuerit ut premititur facienda presentabitur unum prout eidem
Camerario seu Mestori placuerit in vram potestatem cum exer-
citijs maris et missi Imperij ad certum tempus prout est consuetu-
dine assumet deputabit atq[ue] constituet cum salario ac honorib[us] et
onorib[us] debitis et conuenis. Volumus autem quod si ulla unq[ue]
tempore ab obedientia et deuotione vestra vel successor[um] vestror[um]
Roman Pontificum aut predictæ Ecclesiæ uti quod ab eis sub-
traxeritis vel rebelles nobis aut eidem Ecclesiæ fueritis huius-
modi gratia et presentis littere nullius sint roboris vel mome[n]ti.
Nulli ergo omnino hominū liceat sane paginam vestre con-
cessionis et voluntatis infringere vel ei ausu temerario contraire;
Siquis autem hoc attemptare presumpserit indignationem omni-
potens Dei et beator[um] Petri et Pauli apostolor[um] eius se noverit
incursum. Datis Rome apud sanctum Petrum xiiij. Kleno:
Decembris Pontificatus nostri anno septimo. Deinde in
datis Privilegijs ab uno latere erant hec littere xxx. & Gui-
donis. Et ab alio latere erat scripta B. hanc et in phoca
diti privilegij erat sic scripta Pp. Sicut .. viij.

Et ego Johannes olim vniuersi Petri de Aquapendese Imperiali aucte
iudex ordinarius et notarius publicus constitutus predictum
exemplum cum suo autentico originali fideliter transcripsi et
copiam et in publicam formam redegi nil aduersi vel mome[n]s

nisi forte punctum vel sillabam per errorem q̄ sentus mutet
 vel intellectionem uariet, et legi et abscultari una cum impa-
 scriptis ser Vanna ser Cecili de Balnoregis et oriam Carcella-
 ris Comunis Aquapendentis ser Francisco Cagni de Urbeueteri
 et ser Francisco diuini de Aquapendente fidelibz Tabellionibz
 et literatis personis Coram sap̄ Viro ser Andrea Cecili de
 Balnoregis Iudice et assessore nobilibz Viro Donato Bgolin
 de Urbeueteri Potestatis Terre Aquapendentis sedibz pro tribu-
 nali ad bancamuris in sala Tabelliz comunis prefate Terre
 Aquapendentis. Qui ser Andreas Iudex predictus quia dictu
 exemplum cu suis authentis originali bene concordare inue-
 nit Ideo eius ordinariam et iudiciariam auctoritatem
 quam habet interposuit et decreuit. Sub Anno dni millesimo
 quingentesimo sexagesimo octavo die prima tempore san-
 ctissimi in Christo Patris et dni dni Urbani pape sexti die
 xi. Mensis Nouembris presibz Angulato olim Senite, Viro
 Helebrandini, et Ioanne Villoucci de Aquapendente Testibz
 ad hoc habitis uocatis et rogatis et salutatibz et infrascripte

Signum me. Iohannis et al. Iudicis ordinarij predicti

Et ego Franciscus olim sene de Aquapendente pub. Imperiali auct.
 not. et Iudex ordinarius predictus abscultationi, inuentioni
 et decreti interpositioni interpei una cum dictis supradictis not.
 et literatis personis Et quia dictam etiam cum dicto suo authen-
 tis originali bene concordare inueni. Hec me in Testam. subscripsi
 et ad cautellam signumq̄ meū appostui consuetū

Signum me. Franciscus not. et Iudex ordinarius Peda

Et ego Franciscus Cagn de Vrbenetor auctoritate Imperiali Iudex ordinarius et notarius publicus constrinens supradicta absolutionem insinuationem et decreti interpositionem una cum supradictis notariis et Iud. ordin. interfui. Et quia presertim copia cum suo originali concordare inueni. Haec sic in testem pub me subscripsi, et ad maiorem fidem et cautelam signum meum appostui conueni

Signum de Franc. Iud. ord. et notarij

Et ego Vannes olim ser Caceri de Bata pub. Imperiali auctoritate not. et Iudex ordinarius supradictis notariis absolutionem insinuationem et decreti insinuationem et interpositionem interfui una cum supradictis notariis et literatis personis. Et quia dictam copiam cum suo originali concordare inueni. Haec me in testem subscripsi et ad maiorem fidem signum meum postui conueni

Signum me. Vennis notarij predicti

n.º 10.

Privilegium per Bonifatium Papam con-
cessum Comitatum et Terrarum
Provinciae Patrimonij pro cogno-
scendis omnibz criminibz et ma-
lificijs exceptis quibusdam prout
ines cum alijs formis incipiendo in causis
maleficiorz nec non exactiones
gracie pariterqz circa ap-
pellationes.

In nomine Dni Amen. Hoc est exemplum cuiusdam exempli ex epl
privilegi Papalis scripti et exemplati et in publicam formam reduci
manu per Hieronimum de Aquapendente hoc. et de hunc. Cuius
quidem tenor talis est.

In nomine Dni Dni. Hoc est exemplum cuiusdam exempli pri-
vilegi Papalis. Tenor cuius talis est, quod quidem exemplum
scriptum est manu magri Johannis Petri de Montelassone hoc
Bonifatius Episcopus servus servorum De. ad perpetuam ac memoriam, sicut
merum et mistum Imperium in Patrimonia beati Petri in Tuscia ad
apostolicam sedem spectantem nonan. Et scilicet dominus hoc ut subiectoz
nostroz sint contra iudicia ex corrobore amplioris, quo indubio ex
nostra auctoritate procedent neque maleficia remaneant impunita
concedendo indulgemus et indulgendo concedimus gratiose usqz
ad apostolicę sedis beneplacitum ut comunitates et Universitates
Civitatum et Castroz Patrimonij beati Petri in Tuscia que solite
sub ab anaco ad regimen suum eligere Potestates consules seu
Rectores possunt p se vel p Potestates consules seu Rectores eorundem
seu officiales suos ad hoc deputandos merum et mistum Imperium
exercere in Civitatibz et Castris ipis eoz territorij circumstantis seu
districubz criminibz forensi scilicet leuamantibus, bulle et literaz

137
nosbarz uel morete rapous virginu' et proditionis exceptis Quando una tan
dita sedes etiam sup criminibus puniendis concessis ut premichitur
seu indultis expresse procedi mandaret qd alios conueniri et considera
tionibz certis mota procedunt et punitioni supersedeat alij supradicti
oniam si aliquo uel aliquibz processibz. Precipimus quoqz discretis
Necnonz Barimonijs supradictis qui tunc pro tempore et officialibus
eorumdem ut in premisis que dictis communitatibz et Vniuersitatibz
indulgemus eas nequaquam impediat uel molestat. Et ut non impediat ipsas
congrua statuta condone sup processu et punitione habendis sup crimi
nalibus de quibz de eis contenditur ut procedere ualeant ipsas punire
Proviso qd alias in qua statuta non sunt. Et si facta fuerint omnia
nullatenus preiudicentur nec foris contra Romanam Ecclesiam uel Ecclési
asticam libertatem. Concedimus etiam ut colles et Vniuersitates
predicte et alie Terrę fratimonijs tunc loca que in se reue
riunt publicas statuz de die custodia p Necnon ipsa ad eorum
dependia uoluerit pro custodia uel securitate statuz dictam custo
diam ipsam diligenter faciant iuxta posse. De culpa tamen
uel notabili negligentia qd Necnon eadem potentibz publica
originate minoribus ad satisfaciendu transcurant in hoc casu ad
pell. super iniuria et rebus ablatiis eisdem. Precipimus itaqz
ut nec Syndici Communitatū Vniuersitatu et terrarū ipsarum
nec singulares persone aut procuratores eorū in criminalibus
uel iudicibz et ad Necnon spectantē ad palatium Montis Cassensis
uel ad Curiam ipm Necnon uocati personatē detineantur si ydoneam
cautionē prestiterint iuxta qualitatem delicti seu cause nisi fuerit
talis casus in quo de pace ad se causas admittenda est qd Necnon
aut officiales ipsos nullus capiat uel appellans et qd appella
tanti uel appellatione uolenti nulla ex hoc inferatur iniuria uel
grauamen. Qui uero ex causis detectum fuit personaliter detinen
das. Volumus qd qd persone nec custodiam duodecim denarios au
reos.

tantis monete singulis diebus persolvat ad plus si ad hoc sufficiat
 facultate nec pro ingressu vel exitu amplius solvere teneatur.
 Indubemus quoque quod Rectorem eundem aut eius officiales ex officio
 ad inquisitionem procedi contra certam personam vel contra specialem
 universitatem seu communitatem super criminalibus vel civilibus causis ad
 ipsos Rectores vel eius officiales spectantibus nisi sint fortitan sup-
 illis illa persona vel illa universitates seu communitates contra quas
 inquiritur ditamate. Secus si fieret inquisitio generalis quando
 etiam est crimen vel culpa fore commissam et quis comiserit
 ignoratur. Ad incolas quoque seu habitatores dicti Patrimonii
 dumtaxat exigi volumus et solvi mandamus focarium sicut
 et a quibus secum antiquum morem solet exigi et persolvi.
 Procuraciones vero non exigantur nisi quando Rector persona-
 liter visitet Civitates vel castres. Et tunc non exigantur quan-
 titates maioris aut pluris, quam ante quadraginta vel triginta
 annos preteritos exigi consueverunt ac solvi. Provisimus etiam
 quod quotiens Rectores Patrimonii aut ipsos Communitates per
 Iudices vel singulas personas personaliter seu per procuratorem
 coram se curaverit ut in civilibus vel criminalibus ea ad eum forum
 spectante compareant coram eis non actoris vel accusatoris
 seu denunciatoris aut persecutionis. Inquisitionem vel eam
 in ipso citatis continent et ut paratur simpliciter citandos. Cita-
 tiones que per unum castri ministerium possunt commodè expediri
 non fiant per plures. Indubemus quoque ut supra bonis per eun-
 dem et Universitates predictas contules et Rectores seu officiales
 eorum publicabuntur nec non supra pecuniariis condemnationibus que
 hactenus a predictis Rectoribus seu capitaneis et officialibus eorum
 Communitates seu Universitates ipse nullatenus impetrantur. Per
 publicationem autem et pecuniarias condemnationes huiusmodi iura
 dotium non cedantur et deducantur eis aliorum. Cum Iac

inquisitionem fuit procedendum, non recipiantur testes nisi
iurati presentis parte contra qua inquiritur vel absentis per ed-
ictum nec procedatur ex ea nisi primo deponerent testes
ipsi parti fuerint publicati et parti eorum data copia vel obli-
viti contumacia aut alia causa iusta huiusmodi publicatione
oblationem et datorem copie excuset. Non grauentur Civitate
Patrimonij vel singulares persone per immoderatum salariu quo-
dum officialium vel notariorum qui castros sententiarum aut quor-
undam scripturarum. Pro delictis vel negociis emanantibus non gra-
uentur nec vocentur ad iudicia singulares persone civitatem
ipsarum. Quamvis regulariter non sint patres pro filijs per-
niendi personaliter vel in bonis, ne tam impunitate sumant
filij insolent et ad illicita manus extendant et ut patres
diligentius filios corrigant et castigent, statuimus ut pro filijs
delictis Patres in bonis suis possint gravari usque ad valorem
portionum illarum, in quibus se decederet Patres velati tempore
perpetrati delicti filios gravare non possint, dum tam delictum
exigat tantam expiam poenam. Bladii vel anone grassa-
tia terminati patrimonij extrahi prohibemus nisi deperatur ad
locum ubi moratur Non Curia, se gratia tam spatii concedi-
mus, quod deperatur ad libitum, se una tam Civitate, Catho-
licis vel terra Patrimonij ad alia, vel ad aliud ipso deperri de Rebus
licentiam videramus absque redemptione et fraude, presentibus
quando unus locus abundat, et aliud patitur penuriam de
predictis impulsione remota, nisi a supradicta sede Rebus
sacris aliud in mandatis. Quoties ad Decorem predicti Patri-
monij vel ad eius curiam ab Universitatibus seu personis singu-
laribus contigerit appellari, mandamus appellationes legitimas
accipi ipsarum deperri, et singulas ac minus legitimas personas re-
pellari atque repelli et ubi in causis Civilibus fuerit appellari

Voluimus

Volumus q. non solum post sententiam sed et ante sententiam
 ne eas appellari prout canonica iura permittunt. In crimi-
 nalibus tam causis et quando criminaliter agitur seu procedi-
 tur appellaciones interponi ante sententiam prohibemus, ipsas
 statim non admitti, nisi in casibus in quibus iura civilia et an-
 tiqua appellari permittunt, nec deterri volumus canonici
 iuris in hac parte ne Deoz punitione debita deterantur, vel mali-
 factores transeant impuniti. Post sententiam vero legitime appel-
 lare quicquam prout iura tam canonica quam civilia patiuntur
 distichis - et ubi terminis criminalibus et temporalibus de quibus ad solum
 nobis ead. Diet. Petronoy, qui erit pro tempore videbitur Pro-
 hibentes executionem fieri contra cess. iuxta lata seu latus sen-
 tentiam vel sententias contra ipsos a qua vel quibus fuerit ap-
 pellatum atq. per iudicem appellacionis appellatio ipsa appro-
 bata fuerit vel sententiis reprobatas. Nulli ergo omnino
 hominum liceat hanc paginam nostre concessionis precepti
 inhibitionis, provisionis, constitutionis prohibitionis tollerantia
 mandati et voluntatis, vel ei auri temerario contraire. Si quis
 autem hoc attentare presumpserit indignationem omnipotentis
 Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incurren-
 tes. Dat. Avinionae xij. kal. Febr. Pontificatus nostri anno quinto. Lell.
 et exultatum fuit hoc exemplum per me Scripsi Notarium
 in Monteflascione in Palatio Sapienter Dni Dni Alamanni quon-
 Galgani una cu. Magistro Raneris et Magistro Angeli Jud. ordin.
 et not. et mag. Bonaiuta et Mag. Ode de Monteflascione
 not. cu. suo originali autentico privilegio bullato bulla plumbea
 pendenti cum filo sericeo, ab una autem parte dexte bulle sinistra
 erant duo capita et quedam crux inter ipsa capita ac et
 littere sup. ipsa capitibus sic dicentes. S. Pa. S. Petri Et ab alia
 autem parte bulle infra erant littere sic dicentes Bonifatius

II. octavo sub Anno Dni Millesimo ccc. Inditib xiiij. Tempore
Pontificij PP. VIII die primo mensis Martij. Ego Joannes Petrus
de Monteflascone alme Urbis prefecti cult. lud. ordin et notij
constitutij, predicta omnia prout in dicto privilegio inveni ita
sic nil addens minuens vel immutans, q. ipsius privilegij et eius
substantie in aliquo mutaretur de verbis ad verbum legendis et
absultando cum predictis. Magistro Jan. Judo ordin et notij
et Magistro Bonavito Notij fideliter scripti, copiani et exempla
vi et dotij licentia et auctoritate Judicij ordinarij supradicti
publicari et in publicam formam redigi. Qui Judo suam
sic auctoritatem interpretat et decretum in Monteflascone in
loco predicto sub Anno Inditib Pontificij die et mense predictis
signam meum Judicij ordinarij et Notij. Sedem et occultatum
fuit hoc exemplum per me Eusebium Notij in Aquapondete in
Domo me. Donibandinu Notij in transcripto una cu magistro Girardo
olim vicario Judice ordinario et magistro Publio Magistro Filippi
notij ut predictis originali predicti exempli. sub Anno Dni Millesimo
ccc. Inditib xiiij. Tempore Dni Pontificij PP. VIII. Die iij.
mensis Julij.

Ego Aldobandinus quondam D. de Aquapondete auctoritate
Imperiali publicus Notij et ordinarius Judo predicta omnia
prout in dicto exemplo inveni ita sic nil addens minuens vel
immutans quod ipsius exempli et eius substantie in aliquo mu
taretur de verbis ad verbum legendis et absultando cu predictis
magistro Girardo Judice ordinario et Notij et magistro Publio Notij
fideliter scripti, copiani et exemplari et de licentia et auctoritate
Judicij ordinarij supradicti publicari et in publicam formam redigi
Qui Judo ordinarius suam sic auctoritatem interpretat et
decretum in Aquapondete in loco predicto sub Anno Dni Inditib
Pontificij die et mense predictis.

Signum dñi Hainbardinii Not^{ij} et iud. ordinarij

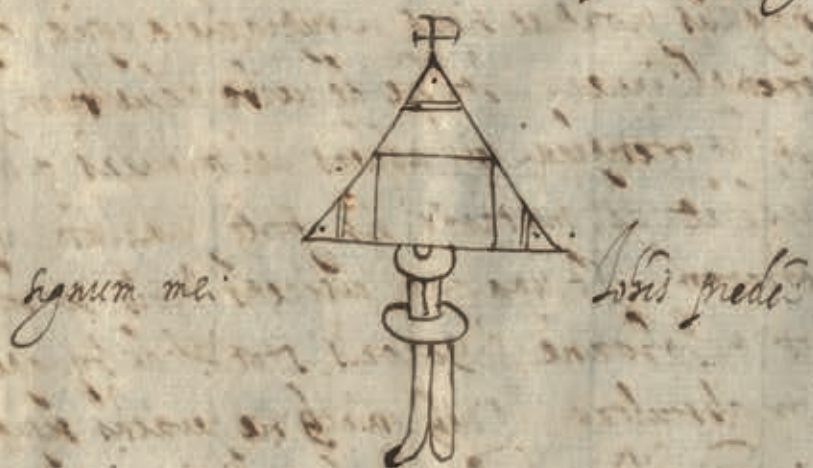
Et Ego Symon olim Magistri Petri de Aquapendente Imperiali
 auctoritate Not^{ij} et iudex ordinarius, Supradictis omnib^{us} et
 singulis prout et sicut in supradicta copia, copie supradicti
 exempli inueni. Ita ne de uerbo ad uerbum fideliter subscri-
 pti et exemplari nil addens uel minuens, q^{ui} substantiam Rei
 ledoret uel mutaret nisi forte punctum uel si leuam per
 errorem, Et una cum discretis uiris scilicet Lauretio Vannio
 et Johanne & Barone Not^{ij} de Aquapendente sediligent-
 er absoulta. Quib^{us} omnib^{us} ne parochis sapiens uir dñi Gratia
 Magni Philippi de Piro iudex et vicarius Terre Aquapendentes
 per. Hobilem et sapientem uirum dñm Guillelmum de Catalon. Honor
 Potestatem dñe Terre Aquapendentes sedens pro tribunali in Pa-
 latio dñe Terre ad bancum malpicioz more solito, man et
 dñi Cois auctoritatem interposuit et decreuit. Et ego in
 publicam formam redigi sub Anno dñi Milleimo ccc. lviij.
 Ind. re. Tempore dñi Innocentij 3^{ij}. vi. die xviii. mensis
 septembris presentib^{us} supradictis dñis Guillelmo Potestate et iudice
 dñi Hainbardinii et Henrico Gochini de Aquapendente testib^{us}
 ad hoc uocatis et rogatis

Signum m^{ri} Simonis

not^{ij} supradicti

Et Ego Ioannes olim ser. Baronis de Aquapendente Imperiali auctoritate
 Notus et Iudex ordinarius predictae executioni, intimationi, et decreti
 interpositioni interfui. Et quia dictam copiam cum dicto exemplo bene
 concordare inueni. Ideo me subscripsi. Ceterum signum appositum consuevi

Et Ego Lauretus quondam Iannis regis de Aquapendente sub. alme
 Urbis p[ro]f[ess]i publicus Notus et Iudex ordinarius predictae abstrac-
 tionis, intimationi, et decreti interpositioni interfui. Et quia dicta
 copiam cum dicto originali exemplo bene concordare inueni. Ideo
 me in hacten[us] subscripsi. Signum meum appositum consuevi

Vna lettera del Re Carlo. Re di Francia
 alla Comunita di Aquapendente
 y rogatiare la d. Citta d'Anagni
 circa certe compagnie che
 mandauo

mandava all'impresa de'Napoli consegnare onto
 la coita a far monitiones e provisione
 per suo passo. Tradotta di
 lingua francese in Italiana
 per mess. Neviz.
 Antonio Vesimino di Acquapendente
 Abate di S. Marino in Nam
 Città de'Francia quat del
 prete Anno 1501. Si
 ritrova in Acquapendente sua
 Patria Patum. giora.
 Si ritrova fu nell'Anno 1494.

Carlo la gratia de Dio Re di Francia
 Carissimi e grandi Amici. Noi siamo stati auvertiti che
 Saueste ricoruto o lasciato entrare nella nostra Terra di
 Acquapendente le compagnie de' sig. d'Allegre della Patena
 o d'Antonio Sans locotenente del nostro caro e fedel cugino
 il Marchese di Noailles che sono andati e mettoni in cammino
 all'impresa che noi facciamo per recuperare il nostro Reame di
 Napoli, et impedire che altri non passino a detta nostra
 Terra di Acquapendente dove noi ui moriamo e in ne siamo
 obligati. Noi che uertiamo al presente a detto sig. Capitano
 che si governa si bene e far gouernare le lor genti, che
 li habitanti habbino occasione di contentarsi, e noi ui pregia-
 mo affectionatissimamente che dalla vostra parte li uoliate
 far dare uiuere et altre cose necessarie pagando pero il
 tutto ragionevolmente o con uolere dare in buon ordine a detta
 monitione, e farli buona provisione che ad possiamo hauev
 necessita. E noi habbiamo deliberato esser in breue di dila

Non facendo voi ne farete singular^{mo} e gratis^{mo} piacere e de noi co-
gnosciammo uoto di voi, et faremo i vostri affari in piu grandi
e miglior raccomandationi. Cariss^{mi} e grand'Amici. H. S. in guar-
di di male. Data a Firenze li 19. giorno di Houembre
Carlo

Vost.

a Terzo

A nostri Cariss^{mi} e grand'Amici i Conghieri e Comunione
della Villa d' Acquapendente

n° 20.
In altra lettera del sopraddetto Re Carlo alla
Comunita d' Acquapendente per
auviso del Junere mandato pre-
gando a far provisione per il
passo delle compagnie che
mandaua all' impresa di
Napoli. Tradotta per il
sopradetto Signor. Abate di
lingua. Francese in Ita-
liana

Si ritroua fu nell' anno 1494.

Carlo per la gracia de Dio Re di Francia.

A nostri Cariss^{mi} e grand'Amici. Perche noi partiremo domane di
questa Villa per andare alla nostra impresa e recuperatione del nostro
Reame di Napoli. Noi vi preghiamo tanto cordalmente che pregar
tipus che voi uoliate fare e far fare gran massa di tutto uenire,
e monitione che far potrete a fine che noi e nostra compagnia
non possiauer necessita alcuna; Cui ne farete facendo questo
quanto di sopra piacere e conuita grandissimo e gratissimo

Di

Nos faciamo intendere vegliè alcuni di qualsivoglia conditione e
 tra qualsivogli essere, che in faccia forza, violenza e danno
 p' quest' affare. Fatele mettere in scritto e pigliarete lor nome
 parimente il nome delle compagnie, delle qual compagnie sono
 e p' information fatta, al nostro passare. Noi ne faremo fare
 tal reparatione e punitione, e correctione, che voi sarete con-
 tenti. Ma come piu appieno haviamo dato commessione al nostro
 amato e fidel consigliere, Mre Dottor della presete, il quale
 vi dira da nostra parte quello sarà d' bisogno, e vi p'cedera ex-
 dendo de quello vi dira. Così mi e grand' amici. Fatto il
 vi guardi di male. Dat. a Siviglia li 26 giorno di Ottobre
 Carlo

Robertus secretarius

a Arago

A nostri e grand' amici. Li Cittadini della Comunita
 di Aquapendente
 n° 21.

Petrus Aloyisii de Monasterio de Urbevetari
 contra civitatem Aquapendentis causa
 confinium cum castro
 Primum possessorum per Civitatem
 Aquapendentis

Nos omnibus nobilibus et spectabilibus viris D^{no} Bartholomeo Petri scapula
 de Senis magnifico milite sacro Joannis Hierosolomitani. Et
 Antonio Doni de Aquapendente arbitris arbitratoribus amicis civibus, et
 amicabilibus consensibus et bonis viris nominatis positus deputatis et
 electis ab infrascriptis partibus videlicet a nobili egenerato viri Aloyisii huius
 de Monasterio de Civitate Urbevetana suo nomine proprio et pro suo inter-
 esse et parte una et a Sindico civi et Universitatibus et Dominibus

Terre Aquependens nomine et vice dilecte Universitatis et Communis dilecte Terre
Aquependens parte et alia. Prenominate vir nobilis et generosus
Hoypius Tuce de Monabensibus predictus pro proprio nomine et pro suo
proprio interesse agit narrat petit et iniure coram vobis proponit et dicit
se non in modum libelli sed talis qualis petitionis contra et adversus
eandem Universitatem et homines prefate Terre Aquependens. Dicit
et proponit prefatus Hoypius quod per annos .x. .xx. .xxx. .xl.
quingenta sexaginta et ultra proinde clapsos se et suos
antecessores et autores suos vel alium seu alios auctoritate predictorum
suorum et eius vice et nomine tenuit et possedit continue pacifice et
quiete sine aliqua contradictione Territorium Virvinanum et nam-
me unam partem prefate Territorii Virvinani positam in Con-
tra Oluetii et Virvinani iuxta fossatam Oliverii et iuxta fossatam
Santis Rofeni et confinia dilecti fossati quod fossatum misit in
Chivelle et a capite est strata que vadit ad Civitatem Remensis
v3. per viam Villabon. Quod Territorium et Territorium Vir-
vinanum et prefatam et certam partem predicti Territorii Vir-
vinani latant et confinant ut supra ad huc Sodie in preschaz
et Sodierna dilecti prenominate Hoypius tenet et possidet pro suo
et tanquam sui et pro sua et tanquam sua veris et legitimis causis et
titulis et iustis rationibus et possidere intendit. Quamquam prefatum
Civ. homines et Universitas dilecte Terre Aquependens a pluribus
et pluribus annis proinde clapsis et presch. anno dilecti Hoypii
in dilecta sua possessione pacifice et quiete sine impedimento in-
dignum passando et dampnificando et alia faciendis que ulla
modo — habent contraventionem vel Hoypii et in eius
gravi dampno et preiudicio turbant et molestant et pe-
tentiam turbet et molestet licet indebita et iniuste ipsius
Hoypii possessionem prefatam clandestine prefati homines
et Universitas dilecte Terre Aquependens ingressi fuerunt et

In causa dictum commune et homines dictae Universitatis nimirum
 et nitentur ipsum Aloygium turbare et molestare non permittendo
 nec patiendo ipsum Aloygium eiusque colonos, manerios et factores
 et quoscunque alios eius nomine libere et pacifice laborare et
 facere laborare pascuare et ligna incidere in ista terris: crimi-
 nari et in dicta certa parte prefati territorii Trininani nec
 provenientis fructus nec redditus colligere habere et percipere
 pacifice et quiete ut saltemus antea Aloygius continebat. Quare
 dicit et proponit superius Aloygius q. prenominate comitis
 homines et Universitas dictae Terrae Aquenodensis animo et intentio-
 ne turbandi prefatum Aloygium et molestandi in eius paci-
 ca et quiete possessione superius Terrae partis territorii
 Trininani abstrahit, et abstraxit et abstrahunt et abstrahunt
 de dicta certa parte prefati territorii Trininani dicto tempore
 tot et tanta ligna, fructus provenientis, et redditus ibi dicto tempore
 et dicto tempore existit que seu qui tunc fuerunt et erant et
 tunc erant si essent nunc et eius valoris ducatorum ducentorum
 auri et non plures quam testes docerunt et de quibus in processu iuris
 predicti liquidabitur Et amplius idem comitis et homines dicti
 comitis tunc temporis intulerunt et intulerunt in ipsam prefatam
 Terram partem dicti territorii Trininani tot et alia tanta dona
 q. que ipse Aloygius dominicatus fuit in quantitate ducatorum
 auri quinquaginta et ultra. Denique dicit ipse Aloygius q.
 esse admonuit et incompellavit dictum comitem et homines dicti comitis
 ut a predictis molestia et turbatione desisteret et restituere
 vellet solvere ac emendare damna et interitus predicti. Quae
 in surda aures, pertransiens seu pertransiente non minus malis
 actibus obstinavit seu obstinatis facere et adimplere recusavit
 seu recusaverunt in presentibus recusavit in debitis et iuribus. Quare
 in prefata vera sint perit et requirit predictis Aloygius a

vobis dno Arbitri arbitratores amici coes boni Viri et amicales confu-
siones ante dicitur quod per vestram diffinitivam sententiam laudum ar-
bitrium et arbitramentum condemnatis et condemnatum iuris remediis
compellatis supranominata coes boni dicitur Universitatis dicitur Terre Aquen-
pendentes ad cessandum desistendum defalts. ab omni molestia in-
quisitione et turbatione predicta Et ulterius ad satisfactionem idoneam
Et pro modo dicto quod in futurum cessabit et desinet seu cessabunt et
desistent a turbatione et inquietatione predictis Et quod patretur
seu paratur infans et substatuet seu substatuet supra nominatum
Aloysium libere pacifice et quiete dicitur Curia^m Trivianam et prefata
tertiam partem prenominate Curia^m Trivianam supra lataratas
et corporat^{as} tenere et possidere et ex ea fructus proventus et red-
ditus quoscumque recolligere percipere et habere Et quod predicta coes. homines
et universitates predicta predicta de Terre Aquenpendentes per eandem sen-
tentiam laudum seu arbitramentum condemnantes ad dandum tra-
dendum consignandum et restitutum singulis congrue restituendo
fructus antedictos proventus seu redditus et ligna et alia omnia
et omnia — percipere per dictum coes homines et Universitatem dicitur
Terre Aquenpendentes si extant sed si non extant ipsorum predictorum
valorem et estimationem utraq^{ue} — damna et interesse et expen-
sas suas et pendas usq^{ue} ad finem et sequitur. Et liquidabitur
in processu scilicet et cum dictis fructibus proventus seu redditibus ab
inde circa percipere et qui percipi poterunt. Que omnia perit
dnus Aloysius iussu omni meliori modo iura iure causa et forma
quibus melius debent et secundum formam dicti compromissi magis
et melius p^{ro} fieri et etc. iussu mandati summarie et deplens
sine suspensa et figura iudicii secundum formam dicti iuris facti et
promissi. Deducendo in processu iudicii ore suo et sibi compe-
tens et competens omniaq^{ue} quomodocumq^{ue} et qualitercumq^{ue}. Salvo iure
addendi minuendi corrigendi mutandi et aliorum petitionis quan-
doq^{ue}

boung, friendi. Non aliter se propterea ad probandum nisi
 solum ea omnia et singula que tibi sufficiant ad victoria tuam.
 Petas tamen ipse Hloysius debere cogi et compelli dictum comune
 homines et universitat diei terre Aquependentis, eorum eius legitimi
 iudicium respondendum petitionem et contentas in ea peractam et
 calumnie. Petas etiam deus Hloysius in predictis circa pre-
 dicta et ad libitum predictorum per nos sibi his, et subitiam favora-
 biliter ministrari.

Die dominico xx. Maij

Exhibitis et producta fuit dicta protestatio et petitis per supradictum
 Hloysium coram supradictis nominatis arbitris et arbitratoribus
 et iudicibus in somis prefati Hloysij in portuall. supra fontem ca-
 nalis diei terre Aquependentis. Quam petitis recipi et admitti
 et secundum eius tenorem sibi fieri in predictis cum modo.
 Presente ser. Andrea luce, et Antonio Simonis Andree iudicibus
 et procuratoribus communitatis et hominum terre Aquependentis
 et contradicentibus predictis de parte in partibus facientibus contradicentibus
 eos et petentibus copiam cum terminis ad respondendum et produ-
 centibus certos articulos pro expeditione dictae cause super quibus
 petentibus dictis nomine examinari. Restes induentibus per nos et no-
 minatos ut induentibus articulis continetur, qui articuli sunt in
 filia mei stotarij. Saluis tam iuris producendis et allegandis
 et alijs testibus induendis si necesse fuerit.
 Qui omni Arbitri et arbitratores sedentes ut supra iuris et auditis
 predictis, predicta admiserunt si et in quibus de iure tenetur
 debet et aliter non, et decreverunt copiam dari dictis iudicibus
 si uoluerint et pronunciarunt primo et ante omnia locum
 litigij fore et esse videndum oculis ante examinationem Res hinc
 et ad hoc ut magis intelligatur confinia nominata. Petentibus
 tunc induendis alijs testibus si opus fuerit.

in domo huiusmodi supra dicti testes citati et signati per y grecum ut su-
 pra apparet, et ad declarandas deus arbitros iuraverunt ad sancta
 Dei Evangelia talis et dicere veritatem de his que sunt in dicta
 pensione producta per dictu Aloysiu et de dictis confinibus
 Minervarum.

Privilegium Federici Romanorum Imperatoris
 semper Augusti Hierosolalem et Sicilie Regis
 Civitatis Aquensendensis ut ad augmentatio-
 nem dictae Aquensendensis civitatis Burgi
 possit recipere vicarios ad ibi habitan-
 dum, et qd gaudeant vicarij libertatibz
 sicut vicarij Aquensendensis
 sub anno dñi 1248
 et die 10 Decembris

Federicus de gratia Romanorum Imperator semper Augustus Hierosolalem
 et Sicilie Rex. Per breves litteras scriptum notum fieri volumus Uni-
 versis fidelibus nostris tam presentibus quam futuris, qd cum in ampli-
 ficanda salute nostrorum fidelium sollicitum et ipsorum consilio ut eorum nume-
 rus augeatur, ad attendentes iuram fidei et devota servitia fidelium
 nostrorum Comitum Burgi Aquensendensis que nosse iurigenas et vicarie-
 cul sacrorum et redibere satagunt maiestati personarum eorum cu
 omnibus possessionibus et bonis eorum que iuste et rationabiliter possident
 in presenti et in antea iure legitime potuerunt adipisci sub
 nostri potestate culmine recipimus specialiter omnes bonas usus
 et conventiones approbatas, nec no solitam libertatem, quibus
 dictorum Augustorum progenitorum nostrorum felici recordationis, quibus
 ipsius Burgi comite in fine noceuntur et perpetuo confirmatos

de maiori quorū gratia nostra concedimus ei licentiam et liberam pote-
statem recipiendi ad habitandum in burgo ipso quoslibet tam viros
quam mulieres. Undecūq; uenietes eundem Burgum inhabitare uolentes.
Summo modo non sint de comitate Habsburgensis, nec Villani Sngarari
Comitum et Baronum nostrorū, aut quicūq; personaliter erunt serui-
sij obligati, de quib; per ipsos migrationem nob uolumus et dominis
eos dispendium aliquod irrogari. Concedimus etiam ut quicūq; ad
habitandum illuc uenerit et per commune ipsius Burgi recepti fuerit
iuxta licentiam eis datam sub eadem protectione nostra consistat.
et prefatis bonis libris conuetudinib; approbatis et libertate solita.
quibus eorū predicti prefatis temporib; uti sunt, et gaudij pacifice
perpetuis gaudeant, et utantur presentis scripti auctoritate man-
dantis quatenus, dux, Marchio, Princeps, Legatus, Vicarius, Comes, vice-
comes Capitaneus aut Potestas, et nulla persona Ecclesiastica uel mun-
dana, alta uel humilis contra preces scripti nostri tenorem, admi-
ne ipsius Burgi aut prefatis locis illuc ad habitandum cunctis iux-
ta prescriptam licentiam eis datam, sup predictis impedire uel molestare
presumat. Quod qui presumpserit propter indignationem nostram
quam se nouerit incurruis, quinquaginta libras auri pene rōie se
composituris agnoscat, quarū medietate Camere nostre et reliquorū
medietatem iniuriam passis exsoluat. Huius rei testes sunt
Simon comes Hatin. Leobaudus Franciscus. magr Petrus de Vinea
et magr Raddeus de Suenna magre Curie nostre iudices et alij
quatuordecim

Ad ius autem nostre protectionis, concessionis et confirmationis me-
moriam et robur perpetuis ualitur, preces scriptum exinde fieri
fecimus et sigilli nostri munimine iussimus roborari. Dat. apud
Piscam Anni dominice incarnationis millesimo ducentesimo qua-
dragesimo tertio Mense Decembris secundo Indult. Regnante cō
nostro R. de gratia Rom Imperatore semp Aug Tertio et sext

Rege Imperij eius anno uicesimo quarto Regni Tertio uicesimo Regni
 uero Sicilie quadraginta sexto, feliciter amen

n° 23.

Sententia seu laudum lata seu lata
 sub confinibus inter Civitatem
 Urbis ueteris et Civitatem
 Aquapendens sub Anno
 1457. sub die
 26. Mensis
 Septembris

In nomine domini nostri Jesu Christi Amen Nos Secundinus de Asmaris
 d'alt. Th. doctor Commissarius et iudex delegatus sanctis. In
 nomine D. Nec non impresentiarum arbiter, et arbitrator et amica-
 bilis compositor scilicet et assumptus ab extraxitis partibus scilicet
 ab Gregorio Iuris perito uno Iohanne d'alt. et nobilibus viris Larnochi
 Simonelli, et magistro Anthonio Guetti de Urbis ueteris Sindico et
 Syndicatoris nomine eius et populi dicte Civitatis Urbis ueteris ex una
 de quorum iudicatu et mandato patet manu ser Francisci Studonici
 de Iohanne Not. publici et Cancellarii eius dicte Civitatis Urbe-
 uetane a nobis uiso et lecto, et nobilibus viris ser Andream Iuce
 de Monte poliriano Laboratorem et Terrigenam terre Aquapendens
 Syndicum et Syndicatoris nomine civitatis et iudicatus dicte terre
 de cuius iudicatu et mandato manu ser Guarini Jacobi de Civitate
 Castell. Not. publici et tunc Cancellarii dicte Communitatis Aquapendens,
 et a nobis uiso et lecto parte ex altera nomine et oc-
 catione confinium et terminorum Terrigenarum et tenentur dictarum Citta-
 tum et Universitatum et hominum inter dictas communitates Urbe-
 uetanam et Aquapendens. Unde cupientes hinc et inde et scandali
 esse, et que obvenire possent in futuris predictis occasione finium

imponere et partes ipsas ad concordiam deducere et venire Viso brevi
et commissione nobis ut supra factis et inq. breui concordi et visa presen-
tatione ipsius brevis facta in presentia dictarum partium, et visa pronuncia-
tione iudicis competentis nosse per nos factis vigore dicte commissionis
et visis mandatis et legitimacione dictorum Syndicorum et procuratorum, et hinc
terminis, et terminis datis ad producendum iura, et allegationes ac
Instrumenta et testes ambabus partibus sine inde preiudicis, et visis et
visis presentationibus instrumentorum deinde visis diuersis dictarum partium
a dicta lite et deueniendis ad compromissum. Et visis dicto compro-
misso in nos factis, et aucte et potate nobis conceda ad dictos iudices
de quo compromisso ut supra in nos factis apparet tam manu seu
Jacobi Petri de Urbeveten quam manu seu Petri Pauli magi h.
de Aquapendente, et visis hinc mandatis dictorum Syndicorum et legitima-
tione dictorum mandatorum sine inde productis, et visis pluribus et pluribus
locis in quibus, et super quibus vertitur et uerba est rancore differentia
et controuersia inter dictas partes, tam in presentia partium quam
in absentia, et habitis super ipsa differentia informationibus sine inde ab
utraq. parte de nominibus et cognominibus locos, viarum, montium,
vallis, lapidum, fluminum, riuorum, et possessionum tenentium ac
iurisdictionis utriusq. civitatis et iurisdictionis, et visis examinationibus
et dictis testium super dictis locis et dijs tam uerbo quam in scriptis
per nos examinatos, et visis dictis et attestacionibus testium in hac
differentia et differentibus alias examinatos solum arbitros et arbitratores
per dictas partes et electos et deputatos sine inde productos et exami-
natos et visis dictis et informationibus habitis alias tam ab hominibus
dicte Terre Aquapendentis quam ab hominibus castri sancti Laurentij
Vallis lacus, et ab hominibus castri Curru alpinae comitatus Urbisvetoris
et visis Instrumentis, et iuribus sine inde productis ad probationem iurium
utriusq. partis, et visis, et auditis quicquid ipse partes et quilibet eorum
dicere, et allegare voluerunt, tam in lite quam in facto et visis subscris-

firmens dato ac monitione de dictis partibus factis q̄ singulis diebus
 et locis assistant cause et coram nobis usq̄ ad finem cause, et
 septimam inclusive ad informandu nos de meritis cause, et diffe-
 rentie et de locis et probationibus ipsorum, et quicquid partes ipse
 dicere et allegare uoluerunt tam in iure quam in facto; et Visa
 substitutione per dictas partes et iudices facta in personam ser
 Leonardi Antoni de sancto Lauro presertim et acceptantis ut in ipsa
 substitutione et mandato continetur manu dictorum Jacobi et ser Petri
 pauli de uis. Juramenti prestitis dictis Syndicis, et acceptando dictum
 Laudem super dicta differentia nobis ut supra commissa de uolun-
 tate et consensu et in presentia dictorum Syndicorum. Et uisa penas ap-
 ponicas in dicto compromisso et uis. omnibus et singulis que dicta parte
 dicere et allegare et molestare uoluerunt tam uis. quam in scriptis
 et omnibus uis. et diligenter et mature discussis et consideratis
 que in predictis et circa predicta et quolibet predictorum uidentur
 discutienda et consideranda fuerunt et debent, et uisa notitia
 et monitionibus citatione et citationibus de diebus Syndicis et ser
 Leonardo eorum substitutione facta et factis. Eligentes et eligere uo-
 lentes potius uiam arbitramentalem et amicabilem compositione
 pro bono pacis, et concordie dictarum partium, quam uiam iuris ra-
 tione deliberatione prefata. Cuiusmodi eiusque genitricis marie
 nominibus inuocatis sedentes pro tribunali in loco infrascripto que
 primo et ante omnia pro iudicibus et idoneo loco elegimus et deputa-
 uimus, et pro iudicibus et idoneo loco haberi uolumus et mandamus.

Talem inter dictas partes sup̄ dicta lite differentia et controversia
 in nos per dictas partes compromissi auctoritate et facultate et potestate
 per dictas partes in dicto compromisso nobis concessa. Sententiamus
 laudamus diffinimus arbitramur et arbitramentum et terminamus
 in iure formam et modum que sequitur N. Impionis designauimus
 et designamus primum remonem in strata que dicitur Conspies

Civitatis Vrbenſis Terre Aquapendentes et caſta ſancti laurentij in loco
ſignato et poſto apud quandam quercum ſignatam ſigno crucis iuſta
campum de la ſpina a capite uallis ſanctis, iuſta bona carahij, Varris
de ſt. laurentis, bona ſancti marie del fiore de Aquapendente, et bona
lemi beſchi de ſanctis laurentis, et ibi in loco poſto predicto affigi uolu-
mus et mandamus primum terminum, et exinde cundo per viam
factam et ordinatam a nobis uſq; ad caput glaiarum filiorum c. elis
et in capite dicte vie designauimus et affigi uolumus dictum terminum,
et uolumus q; dicta uia in ſuo aſſeſſu ſit ampla decem pedum, et ex-
inde continuando a caput dictarum planarum uſq; ad quandam lapidem
ſignatam ſigno crucis exiſtens in campo Petri Guelfi de Aquapen-
dente iuſta rem herediſſi mar. de Valle de ſt. laurentis et bona ſancti ſepul-
cri et rem oliuonij filij d. quondam d. Angeli in uocabulo Plan-
del cadens ab ualle ſanta, et uolumus q; a dicto termino exiſtente in
capite dicte ſtrate ſeu uie uſq; ad terminum illum reſpicientem ibi
prope ad caput dictarum planarum ſequens dicta uia, eundem latitudinis
et dicta uia ſit eorundem interſeas partes. Et cundo q; directum a
dicto lapide uſq; ad quandam ulteriorem quercum exiſtens in poſſeſſione
herediſſi d. Angeli predicti in uocabulo dellaia diſtanditi ultra murum
qui dicitur la toma ab ſaraceniſſis p. modicum ſpatium uerſus Vrbenſe-
terem prope quandam iumulum lapidem ſignatam duobus ſignis crucis
et ibi affigi uolumus alterum terminum. Item continuando per di-
rectionem uſq; ad quandam podium quod dicitur el poggio di monte malo-
in pedem p. q. uerſus Aquapendentes prope Res ſancti ſepulcri
uſq; a capite dictarum terrarum affigatur alius terminus in loco ſignato
in ſolmo lapide ſigno crucis exiſtens in poſſeſſione oliuonij et Morisij d. Angeli
de Vrbenſi et herediſſi d. Angeli in capite cuiusdam forme anti-
que. Item continuando dictam formam uſq; ad pedem dicte forme
quantum ſe extendit q; directum uolumus affigi alterum terminum in
poſſeſſione ſancti ſepulcri iuſta bona Petri del amaruſſis et herediſſi

Comitis Ugolini et nunc dicitur esse Sicut Magistri Mei de Aquapen-
 dente, et bona dicitur Ceciliae sancti sepulcri in contrata que dicitur
 ba Vallentis sacro sepulcro ad ualle pinnello in loco signato et fove
 prope uiam arborum Pici usq; ultra formam predictam versus uiam
 ueterem hinc eundo per diuichum usq; ad quandam arborem carri
 signato signo crucis et ibi affigi uolumus alterum terminum
 in possessione Petri de la manna de Aquapendente in dicta contrata
 iuxta bona sancti sepulcri, et bona Hospitalis de la bella
 hinc accedendo quendam monticulum extrorsum per diuichum
 continuando usq; ad castaneta, et ibi affigi uolumus alterum
 terminum in possessione Petri iuxta quendam arborem castaneam
 signato signo crucis in possessione capocorde dicitur in ciuitate
 Urbis ueteris iuxta bona sancti benedicti a castella in contrata Vallis
 panelli. Hinc continuando ad dictos terminos prope dicta castane-
 ta per diuichum usq; ad quendam arborem castaneam magnam
 existentem in contrata putani in possessione heredum magi-
 stri Mei de Aquapendente in contrata predicta iuxta castaneta et
 bona Hospitalis predicti, et ibidem prope dictam arborem castaneam
 signatam duobus crucibus affigi uolumus alterum terminum et p-
 dictas cruces quae constructi termini continuantur secundum a-
 quapendet hinc iter tam uetus putanum et aquapendentem
 quam uetus Urbem ueterem iudicet in cacumine dictorum conti-
 nium. Hinc continuando prope dicta castaneta usq; ad quendam
 cepriam castaneam existentem in Sibella et Crisofani de Fouap-
 in contrata predicta ad dictam maceria deliti iuxta bona ter Cris-
 tophani predicti. Unde signata signo Crucis, et ibi uolumus et
 mandamus affigi alterum terminum. Hinc ad dictos terminos contin-
 ando uetus contratam de le marsetta, et accedendo per cacumen
 curruam pody quod dicitur al poggis ad capo le marsetta prout aqua
 pendet usq; ad quendam arborem castaneam ad iudicium Pody in

possessione Seredun magni Mei iusta bona Nicolai Ricardi de Vbenetee
et bona dicti Magistri Mei et volumus qd affigatur alit terminum
Item in eadem possessione continuando per dictu podium prout
aqua pendet usq ad quadam aliam arborem castanee signata
signo crucis et ibidem affigi volumus alter terminum. Item con-
tinuando p dicta continua versus latere de hore p quodam podium
vulgar prout aqua pendet usq ad machinam dicti Josephi iusta na-
chiam Ricardi, bona dicti Josephi apud quadam castaneu signatam
signo crucis et ibi volumus affigi alter terminum. Deinde con-
tinuando p dicta plana usq ad caput situar Hoxij de Monardens-
ib. Item sequendo post dictu terminu usq ad caput planar calcane-
cia ubi est signum (scilicet) cuiusdam rade antique cu limbo seu
originali lapideo in possessione Nicole Heroni iuxta quada traicsta
et dictas planas et ibidem in loco fossa et signata in terra signo cru-
cis affigi volumus alter terminu. Et deinde sequendo per dictas
planas prope limbu seu originale usq ad quadam possessionem
Meniti de Aquapendente, et ibi in quadam rade castanee signa-
to signo crucis volumus affigi alter terminu. Deinde continuando
per dictas planas usq ad caput situar Hoxij de Monardensib in greppo
aperto versus Urbem veterem et fines dicti silue Hoxij et situarum
vobis nominum que dicuntur le comunaglie et parz silue Po. Poti
et a pede modicum silue cole fustini et latere dextra versus silua
Hoxij usq ad fossatu Lohie que silua dividet utraq Remota et
remaneant in territorio Urbis Veteris p dictas confines dictas pos-
sessionum versus Urbem veterem. Et alia latere remaneant et
sint tam silue quam possessiones, et alie res de territorio et in ter-
ritorio Aquapentensib versus Aquapendentem, et descendendo per fos-
satu Lohie seu quous alio nomine nominetur prout aqua dividit
usq ad flumen palee inclusive, quod flumen seu fossatu sit comuni-
utiq, ipsar Communatari, et ibidem illa aqua dividat utraq civitatem

seu territorii utriusq; civitatis ita et taliter q; a lateribus ipsorum li-
 ceat construere et edificare in his prout eis videbitur et placebit
 Volentes nihilominus in hac nostra sententia et amicabilem com-
 positionem iuris et possessionis singulari personarum quocummodo
 preiudicium inter hanc et possessiones quammcumq; specialium
 et singularium personarum quomodolibet huius vel possessione sa-
 bentes in suo robore permanere declarantes et volentes q;
 Somites tam de Urbevetri quam de Aquapendente Sabentes pos-
 sessiones sine inde potuit ire et redire, uti et frui prout
 Saltem fecerunt talis hinc terminibus predictis occasione ter-
 minos denovo positos. Et predictos terminos ut supra designatos
 Volumus per hanc nostram sententiam arbitramentalem redigi
 ad constructuram et formam columnarum cum lapidibus et calce
 ad minus duos pedum q; quadratum pro quolibet et altitudinis
 supra terram quinq; pedum cui cruce lapidea designata super
 quolibet duobus terminos, et quomodo predicti terminos uni-
 formiter et pariformiter frant ex parte utriusq; partis, et q;
 ipsas partes constructas et constructas et fieri debeant infra
 terminum quinq; mensium proxime futurorum a die presentis dati
 laudi computandos. Volentes et declarantes q; prout dividunt
 terminos ut supra per nos designati videlicet ad designationem
 terminos et confinium versus Aquapendentem sit et esse debeat
 in territorio et terra Aquapendentis et ab affissione terminos et
 confinium predictos versus Urbem veterem sit et esse debeat de terra
 et termino Urbis veteris, et dictos terminos ut supra designatos
 volumus esse declaramus perpetuo et omni tempore permanentes
 Et predicta omnia et singula dicimus declaramus, sententiamus
 laudamus arbitramur et arbitramur omni meliori modo, via et forma
 quibus magis et melius de iure et secundum facultatem nobis a par-
 tibus predictis datam et concessam ut latius in compromisso in his

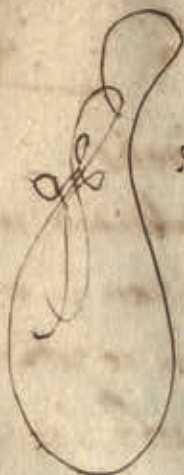
facto continetur possimus et debemus iuris et reservatis verisimilibus
nobilis vocabulorum davorum et deceptis in dicta carta. Mandantes dñi
partibus quatenus omnia et singula supra in dicto laudo contenta debeat
respetus et omni tempore observari sub pena et adpena in compro-
missis in nos factis contentis. In quam penam et nunc prout extime
partem contra venientem et non observantem condemnamus et per sententiam
nostram sententiam pro condemnata labori vestimus et mandamus
et dictam penam in compromissis contentis pro medietate camere
applicamus et pro reliqua dimidia parte observari applicamus
et applicari vestimus. Et ita dicimus sententiam laudamus et con-
demnamus, et observationem abstruimus omni meliori modo quibus magis
et melius de iure et iure dñi compromitti in nos factis possimus et
debemus. Declarantes et pro libertate Celenae conservanda quod
nulli civitatis necesse liceat possessionibus sancti sepulchri
aliquid honoris imponere ad in illis in dicto laudo preiudicare.
Laudum dñi et in scriptis contentis promulgatum fuit supradictum lau-
dum per subscriptum omnium secundum arbitrium et arbitratorem
et amicabilem compositionem sedentem iudicari in domo lau-
di Simonis et de Calvany de sancto Laurensi posita in dicto Castro
sancti laurentii iuxta muros civitatis dicti Castri et bona seu Leonardus
Antonij super quodam barto lignos quem locum iudicari iuri-
dico et idoneo delegat et deputavit et pro donec et iudicio labori
voluit et mandavit inter duas partes et in dicta causa sub
Annis dñi nostri Jhu Christi millesimo quatuorcentesimo quingua-
gesimo septimo Ind^{re} quinta tempore sanctissimi in Christo
Patris et dñi nostri dñi Calisti divina providentia P^o Nesti die
vigesima sexta mensis septembris presentibus subscriptis Petrus de
Cecce Breony, Jacobo Simonis, miles Willibroni et Petrus
Joanne Petri colute Petrus Paulus Romanelli Jacobo Gindi, Jo-
anne martini Varney, et Guacipio Castello omnibus arbitratibus Castri

s^{ti} Laurencij Testibz ad predicta uocatis habitis et rogatis
 Presente ser Leonardo Antoni iudice et procuratore substituto et acce-
 pta et approbante et homologante dictam sententiam in omnibz
 et personis prout facit et secundu auctoritatem et potestate
 tibi concessam a partibz predictis et etiam presb^{te} Iacobo
 de Simone d'ornico iudice et procuratore del populo comune et
 popolo d'ornico et acceptante et d^{co} loco esortata arbitramente
 ne le parti contenti nel compromesso et commissione fatta al d^{co}
 serui secundum arbitrio prefato et no aliter nec alio modo

Et ego Doctus Gregorius de Capiton publicus Imperiali auctoritate
 not^{us} iudex ordinarius et nunc adpresens potestas Coloni s^{ti}
 Laurencij Vallis lacus pro sancta R. C. et sanctissima S^{ca}
 n^{ra} P^{re}latate predictis affirmari et designationi confinium
 et finioz interhu et presens fui et quia de supradicta sententia
 et omibz predictis ab utraqz parte rogatus scribere scripsi fideliter
 et bona fide et publice et ad fidem me subscripsi signumqz assu
 apertu solitu et consueta

Ca

X noie Om Amen Jans m ab eius natiuitate millimo quadringentesimo quin-
 quagesimo septimo Ind^{re} quinta tempore sanctissimi in Christo Patris
 et m^{ri} nostri m^{ri} Calisti diuina providentia P^{ri} Certij die xxvi septem-
 b^{ri}. omnib^{us} nostrum sit quato de Jans Henne et die predictis l^{it}
 et datione fuit arbitrante dⁿⁱ sententia et arbitrante m^{ri} inter equegrum et
 viciniam legu^m doctorem unum secundum de asinat^{is} de Alt. arbitru^m
 et arbitratorem electu^m assumptum et deputatum a civitate vobis veteris
 ceuna et Comunitatem Aquependentis parte ex altera ad differen-
 dum sententiandu^m et terminandu^m litem differentiam et controuersia
 ueritatem inter dictas partes occasione corporum et terminorum
 ad quam quidem sententiam audiend^o citati et moniti fuerunt syndici
 et procuratores utriusq^{ue} civitatis et inter alios interfuit et presens fuit
 ser Christophorus petropauli de Aquapendente qui ser Christophorus no
 interese suo tantu^m iuramento appellavit ad Rect^o Patrimonij ad
 Illustrissimum Capitaneu^m vobis status & ad summu^m Pontificem et
 ad omnem alium iudicem competentem reservatis sibi iure producen-
 di appellationem in scriptis et dixit q^{od} noⁿ suo Interese nec in compro-
 misso nec in commissione aliquo modo appareat

Ac etiam dicta sententia fuit lata presente die ser Christophoro
 procuratore et iudice Comunitatis et Universitatis Ceune Aquepen-
 dentis et dicente dictum mandatu^m dicti ser Leonardij fore et esse
 reuocatu^m an^{te} sententiam et noⁿ valet^{ur} aliquam r^{ati}ficacionem seu
 confirmacionem fact^{am} p^{er} supradictum ser Leonardu^m et dicente q^{od} per supra-
 dictam sententiam seu arbitrante m^{ri} dicta civitas Aquependentis fuit et
 est enormiter lesa, ita et taliter q^{od} meretur reduci ad arbitriu^m
 boni viri et propterea recurrit provocat et appellat ad Rect^o
 Patrimonij ad Ill^{ustrissimum} Capitaneu^m vobis status Calenie ad summum
 Pontificem ad sedem Apostolicam et ad omnem alium iudicem com-
 petentem reservatis iure producendi dicti Recursu^m seu appellatione^m
 in scriptis et protestat^{ur} cu^m debita reuerentia q^{od} pendente appellatione
 nihil

nihil debeat innovari et predicta licet, facit, prouocat et appellat
omni meliori modo

Acti in castro sancti laurentij, in domo Jacobi Carleueti sita in dicto
Castro in contrata Quinte superioris iuxta muros eius bene seu lesuar
s. Antonij vid. et alios fines prescriptis Jacobi Simonis, Dominico
Christophori et Cesarie bone Petri et Choco Antonij velitis
ad predicta vocati et rogati

Et ego Boetius Gregorii de Capiton publicus, Imperiali aucte
not. iudicis ordinarius et nuncius castri sancti laurentij
Vallis lacus et sancte Romana Caceria et sanctissimi vni uis
IP Castro tunc predicto oib. et singulis incensui et presens fui
Et quia rogatus, scribere scripti et publicari signum meum
apposui conueni

n.º 24
liberatis Cois Aquenondetis a dano re
Sindicis et Castellidinis Cune
Patrimonij super maleficijs
J. papa Gregorius 7.º sub
Anno 1405

In nomine domini nostri Jesu Christi Anno domini millesimo quatercentesimo
quinto Ind. ^{re}

domini nostri domini Innocentij divina providentia

die septima Mensis Augusti. Per hoc nuncius
publicum adveniens Curiam patebat evidenter quod
nobilis et egregius legum doctor dominus Johannes Magister Petri
de Auentia iudex maleficiorum generalis Curie promerue pa-
trimonij pro tribunali sedens quatuor ad hunc actum impa-
latis cois dilecte Terre Aquependentis in Camera dilecti Palatii
residencie Potestatis dilecte Terre. Viro seu privilegio et
papali littera quondam sancte memorie domini Gregorii divina
fauente clemencia pape Undecimi in cartis membranis cum
bulla pendente in filis sine crocei rubicis coloris, more
Romane Curie coram ipso per Johannem Andree Syndicum
Cois et Universitatis dilecte Terre Aquependentis et iudicario
noie dilecti Cois et Universitatis exhibito et producto continete
quod Potestas dilecte Terre qui pro tempore habet officium Pote-
statis ministrare habet totale exercitium iuris et iusticie Im-
perij.

Ad hoc dare Syndicum in Curia generali patrimonij
ad denunciandum delicta Universitas antedicta nec
Syndicum aut castellanum obstantibus indulto huiusmodi ac inue-
torata et antiqua consuetudine debet, nec ad id dare seu
prestare sint per officiales dilecte Curie absoluta aliquatenus vel
cauta, habita ~~sup~~ ^{sup} hijs. Informatione predicta, ne ipsi
Cois et Universitas ad prestationem huiusmodi castellanis et
Syndicis ulterius non graventur eorum predictum. Et ipsius Univer-
sitate ab onere prestationis predictae castellanis et Syndicis sua
ordinaria iurisdictione absoluit et in futurum penitus liberavit, de-
clarans ipsam Cois et Universitatem ad id de cetero non teneri

omni moda uia lue et forma quibz melius fieri pot. Rogans
me not. in prescriptum ut de predictis publicum conficiam

Instrumentum

Factum est de Aquapendente in Quarteris sancte Vitorie in
loco predicto presentibus nobilibz et prudentibus viris ser Nicolao
m. Philippi, de Petra magistro paulo Agapito dicit
de Aquapendente Simone de Gattaribus de Viterbis
ser Angelo Petri de Tuscanella, ser Francisco cepi de
Monteflascione et ser Matthea Pauli de Urbe Notariis ad
predicta vocatis, habitis et rogatis

Et ego Sclarius quondam Simonis de Viterbis Apostolica et
Imperiali auctoritate Not. et iudex ordinarius; Et nunc
not. et officialis Curie generalis provincie patrimonij et
diti d. Ludias predictis omnibus et singulis interfectis et ea
rogatus scribere et publicare de mandato diti d. Ludias
scripti et publicari et in fine meo signum apponere consuetum
infra et testimonium omnium premittis

Signum me

et officialis predicti

Sclarius Notarius

Die xx. Martij 1530.

Actis fuerit per ser Bernardinum Alamanni de Aquapendente
coram Mag^o D^{no} Iudice patrimonij, que omnia petijt recipi
et admitti et fieri et pronunciar prout in illis actis petijt fieri
omni meliori modo presentis mag^o Dominico Calabario de Viter-
bis et D^{no} Iudice patrimonij marabonno C^o de
D^{no} Iudice patrimonij predicta admittit et regulat

Die 2. Aprilis 1549.

Actis et productis fuit per D. Hieronimū de Franet^o de Aquapendente
coram mag^o D^{no} Iudice patrimonij brecciaris et patrimonij
Iudice D^o a p^o n^o s^o et c^o n^o s^o.

Qui D^o Iudice patrimonij predicta admittit et regulat

Capitoli supra la comunità d' Aquap^o
e quelli di Proconso fatto

Anno 1520.

In nomine domini nostri Iesu Christi Amen Anno Dⁿⁱ ab eius sapientifera
natiuitate millesimo quingentesimo uigesimo Ind^o octaua Con-
pore Pontificatus sanctissimi in Christo Patris Dⁿⁱ nostri Dⁿⁱ
lesis diuina providentia dignissimi pape decimi Ne uero
uigesima tertia mensis decembris dicti anni. Omnibus et singulis
personis publicum et humiliter inspecturis sit notum et
evidenter appareat quod infra erant descripta et adnotata
quedam capitula et ordinamenta leges municipales et sanesnes
falsis compositionibus celebratis et ordinatis inter mag^o tam civitatem et
homines terre Aquapendentis et predicta civitate mag^o et viros
Patricium Brauesedi, pedum Angeli et Gaspari^o Puhiam D^{no}
Iudices antepositos dictae terre Aquapendentis et mag^o cum congregatis
viros cum fr^o parascu^o fr^o leg^o doctorem bannenperum

mag. Christophori et Juliani seu Gregij homines electos assumptos
 et deputatos a dicta Civitate terre Aquapendente habentes aut dotes
 cum potestatem facultatem et baham ad infrascripta omnia
 et singula faciem a generali et specialibus consilio dicitur
 prout de superscriptis eorum auctoritate et electione latius con-
 stare dicere manu nra Christophori notarii publici de Can-
 cians et adpresens Cancellarij dicte terre in publico libro refor-
 mationum dicte terre info: et una et egregiam Civitatem
 et homines terre procerum et pro dicitur eorum egregios viros Sera-
 phinum Antonij et Beati Severi Domini Venacensi homines
 electos assumptos et deputatos a publicis generali et specialibus
 consilio et consilio et universitate dicitur eorum habentes plena
 liberam et omnimodam potestatem et facultatem ad infra-
 scripta omnia et singula faciem ad dictum eorum et ad dictos Præfatos
 antepositis dicitur loci atq; ab eorum eorum in hac parte et causa
 electis una cum eis prout dicere patere in eorum publico libro
 reformationum info: manu seu Laurentij seu Antonij Carbon-
 despiciens not. publici inde rogati et adpresens Cancellarij
 dicitur loci et altera. Dicitur partes nominibus quibus supra
 cupietes dictas eorum Civitates et homines in pace et quiete ponere
 et omnia pericula eminetia eicere et removere habitis inter-
 ipsas natura colloquio et parlamento et variis sermonibus
 de superscriptis capitulis ordinamentis et sanctionibus inter ipsas
 componendis et celebrandis ea vel eas in dicitur modo seu in tenore
 et forma componere et ordinare decreverunt conspiciunt et
 ordinaverunt ut infra dicitur sermone apparebit

Impium de lo co et summi della terra d' Aquapendente pos-
 sine impure usare ad loro bestiami, et con lo Comune et
 summi da procerum ad li loro bestiami in luna e l'altra Corte
 no s'intendendi pero in bandirej carne angusta e accadendo

dare danno in luna e l'altra Corte singula singulis congrue referendo oltre le arguata canne, sia pena per ciascuna bestia grossa soldi quattro e per branes cartini dieci per ciascuna uolta et per ciascuna bestia minuta soldo uno et per branes cartini sei per ciascuna uolta intendendo pero il branes de le bestie grosse de iuridicis in tu per qualunque pastore o in vicis o in guardie et de l'auessi et de le bestie minute da arguata in tu per qualunque pastore come e detto di sopra

2
con in gran parti et agriati ordinatamente fare bestie grosse che saranno trouate dare danno paghino di pena quattorin quindici per bestia grossa et similern. Assie occorrono barclai et dell' aie. che a na il grano, et delle barclai del grano et altri dieci luoghi s'intenda a temp. conuenien. et quando sono barclai gli barclai proprii et per branes de le bestie grosse soldi dieci e de le bestie minute buti ang. et sempre s'intendi il danno al pastore et per bestia minuta quattorin et di pena et il porco s'intenda sempre per bestia grossa et gli gran. la predetta pena uada per fino a klen. di maggio, et da inoe in la sia di pena soldi quindici per bestia grossa

3.
con qualunque branes de le bestie grosse de li dieci summi et cotta una trouato far danno in nelle bandite del' una e dell' altra communita in una in pena de libbre libenari. dica per ciascun branes et dal branes in giu soldi cinque per bestia e per ciascuna uolta, e libbre di den. cinque per branes de le bestie minute et dal branes in giu soldi dua per ciascuna bestia et ciascuna uolta et il pastore che trouoranda col guardam pagh. pena doppia o li summi dell' una e dell' altra communita poteno impune usare co loro bestie nelle bandite de copin et i el fin delle uigne dell' una e dell' altra uita per cane dieci per la pagace pero alcuna

Item bestie che daranno danno in Vigne da metà il mese di marzo
 fino a N. S. de' novembre paghi per bestia grossa soldi quindici et
 bestia minuta soldi quattro et il porco s'intenda per bestia
 grossa, e per li altri tempi si paghi soldi dieci per ciascuna bestia
 grossa, e soldi due per bestia minuta. Et qualunque persona sia
 trovata in vigna altrui da cadente di Aprile, e fino sia cavata
 l'una in vigne in pena di bairucchi quaranta per ciascuna per-
 sone e ciascuna volta e s'omanda il danno al mostro te
 In si per persone o per bestie sarà dato danno in quello d'acqua-
 pendete li estimatori di Aquapendete debbino estimare detto
 danno per quanto dura la loro Corte. Et similmete si sarà
 dato danno in quello di Proceno. Li estimatori di Proceno debbino
 estimare detto danno per quanto dura la loro Corte, et quello
 che pagheranno per le spese delli estimatori li uomini d'acqua-
 pendente, questanto paghino li uomini de Proceno. Salvo et
 riservato che sia lecito a ciascuna delle parti che d'averne fatto
 o ricevuto il danno fatto stimare d'accordo a chi a loro parere
 et debbi fare a quella stima che vorrà fare.

6 Item che le bestie predette delli uomini dell'una o dell'altra Co-
 munita danno danti in velle beni e bandite sopra dette si deb-
 bino accusare per le guardie de' luoghi Corta a le denuntie,
 et accuse de le quale essendo fatto per un solo caratore, si dia
 fede et sia creduto fino alla qualità de' suoi vinti, et essendo
 fatto con testimonio degno di fede et ad giuramento a per
 due caratori si dia piena fede in ogni quantità. Et pigliando il
 pegno, si dia fede bastando solo detto pegno, et appiarsi a a
 parte sua per quanto a l'altro quanto a la guardia e l'omanda all'
 ufficiale et corte come pure soffero. Et si alcuno particolare tanto
 dell'una corte quanto dell'altra trouare alcuna gratione debbe
 dar danno in suoi beni proprii sia lecito di torre il pegno al guar-

diana de' due bestie o uero accusate ed un testimonio, a la qual
 accusa li si dia piena fede, et non hauendo testimonio sia creduto
 p[er] fino alla quantita di uenti soldi et sus giurando, et uolendo
 torre il pegno o menare tal bestie che d'ordinari dauessero dato
 quando non potessi accusarli ed testimonio, non possa esser
 impedito da qualunque persona; Et essendo impedito quel tale
 o tale che tale impedimento deuono, cascuno in pena di due du-
 cati come disopra da pagarsi nel modo e forma soprascritta; Et
 per le cose predette da osservarsi l'una cotta ha obligato con
 l'altra. Et se alcuno per qualunque ma d'esse impedimento
 a due guardie o uero cacciatori di non potere hauere il pegno
 o menare le bestie, cascuno in pena di due ducati diu; la qual pena
 si debbi pagare

7. Item qualunque persona sara trouata tagliare, nelle cose predette
 come meli, peri, castagni, noci, peschi, querci et altri arbori
 di frutto nelle beni et possessioni de' homini dell'una e dell'
 altra cotta cascuno in pena di un fiorino, e ciascuno de' due
 arbori et ciascuna roba

8. Item qualunque persona sara trouata personalmente in orti, doue
 fusseno cauli, radici, eglie cipolle, porroni, et altre herbe do-
 mestiche paghi di pena baiocchi quaranta et ciascuna bestia
 grossa soldi dieci, et ciascuna bestia baiocchi sessanta et
 bestia minuta soldi tre et p[er] branco di bestie minute caulin
 quattro et in pena di denari al sustinere

9. Item e' tenuto l'ordinari dati di notte tanto personalmente quanto
 se bestie si incendino le penne duplicati

10. Item che essendo menate le bestie dell' homini delle due cotta
 a la cotta o dell'una come dell'altra, et quel tale de cui
 tale bestie fussero, uolessero dare una nouata o piu di pagare
 la pena et danno per tempo di dieci di, che li officiali li

detto città nono obligati accettare detta sicurezza; et si quel
 tale non la trouare, che quella città nella corte de cui fus-
 sero state menate tal bestie sia obligata promettere per la
 cosa lettere, farla intendere ad altra città nel pagardo esso
 in detto tempo. Et detta città sia obligata far pagare detta
 pena et danno al detto tale de cui tale bestie fussero;
 et nel facendo pagare la detta communita sia obligata far
 pagare debitus a quella città de tal promessa faues-
 fatta. Con questo che li debbi fare intendere el nome
 del parone de le bestie

11. Item el in tutti li danni tanto personalmete, quanto ad bestie
 fatto si possa procedere per via d'inquisitione tanto gli iudici
 dell'una città quanto dell'altra. In questo modo uoe che
 contro li susmini proceuti si possa procedere per li susmini d'
 frequapendente nella corte di Proceno et sic e conueto; Et
 al' reperti colpevoli li officiali de l'edotto città possino far
 pagare la pena, et il danno s'habbi a pagare al sustinete

12. Item che tutti li susmini Terrieri et allibrari d'frequapendente
 nono exempti liberi et franchi da ogni gabolla, passaggio
 o uero pedaggio et portina con qualunque sorte di mercantie
 robbe et animali passare uendere, comprare per la terra di-
 stretto o corte di proceno liberamente et sicuramete senza al-
 cun pagamento come di sopra; Et sic e conueto. Intendendo
 cominciare al presente capitulo et lauere effetto a t'leni d'
 Aprile 1521. et da inde in la

13. Item che tutti le soprascritte cose li officiali d'edotto città che sono
 o che per li tempi saranno nono o debbono amministrare con mara
 ragione collandoli de le predette cose, et essendo negligenti in tali
 essationi l'una città sia obligata per l'altra per dieci danni da-
 ni o pene

Item esse utile esse predictis si intendimus ab usura fidei et scilicet fra-
ude ogni mala interpretatione cessare.

Que omnia et singula capitula, ordinamenta, leges, et sanctiones
supra et infrascriptis dilectis partibus nostris, quibus supra sibi adinvicem
et inter se attendere et observare promiserunt, et contra
non facere debere, vel venire per se vel aliam seu alios de hinc
vel de inde in iudicio vel extra directe vel indirecte sine per
obligari quovismodo. Sub pena et ad penam trecentorum ducatorum
aut longorum capiteam pro dimidia parte observari et servare
volenti, et altera dimidia Camere Apostolicæ quam quidem
penam dare et solvere promisit, pars non servans nec servans
volens si et quotiens fuerit in premissis contrarium sine
veniam: Et dicta pena commissa soluta vel non, nihilomi-
nus predicta servare cum refectione omnium et singulorum dam-
nosorum inter se et extra. Pro quibus omnibus et singulis
observandis adimplendis et firmis tenendis dilectis partibus supra-
dictis nostris sibi adinvicem et inter se solemnibus stipulationibus
sine ulla intervenientibus obligaverunt se et bona omnia deus
contatum presentia et futura sine pignori et hypothecis. Renunciando
in premissis omnibus et singulis dilectis partibus sibi adinvicem et inter se
exceptioni non factorum et conditorum dictorum capitulorum, legum et sanc-
tionum promissionum et obligationum predictarum et dictis modo non
gestis non se vel aliter celebrati contractibus actioni infabunt
conditioni sine causa vel et testa quod necus ea fore privilegia
absoluta et omni alii legi iuris auxilio beneficiis et favoribus
Jurantes ad sacra et evangelia partes predictas corporaliter in
re tactis scripturis supra dicta omnia et singula vera fuisse
et esse et ea quibus supra nostris attendere et observare singulis
singulis congrue referendo prout superius continetur et scriptum
est. Quibus quidem partibus presentibus volentibus et sponte omnia et
singula

singula suprascripta vera fuisse et esse confidenter precepimus nos hoc et iudices suprascripti nomine sacramenti et guarantie quat' suprascripta omnia et singula attendant et observent prout superius continetur et significat. Rogantes nos supra et infra scriptis hoc et de predictis publicis conspiciemus ad hunc.

Adi in Terra Aquapendens in palatio dicti Curis instantia ubi remittente dno priore duli lori in sta sua fines et presentibus Alexandro Fiani et Mariuzelo dno de Aquapendente et venerabilibus viris presbitero Theodoro magistro laureij et liberis Valmerini de Terra Puceri testibus ad predicta vocatis habitis et rogatis.

Et ego Christophorus quondam seu Gasparis Christophori de Clauiano publicus Imperiali auctoritate notarius iudex ordinarius et ad presens cancellarius scriba et notarius reformationum tam pro sede apostolica quam pro mag'ca Terra Aquapendens. Supradictis omnibus et singulis dum sic ageretur et fieret una cum se et Christophoro Battaglini de processu hoc publico iudice Terra Puceri interfecto et processu facti et ea rogatus scribere scriptimus et publicauimus. In quibus omnibus et singulis fidem ac testimonium veritatis fideliter memorauimus et signum cum nomine meo appostuimus conuenit.

Signum meum Christophori

hoc et eorum predicti

1550

Gratia facta per Pium Papam secundum Communitati Aquependensis de confirmatione Statutorum, capitulorum, privilegiorum, indulgentiarum Immunitatum et Jurisdictionum. Item de aliqua quantitate pecuniarum pro reparacione pontis palee. Item quod Priores sint Iudices appellationum tam in civilibus quam in criminalibus causis decem libras infra. Item quod dicta Communitas non teneatur ad solvendum aliquid pro expensis Castellis Provinciae patrimonii in Ventatione Terre Aquependensis annuatim.

Dei nomine amen. Hec sunt petitiones et capitula que faciunt oratores Civitatis Aquependensis ad sanctissimum summum Pontificem Papam Pium secundum.

Post humiles recommendationes et oblationes.

Et primo humiliter et reuerenter supplicatur quatenus prefata sanctitas prelibati omni nostri Pape dignetur pro sua humanitate conformare ratificare, concedere et approbare omnia et singula capitula privilegia, indulta ordinamenta immunitates Jurisdictiones et Statuta que olim fuerunt concessa, confirmata, ratificata et approbata per alios summos Pontifices predecessores prelibati Sanctitatis omni nostri quatenus possint infringi nisi fiat expresse contra illius capituli de placet in forma que loquitur et prescribitur.

Secundo attendo quod Ruina et fortitudo illius Terre sunt propter antiquitatem dirupte et in multis locis firmanter ruina In quibus nulla dies diebus facta fuit provisio per alias expensas factas tam ad edificandam artem Viarum supra ad reparacionem pontis Palee quaminatur et ruinam eandem modica, et etiam fuit id dirupte et demastat per gestos annos in presentibus Et per cursum aquarum que demanent a sus lestu et cursu Et pro multis alijs

varis expensis debite civitatis necessariis placeat et dignetur San-
ctitas sua quotidie indulgentiarum subditis pro eo tempore pro
quo placuerit sue sanctitati; In quibus tenetur dicta communitas
annuatim solvere Camere Apostolicæ offerre illud mictore in
reparatione dictorum murorum et fortificationum dictæ terre

Tertio supplicatur q. sanctitas sua dignetur contribuere ad repa-
rationem Pontis Salis, qui minatur in unum hunc curiam atq.
q. dicta Civitas quotidie laborat in reparatione dicti Pontis
et continuo annuatim laboravit cum magis expensis operibus
personalibus in multum indigeat reparat. propter magnitudinem
pontis antiquitatis

placet de quinquaginta
flor et undecim curi
de Besaurem

Quarto quia dicta civitas tenetur solvere camere Apostolicæ quantitas
cc. ducatorum vel inde circa et hoc Deo quia folix memoria
pape Calixti predecessoris fecit tempore sue creationis gratiam
dictæ civitati de ducatorum 200. de quibus civitas tenetur solvere 20.
vel circa quia gratiam revocavit licet ad instu. cu. immediate
tempore facte gratie fuerunt expense in reparatione et nova co-
structione domus castri novi dictæ terre ut ibi apparet et hoc
non potuit civitas solvere dicta civitas dictas pecunias, et etiam de
redundis usq. ad dictam quantitatem cc. floribus civitas obligabatur
ratione subsidiorum, et aliarum rerum et reddituum salis. Placeat igitur
sue sanctitati propter suam humanitatem et propter pauper-
tatem hominum dictæ terre sua pia misericordia gratiam fa-
cere de dicta quantitate cu. sint multi famuli homines pro
reparatione murorum et in edificatione arcei utriusq. ad solvendo.
caractas dictæ arcei

placet sicut miser in
fortalio murorum et undecim
curi per Besaurem

Quinto quia civitas illa ex antiqua consuetudine obligabat solvere
Camere Apostolicæ annuatim passim floribus ccc. ad ratam baronibus
iv. pro floribus, et nunc est redacta tempore felicis recordationis
pape Gregorii ad floribus 200. annis et tempus dictæ reductionis

illud id valebat, modo nos auctores xvij, pro flos. traq
nummali circa quantitate florenz. centu annuatum plus. Quare
republicatur dicta civitas ead. oratores, ut sanctitas sua di-
dignetur dicta quantitate readare et reducere ad antiqua et ob-
suetam obligationem p. ecc. florenz annuatum ad rotam
b. auctores. In pro florenz ut rotat antiqua obligatio

Quinto quia multi aliquando p. subterfugia aliquando pro iustitia
de parva quantitate a senentis latis pro potestate liquet
pendetis se appellat et pro parvis quantitatibus recurrunt
ad rectorem patrimonij, et plus expendit in recurro, quam
ad dependentia cause principalis; Ideo ad hoc ut ligant
ter no fatigentur in multis expensis cu sunt distantes a
curia patrimonij. Supplicatur oratione sanctitas sua dignetur
causas appellatona in civilia et criminali usq. ad quantitate
florenz v. curia devolutas ad priores et cancellariu illius
terre qui pro tempore fuerint, qui habeant dictas causas aut
amicabiliter componere aut de ra. sententiarum et sup. dij.
facere possint. Statuta reformationes prout ess. nullum inde-
bitum pro expedicione dictarum benevolum causarum. Et si no pro dicta
quantitate des. x. floz. saltem pro ea quantitate pro qua placuerit
sue sanctitati. admittere admittatur, et q. possint agnoscere
et executione facere sup. pedas et de remediis iustis providere
secundu forma dictarum Statutorum

Sexto cum ex forma constitutionis pro unitate om. Rectoris pro-
vincie. Comunitas illa in nos aduente obligaretur ad solvendu
flos. xv. annuatum pro expensis suis. Secundo Rectores qui vere
aut secu, ducunt x. vel l. equos et uolu. salariu et pro ex-
pensis que aliquando auendit summa xxx. flos. ann. et ultra
placeat igitur supari seu concedere dicte civitati q. no ulterius
obligent nisi de dicta quantitate secundu forma constitutionu

1 placet a x. flos
infra

placet q. curuatur
cohorationes p. unice

et q non possit dicta civitas ab inde supra dicta velle gravari
 episcopus cum civitas obligetur solvere Camera Apd et aliquando ad
 habeat aurum et argentum ad sufficiencia sed quatuordecim seren-
 ses et florentinos ut exigit et currit indulta terra quia
 propinqua et vicina his diebus magnificis civitatibus et cu' his
 paratior et honorariis carumoniis recusat recipere cre-
 dita civitas quatuordecim se propterea placeat sine sanclitati
 imittat ut Imperatoris recipiat quatuordecim sine alias mo-
 nerat ad rat pro quatuordecim pro baseo. Sic i. valent et
 in Tuscia

Octavo attento q iam sunt ann. decem vel inde circa fuit
 lata quedam sententia per Restorem sine patrimonii con-
 tra Angelum Gulpini sine minoris xxv. annos ad petitione
 Petri sive Domini Monaldi de senis licet dicitur nulla de
 qua nulla potuit fieri executio propter paupertatem et mo-
 riam dicti Angeli, quam excludit petitionem aliorum. Ac etia
 quia fuit lata in iure, licet contra formam Statutorum
 dicti Senis et nullis legitimis factis protestationibus ut ibi
 patet, nec voluit dicta civitas q executio fuit quia si exe-
 cutio foret esse opus ut recederet ex illa in multa dies
 et familie qui venerunt habitare in senis solummodo alibi
 contracto qui sic venisset prout fuit frater dicti Angeli qui
 sunt quatuordecim anni q decedit de senis et venit ad ha-
 bitandum in dicta terra, nec portavit pecunias alienas sed so-
 lummodo persona sua. Placeat igitur sanctitati succurrere
 Potestati Senensibus ut deprecis se informet et cognita veri-
 tate humane recuset et annullat dictam sententiam latam
 ut supra contra dictum Angelum de qua non potuit aliter fieri
 executio obstantibus dictis Statutis, et antiquis consuetudinibus dicti
 Senis in hoc si exequeretur esse maximum detrimetum indulta

pendet

Terra et prejudicium. Accento q omnes ibi sub offere vos de
quale me sanduatis quem Angeli dicta civitas summo re-
issuunt quia propter illud no potest redire in Aquapendente

^{27.}
Gratia facta civitati Aquapendentes per Capitu-
lum Ducem Barbone Locumtenentem et Capu-
tanu generalem Majestatis Cesaree q
Militaribus eius exercitus in transiendo nullu
damnu et prejudicium faceret dictae Civitati
et habitantibus sub die ultima Aprilis 1527.

Carolus Dux Borbone et Arverne (et. m. p. Locumtenens ac
Capitaneus generalis in Italia R. Berche gli nobili d'usmin.
et Universita d'Aquapendente Summo mandato et sono veruti
dimissio a renderi est et loro terra a la Maesta Cesareo
e si uno et debet aiutare questo felix. Et. to a essi de
uestraghe come di ogni altra cosa a loro possibile, per la
qual cosa vedendo noy tanta buona voluntate ad eis reco-
gnoscans favor fatto buon camina, et che nuy siamo
ben trattarli et carciarli et mantenerli a la devotione
della prefata Maesta. Ordinamus et comandamus a tutti
e singuli Soldati di questo felix. Et. to di qualivisa stato
grado, o conditione che no sia nessuno di essi che audisca
o presume dannificare detta terra ne sus dominio in essa
alcuna, ne regher bestiar, ne far prigioni, o incendi, o
altro male, anzi trattarli fauorite, et aiutarli come buon
soldati e seruitori de la Maesta Catholica, no facendo il con-
trario q quanto sula ira et indignatione della Maesta Cesareo
et nostra desiderans no incurre la parte rebbe alpatante

Datus in Castris felicissimis Cesareis in Porto curteno Die

ultimo

ultimo Aprile M. D. XXVII.

Walls

Walls

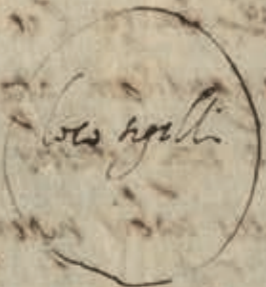
Bernar: Mastilanus

^{25.}
 Pace della Camera per la Pratta del Beshā -
 me d' Aquaspendente per andare a pascere fu-
 ra del Territorio fatta nell' Anno 1484
 Raphael misericordie divina sancti Georgii ad uehementem acutum
 Diaconus Cardinalis vni Pape Camerarius: Dilectis vobis in Cri-
 stis Communitati et Dominicis Terre Aquaspendentis salutem. Quia
 sicut nobis et in Camera Apostolica exponi curastis in
 temporali dominio Sa:ro: Ecc: constituti de Territorio et
 pasuis vroz angustiam atq: sterilitatem animalia vestra
 pascere et nutrire non potestis nisi illa ad loca conducatis
 aliena. Volentes vobis super premisis oportune providere
 ac necessitati vre patriam succurrere Communicato vobis
 P:lorum prim dominorum Camere Apo: presidentium et S:roz consilio
 de mandato S: D: N: Pape super hoc vire vobis mactis vobis
 factis ac aucte nostri Camerariatus officij. Vobis tenore prescrip-
 tione concedimus atq: indulgemus ut animalia vestra predicta cuius-
 cunq: generis fuerint in et ad quecumq: Territoria vobis vicina
 et a ea S: D: N: P: subiecta non essent q: ducere possitis pa-
 scienda et nutrienda in eisdem ac inde ad Remuneracionem vestram
 vne aliqua tracta fide

et
 q: conuicant vobis predicta animalia

meo tempore
 meo tempore

cuiuscumque generis fuerint dare et recipere valeatis Solutis
 in pro animalibus, que sic in peccata accepistis a forensibus iuris
 Camere Apostolice pro Romana vel al' debitis sine aliqua pena
 si iuribus predictis et forensibus S. D. N. P. P. et
 sa: ro: Ceteris subditi ad osent Mandantes propterea
 Romanensis patrimonij pro tempore residentis quatenus concessio-
 nem vestram suorumque in omnibus et pro omnia officio observari
 maneat et inuisibiliter observari faciat sub pena
 nostri arbitrij contrariis quibuscumque non obstantibus et
 inane Decerneret siquid contra premissa quovismodo
 attemptari contingat. In quibus fidem sigill.
 facimus impressione muniti. Dat. Rome in Camera Apostolica
 die xxvi. octobris M. cccc. lxxxiii. Pontificatus S. D. N.
 H. D. N. Innocentij divina providentia Pape VIII. Anno
 primo

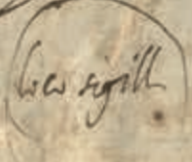
Sto: de Narva

n. 29.
 Revocatio ser. Blazii de Ruderto Potestatis Terre Sque-
 pendentis, cum erat in officio cum mandato q. ei non
 deberet reddi obedientia nec recognosci amplius pro
 Potestate sub anno 1481.

Hasardon de Valentis de Senis
 doe: patrimonij generalis

1581

Vobis Mag^{is} Dnis Prioris Conventus et Comuni Terre Aquapendensis
 Salutem et noscros obedi man Tenous vobis declaramus. Ser
 Blaxium de Audesto olim vestrum potestatem fuisse de ad-
 missione S. D. N. trinarum de dicto officio de ex certis cau-
 sis legitimis vobis Beat^{is} notis Deo vobis mandavimus;
 et iterato mandamus; ut sub pena quingentoz due auri. Conu-
 nitat; et centu ducat; cuilibet persone particulari; q; de ce-
 tero non debeatis dicto dno Blaxino parere nec obedire tanq;
 potestati; Et q; ipsum non recognoscatis pro potestate Et q;
 permittatis q; ipse exerceat aliquam Jurisdic^{tionem} in dicta Terra.
 Et q; nemo vestrum compareat coram ipso tanq; coram
 Potestate Et q; indibeatis ei q; non reddat Jus in dicta Terra
 Et q; non exerceat se pro potestate sub pena quingentoz
 ducat. Et omnia predicta sub dicta pena per vestrum pu-
 blicum precorem per dictam Terram in locis consuetis facie-
 tis bannum et publice proclamari ad hoc ut hec in omniu
 notitiam deveniat; Et nihilominus vobis mandamus sub dicta
 pena quingentoz ducat de factis Camere Apostolice appli-
 candos; q; non debeatis aliquid solvere de salario pretérito
 nec futuro dicto potestarie dicto dno Blaxino Et q; vobis
 non debeatis sibi dare nec consignare banderiam, nec aliquos
 honores, nec pecunias aliquas pro predictis; in vestris consiliis
 obcontas; Sed ipsi Salariu et pecunias retineatis penes vos
 in sequestro pro Camera apostolica et pro parnis in quibus
 dictus ser Blaxinus tractat; Curabitis omnia predicta ob-
 servari Dat; Viterbi xxvi. Augusti M cccc lxxxi.

Georgius Poy.

30.

Ordo factus per ^{Dⁿⁱ} ^{num} Georgium de Duera
Episcopum Urbevetanum instruendo de
decimas in Terra Aquependentes Anno

1501^a
Georgius Duver^{us} Dei et Apostolicæ sedis gratia Episcopus Urbevetanus:
Inventis et singulis Civitati Civibus hominibus populis ac personis Ter-
re Aquependentis Urbevetanæ dioc^{es} ad quos vel ad quem presens
onus in Titulo tangit conveniam et diversim^{od} salub^{er} et ad
obviam mandatos. Conquestus nup^{er} fuit: nobis Clerus Aque-
pendentiarum: quod in exigendis decimis sibi à parochianis suis
de hinc debitis multe corrigere conquir^{unt} rationes et exceptiones
eis obiciuntur et opponuntur à dictis hominibus eor^{um} parochianis;
propter quas Inveniuntur se defendere nec decimas ipsas integre
proci^{te} hinc est et de antiqua consuetudine obtinendi persistunt.
Et quod magnum ipsis clericis, detrimetur subsequitur et periculi
animar^{um} ipsor^{um} parochianor^{um} Inducitur; quam obrem, cum dictus
nr^{us} personar^{um} ipsar^{um}, qui divinis obsequiis precor^{um} spatium man-
pati vel tanq^{am} vicariis suis dari atq^{ue} persolvi contra quam quod
ordinationem divina nulla admittitur dispensatio. De cetero man-
damus Vobis superius Communitati, Civibus, hominibus et personis
ad quos vel ad quem spectat conveniam et diversim^{od} sub pena
excom^{unic}is quati^{us} in ipsis sacerdotibus aquependentis vestros appati-
not^{is} et qui vicariis vicariis curam gerunt requisiti ad dubiam de-
cimas solvendum fueritis sine ulla exceptione, aut tergiver-
satione decimas ipsas persolvatur et dare debeatis et quilibet
debeat; eas maxime quas de antiqua consuetudine prestare
debetis. Quam sane consuetudine ne ab aliquo reputetur indu-
bit^{um} et inde differendo solutionis occasio sumatur ad omni^{um} excusatio-
nem certare contra nos veritas processuros: Nihilominus

per

per hoc eadem scripta precipiis et manetis deoibz officialibz di-
 cte Curie aquenodensis sub eadem pena et eis quatenus cum
 fuerint per dictos clericos requisiti cogant ut omnia vis
 et iuris remedijs ad satisfactionem et solutionem ac dationem
 dictarum decimarum. Cum valde equum sit utqz seminari equata
 et metent tyratia et qui altaribus servit, de altaribus vivere
 debet. In contrarium facien quibuscuqz ad obstantibz Part
 in Terra Aquenodensis in Domo sancte Petrice apud soler
 redidit, sub impressione nostri carissimi sigilli. Kalendar
 Augusti. M. CCCC. C. I.

Hoc est consuetudo solvendi decimas in Terra Aquenodensis
 Ch' da un paro di bari o piu paggi dui stari di grano
 Ch' da un busue o una bestia cavallina paggi uno stari
 o mello di grano
 Ch' da un stario paggi uno stari di grano
 Ch' da un a luan di decem bestie paggi mello stari di grano
 Un' arduano paggi soldi dieci
 Un' vedua paggi soldi cinque

Albericus de Alberis de Urbene-
 teri Curie Episcopus n. p.

n. 31.

Confirmatio statuti qz Mulieres in honeste et bene possint.

Curie de Terra Aquenodensis per Johannem Papam

secundu sub anno d. n. 1506. Julij PP. 11.

Dilecti sibi salutem et Apostolicam benedictionem. Nos per no-
 bis exponi fecistis qz cu in Terra et oppido nostro nonnullae mu-
 lieres inveniuntur que laxate impudencie habent adulterii
 et fornicarij publice non verubantur suisqz illecebris juvenentem

et alios inescantes in perniciem anime animeq; traheret. Statu-
tis de consensu venerabilis patris Bernardini Crispini Lennoni
gubernatoris uestri q; publice ac notorie adultere fornicariis;
leneg; preterq; in publicis et ordinatis locis commorantes, et ipsa
uestra terra citi debeant; prout in ipso Statuto plenius continet-
tur. Insuper cum hinc eadem expositis subiungebat, valde
denderatis pro bonis morib; predicatq; uestris, pias, et coniu-
gum conservandis Statutum cuiusmodi inuiolabiliter obseruari,
nobis humiliter supplicari curastis, ut illi apostolice confirmatio-
nis robur adijcere dignaremur; Nos igitur premissa paternis
affectu considerantes q; iuxta apostolum. Bonos mores colloquia tra-
ua corrumpunt. Cuiusmodi supplicationib; inclinati Statutum
predictum cuius tenorem ac si de verbo ad verbum prescribitus
esset insertus q; sufficienter expresso haberi volumus tenore
prescribitus auctoritate apostolica confirmamus et approbamus;
Mandantes tam Gubernatori provincie nostre patrimonij, quam
omnib; alijs ad quos spectat officialib; ut pro illius observatione
favores vobis prebeant oportunos et eidem derogare no audeat;
Ea enim que ad bonos mores pertinet diligentius sunt conservanda.
Dati Romę apud sanctum Petrum sub annulo Sincatoris Die xxij;
Maij M. D. VI. Pontificatus nostri Anno Tertio

Sigismundus

a Largo

Dilectis filijs Vicarijs et Comunitatib; nostre
Aquependens

n. 32.

Privilegium in forma Copie per Alexandrum Tapan secretum q; ma-
lencia quecumq; debeant cognosci in terra Aquependens usq;
ad

ad mortem inclusive. Item q animalia dicit
Terre possint extrahi ad parandum in locis
vltimis usq ad xx. miliaria absq soluitone
tabe et aliqua pte doganariz sub Anno
Dni. 1490.

Dei nomine Amen Anno a natiuitate Dni saluatoris nostri Iesu
Christi millesimo quatuorcentesimo nonagesimo octavo. Indictione
prima Long sanel^m in Christo Patris et Dni nostri Domini
Alexandri diuina prouidentia pape sexti Anno sexto Die vero
secunda mensis Junij. Coram eximio doctore Dno Jacobo
antonio de Rogeris de iuris prouincie Patrimonij, beati Pe-
tri in Tuscia Causarum Ciuiliu Criminalium et appellatio-
num Iudice generali pro tribunal sedis ad lura reddendum
et causas audiendum ad eius solui baron^{is} Iuris. positum
in Ciuitate Viterbij et contrata sancti Simonis in Aula Domus
heredum stephan malacosta, hinc res heredum Mariotti
Iacobi et uias in meiq notarij prescha. Comparuit ser
Paulus benignus Cuius libertientis Sindicus et Procur Comunita-
tis prior et universitatis Terre Aquapendolis ad quodam preten-
sum mandatu seu preceptu per dictu Dnum Iudicem asserentem
se super hoc commissionem habere ex decreto Camere apostolice
factum dictis Priorib et Communitati, q sub certa pecuniaria
pena debeant coram ipso Dno Iudice afferre et prestare et
dimittere omnes libros in dicta terra super maleficijs editos et
condemnationes delinquentium et maleficijs. Consuetas per ipso
D. Iudicem pro Apostolica Camera exigendas et querelantes
exposuit qualiter dicit Dnus Iudex processit ad dictum mandatum
minus debite in preiudicium Iurium dicte Citatis et contra formam
capitulor mitoz iam inter ipsam Citatem et cameram apostolicam
ac breuis sanctissimi Dni Pape dicte Citati concessi. Que omnia

adualiter et facto produxit et propterea petijt et instetit deum
mandatum reuocari et pro irritis et inanis haberi, et pronuntia-
sententiam et declarari. prouentus et maleficijs cognitis in dicta
Terra et per ordinarium suum spectare et pertinere ad dictam
Communitatem, preteritumq; camerale decretum. Cui dictus
Dn̄s Iudex innititur et literas apostolicas demp̄ factas
nullatenus se extendi aut locum sibi quomodolibet uendicare,
quoad condemnationes iam factas et que fieri et ferri con-
tinget in dicta Terra Aquependentis et sibi dictis nominibus
in premissis tam conuinctis quam diuisim his et huiusmodi
ministrare omni modo de iure meliori. Et si decus sit, quod
proceditur fuit sollempniter protestatus de iustitia et gra-
uamine et app. de. et expen. damnum et interesse. Qui Dn̄s
Iudex predilla admittit sicut in quatuor C. et monuit dictum
ser. Paulum iudicem et procuratorem ad secundam ad audi-
endum uoluntatem suam super premissis. Tenores uero
dictorū capitulorū et breuiū infra sequitur et sunt tales V.S.
Nons prometto ad prefato Monignior et camorlingo et de gratia
q̄. uoie. che p̄ca le condemnationi de maleficij extraordina-
rij et danni dati, et altri qualunche condemnationi che si
faranno p̄ca Aquependente in perpetuo, sicut di detta Carta
come sono state per lo passato place. Undecimo promette il pre-
fato Monignior et concede q̄. supra noie. che nella Corte
del Commune di Aquependente, si possono cognoscere tutte le ge-
nerationi di maleficij usq; ad morte inclusive, place. Tercio
breuiū dilectis filijs minorib; eorū Terre nostre Aquependente, ha-
tus uero Alexander Papa sextus. Dilecti filij salutem et
apostolicam benedictionem unice deuotionis et fidelitatis affectus
quē ad nos et S. R. E. geritis promeret ut uis specialibus
gratijs prosequamur. Cum itaq; sicut uobis exponi fecerim

et Indultis et privilegijs a sede apostolica et Romanis Pon-
 tificibus vobis concessis omnes et singulos proventus ratione malefi-
 ciorum et condemnationum quarumcumque pro tempore in terra
 ista nostra committor et committendos ad communitatem vestram
 pertinere illorumque semper percipitis et habuistis super eorum vero
 committariis ad exigendum et exequendum, penes condemna-
 tionum in provincia nostra patrimonij deputatam quaedam condem-
 nationes antiquas et non exatas pro Camera nostra Apostolica
 per literas patentes et alio jure vobis concessum ut animalia
 vestra propter angustiam vestri territorij ad aliena parva et
 loca vicina et extra dominia vestrum temporale conducere et inde
 reducere possitis absque aliqua pecunia et tracta solutione et portione
 Dodanensium paruos patrimonij etiam declaratum fuerit
 dictarum literarum vigore loca vicina extendi et obijci debere
 infra viginti miliaria et ita ex die dictae declarationis huius-
 modi concessionem confirmatis quamvis per modernum dile-
 ctorem Dodanensium seu eius vicarium Dodanensium preter formam
 literarum et declarationis predictae, super et indebitis fueritis gra-
 uati et molestati supplicatis hinc vobis de benignitate apostolica
 providetur vestris igitur petitionibus ratione annuantes presentium
 tenore auctoritate apostolica dicto committariis modernis et per hinc ordinem
 mandamus ut si ita de a dicta molestia et exactione dominorum ob-
 stineatur privilegijsque et indultis vobis ut prefertur concessis, vos
 faciat efficaciter gaudere, concessionemque quocumque per literas Camerae
 huiusmodi hinc ipsarum literarum et declarationis predictae vigore
 Dodanensium ut premissum est facta, quam quidem concessionem,
 et inquam quae sit hinc tenore auctoritate predictae confirmamus per moder-
 num et pro tempore Dodanensium et illis ad quos spectare mandamus
 inuisibiliter observari sub poena indignationis nostra ad obstantes
 contrarios quibuscumque Dat. Vrbeni sub anulo Piscatoris

et successoribus uestris inuicem de mandato et auctoritate pre-
 dictis tenore prescriptum concedimus auctoritatem potestatem et
 facultatem; In quibus omnium et singulorum fidem presentes nras
 patentes literas fieri fecimus. et nostri rotundi sigilli impressio-
 ne confirmamus confirmari. Datus Roma in Cam^{ra} apostolica die xxvi.
 Januarij, M. cccc. lxxxviii. pontificatus S^{mi} D. N. P.
 Alexandri Pape sexti Anno sexto. Visa in Curia litteris P^{ri}
 depono curia de Curia. Eisdem Anno Indictione et pontificatus
 die uera quarta die Mensis Junij coram prefato D^{no} Iudice
 sedente ut supra personato comparens prefatus ser Paulus
 Syndicus et procurator quibus supra notis in termino dicte no-
 tionis facte ad audiendum uoluntatem dicti Dⁿⁱ Iudicis petiit
 illam declarari iuxta petita pro parte sua et tibi iustitiam
 ministrare, Qui D^{ns} Iudex ut supra sedens predicta admi-
 nit et inquitur, Visa dicta admissione camerale Vitis
 Capitulis dicte Communis Inquendebis pro parte sedis Apostolice
 concessis, Viso tenore dicti breuis pro parte dicte Communis
 producti, Visa mentione facta ad hanc suam uoluntatem
 audiendam, Et omnibus alijs uitis et consideratis que uiderunt
 et consideranda fuerunt et sic pronunciauit, sententiauit
 et declarauit prodictis et maleficijs cognitis in dicta Terra
 et per eius ordinarium pertinere ad dictam Communitem et
 decretum predictum camerale annullamus et recandi et locum
 habere circa condemnationes super delictis et maleficijs iam latis
 et que fieri et ferri continget in dicta Terra Inquendebis omnibus
 modis in deo, Visa hanc causa et forma, quibus negis et melius
 fieri iustit et debuit. Presente dicto Paulo Benigno Syndico et
 procuratore et predicta sic fieri petente et acceptante. Item
 admissis et Francisco et hunc de Iunianello et Angelo Cola
 de Vicetia testibus ad premissa uocatis iuratis et rogatis et iugiter

uelle et licet uos privilegia huiusmodi allegaueritis ipse uos
 nihilominus molestata ceterum cum ato a nostra ap. Camera
 Et Ego Sebastianus Nurnius quondam Januarius de Nurnia pub.
 imperialis auctoritate not. iudex ordinarius et aunc not.
 fiscalis provincie patrimonij ad materiam deputatus predictis
 omnibus et singulis dum se agerentur et fuerit interfu. et pre-
 sent. fu. cog. rogatus scribere et publicare scripta et publicare
 et ad formam omnium premittor. signis meis sicut quos uos in sea-
 signiam

Signum Meum

Sebastianus not. E. N. N.

n. 33.

itere informā brevis per Clementem Papam
 Cuius Urbem etiam quatenus non percutit
 Aquilonianos, sed eos amicitiosus trahet
 tamque speciales et fideles deuersos et filios etc.
 Romanæ Ecclesie

Clemens Episcopus Servus servorum Dei. Dilectis filijs regomi-
 nibus Conatibus et Comuni Civitatis Urbem etiam salutem et
 apostolicam

Apostolicam benedictionem. Dilectis filiis Commune Castellae Aquae
pendentis ad nos Ecclesiam Romanam in temporalibus immediate
spectantis tamquam speciales et devotos ipsius Ecclesiae fideles et
filios paternam benevolentiam proseguentes et cupientes attente ut
favoribus apostolicis communiti ab omni molestia preserventur
devotionem vestram requirimus et hortamur, attente vigiles
quatenus ab omni perturbacione ac vexacione ipsorum Capiteles
vestros et alios quoslibet prout in vestris fuerit coherentes
dictos Commune sic amabiliter et caritative tractetis, sicq[ue] la-
beatis nos efficaciter emendatis, quod nulla deinceps gra-
vamina sentiant, quinimo quietis et tranquillitatis opu-
lencia perpetuantur. Dat. Avinion. K. l. Augusti Pontifi-
ficatus nri Anno Decimo

Jo: Savelli

^{a lego}
Dilectis filiis Regimini Consulis et Communi Civitatis
Urbevetan

n.º 34.

Privilegia Alexandri PP. VI. communitati Aquie
pro conservacione Statutorum capitulorum et
ordinamentorum

Item de li. Resuscitacioni non pigliano Agri

De li. officiali et exequutori in fac. de exequu-
tione in p. omnis modesta modo

De bon. aratorum non hanc p. nri per reme-
diora

De lene. fida

Celi Governator non Sabino per iurata pui
de xv. ducati

Desiderio fare la fiera libera

Alexander P. M.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem Devotionis hinc
ceritas fideiq; constantia quam ad nostrum S. No. C. Statum
genuis promeritis ut petitionib; vestris quantum cum Deo licet
libenter annuamus. Hinc est, q; nos omnia et singula privi-
legia, capitula, ordinationes reformationes gratias bullas bre-
via et Indulta per Romanos Pontifices predecessores nostros et
ab eis facultatem dantes vobis et Communitati vestre concessas, et
concessa, dummodo iusta et rationalia sint et impedimentum
libertatis Ecclesiasticae non cedat. Tenore presertim approbamus et
apostolica auctoritate confirmamus prout habemus laudabiliter
observata fuerit; Decretis ut Commoditati vestre circa solutionem
salis et subsidij consulamus. Mandamus Rescuraria Provin-
cie nostre patrimonij, ut pro solutione salis et subsidij predictis
moneta a vobis que in dicta provincia toleratur sine agijs reci-
piat: Et itaq; mandamus officialib; vestris in dicta provincia con-
stitutis ut quocumq; aliquas occasiones in dicta nostra Terra facturi
sint, modeste se gerant. Item credimus vobis q; Boves aratorij
pro representib; capi non possunt; q; q; quando contingit vos ducere
animalia vestra in Podaniam ultra medium tempus. Volumus
q; in solvendo a Podana pro animalib; predictis consuetudo venietur.
Et Podanensib; pro tempore existeret nullo modo nos gravet; Potremo
ut concessiones a Romanis Pontificib; vobis facte firmas persistant.
Volumus quod quando Governator dictae provincie ad visitandum Ter-
ram istam accedet non debeat, neq; possit a vobis exigere pro sua visi-
tatione ultra quindecim ducatos ad bairicos septuaginta duo pro
quislibet ducato iuxta excessiones predictas vobis ut emeritis factas;

Ultimo

Ultimo ut Terram istam quam peculiari dilectione
 prosequimur; aliquo spicati munere decoremus, concedimus
 vobis ut in dicta Terra Hundanas octo dies quolibet Anno usq[ue]
 ad biennium celebrare et indicere possitis, In quibus duces
 seu vendites, aut omnes animalia tempore munditiaz Emori
 exceptis animalib[us] venicib[us] et Vidana; que nisi Bullam Do-
 sanoy, habeant penam fraudis incurrat, aliquam gabellam
 pedagium, aut Vidanaria dille, promissie solutio non facere mi-
 nime teneantur. Sed ipse Hundanz sint libere et ab omni solu-
 tione imunes et secure. Datus Rome apud sanctu[m] Petrum
 sub anno pontificatus die xxv. septembris M. cccc. lxxxij
 Pont: vni. Inno. p[ap]a

Jo. Landini

à Berge

Delectis vobis priusib[us] antecessitis et commun. no[st]re
 Terre Aquependentis

n° 35.

Privilegium concessum Communitati Aquependentis
 q[uod] de duodecim Consiliarijs eligantur tres qui
 resideant insimul pro tractandis negocijs
 Co[mm]un[is], qui modo nuncupantur Priores

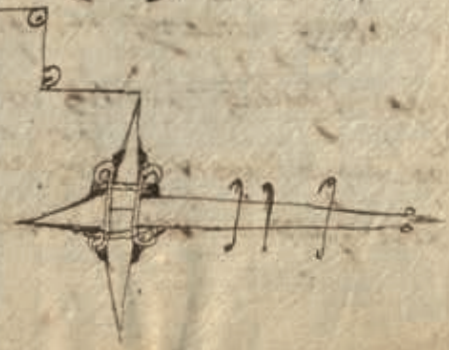
Berardus Coccius de Limosano Canonicus Neocastren[sis] causar[um] crimina-
 lium Curie Neocastren[sis] in Christi Patris et vni. Bertrandi
 miseratione diuina tituli sancti Marti Presbiteri Cardinalis
 Apostolice sedis legati generalis Auditor et Iudex ac ad infra scripta
 per prefatum d[omi]n[u]m legatum specialit[er] deputatis. Vniuersis presertim
 literas inspecturis salutem in D[omi]no prout de Mense Nouembris
 proxime preteriti quindecime indult[us] pro reformatione Terre Aque-
 pendentis Urbicene[n]s[is] dioc[esis] prefatus d[omi]nus legatus vos peruenit

destinavit ubi personaliter existens pro reformatione actionis et
tranquillo statu eiusdem terre certa capitula edidimus et publicavi-
mus ibidem in publicis parlamentis salubri et reservato nobis arbitrio
et potestate in posterum declarandi, addendi, minuendi et de
novo etiam si expediret statuendi, que necessaria foret, et visa
foret expedire pro tranquilliori statu et utilitate terre predicta
Superius pro parte comitis dictae terre sint dicto domino le-
gato et nobis exposuimus, quod cum ipsa terra habeat duodecim
consiliarios, qui habeant fidem ipsam et commune regere, et
bona et iura ipsius terre et communis protegere, defensare
et manutenere, qui tamen propter multitudinem ipsorum, cum quia
diversim, quilibet in domibus suis habitet, ad presentem in casibus
necessariis et subitis de loco haberi nec congregari simul et ad
iura quandoque ipsius comitis pervenire, et pro parte plura damna et
incommoda eis evenire, propter quod pro parte ipsius terre
et communis petiti nobis occurrerit, et placuerit nobis eis concedere
virtute dictae commissionis et reservationis et dicto domino supplica-
tum, quod dignaretur annuere et consentire, quod locis dictorum duodecim
consiliariorum eligere et ponere possint tres vel plures usque ad numerum
duodecim quod dicitur prout eis visum fuerit expedire, qui simul
cum eis duraret officium in una domo simul habitaret et regerent
res dictae terre et comitis utilitate et eodem modo eiusdem terre et
comitis tractaret et faceret, que prospiceret meliora, quorum
petitionibus huiusmodi ut supra non inclinasti de expressa voluntate licentia
et mandato dicti domini arbitrate et virtute dictae commissionis
et reservationis precehunc tenore statimus et ordinamus, quod de
cetero post finitum officium duodecim, qui prestat modo in dicta
terra, sint et eligi possint tempore precepto et ordinato in aliis
ordinationibus nostris loci dictorum duodecim tres vel plures consiliarii
usque ad numerum duodecim predictum prout videtur communi
visum

unum fuerit expedire quod debeant simul in una domo morari
 et stare durante eorum officia eorumque consilii. Declaramus
 quod quilibet unus vel plures eorum, qui pro tempore erunt ad
 habeant maiorem potestatem, iugorem, iurisdictionem et
 dominium quod habebat et solent habere duodecim memorati
 sed ab antiquo Romano iudicio illa sola potestate iurisdictionis
 et iuris tantum utantur et uti possunt, quilibet unus tantum
 et uti sub eorum retroactis temporibus et utantur ad presens
 duodecim memorati. In quibus omnium testimonium auctoritate
 presentis patentes litteras, seu instrumentum publicum fieri
 fecimus prima infrascripti notarii nostri sigillis auctoritate
 prefati nostri Legati independenti munitas. Datus et Actum
 in palatio Monasterii Sabaudie diocesis die iugeneris quar-
 to decimo mensis Junii, prime Indictionis sub Anno Domini millesimo tre-
 cesimo quatuagesimo octavo. Insignitus sanctissimus in
 Christi Patris et Domini nostri Comitis divina providentia PP.
 secuti hinc retro presentibus Actibus infrascriptis videlicet
 Domino Pro Simone et Bertoldo Henrici Coccardi Securi
 et Jacobus Petri Raynerij, de eadem terra Aquiescentis
 in eorum Popone Mag. Bonivente de Monasterio Henrici
 et Gaudencius de Andree de Casatono Guelenne diocesis pu-
 blicus apostolica auctoritate notarius, et notarius et scriba
 actorum et causarum predicti Domini Auditoris premissis omnibus et
 singulis presentibus inter premissa gesta et publicam et in hac
 publicam forma redigi nemine, signum appositum et munitum

apparet sigillum

n° 36.

Electio Rectoris Hospitalis sancte Marie
Cane Aquapendentes facta per Vicarium
generalem Urbevetanum in Patrem Nostrum
Ceciliarelli de Terra Aquapendentes sub anno
m^o 1307. die undecima Aprilis

Mattheus de Spoletto decanus Doctor Archipresbiter Urbevetanus Episcopi
Cane Urbevetan Vicarius generalis. Dilectis nobis in Christo fra-
tri Pater Ceciliarelli de Terra Aquapendentes in continet de Terra
predicta Urbevetan dice salutem in Domino sempiternam. Vite ac
morum honestas, alieque tue probitatis merita super quibus apud nos
fidelium testimonio commendatis. rationaliter nos inducunt
ut tibi redamur in exhibitione gratie liberales. Cum itaque sicut
accepimus vacante Hospitali sancte Marie de ruga sancte Marie
de Aquapendentes per mortem Patris Laurencij Matthei olim ipsius
Hospitalis Vicari Rectoris. Nos volebat quod dictum Hospitalis propter
diuturnam vacationem Rectoris eundem detrimetur aliquando patri-
bus. Auditaque bona fama tua per eos Aquapendentes et per Patres
ordinis minorum sancte Marie de Terra predicta, ad intendentes pro
hoc iure patronatus dicti Hospitalis paruum continebimus dictis tuis
in aliquo derogare. Vbi tenore presentium auctoritate apostolica
ipsam Hospitalis cum omnibus iuribus et prerogativis suis conservamus
et de ipsis etiam providemus. Invenientes te pro summi hincorum
presentibus de eodem. Et damus tibi curam et corporalem
possessionem dicti Hospitalis et loci ipsius per tota ipsius Hospitalis
que tibi remittas manus in suis manibus possumus in ista presentibus
constitutis. Mandantesque hinc serie nihilominus omnibus et singulis la-
boratoribus fincariis et ingulibus bonis et possessis dicti Hospitalis de
singulis fructibus redditibus, et proventibus universis Hospitalis predicti tibi
vel tuo procuratori debeamus integraliter respondere. Contradictores
vero quomodolibet et rebelles per curiam Celestiacam exsecrando
mandantes

Mandatos quibus quatenus in unius mensis spatium pro futuris inven-
tioni omnium et singulorum bonorum dicti Hospitalis fieri facias per Notarium
publicum. Qui quidem Notarius Deus iuravit ad sancta et euangelia scri-
ptis corporaliter manus tactis predicta omnia et singula facere, et bona
ipsius Hospitalis manutenere, ac nobis rationem plenariam assignare
et reddere prout fuerit rationis, et quotiens per nos fuerit requisitus.

In cuius rei testimonium preteris privilegium per Johannem nostrum
et dictam Curiam not. scribi fecimus, et sigilli dictae Curiae appensione
muniri. Datum et actum in dicta Terra Aquependensis ante et
iuxta dictum Hospitale presentibus vno eddo de Michelotus de Pe-
rusis canonico sancti sepulchri Parise Petro ordinis Pratum mi-
nos Francisco Buri de Pistoria Burkis Francisci de dicto loco et
Angelus Andreoli de dicta Terra Aquependensis testibus ad predicta
habitis vocatis et rogatis. Sub Anno Dni Millesimo Trecentesimo
septuagesimo septimo. Inditione decima tempore Dni Clementis
pape septimi die Undecima mensis Aprilis.

Et Ego Johannes Paulus de Urbevetri auctoritate Imperiali iudex
ordinarius et not. publicus constitutus et nunc Not. dictorum Dni
Vicarij et Curiae predictis omnibus et singulis interfecti et ea de-
mandato dicti Dni Vicarij, rogatus scribere scripta et publicari
et ad maiorem eorum roborem firmitatem meum signum appropi-
um connectere.

Signum meum

et Notarij predicti

Johannis iudicis ordinarij

Privilegium concessionis falce Communi Aquependensis
pro mercato faciendis in die Sabbati sub Anno
1452 Die vero prima. July.

Vianisius de Albergotis Sedis Apostolice notarius in provincia pa-
rumony beati Petri in Prussia pro sacrosancta Romana
Ecclesia ac Sanctissimi Dⁿⁱ nostri Nicolai II Quinti
gubernator. Iustum et iuri constantem esse iudica-
mus eorum petitionibus annue qui aliquid officium aut ordinat
quod sit in eorum publicam formam. Libertatem, et evidentem totius
populi commoditatem.

Sane cum Aquependensis homines Impiis sancte Matris Ecclesie
fidelissimi super certam reformationem huius ordinationis
fecerint, quod abinceps quotlibet Sabbato in perpetuum in eorum
Terra liceat, et sit permissum fieri mundinas et mercatum.
Dⁿⁱ sit expresse iure dⁿⁱ de eorum et aliorum eius, qui alias
de bella et pestilentiam non mediocrem salutarem in rebus et
personis passi sunt, ad quos hoc pacto fiet diversis hominum
concurtus et ipsa Terra beneficiabitur et reintegrabitur. Po-
tentis ut de eorum ordinariis que per publicum consilium de
consensu totius populi celebrata est, et effecta iuris subsistat
et sit firma ac valida ad quod nos per consensum quorum neces-
sarius est, nobis supplicavit et cuiusmodi reformationem
decretum et ordinamentum auctoritate gubernatoris nostri
approbare, confirmare, et roborare uelimus, quod libentes fa-
cimus atque presentem eorum fide et deuotione erga statum
sanctissimi Dⁿⁱ nostri et sacrosancte Romane Ecclesie
et sanum quidem seriem ac per hoc nostrum publicum edictum
et decretum, omne et quicquid per dictos homines aquependens
factum statuti ordinamentum est super cuiusmodi reformatione
et ordinamento cum omnibus et singulis capitulis in eis contentis.

que omnia et singula sic haberi volumus, pro sufficienter ex-
pressis, confirmamus, validamus, et roboramus, ac validum, con-
firmatum et roboratum esse volumus, etiam si quovis modo
esset contra et preter statuta, et decreta ac consuetudines dictę
Terre Aquensidensis. Quibus omnibus quoad huiusmodi reformationem
et ordinamentum derogamus per presentes, et derogatum esse
volumus. Mandantes omnibus et singulis officialibus in provin-
cia prefata existentibus tam presentibus quam futuris; et omnibus
ad quos spectat aut spectabit in posterum, quatenus dictam
reformationem et nostram huiusmodi confirmationem inuis-
cibiliter observent, et faciant, ab alijs observari. sub nostri
ac successoris nostri arbitrio, pena irremissibiliter auferenda;
et Camere Apostolice applicanda. In quorum omnium fidem
has fieri fecimus et registrar, nostri sigilli maioris im-
pressionem muniri. Datis Verobis apud sanctu Franciscu
nostrę Residencię locu die prima Junij. M. CCCCLij. Pon-
tificatus sanctissimi D. N. Gregorię divina providencia
Pape Quinti Anno sexto

Loco sigilli

Antonius Indeto legum doctor de
mendato script.

n° 30.

Privilegia consuevia multa capita sub Anno
1405. Die 14 Mensis Novembris

IN NOMINE SANCTE et Individue Trinitatis patris et filii et
spiritus sancti amen. Hauerint uniuersi et singuli hoc presens
publicum Instrumentum uisum lectum pariter et auditum. Quod
nos IOHANNES Prioris decretorum Doctor Basilee beate marie mai-
oris de Vrbe Cantuariensis nri nri Inque Appellatus in iura et Curie
Camerarij, nec no Curie Cantuarie camere apostolice generalis Auditor
ad honorabilem Virorum Communitatis, Vniuersitatis et Sominum
Terre Aquependentis Vrbeuetae diocesis principalem instantiam et
requiritionem. Omnes et singulos suam communiter uel diuisim
Interesse putatos eorumque procuratores huiusmodi orant in Romanam
Curia pro eisdem ad uidentem et audiendum quoddam literas
centorum privilegiorum dictis Communitati, Vniuersitati et Sominibus
diocesis Beate Aquependentis alias per bonememorie Ludouicum
Tituli sancti Laurentij in Damaso presbiterum sancte Romane
Ecclesie Cardinalem Agunt ac eiusdem Romanae Ecclesie et
felicitis recordationis Pnri Eugenij pape iiii dum hinc it
Camerarij concessit sigillisq; oblongo in cera rubea cere albe
circumdato impressis sigillatas produci recipi et postq; produlte
fuerint ad uidentem et audiendum ad nullas testes fide dignas
et idoneas similiter produci capi ac iurare et ad iurandum ad-
mitti de eorum recognicione dicti sigilli in eisdem literis ap-
pensi imprimi et recognosci et postq; recogniti fuerit sigil-
lum Suiusmodi istas literas transumpti, transcribi exemplari
et in publicam transumpti formam redigi mandari auctoritate
et decretum dictae Curie atq; nram iudicialia et ordinaria
per nos interpretari uel dicendum Et causam siquam haberet ratio-
nabilem quare pecuniaria minime fieri debeant allegandum
Per audientiam publicam literarum contradictarum dum ut mo-
dus est citari fecimus et mandauimus ad certi peremptorium ter-
minum competentem videlicet ad diem et hora impetratos quibus
adue-

adueni Comparuit in iudicio legitime coram vobis honorabilis Viri D.
 Franciscus — — — — — de iure Communis Cancellarius et orator
 et quandam citationis auctoritatis pergamenae cedula à vobis nostrorum
 auditoris sine iudicio emanatam et in eadem auctoritate nostrorum de man-
 dato pontificis testamata. debite executam factis realiter et
 in scriptis exhibuit atque produxit Citatorumque in eadem contentorum
 non comparere contumaciam, et accusavit ipsorum contumaces
 reputari Et in eorum contumaciam dictas literas ac sigillum in
 eisdem literis appensum prefatis testibus coram vobis exhibitis et pro-
 ductis ut ipse per eosdem testes debite recognosceretur ostendi; et
 postquam debite recognoscere et ipsas transcribi, transcribi, exemplari,
 et in publicam transumpti formam redigi, mandari auctoritatibus
 et decretis dicte Curie per nos interpositi debitam instantia pro-
 pulsavit. Non igitur Johannes Prioris Auditor prefatus di-
 ctos citatos non comparere reputauimus merito sicut erant in
 exigente iusticia contumaces Et in eorum contumaciam dictas
 literas sicut prefatur coram vobis exhibitas et productas ad ma-
 nus vestras recepimus. Ipsasque vidimus, legimus tenuimus pal-
 pauimus et diligenter inspectimus ac prefatis testibus ostendimus
 atque monstrauimus. Et quia testes prefati iuris primitus dictis lite-
 ris et diligenter inspectis literas ipsas imo verius sigillum in eis-
 dem literis appensum debite et sufficienter recognouerunt di-
 centes et auctores literas huiusmodi proprio sigillo dicti Cardinalis
 Cardinalis et Camerarii sigillatas Et quia literas ipsas sanas et
 integras, non uiciatas, non cancellatas nec in aliqua sui parte
 suspectas sed omni prorsus vitio et suspitione carere reperiimus;
 In auro ipsas literas per discretum Viri magistrum Bernardum
 de Aruantis clericum Abbatem publicum apostolicam, et
 Imperiali auctoritatibus, dicte Curie causarum Camere Apostolice
 Notarium et scribam in publicum transcribi, transcribi, exemplari
 et in publicam transumpti formam dedigi fecimus et mandauimus

nostramque et dilecti Curie auctoritatem Iudiciariam et ordinariam
incorporamus ac interponimus per presetes pariter et decretum,
Volentes et auctoritate dilecti Curie Statentes, et decretum decer-
nentes, quod siue preses publicis transumptis seu transumpti In-
sumptis de cetero et in antea, tam in Iudiciis quam extra Iu-
dicia locos sicut illis datus et adhibeatur talis et tanta fides, qualis
et quantum ipsis originalibus literis coram nobis ut presertim con-
ditis et productis ac inferius de verbo ad verbum insertis et cum
presenti transumpto auctoritatis et collationis data fuit et
adhibita daturque et adhibetur seu daretur et adhiberetur si in
medium producerentur. Tenor vero dictarum litterarum sequitur
et est talis Ludovicus misericordie divina Viri sancti Laurentii
in Damasco Presbiter sancte Romanę Ecclesię Cardinalis Aquit-
vni Pape Camerarius Spectabilis et egregius Vniuersitatis antepo-
sitis Vniuersitati et Communi Terrę Aquę aquependens Salutem
in Domino. Conuenit Apostolicę benignitas nulli claudere gremio
recedenti. Cum itaque causantibus quorundam et inuicem oppressionibus
que in provinciam patrimonii, et alijs Italicis partibus rugerunt
nos vestra gremio et obedientiam sanctissimi vni nostri Pape
et Romanę Ecclesię aliquando inuenitis. Atque in presentibus nobis vestro
eiusdem Ecclesię respirantes, et viam veri luminis agnoscentes
ad fidelitatem ac deuotionem prefatorum vni nostri Pape et Ec-
clię reddieritis. Et infrascripta capitula conuentiones et pacta
prefato d. n. offerentes atque humiliter supplicantes petentes illa
vobis concedi pro restauratione augmento et conseruatione
communitatis vestre tam ad eius bonum et Ecclesiasticum Statum
necnon prefatę sanctitas mea solita clementia, et ut in fide
ac deuotione predictis, vestra civitas fortius annuetur illa in
ista signatura infrascripta receperit admiserit et conuenienter
Dantes nos de mandato specialis sanctitatis prefate super hoc ut
ve vestis oraculo nobis factis et auctoritate nostri Camerarii

Officium ad perpetuam rei memoriam Capitula conventiones et pacta
 predicta que viginti uno capitulis infrascriptis continentur iuxta
 signaturam in fine cuiuslibet eorum appositam acceptantes reci-
 pientes et admittentes Tenore presentium confirmamus ratifica-
 mus et homologamus et ratificamus Quorum quidem capitulorum conventio-
 num et pactorum de iure ad usum tenore sequitur et est talis In-
 primis Volendo la santita di nostro s. lo papa prenominato et
 Monsignor lo legato in questa parte recognoscere labuona pura,
 et sincera fede et devotione del fidel populo et commune dela terra
 d'Agropendete equali bono supplicato et supplicans et domandans
 et dignitate et solita benignita del prefato sommo Pontifice ad
 essa cotta et populo sieno promessi signati largiti conceduti,
 et sigillati et firmati infrascripti capituli promissioni petitioni
 et supplicationi ad requisitione et petitione et supplicatione dell
 quali el prefato reverend. monsignor legato la conceduti, lar-
 giti et dignitate promessi, signati et firmati ad essa populo
 consiglio et commune d'Agropendete Juxta respectu alla fedelta
 et devotione de essa communita la salute, et tenuta alla sacro-
 ianta Romana Ecclesia et al sanctissimo nostro signore lo
 papa, equali esso prenominato Monsignor. promette ad essa cotta
 et savanna della santita di nostro sig. et da l'altri sommi
 Pontifici ad lora successori in perpetuo osservati, ratificati et
 firmi in ciascuna parte de more cum da ciascuno populo et man-
 dato dalla santita loro o loro officiali inuisibilmente
 Placet L. card. Aquiloyen Vn. Vape Camerarius Secundo la
 prefata santita di nostro sig. et lo prefato nostro sig. lo le-
 gato gratis et de solita benignitate Ricevano el populo Pri-
 uerita et commune d'Agropendete in nel suo gremio et in
 quello della santa Romana Ecclesia equali promissioni con-
 servare, aduitare, favoreggiare et mantenere come l'altri

et scoposti alla santa Romana C^{ia} e della sua santita. Et
nunc si rimette ogni maleficio eccesso ouer delitto che per lo detto
Communi et altri Terrallani et Sabotani lauassero commesso contra
lo Stato di santa Chiesa et della santita di nostro sig^{re} e perdonati
a ciascuno Placet. Quarto lo prefato Montij^{re} questo supra nome
promette e di gratia concede al prefato Comune e popolo della Terra
d'Inquarondete, che essa Terra e annovera per santa Chiesa et per la
santita di nostro sig^{re} e non necessaria impopere, che non si con-
cedera Temporaliano Capitano sig^{re} o vero barone con la
la espressa uolonta di esso popolo et commune. Placet. Quarto
promette lo prefato Montij^{re} questo supra nome che la santita di nostro
sig^{re} non domandara ne per suo mandato fara domandare li debiti
subsidij e aliena et temporali iquali debbitamente annuati
debbano pagare al detto popolo et commune d'Inquarondete alla
Camera apostolica perche sono per lo passato stati pagati per detto
comune o clericato passato usq^{ue} in S^octimum diem se ne
trouasse alcuno che non fusse pagato; in uirtu il prefato Montij^{re}
questo supra nomine la santita di nostro sig^{re} la dona da et con-
cede a li prenominati e de li prenominati clerici et frumini e
de li subsidij del tempo passato, ne fa piena remissione, liberatio-
ne, absolutione reputatione, et pacto di non petere piu mai do-
mandarli ne per se ne per suoi successori ne in tutto ne in parte
ad esso Comune o uero ad altri fussero conceduti per quel sig^{re}
e de per il passato sono stati governati si concede
Placet. Quinto perche il prefato d'Inquarondete etato molto
fatigato nelle spese et guerre et e poverissimo la santita di nostro
sig^{re} il prefato Montij^{re} questo supra nomine fanno al detto Co-
mune et popolo remissione dell' subsidij che douessero pagare
alla Camera apostolica per dieci anni prossimi annuati co-
minciando questo di, e con di gratia promette il prefato Montij^{re}
questo supra

quo supra nomine et de li dicti iuridici, non si domanderanno p. loro re-
 peritori successori, et ex nunc li largisce, et concede al prefato
 Popolo e Comune d' Aquapendente. Placeat pro quatuor annis.
 Sexto promette e dignitas concede lo prefato Montij^{re} quo supra
 nomine et al' Comune d' Aquapendente sara Conservata, et pre-
 servata la loro dignita dell' officio del' Priurato in perpetuum
 una col nus usato e consueto consiglio. Et che il prefato consi-
 ghio possa fare Statuti reformationi correctioni addere e minuire
 ut opusent cum confirmatione Electoris fonda dummodo no
 fiat contra statum sancte Ecclesie et summi Pontificis.
 Placeat Septimo promette e dignitas concede al prefato Montij^{re}
 et per li officiali di Santa Chiesa saranno observati li Statuti
 e correctioni fatti e da fare per lo Comune et reformationi et cor-
 rectioni, quali ex nunc si ratificano per essi con le consuete
 prerogative della electione del' podesta e dell' altri officiali e
 cancellieri secondo l' antica consuetudine della Terra d' Aquap.
 Et ex nunc lo prefato Montij^{re} conferma nomine quo supra li
 prefati Statuti correctioni reformationi et antique consuetudine
 factenus observate. Placeat de nominatione Potestatis et in reli-
 quis semetur consuetudo antiqua tempore Ecclesie observata.
 Octavo promette il prefato Montij^{re} quo supra nomine al prefato Com-
 mune et homini che le gabelle imposte e che si porranno per lo
 tempo advenire in Aquapendente sieno liberamente del detto Comune
 come sono stati per lo passato che nulla gabella o vero imposta
 si possa ne debba ponere per alcuno homo Pontifice, o Legato,
 o prelo di Santa Chiesa. Placeat. Nono promette il prefato
 Montij^{re} e di gratia quo supra nomine che tutte le condenna-
 zioni di maleficio strordinarij e danni dati e altre qualunque
 condennazioni che si faranno in Aquapendente. Sieno liberamente
 del Comune d' Aquapendente in perpetuum come sono stati per lo passato.

Placet. Decimo promette il prefato Montij.^{re} quosupra nomine
prefato Comune et Suesmini per non fatigare li litiganti in
tospese che le prime cause in civili et in criminali si debiano
giudicare in Aquapendente come è consueto, et se alcuna congrega
colore ne causasse alcuna causa, la parte aduersa, ad ha tenore
obedire, ne sparire, et ad or scrittura fatta sopra dicit non
uaglia ne tenga di ragione.

Placet. Undecimo pro
mette il prefato Montij.^{re} e concede quosupra nomine che nella
città del dominio d'Aquapendente non possa cognoscere tutti li generi
non de maleficij usq ad mortem inclusive.

Placet. Duodecimo
mette e concede di gratia il prefato Montij.^{re} quosupra nomine
che il Comune d'Aquapendente habbia la tratta del grano e
promette che sarà conceduta di tutte le Terre di Santa Chiesa
et con per li Suesmini di esse Terre, sarà venduto alli Suesmini
d'Aquapendente per comprare nello.

Placet. Tertio decimo
promette il prefato Montij.^{re} quosupra nomine et di gratia come
al detto Comune non sarà imposto alcuna spesa ouer gravame
di sale ne gravati che debbino comprare sale dalla dogana
del sale di Santa Chiesa più che ha di lor piacere. Et or non
concede licentia al detto Comune et Suesmini che possino con
ducere sale di qualunque luogo lo sarà di piacere e più al
modo loro.

Quarto decimo di gratia concede il prefato Montij.^{re} che se
cuna gratia fatta sopra conceduta ad alcuna d'alcun ma
ficio, che quella possa usare co modo e forma quibz gratia
concessa fuerit.

Placet. Quinto decimo promette e di gratia
concede il prefato Montij.^{re} nomine quosupra che se alcuno
titolo di denari di special persone della Terra d'Aquapendente
i quali per si deuesse riceuere dalli Suesmini delle Terre di
Santa Chiesa che per dannificati e campelone fussero per
sequestrati

sequestrati e pagati per la restituzione di essi denari. si faccia
 integra restituzione alli suomin della terra d'Aquapendente
 per essi debitoro. Placet de sequestratis aut ubi res sunt in-
 tegra. Sexto decimo concede dignaria il prefato Montig.^{re}
 quos supra nomine, che molti cittadini da orieto, o verso dal
 contado possa avere alcun officio nella terra d'Aquapendente,
 e questo non s'intenda per alcun habitante nella terra d'Aquap.
 Placet. Decimo septimo lo prefato Montig.^{re} quos supra nomine
 promette e concede alle predette terra d'Aquapendente, che tutti
 li capitoli Immunitio[n]i, et exemptioni, et privilegij, et la fatti
 o facere lo edmano predetto ad alcuna speciale persona che
 tutti saranno per li officij di Santa Chiesa osservati in cias-
 cuna parte di essi. Et precipua saranno osservati ad Honoris
 di Consiglio de'breo. Et habendo li suoi capitoli conceduti per lo
 commune e col suo sigillo segnati. Placet sine preiudicio
 S. Sede Romane. Decimo octavo promette lo prefato Montig.^{re}
 nomine quos supra che le predette promissioni, concessioni, et
 capitoli la carta di nostra sig. ratificara e confermarà
 et essi ratificati e confirmati fara inuolabilmente osservare
 in ciascuna parte d'essi e far sigillare con sigillo pendente pro
 observantia de' predette cose. Curabimus q. ita fiat. Decimo
 nono promette il prefato Montig.^{re} e dignaria concede che le
 Chiesa d'Aquapendente ed cura e senza sieno tenute di con-
 tribuere alli subidij papali quando si pagaranno, e che si
 pagaranno per libra, et solo per la rata loro per le loro possessioni
 e beni come pagaranno l'altra terra Dani d'Aquapendente
 e similmete delle possessioni delli predati come gia altre volte
 fu conceduto per privilegij Papali alla detta Comunita. Seruetur
 indulta app. S. S. S. Vigentis che la gente d'arme di Santa
 Chiesa venendo per alcun tempo in Aquapendente sieno tenuti di

pagare li loro denari y le Viteuaghe' che volensero o lauenen .e.
y lo streame .e. che nullo speciale persona sia strolata ne gra-
uata da alcuna parte di santa chiesa di dare alcuna cosa senza
denari. Placet et veraciter scilicet qui seruatur in ceteris Curis
Catholicis. Vnde cum primo conuentione ista che l'communio di Re-
quapondole fuisse ingannato sotto certa specie di negua da
certi uomini da stonans nomi de quali saranno in parimenti
perche ne seguito grande scandolo e morte di piu uomini di
Requapondole de quali sono rimasti boni e grandi parentadi
per cessare li scandoli e per non aduenire
ad personis cum hominibus uenire, fore et praticare in Requap.
per alcun tempo et uenendo se alcuno marcameto lo fuisse
fatto in persona no

si concede per lo prefato scripto. In nomi delli quali cosa
questi uise. Placet quod non conuersione donec fuerint partes
concordate. Petrus del Brete, Oratio Laubecis, Offi-
ghucolo del Ducato. In quibus omnium fidem et testimo-
nium presertim nostras patentes literas fieri
officij iustitum appensione adhorari. Dat.
in Curia Bulsoni et in comitibus. Anno Domini

a nativitate millesimo quadringentesimo quadragesimo ter-
tio Indictione septima Pontificatus sanctissimae Domini nostri
Domini Eugenii diuina providentia. Quibus quidem his
sicut premittitur per nos uis et inspectis. auctoritatem
iudicariam et ordinariam interposuimus ac interponimus per
presertim pariter et de ceterum. In quibus omnibus et singulorum
fidem et testimonium praedictorum presertim
transumpti instrumentum et sine fieri et per Notarium pu-
blicum supra et infra scriptum transcribi et publicari mandauimus
sigillis dilectae Curiae Cantuarum Camere Apostolicae quo in talibus utimus
sumus

iussimus et fecimus appensione muniri. Dat. et actum Rome
in Ecclesia sancti Petri in qua hora reddi solent nobis mane
hora audientie causarum, conueta ad hora reddendum et causas au-
diendum in loco nostro solito et consueto pro tribunali sede sub
Anno a natiuitate dni Millesimo quadringentesimo octuagesimo
quinto Inditione tertia die vero June quartadecima Mensis Hout-
bris Insuperatus nostri sanctissimi in Christo Patris et Domini
nostri dni Innocentij diuina prouidentia Pope octauo Anno
secundo, presentibus ibidem discretis viris magistris Joanne de Sicilia,
et Jacobi Guentimori diute Curie causas camere appostolice sto-
tariis et coram nobis uerbis Vestris ad premissa uocatis spe-
cialiter et rogatis

ego Bernardus de Alauaris clericus florentinus publicus aposto-
licus et Imperiali auctoritate nec ad Curie causas Camere ap-
postolice prefatus stot. et scriba. Quia premissos capitulos
exhibitioni Testium Productioni admissioni Juramentis et recogniti-
onis Cag exemplari transsumi et in transumpti formam redigi
et tradi petitioni atq. decretis omnibus aliis et singulis premissis
una cum prenominationis Testibus presentibus et innotam transumpti. Deo
hoc presentis publicum transumpti instrumenti manu alterius scriptis
contra et publicari, eandem publicam transumpti formam re-
digi. Synonyma ac more habitis meis solitis et consuets una cum
prefatis Curie sigilli impressione signari atq. subscripti rogatus
et requisitus

Tact. Br. VI.
S. de callae Guentimoris

Declaratio inter Terram Aquapondeti et Castellum
Proceni super Ecclesia sancte marie madrapati
et Ecclesia sancti Angeli et de illarum Ecclesiarum
bonis et iuribus per Conradum Marchionem de
Monteferrato 1177.

In nomine domini Amen. Anno ab Incar. eius 1177. Ind. .º 9. regniate
Dno S. Imperi. Gesta sancte marie aug. Quoniam fidei et religio-
nis unitate Ecclesiam matrem conspiciam esse catholice di-
dicimus quum satis ac iustum fore duximus, tam tanquam
matrem cum omnibus rebus dotalibus quoadam filiationis preroga-
tiva ambois caris magis venerari, protegi atq. defendi, quod
magis ab ipsa in ipsa et percipiam salutem mentis et corpo-
ris speramus. Idcirco Ego Conradus Marchio de Monteferrato
ad honorem dei et gloriosissime maris eius virginis marie, et
ad incrementum iustarum pecuniarum. Et Redulphum humilem
Iurem Ecclesie sancte marie madrapatensis omnesq. fratres
suis presentes et futuros ipsam Ecclesiam cum omnibus suis obedi-
entibus, omnibusq. suis rebus mobilibus et immobilibus seseq. movetibus
adquisitis et acquirendis in nostra protectione et defensione
fideliter suscipimus, et hac nostra privilegii auctoritate firmiter
statuimus ut quascunq. res congruis sua habeat ut in antea
acquirit ut. in Aquapondeti ut in castro Proceni ut ubi cuq.
ubi nostra iurisdiclio fuerit, liberas et absolutas habeat et
teneat. Et nullus contrahat, nullusq. populus vel commune ali-
cuius terre in personis vel rebus eius datam ut fodrum, vel
aliquid in eis, fraude exigere aut extorquere presumat;
Sed quia in Proceni superabundat ita in iustas superabundat
nominationem et gra. decem precipue et nequimus ut Ecclesia
sancti Angeli cum omnibus suis pertinentiis, utilitatibus et auxillis,
Molendina. et Qualidena constructa in flumine Proceni

cum omnibus suis tenementis, utilitatibus et accessionibus. Terras
 quoque et vineas omnes quas habet quicquid in re ad illas rebus
 mobilibus vel immobilibus suisque movetibus sequi potuerit
 libere et quiete possideat et teneat, et quicquid ad predicta
 molendina vel quatuordecim vel de processu vel aliunde causa
 sue utilitatis et utilitatis venire iustitiam sine contradictione
 ulla vel contumacia vel processu aut gestatione vel cuiuscumque
 persone libere et securissime veniat et vadat, et uti-
 litatem suam et utilitatem faciat. Siquis vero contra hoc
 nostrum preceptum venire temptaverit, et in personis vel
 rebus predictis utilitatis sine legali iudicio molestiam inferre
 temptaverit, pena .C. libras argenti persolvat mediet
 utilitatis et mediet Camere nostre. Quod ut verius creda-
 tur et diligentius ab omnibus custodiat sigillo nostri no-
 minis iussimus insigniri.

Actum est hoc in Burgo Aquenensibus in Castellis nostris in
 Palatio domini Curadi Marchionis Montisferrati feliciter
 In signa manu regis Valencie domini Curadi marchionis vice-
 comiti et Montebaneni sancti Martini et Haribandini filij
 domini de priens et paveny filij masary et pepuly
 filij caswelli et guidonis filij povi carelli et gorte-
 vij filij gualterij del pia et alij plures, qui omnes
 rogati sunt testari.
 Ego Ferrapicora iudex taliter nunciando scriptum
 manu mea subscripsi + quod die

1177. Indictione nona

Confirmata Privilegia, et gratia omnium na-
 tepius et Rebellium Smitroz in Terra
 Aquasandolis tam contra sedem Apostolicam
 quam contra officiales quorundam et etiam om-
 nium onerum et impositionum, et Confirmatio
 omnium ordinum pro regione per Dⁿⁱ
 Dⁿⁱ Baldassare Fossum Cardinalem
 et Apostolicæ sedis legatum sub Anno Dⁿⁱ

1409.

Baldassar Cona misericordie divina sancti Custodij Diaconus
 Cardinalis Apostolicæ sedis legatus ad Bononiam et Pro sancta
 Romana Ecclesia in spiritualibus et temporalibus vicarius Rege-
 neralis et Dilectis in Christo nobis Coetibus Comuni Univer-
 sitati et hominibus Terræ Aquasandolis Urbemane Diocesis
 ad Romanam Ecclesiam immediate spectantis salutem in
 D^{no}. Plena fidelitatis et deuotionis affectibus quam habemus
 ad Romanam Ecclesiam matrem vestram gerimus, quam
 nuper erga Statum scilicet eisdem Ecclesie et sanctissimi in
 Christo Patris et Dⁿⁱ nostri Pape Alexandri Quinti in reuer-
 sione vestra vsq; ad debitam subiectionem et obedientiam eisdem
 Status mediate vestra de vobis admittance, et acceptatione ad
 cuiusmodi obedientiam et subiectionem laudabiliter demonstratis
 nobis non indigne persuadet ut petitiones vestras ad exau-
 ditionis gratiam admittentes nos vobis prebeamus pro vestris
 retributione meritos fauorabiles et benignos. Unde prouenit
 q; vestris in hac parte quas sic haberi prospicimus et sufficien-
 ter insertis et declaratis ex certa scientia. Volumus et decer-
 nimus supplicationibus inclinari auctoritate apostolica, qua in hac
 parte quas sic haberi iuramus ac omni modo iure et forma
 quibus melius possumus et debemus honore prescribimus renouamus et

22

et de novo vobis concedimus et pro renouatis haberi volumus
omnia et singula indulta privilegia in spiritualibus et temporalibus,
ac rescripta indultas et remissiones a quibusvis, saltem summis
Pontificibus vobis impertita, que omnia habeat ab hodie in antea illa
vim et vigorem, que et quam habet tempore eorum datarum ac prout
et sicut et omnibus et per omnia que in ipsis et cuiuslibet eorum
tenore ad litteram seruis contineatur, nec non omnes et sin-
gulas laudabiles conuentiones habere observatas certa regi-
mina et alia incumbencia pro utilitatibus, et necessitatibus vestris
similiter concedimus, et approbamus Insuper vobis facimus et con-
cedimus generalem, plenam et liberam remissionem et abso-
lutionem de omnibus et singulis rebellionibus tumultibus homicidijs
reprobalis commissis et perpetratis contra vel preter Romanam Ec-
clesiam, eiusque veros summos Pontifices, Legatos officiales Commis-
sarios Nuncios, Potestates que tam in genere quam in specie ac
de omnibus et singulis incendijs, furtis latrocinijs et alijs quibus-
cunque criminibus culpis, excessibus et delictis per vos vel aliquem
vestrum quoscunque factis commissis, et perpetratis contra quascunque
Civitates, Regias loca Universitates castres communitates, homines,
et personas cuiuscunque dignitatis status honores, preeminencie,
et conditionis existant vel existierint dicto facto opere vel atti-
tatu, et contra etiam Potestatem dilecte Curie usque ad Pentecostem diem
quo dicta pena ut prefertur pridem reuocata fuit ad subiectionem
et obedientiam prefatam, Ita tamen quod hec generalis remissio non
intelligatur pro duobus prioribus decretis in Curia dilecte Curie et
canone certi delicti, nec pro aliquo alio culpabili eisdem de-
licti. Preterea contentemur et volumus quod omnia et singula
onera et gravamina tam occasione refectionis et reparationis
murorum dilecte Curie quam aliarum expensarum, et necessitatum incum-
bentium dilecto Cui et que et prout feceritis Annis preteritis et presenti

possitis imponere cum effectu. Item decernimus firmamus et
providemus q. omnia Instrumenta, et contractus usq. in dictam
diem facta et contracta quibuscumq. ueror. uel creditor. sum-
mor. Pontificum nominib. intitulata atq. En legitime facta
perinde ualeat et teneant ac si nomina uer. seu uerorum
summor. pontificum in eis apposta fuisset. Postremo confir-
mamus ualidamus et approbamus ac ratificamus omnes et singu-
las uenditiones alienationis et contractus factos per consilium,
Sindicum et cõe. dictę terre de quibuscuq. bonis et rebus quacun-
cuq. rebellium baronior. et uiciniar. dictę terre et omnium
alior. debentium aliquo dictę terre seu eor. prefato cuiusmodi
causa expressu per dictum consilium, Sindicu, et commune pro-
cessu fuerit ad uenditione cuiuscunq. rei. seu ad latronem inso-
lutum. Statutis et consuetudinib. dictę terre huiusq. et alior. con-
trariis, quib. supplicato in re defectum, qui in premisis quo-
quomodo adesset, quoad promissa decernimus, non obstantib. quibus-
cumq. Dato in Aquapendente sub impressione nostri sigilli die octa-
uo mensis Decembris M. cccc. nono Ind. 2. da Pontificatus
prefati sanctissim. in Christo Patris et Domini Nri P. Alexan-
dri Quinti Anno Sexto

Vitalis

n.º 41.

Declaratio super conspiratione inter Communitatem
Aquapendentis et Culenam sancte marie de
Mellapato

In nomine

In nomine Dni Anno eiusdem a natiuitate scellerima
 quinti die tertio decimo Junij. Nos Mannus quondam
 Dni Corradi
 arbitri et arbitratores et amici communes electi et assumpti per Duce-
 rem ^{conuectus} ^{yeconomum} Heremi scabete
 scarie de ma Napata Vrbeuicane dioc. ordin ^{et una p}
 magistrum Petrum noty syndicum et procuratorem Potesta-
 tis consilij et comunis Castri Aquependoris et uniuersitatis
 et hominu dicti castri et consilium et commune et homines dicte
 uniuersitatis ex altera parte de litibus et questionibz et controuer-
 sijs que erant uel esse poterant inter partes predictas nomine
 et occasione terraz et possessionum et situaz Montis Roseni posi-
 taz in contrata Vallis Gadde et coratelle et in contrata fontis boni
 et in contrata ponticelli et pontis et in contrata Pin boni et fossati
 Nini, et in contrata spineti et generaliter de omnibz alijs litibus
 et questionibz que fuerunt erant uel esse poterant inter dictas
 partes quacumqz alia ratione uel causa usqz iudicium presertim
 pontaz infra eoz confines, quas predicti Prior, conuectus yeconoi-
 mus et syndicus dicte Celenie nomine Celenie memorate dicebat
 ad se contra dictam Celeniam pertinere et pertinuisse temporibz
 retroactis et predicti Potestas, consilium et commune et syndicus
 et procurator castri predicti ex aduerso dicebant ad se quonda
 pecuniarie plene iure ut de predictis apparet compro-
 missum scriptis manu m^r Nestauri not^r ^{et infrascripti} ^{litis}
 situs et possessionibz memoratis et auditis et uis
 iuris utriusqz partis et auditis omnibz hijs que dicte partes coram
 nobis dicere allegare et proponere uoluerunt. Item arbitratores as-
 sumpti per bono pacis et concordie Sabita ^{deliberatione}
 plenaria. Quibz nomine inuiscato ne inter dictas partes
 laudamus arbitramur diffinimus dicimus et pronunciamus, et

mandamus a dictis partibus fuerit ad penam in dictis compo-
misto contractam videlicet q[ue] terre possessiones et situe posite in
loco qui dicitur Valle pedda et in contrata coratelle, que posite
sunt in contrata fontis Romi et omnia dicta loca cum omnibus
eoz pertinentiis usq[ue] ad viam, que ibi ad Heremum lacronis, et
in via albe infra eoz confines sint et esse debeant predictorum
Prionis Capituli conventus et synodi et yconomii nomine dilecti
ueh[er]is, et ad ipsu[m] et ipsos et ipsam Celestiam et Heremum per-
tineat plena iure et eisdem deas res adiudicamus salus q[ue] in
ferius dicemus et arbitramur erimus. Item laudamus arbitramur
dicimus et pronunciamus q[ue] capus pentole posite in
contrata portis h[uius] loci qui dicitur ponticelli et
fontatum sit et esse debeat predictis Prionis capituli et conventus
et yconomii nomine dilecti Celestie et predicti Heremum Cele-
stie et ad ipsas pertineat plena iure et eisdem concedimus et adiu-
dicamus. Item laudamus arbitramur di-
cimus et pronunciamus q[ue] terre possessiones et situe
et fontata Dui et uallis spinete diuidatur in tres
partes per tres arbitros et arbitratores prefatos et for-
ma q[ue] planum amoris inferioris q[ue] dicitur Vallis spinete diuidatur
in tres partes et diuidatur in alias tres partes q[ue] tria pars
amoris inferioris dilecti Vallis et alia tertia pars amoris superioris
trium partium ueritas res et possessiones dilecti Monasterii
sunt et esse debeat predictis Prionis capituli et conventus et yco-
nomii nomine dilecti Celestie et ad ipsa[m] Celestia[m] et Heremum pertineat
plena iure, et eisdem concedimus et adiudicamus salus q[ue] inferioris
dicemus et arbitramur erimus. Item laudamus arbitramur di-
cimus et pronunciamus a dictis partibus obseruari ad penam predictam
q[ue] terre possessiones et situe posite in contrata portis
pentole adiudicatum Celestie memorate et iure fontatum cele-
et

et iniqui alij sub confines hinc et esse debeant predictoꝝ syn-
 dici et procuratoris potestatis consilij et castri: cuius castri. que
 pendebat et ipsius castri et dominium et universitatis castri
 predicti et ad eos perveniat plene iure et eisdem concedimus
 et adiudicamus salus q. inferius dicimus et arbitrari erimus.
 Item laudamus et arbitramur dicimus et pronunciamus et
 mandamus ad illas partes summe observari q. due partes om-
 nium predictarum terrarum possessionum et aliarum prout dividantur
 prout arbitros potestatis in contrata spineti et pini boni et in
 contrata fossate. Nisi infra eos confines amoris inferius et due
 partes amoris inferius versus terras et possessiones dicti Com-
 munitatis Aquapendensis sint et esse debeant. Potestates con-
 silij et eius Procuratoris et syndici et Universitatis dicti castri
 et ad ipsos perveniat plene iure et eis concedimus et adiudica-
 mus salus q. inferius dicimus et arbitrari erimus. Item lau-
 damus dicimus et arbitramur q. potestas consilium et commune
 Syndici procurator et universitatis et singulares persone dicti
 castri permittant et permittere debeant cum effectu
 priorem capitulum et conventum dicti Heremi et Celenie et
 ipsum heremum Celeniam et priorem conventum et fratres
 et eos nuncios et alios quoslibet libere pacifice
 et quiete sine aliqua contradictione inferenda eisdem pri-
 vate vel occulte directe vel indirecte habere tenere et possi-
 dere terras vineas domos molendina et omnes alias res
 et possessiones et bona que et quas dicta Celenia et Heremus
 habet et habere possit quousque tempore iudicis castri Aquapen-
 densis et in territorio et districtu dicti castri et ipsius regni et
 frun. Notata nobis licet de partium predictarum voluntate
 ibidem presentibus et consentientibus dictas res terras vineas et posses-
 siones diffinendi terminandi et terminos emittendi

secundum q̄ nobis placebit et iudicari expedire
et etiam in predictis et circa predicta et quolibet predictorum
declorandi interpretandi et iteꝝ pronuntiandi et diffiniendi se-
mel et pluries tam sup̄ pronuntiari et diffiniri quam etiam
sup̄ alijs nō specificari nec et diffiniri inter partes predictas
de quibꝝ et forma compromissi prefati habemus potestatem
et auctoritatem arbitrandi diffiniendi et laudandi. Que omnia
et singula supradicta laudamus arbitramur dicimus, et pro-
nuntiamus et mandamus ad dictas partes et quolibet ipsarꝝ pro-
miter attendi et observari debere ad penam et sub poena
indictis compromisso contenta, Quod quidem laudu seu arbitra-
mentū seu diffinitionē predicta partes itaem presentes em-
legauerunt, approbauerunt, et confirmauerunt per singula ca-
pitula et promiserunt inter se ad invicem per solemnem sh-
pulationem omni tempore attendere et observare et contra
et forma habere, tenere, et contra nō facere vel venire ad
penam in compromisso contenta. Quia magr Petrus predictus
Syndicus et procurator Eius Aquensensis iuravit in ma-
nibꝝ mei notarij corporaliter talia scriptura ad sancta Dei
euangelia nōie dñi Eius predicta omnia et singula q̄
capitula attendere et observare et contra nō facere
vel venire de hure vel de facto. Item Pater Turra
Syndicus et yconomus Parris conuictus et fratrum
sanctę marie de Mallapals et pro eis iuravit corporaliter
talia scriptura ad sancta Dei euangelia in manibꝝ Parris
seu Abbatis Aquensensis predicta omnia et singula
q̄ omnia capitula attendere et observare contra nō facere
vel venire de hure vel de facto.
Lecti, datum et pronuntiationem fuit dictū laudu seu arbitrium
in vrb̄a p̄^{ca} p̄stita ante Celeria sanctę marie de Mallapals

✠

per quam iur ad Aquapendolem
 dno Heris iudicibz Coelis dno Confaglie Mar-
 co Desri
 de vicinis vicinorum Aducij et Demuccis. his testibus
 ad hec
 Ego Restaurus Federigi de Heris Imperiali auctoritate iudex
 ordinarius et nunc dnoz sepcom et popul. vrb-
 uetad vrbis predictis interfui et ea scripta et publicam

n.º 42

Decretum Camerale super distributione salis ad
 beneplacitum Communitatis Aquapendolis obtempo-
 de anno 1722 de Mense Ianuario dicti Anni

Corneius miseracione diuina tituli sancti Marti Presbiter Cardi-
 nalis sancte Romane Ecclesie Camerarius. Dilectis nobis
 in Christo Communitati et hominibz ac Confalonariis Vicariis Sindico
 et alijs officialibus vrbis Aquapendolis Præuetane dioc. salutem in
 dno. Exponi curastis nuper nobis in Camera Apostolica. Vos
 posteaqz et ordinatione eundem Camere sal, quod quotannis
 in vestrum iuratum et usum ab eadem Camera accipere soliti
 et his de rubijs septuaginta ad rubra centum aut tum orabit
 sal ignem tum minutum, tum crasse seu ad grossum seu vulgo
 dicitur, prout magis et melius vobis expedire videbatur, distribuere.

et dispensare conuenisse ac in pacifica et queta possessione seu
quasi illud sic distribuendi, diuidendi et dispensandi existit, et
licet a quocumque deinceps molestari, impediri uel perturbari non
deberetis, cum nulli propterea preiudicium inferatur, moderna ni-
hilominus salarie alme Urbis Appaltatores, hinc quidam Balthasar
Bellomo eorum assertus Camerarius sub preterito, quod inter ipsos appal-
tatores et Cameram Apostolicam ita cautum sit, et seu fortan
uigore quorundam bannimulorum a vobis de anno M. D. LXX.
ad eorum instantiam deinceps edito, Vos inter ceteros ad distribu-
endum sal ordinarium Urbis consignatum et consignandum per
Capita et ad grossum iuxta formam capitulorum sui approbatus, ac
bannimulorum predictorum cogere et compellere tentauerunt et seu
forsan coegerunt et compellerunt in uestrum ac pauperum perso-
narum graue damnum et preiudicium quandoquidem nec ipse ob
pauperem possunt tantam salis accipere, nec vobis sic ita distribu-
tur ut de illius precis satisfiat cautum est. Qua propter vobis
in eadem Camera recursum habuisti humiliter supplicari faciendo
ut vestro status ac paupertati compatentes vobis in premissis oppor-
tune consulere et providere dignaremur. Nos itaque vestris in hac
parte nobis porrectis precibus motu citato prius de mandato R.
Iris Dni Ludouici de Torres Camere apostolice Censur. iudicis ad
id et decreto eisdem Camera specialiter deputati Mag. Dni Bar-
tholomeo de Bonamitis uno ex dictis modernis Salarie alme Urbis
appaltatoribus eorum iudicialiter auditis, ac cause cuiusmodi per ipsum
R. P. D. Ludouicum de Torres in eadem Camera relatione facta
ibiq. mature tractata cognita atq. discussa. de mandato sanct. m.
Dni nri Iape uire uostri oraculo super hoc nobis factis et aucto-
ritate Camere nre officij ac ex decreto in eadem Camera factis
cuiusmodi sub tenore vs. Communitate Terre Aquedependentis con-
tra Dobaneros salis mandari distribui sal. iure solitum ad rela-
tionem.

norem dñi de Torres. Ad D. de Torres qui expediat iuxta
 metem Camere. Vobis ut in postea dicta centum Rubra salis que
 ut presertim annuatim accipitis tam conignata quam con-
 gnanda ad grossum siue minutum usque capita eisdem modo
 et forma prout dacturus distribuere et dispensare conueniatis
 ac alijs prout vobis magis et melius videbitur et placebit di-
 stribuendi diuidendi et dispensandi tenore presertim facultate
 concedimus et impartimus. Sencite presertim inhibendo man-
 dantes eisdem modernis salme Urbis Appaltatoribus eisdem Baltas-
 sari ac alijs quibuscumque nunc et pro tempore existentibus dictę sa-
 lme appaltatoribus sub appaltatoribus Commissariis executoribus
 aut alio quouis nomine nuncupatis officialibus et in executione
 presertim facultatem concedimus nominandi et consignandi
 ne sub mille ducatorum auri Camere Apostolice applicandos mandatis
 executioni et honoris subditum sub censuris Ecclesiasticis ac alijs
 arbitrii nostri tenis nos aut primum quolibet aut verbis causa sa-
 betur et Labituris in distributione dictorum centum Rubrorum salis
 prout modo et forma premissis facienda impediant remouentur
 vel molestant ullo modo vel obtente aut quouis quouis colore
 vel ingenio Alioquin contra quoslibet contrarietas ad decla-
 rationem incurtus deas censuras et penas ac alijs ad graviora
 procedemus iustitia mediate. Constitutionibus et ordinationibus
 apostolicis nec non capitulis pactis et conventionibus inter eisdem
 appaltatores ac Cameram apostolicam quomodolibet initis, et factis
 transmissisq; predictis ac alijs in contrarium facientibus non obsta-
 tibus quibuscumque. In quorum fidem presertim fieri et ser infra-
 scriptum nostrum et dictę Camere notarium subscribi sigillis
 nostri Camerariarum officii fecimus appensione communis.
 Datis Rome in Camera Apostolica sub Anno a natiuitate Dñi
 millesimo quingentesimo septuagesimo secundo Indictione

quinta decima. Die vero prima mensis Februarii Pontificatus
sanctissimi in Christo Patris et Domini nostri Domini Pii Divina pro-
videntia Papae quarti anno septimo

Sebastianus Lanius

n.º 48.

Decreta facta per Nicolaum Perotum Provinciae
Vaticanae, q. Præses Long. Aquæpendentis debet
Hanc Syndicatum sicut Dnus Potestas

Item q. non possunt expendere de pecuniis communis
nisi usq. ad summa unius floren. cu. decreto con-
silio secreti nisi usq. ad summa pretorij in transitu
aliamus Insuper hinc legati, et ceteræ expense
fieri debeat cum decreto consilio generalis.

Iti q. pecunie cui non possunt expendi nisi per
Camerarium Civ. et cu. bullata manu Cancellarij

Item q. non possit fieri aliqua gratia q. Præses
etiam cu. consilio generali de aliquo maleficio
nec preponi possit absq. licentia Gubernatoris
Provinciae

Item q. gabelle, et introitus Communis non pos-
sunt fieri, neq. vendi nisi de ordine con-
silio generalis

Nicolaus Perotus Dei et Apostolicę Sedis gratia Archiepiscopus Syracusanus; et comes sanctissimi dñi nostri Referendarius; nec ad Provincie beati Petri in Tuscia et L. Præfata Romana Ecclesia et eodem sanctissimo dño nostro, dño Paulo divina providentia Papa secundo in spiritualibus ac temporalibus gubernator. Et in iunctis nobis licet in meritis nostre gubernationis officio ea libenter intercedimus; per que totis nobis subiectis utilitati; et paci et quieti populorum salubriter; Sane cum nuper in Terra Aqueductis; qua singulari more; ac caritate prosequimur. Visitacionis exercemus officium necessarium fore intelleximus. Ut pro eius reme utilitate et pace ac oratione popul. ipsius constitutiones quasdam de vris ederemus. Bene est obsequere prescium auctoritate qua fungitur gubernationis nostre. Statuimus ordinamus atq. decernimus; ut post hac Priores dictę Terre quamprimum suum abluerint officium. Hare debeant iudicari quemadmodum et Potestas dictę Terre post tempore Hare conuenit. Sindici vero qui eos iudicare debeant numero tres eligi debeant in capitulo general. eo die quo Priores novi Salernum intrant; qui eodem die sindicatus antiquorum Priores incipere debeant. Veniant Potestas loci; ad novos Priores hinc Sindici. Conis; vel et particulae personar. requisitionem contra prefatos antiquos priores si foret quod ab eis per sindicos condemnati fuerint executionem facere realem vel personalem prout huius fuerit ad obstantibus quibuscuq. in contrarium fuerit.

Item statuimus ordinamus atq. decernimus; q. in post. tenum prefati prior. non possint bullelas aliquas soluturas facere pariter vel mandare p. Cancellarium Communis; vel quamcuq. aliam personam; nisi tantum de subsidio Camere apostolicę; de conductione Medici; seu magistr. secular. salarii Potestatis; et ipsorum dñorum Priores et alior. officiorum eor. et familie eor.; hoc tamen moderamine intellecto; q. cu. consilio secreto possint; de introitu dicti. Con. exponere usq. ad quantitatem unius

floreni et no ultra excepto q, si per dillam terram transiret aliquis no-
tabilis Prelatus, legatus, Gubernator seu alia excellens persona: possint
predicti priores cu consilio secreto et aliquot adiacentis deputare, quos
et quantum eis ex parte dicti curatis largiendum uiderint. Bulles
uerso de reliquis personis no possint fieri nisi in consilio generali
nisi admisse fuerint cancellario Eius; quod si cancellarius uel alius
quicumq, aliterq, ut supradictu est: huiusmodi bullellas faceret
presumpserit: multetur qualibet vice in decem florenis aureis ipso
facto Camere Apostolice applicandis pro medietate et pro alia co-
munitate predicta

Item statuimus ordinamus atq, decernimus, ut post hac omnes pecunie
predicti curie debeant peruenire ad manus camerarii; ipsius co-
munis; nec per ipsum aliquis solui, aut exbursari debeat ad
cuiusvis instantiam; nisi labita bullella supra manu cancellarii
curie; q, si quis contraxerit; indat qualibet vice penam xxv.
librarum applicandam ut supra; et nihilominus pecunias incursas
restituere teneatur. Successori suo in officiis quibuscumq, in contra-
rium faceret no obstantib;

Item statuimus ordinamus atq, decernimus, ut post hac per Priores
preparos etiam cu consilio generali nulla gratia fieri possit de
maleficijs aliquib; nisi prius a Gubernatore provincie, qui pro
tempore erit, fuerit obsequium. Et de huiusmodi gratia facienda
in consilio perori possit; quocasa liceat eis reducere penam in
huiusmodi ad quartam partem et no ultra, et gratia no sit
uadida nisi per tres partes et quatuor obsequia fuerit; et nisi
delinquens huiusmodi dederit sufficientem depositum de soluendo infra
triduum reuolui condemnationis. Et est quartam partem si ad ea
reducta fuerit predicta condemnationis

Item aduocato tempore uenditionis gabellarum et introitus dicti Curie
statuimus atq, decernimus, ut talis uenditio nullo modo fieri possit

nisi prius de eis vendendis fiat discussio in concilio generali: aliter
 talis venditio nullam obtineat firmitatem. Volumus autem huiusmodi
 nostra decreta per Cancellarium Cois infra mensem in libris Statutorum
 dilecti Regis scribi et registrari; sub pena decem ducatorum. In quibus
 fidem robur et testimonium has prescribit literas fieri fecimus,
 nostroq; conueto maioris sigilli iuxta impressionem muniti. Datis
 Boulogne aduersus Paris. Anno M. C. C. LXV. Die mensis XXVI. Martij
 indictione duodecima. Participans sanctissimi in Christo Patris
 et dñi Pauli divina providentia pape secundi Pars Prima

P. de humanis

n° 44.

Auctoritas data per ^{sum} Regem Generalem totius
 ordinis huiusmodi Communitati Boulogne
 super Monasterio sacre Clare dilecti Regis

Primo q. Communitas possit eligere tres viros probos
 in Syndicos et procuratores dilecti Monasterij; qui
 habeant plenam auctoritatem locandi ven-
 dendi permutandi bona Monasterij; cuiusdem
 Abbatis et Monachorum

Item q. dilecti tres Syndici possint intrare claustra
 Monasterij cum presbitero patris confessoris

Item q. Monachi nihil possint facere sine consen-
 su dictorum trium virorum

Item q. ad possint recipere aliquam puellam

nia Devez. ^{ma} Paternitas confirmat et confirmatos declarat
 Dant eis auctoritatem omnium bonoz habitum dicti Monasterij
 locandi, vendendi, permutandi; et precium in euentem au
 lictatem Monasterij conuertendi; Habito En prius casens: Ven
 Abbatise et Monialium prefati Monasterij: Radius autem
 prouidetur dictis bonis habitum semper conignetur in manu et
 Abbatise et Monialium. Nec possunt Abbatissa et Moniales pre
 dicte aliquam locationem, venditionem seu permutationem fac
 sine consensu omz Syndicos. Nec aliquam fabricam ordinari
 in monasterio seu extra sine scitu et assensu D. Syndicos
 Pro quibz fabricis disponere videtur D. Syndicos concedit q. possint
 intrare claustrum Monasterij; et in alijs euentibz necessita
 tibz. Ita En q. secum habeant Patrem confessorum; et ne
 aliter nec alio modo; et in omnibz suis necessitatibz tempora
 libz Abbatissa et Moniales habeant recurru, ad D. Syndicos
 nec sine eoz consilio et assensu aliquid audeant pertractare
 Ita q. Abbatissa et Moniales ad possint aliquam puellam ad ordinem
 recipere sine casilio et consensu D. Syndicos, Nec isti Syndici pos
 sint aliquam puellam sine mulierem intrromittere in dicto Mo
 nasterio sine consensu Monialium; Puellę uero recipende sine
 nobiles, legitime, et sane cogere et no. excedant octauem annos
 sexdecim; quaz hōtes sint tante quantitatiz q. monialis mōe
 habeat uisum, atq. q. necessitas est ea in hōz malos personis
 mulieribz. Ita q. D. Syndici sint uigilantes quoad honestatem et
 tuncsecam Monasterij, non permitentes ibi conuersari nisi contra
 quincez vs. Patres, Matres, Sorores et Fratres carnales Presbiter
 ros uero alioz religiosos uicarius or. aetatis et conditionis no.
 permittant ibidem conuersari; etiam si affines sint. Item q.
 Magra Communitas procuret dicti Monasterij edificia restaurare
 ac probonez illius nouam edificacionem qd. sane fuit lau.

considerata loci conditione. Itemq. D. Syndici ordinēt clausurā
portę Monasterij, et una clavis semp sit in manibz eoz nec sine
illoz prescra unq. aperiatur porta clausurę Monasterij; pariter
disponant crates q. laoniales a nulla possint uideri quando loque-
tur u. aliquis ad dictas crates, sitq. in potestate dictoz Vnuz syn-
dicoz famulos, factores, seruientes Monasterij, prout eis uidebitur
instinere, et delinere pro honore Monasterij, et alioz eoz
loca apponere. Itiq. confessor semp sit ex ordine seraphico
conuentualium, cuius instinatio, et delicta semp pertineat ad
R. m. ord. Generalem uel B. Provincie Romane Pro. les
Magz si in confessor pedibz ad satisfaceret. Monialibz et O.
Sindici ueneantur instinare eadem superioribz ut de aliis pro-
uideant. Non tñ ipm amouere possint sine pedibz superiorz
licetia. Itiq. dictus confessor non intret Monasterium nisi pro
administratione sacramentoz, et tunc solus intret, nec alio
tempore nisi per D. Syndicos iudicaretur eius introitus necessari-
us. Itiq. nulls unq. tempore sub Otali penis deat se-
cum hares ipsi confessor nostri ordinis nisi in diuinis, et tunc
Process uadant, et redeat processionaliter. Et sup. de intro-
itu inuigilent B. Quar. et D. Syndici, possint tñ de licetia R. m.
Generalis fratres accedere inscriptis obtempa, nec eos possint
pro his pagz licentiar. Itiq. semel in anno tantum et no plus
Pro. les m. possint possint dictum Monasterium uisitare, et cum solo
confessore intrare tempore et clethianis Hobarise. Intret pro his
m. u. solo confessorę que clethia ipsi pertineat uel B. Quę.
General. Itiq. pro. les m. non possint alioz Monasterium
Moniales ad dictum Monasterium transferre sine expressa licetia
Reuer. m. Patris Generalis, nec ullo modo translate reci-
piantur. Inuigilent q. D. Syndici ad omnia supradicta et alia
sup. dict. Monasterij honorem conseruanda ac utilitati effordia
ac

ae ei penes mag^{cam} Communitatem suam praedictam unum
 procuret. In quibus omnium perpetuum robur praesentes litteras
 or^{is} sigillis munitis manu propria subscripsit Datum Roma
 vi. Septembris M. D. XXXV.

Frater Sacros de Camera Generalis qui supra ordinat et
 mandat manu propria

isa

Les sigilli

n° 45.

Declaratio per D^{um} Mattheum de Bonca-
 mbijs de Camerino Auditorem Dⁿⁱ Gubernatoris
 Provinciae Patrimonij et Commissarium spe-
 cialem super confinijs inter Communitatem
 Terrae Aquedonderis et Civitatem Castell. Inven-
 tura tenuta Castell. sub Anno Dⁿⁱ 1453.

H^{ic} no^{te} Dⁿⁱ Amen. Nos Mattheus de Boncambijs de Camerino Leg^{is}
 Doctor R^m in Christo Iuris et Dⁿⁱ et Dⁿⁱ Vicarii de Allogarijs
 de Bononia Ap^{osto}lica Provinciae Patrimonij beati Petri in lu-
 tia portae Romanae Celeria et sanctis. Dⁿⁱ nos^{tris} Dⁿⁱ
 Michaelis divina providencia PP. Curato Gubernatoris Auditor
 generalis et in hac parte a prelibato R^m Gubernatore speci-

107
p. patentes licentias deputatus, quas literas tenor talis est. Nos
N. de Albararis protonotarius apostolicus patrimonij a Subernat.
cu[m] ex ordine nob[is] immo[di]c[um] officij ubi inter cetera curare oporteat, ne
inter communitates patrimonij scandalu[m] aliquod oriatur, q[uo]d
sepius constringit doct[ri]na ipsa rex experientia p[ro]curatorib[us] Ter-
risior[um] et nob[is] manifestum sit communitati longe aequiperiorib[us]
plura ligitia questiones seu contravenientias de capitib[us] cum locis
et capitib[us] vicinis habere in parte et pati, maxime cu[m] Universitate
castri proceri et castri Teruis. Ad circa volentes predictis com-
de providere materiam scandalor[um] que ex predictis ori[ri] possit.
Quancum postumus tollere et amputare confidentes de prudencia
et doctrina maturitate et experientia spectabilis viri et viri legi-
doctoris m[ag]istri Martini de Bonabris de Comina auditoris nostri dilecti-
simi. Eundem per nos nostras patentes literas elegimus deputari
et destinamus ad distas lites differentias seu contravenientias pre-
dictas capituli vel alterius eor[um] cognoscendas et deplan-
tine precipite et figura iudicij et fin[em] debitis decidendas et terminan-
das cum parte partes ad concordias reducendi seu componendi
rebus vitandi et cogendi penas et multas imponendi et exigendi
et Camere Apostolice applicari et t[er]m[in]e ad loca seu locu[m] differentiaru[m]
seu differentiaru[m] componendi et illa seu illu[m] oculis tuis subiacendi et
minis affigendi seu affigi faciendi et alia omnia et singula
exerendi mandandi et faciendi que in predictis et circa predictas
et quilibet premissor[um] eadem via fuerint utilia necessaria et oportuna
Mandantes ratum et firmu[m] quequid per eundem in predictis et
quolibet predictis declaratu[m] dictu[m] decisu[m] confirmatu[m] seu mandatu[m]
fuerit Et it[er]um mandamus omnib[us] et singulis officialib[us] dictor[um] locor[um]
nominato[rum] seu ad nominato[rum] ut predictis d[omi]no Regibus in predictis
et circa predicta uti vobis obediencia sub pena nostri Alitrii. Dat[um]
in Aquapendente sub minori sigillo die xxij. Alitrii in ecclesia.

et quolibet predictis viderda et consideranda. fere et similes
partes sumarie cognitionis pro bono pacis et concordie dictarum partium.
Cuius nos invocato talem inter dictas partes sententiam damus
et proferimus in his scriptis. Quia dicimus, pronunciamus, declaramus
et diffinimus, quod confinia tenute comunis proceri et tenute dicti
Castelluzi incipiant in quodam fossato, quod fossatum milit in fossato
podij rily et a dicto fossato podij rily ascendant per dictum fossa-
tum quare et quasi per dimidium factus lapidis usque ad terminum
pidum pro in firmo circa dictum fossatum quod milit in fossato
rily et a dicto termino venere ad alios terminos lapideos pro
immissos usque ad arborem cuiusdam sibi cruce signati penes que
est alius terminus lapideus pro nos die affines, et a dicto termino ascen-
dant ad alium terminum lapideum et militant de gressu in gressum
Im q terminus lapideus inter se correspondet usque qui descendunt ad
terminum magnum muratum et rotundum, qui affines et muratus
est ex precepto dicti domini Martini, qui terminus incipit dividere
confinia dictarum tenurarum Aquapendens et proceri per viam que descendit
ad dictam pontem fluminis palee. Et predictis modis confinia inter
dictas tenuras proceri et castelluzi decernimus. Et ne his aliqua
in posterum oritur inter comune Aquapendens et heredes dicti quondam
Pepi quia declaramus a dicto termino rotundo murato confinia
dictarum tenurarum Aquapendens et castelluzi descendet ad caput cuius-
dam fossatelli descendens in fossatum grassij in capite cuius fossatelli
terminus lapideus per nos immissus est, distat eis caput dicti fos-
satelli a termino lapideus rotundo predicto per medium factum lapi-
dis. Sicut et terminus olim immissi per dictum domum Merlinum
a dicto termino murato et rotundo circa dictam viam que descen-
dit ad dictum pontem a dicto termino murato rotundo per
dictum podium. Popin aliquando remanet in tenuris Aquapen-
dens et aliquando in tenuris Proceri declaramus et diffinimus.

q^o Commune Proven. hinc colligendi pedagi^o in dicta Via à transe-
 untib⁹ talib⁹ q^o nulli⁹ possint colligere ill^o exigere pedagi^o ab homi-
 nib⁹ Terre Aquependens et Sabitanib⁹ in dicta Terra transeuntib⁹
 per dictam Via^m. Item homib⁹ in Sabitanib⁹ in Terra Aquependens
 quom^o in Terra Proven. sit licitum transire cum d^o bestijs
 et alijs quibuscunq^{ue} rebus ear^{um} vel alterius ear^{um} p^{er} dicta^m viam liberè absq^{ue}
 solutione alicuius gabelle passus vel alterius honoris. P^{er} modo aliquis
 de dicta Terra Aquependens vel Sabitanor^{um} eundem Terre in fraudem sub
 nomine suis bestias mercantias vel bona quecumq^{ue} ad alium seu alias
 qui non sint de Terra Aquependens vel Sabitanor^{um} eundem perimetria p^{er}
 dictam viam condaxerint vel transportare voluerint quocumq^{ue} dictus
 talis qui fraudem facere voluerit teneatur eam proveri solvere noie
 p^{ro} dupli^c eius q^{ue} solvendi fuerit pro gabella seu pedagi^o. Declaran-
 tes intus q^{ue} in Terminum unius mentis dict^e partes teneantur mu-
 rare facere ad lapides et calcem omnes terminos supradictos ita
 ut terminus sit muratus quadrat^{us} remaneant ut discerni possint
 a supradictis terminis rotundo, ita una quæq^{ue} pars teneatur murare
 medietate dict^{or} termin^{or} durante dict^{is} termin^{is} unius mentis p^{ro}
 futuro sub pena et ad penam quinq^{ue} florent^{or} aur^o applicand^{or}
 defacto Camere apostolicæ pro qualibet parte, que d^o terminos mu-
 rare non adimpleverit, qua pena soluta vel non, nihilominus
 terminos predictos ut preferitur murare seu muri facere teneatur.
 Et quia animalia predict^{or} partium vel alterius ear^{um} in futur^o in-
 venta fuerint p^{er} x^{ta} pedes circa vel ultra dict^{os} confines d^o
 ear^{um} non teneantur nisi in loc^o per dictas partes vel alteram ear^{um}
 fuit constituta seu determinata banita, quocumq^{ue} aliquis ex d^o
 partib⁹ confines transgressus fuit ad penam teneatur.
 Item pronunciamus et diffinimus q^{ue} omnes et singuli processus hinc
 condemnationes late tam in Curia Terre Aquependens, quam in
 Curia C^o Proven. extra quocumq^{ue} occasione damnos^{os} datorum

23
vel alio ratione dictis consensum consentur, et annullentur gratis
sine aliqua rebusione quae et quas nos rigore arbitrii nos adri-
buti per hanc noscam diffinitiva sententiam cassamus irrita-
mus et annullamus; Mandantes predicta omnia et regula
a dictis partibus inviolabiliter observari sub poena et ad penam
mille florenorum auri camere apostolice applicandos pro vice qua-
libet et qualibet parte, que predictis vel altero predictorum
contravenierit. Et predicta dicimus sententiam diffinitivam et
declaramus omni meliori modo, via, iure, causa, et forma, quibus
magis et melius de iure et secundu[m] formam constitutionum pro-
vincialium et dictae Emisionis nobis facte presumimus debemus
Lata, data sententia promulgata et diffinita fuit dicta
sententia per dictum Dominum Macellum Audivorem et commis-
sarium antedictum pro tribunali sedente in dicto Cermino
Lapidico murato et rotundo, qui dimisit confin dictae Terre Aque-
pendis, castri morenae et castellurij, quem locum ad predictam
sententiam presentia pro iudicis tribunali elegit et deputavit
Scripta et publicata per me Jacobum Corbarij, de Nuberto Not.
publicum alicuarium dicti sui commissarii, et ad hoc per eum
specialiter deputatum, presentibus nobilibus Viris Antonio Lonar-
di, Marco Jacobi de Serrano habitatis Terre Aquependentis
Antonio Menecurij, Caponieri et Dominico Vialle Cerminatorij
Terre Aquependentis Inhibus ad inscripta sufficientis mandati
auctoritate dictae Terre et Fabricae seu Christophori de Aquependis
procuratori predictis, et qui promittit mihi not.^o inscriptis pro-
cedi et recipi ut publicis personis nomine illorum quorum interest
vel interesse poterit impetrare se factis et curatis ita et taliter
quod deo sua bona et omnes illi ad quos spectaret dictum senti-
mentum castellurij habeant ratam gratam et firmam
sententiam supradictam in omnibus et singulis clausulis dictae
sententiae

sententia ad omnem simplicem requiritionem eorū Proceni
 sub pena ducatorū ducetos aut applicandos pro parte dicti Cōi
 Proceni et pro parte Camere Apostolice, et presentibz nobilibz
 Viris Cōcedo Petro Cacci Petro Cacci corradi et Leonardo Peri
 tiz et quatuor antepositis castri Proceni et Cola Petracchi
 et Antonio Ferruzi de Proceno iudicibz ad infrascripta con
 stituis pro comune Proceni prout de eoz mandato apparet
 manu seu Libri Angeli de Bisighiana habitatoris castri proceni
 et omnibz supradictis iudicibz et diuisim nominibz quibuscunqz con
 legantibz approbantibz et acceptantibz suprascriptam sententiam
 et omnia et singula in ea contenta omni meliori modo tria iure
 causa et forma quibz magis et melius possunt et debent et
 presentibz nobilibz Viris Cōcedo Antonio de Montegamullo Potestate
 dicta Terre Aquependolis seu Benedico Joannis ansonij de
 Montepulciano Potestate castri proceni dolo et Libri Angeli de
 Bisighiano et Simone Donaueri de Corneto habitatore Terre
 Aquependolis et pluribz alijs tam de dicta Terra Aquependolis
 quam de Terra Proceni testibz ad predicta habitis usatis
 et rogatis Et meliora facta acta fuerunt in loco supradicto
 penes dictum Terminū muratam et rotundi in campis Terre
 Aquependolis castri Proceni et Lenimeli castellarij, Mons
 frondosi prope viam per quam descenditur in Podis Corcini
 et deinde ad pontem fluminis Palee per quem iur ad aqua
 ponde tem sub Anno dñi millenimo ccccLij. Indictione p.
 tempore sanctissimi in Christo Patris et dñi dñi nostri dñi
 Nicelai divina providencia Pape quinti et die xxviij. mensis
 Nouembris dicti An.

In nomine dñi Amen Anno dñi m ccccLij. Indictione prima
 et tempore sanctissimi in Christo Patris et dñi nostri dñi Ni
 colai divina providencia Pape quinti et die primo mensis

Decembris diei Anni. Acti in Terra Aquependensis in Hospicio
 sancti Angeli de Baeciano Saboty diocesis Cene postea indita Cen-
 ra Inquartorio sancte marie iuxta bona Gregorii Angelini
 et Witis de Augnisione hanc publicam a his latens et alia la-
 terra in quadam camera diei Hospitij preschib Andrea predicto
 et Simone Bonaveth de corneto Saboty diocesis Cene Aquepen-
 delis Antonis Ferrarij de processu Cellis ad inscripta habita
 vocatis et rogatis Spectabiles viri Magr Henricus et St-
 colaus a Resporecta de dieba Terra Aquependis sus et viri
 prioris diei Cene Petrus Antonis Pricijs totis eorumdem
 abute propter imparitatem nre et vice viri Cene Aquepen-
 delis testis eisdem per dictu mdu Comissariu sentia an-
 tedia de verbis ad verba ad plenam eorumdem intelligenti-
 dubiam sentiam, et omnia et singula in ea contenta omoluga-
 verunt acceptaverunt approbaverunt can meliori modo via iure
 causa et forma quibz magis et melius potuerunt et debuerunt
 Ego Jacobus Cerbati de Rudeto publicus apostolica auctoritate
 notus et iudex ordinarius, et nunc notus et iudex prefati m-
 macebe commissarij predicti cu ad dec inter alia specialiter
 electus et deputatus predictis omnibus et singulis presentis sui et
 ea rogatus scribere et publicare fideliter scripta et publicam
 et infide premissis signum meum apponi consuevit

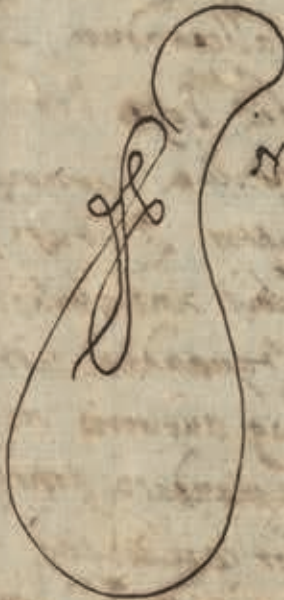

Ego me

habet predicti

habet

Privilegia cognata civitati Terræ Aquependensis a R^{mo} d^{no} Camerario Camere
 Apostolicæ demandato et ordine Eugenij Pape quartⁱ vs. Confirmatis Statutis
 et cum privilegijs Civitatis hⁱ q^o cetera concernat Civitatem d^{ic}am sub devotione
 s^{an}cti. Et q^o adiuvabitur et tractabitur sicut ceteri subditⁱ Et q^o n^uq^{uam} infu-
 tur^o d^{ic} Terræ concedatur aliam cap^{it}ul^o superioris vel inferioris sine expressa
 licentia d^{omi}ni populi et civitatis hⁱ confirmatis prioribus imp^{er}petu^o una cū consilio
 possint facere Statuta reformationes correctiones additiones et minutiones
 ut quis erit cū confirmatione d^{omi}ni hⁱ ecclesiasticis potestatis et alijs officialium
 et cancellarij hⁱ omnes gabelle imposte et imponende in Terra Aquependensis
 sint d^{omi}ni Civitatis et nulla gabella possit imponi nisi a summo Pontifice seu legato
 hⁱ q^o omnes condemnationes maleficis contraordinarijs et damnos^o d^{omi}ni imp^{er}petu^o
 sint d^{omi}ni Civitatis hⁱ q^o p^{ro}cur^o cause tam civiles quam criminales cognosci debeant in
 Terra Aquependensis alias alibi facta ad valet nec tenet de h^uic nec de factis
 hⁱ q^o possint contrahere sal^uta^o p^{ro}ut possunt vincthenses hⁱ q^o possint contrahere
 p^{ro}ut^o et quocūq^{ue} locis s^{an}cti Romane ecclesie hⁱ q^o genus armis s^{an}cti cū venietur in
 Terra Aquependensis debet p^{ro}hibere omnes ultionas et nullus possit gravari ad d^{omi}ni
 aliquo sine p^{ro}cur^o s^{an}cti p^{ro}cur^o fuerit confirmata et a Nicolao Pape IV. s^{an}cti a Pio
 Pape 2° hⁱ a Sixto Pape 4° qui et edicunt q^o possit p^{ro} de Aquependensis exigi redag^o
 statum p^{ro}cur^o s^{an}cti vs. unū animal^o sine 20 solidos pro quolibet boves et
 p^{ro}cur^o s^{an}cti concessio multa alia concessiones?

 nomine Sancte et individue Trinitatis Patris et Filij et spiritus
 Sancti Amen. Nouerint universi et singuli hoc presens publicum
 transcripti Instrumentum iurum lecturi pariter et audienti. Quid
 nos Johannes Prioris decretor^o doctor^o Basilice beate Marie maioris de
 Urbe Canonicus d^{omi}ni n^{ost}ri Pape Cappellanus ipsiusq^{ue} et eius Camerarij
 nec non Curie Causar^o Camere Apostolicæ Generalis Auditor ad Extra-
 bitium viros Communitatis, Universitatis et hominum Terræ Aquepen-
 dentis vbenetare d^{omi}ni principalium instantiam et requisitionem
 omnes et singulos sua Communitate vel divisim interesse putantes eor^um
 procuratores qui tunc erant in Romana Curia p^{ro}cedem^o ad videndū
 et audiendū quasdam literas certor^um privilegior^u dictis Communitate
 Universitati et hominib^{us} Terræ Aquependensis per bene memorie d^{omi}num

Ludovicum tituli sancti Laurencij in Damaso Presbyterum sacre Roma-
ne Ecclesie Cardinalem Aquitacensis recordationis vni Eugenii
Pape iij, et eiusdem sacre Romanę Ecclesie dum vixit Camerarium
concessos, et ab eodem vno Cardinali et Camerario emanatas si-
gillos oblongo dicti vni Cardinalis cum cordula rubea nec non cum
rubea albe circumdate impresso sigillatas, ac quosdam alias litteras
confirmacionis eorundem privilegiorum in forma brevis expeditas per
nonnullos Romanos Pontifices eidem vniuersitati vniuersitati et
hominibus successiue concessas sub anulo piscatoris expeditas et sigilla-
tas produci recipi Et postq̄ producte fuerit ad videndum et au-
diendum non nullos testes fide dignos et idoneos similiter produci re-
cipi ac iurare et ad iurandum admitti ac iurare de et super recogni-
tione sigilli in eisdem litteris appenti ipsorum recognoscere et postq̄
recognitum fuerit sigillum suusmodi, ipsas litteras transumi tran-
scribi exemplari et in publicam transcripti formam redigi man-
dari auctoritate et decretum dilectę Curie atq̄ nr̄am iudiciariam
et ordinariam interponi vel dicendum et causam siquam haberet
rationabilē quare premissa minime fieri debere allegandum, Per
audientiam publicam litteras
vni notri Pape Urban
At vni fecimus et mandamus ad certu peremptorium terminu
competentem videlicet ad diem et horam inscriptos quibus
comparuit in iudicio legitime coram nobis honorabilis vni
vni dilectę Communitatis Cancellerarius et orator Et quosdam cita-
tionem audientie
anobis notrisq̄ auditoris nre
iudicia emanatam et in eadem audientia nra de mandato postita
litteram ac alia nubi debite executam facta realiter et in scriptis
exhibuit atq̄ produxit Citatorq̄ in eadem cedula contentos nō compli-
rentium contumaciam accusauit ipsosq̄ contumaces reputari Et
in eorū contumaciam dictas litteras ac sigillum in eisdem litteris ap-
penti prefatis testibz coram nobis exhibitis et productis vt ipm
per eorundem testes debite recognoscere ostendi et postq̄ recognitis
litteras

literas huiusmodi transsumi transcribi exemplari et in publicam
 formam redigi mandari auctoritate et decreto dilectae Curie
 atque nostrae interpositi per nos debita cum instantia postulavit. Nos
 tunc Johannes Prioris Auditor prefatus dictas citatos non competentes
 reputamus merito prout erant quod ad actum et terminum huiusmodi
 ad exsistente iusticia consumaces. Et in eorum contumaciam dictas li-
 teras sic ut prefertur coram nobis exhibitas et productas ad manus
 nostras recepimus ipsas vidimus legimus tenuimus palparimus et
 diligenter inspicimus ac prefatis testibus ostendimus atque monstravi-
 mus. Et quia testes prefati hinc primitus literis et diligenter inspe-
 ctis literas ipsas sigillum in eisdem literis appensum de-
 bitum et sufficienter recognoverunt dicentes et asserentes literas hu-
 iusmodi propriis sigillis dilecti in Cardinalis et Camerarii sigilla-
 tas fore et esse. Et quia literas ipsas sanas et integras ad iustitias
 non cancellatas nec in aliqua sui parte suspectas sed omni prorsus
 vitio et suspitione vacare reperimus. Idcirco ipsas literas per
 discretum virum Mastrum Bernardum de Attavantis clericum
 Florentinum publicum apostolica et Imperiali auctoritate
 dilectae Curie Causarum Camere Apostolice Notarium ac coram
 nobis scribam infrascriptum transsumi transcribi exemplari ac
 in hanc publicam transumpti formam redigi fecimus, et mandamus
 et dilectae Curie auctoritatem iudicariam et ordinariam
 interponimus ac interponimus per presertim pariter et decretum
 volentes et auctoritate dilectae Curie statuere et decernere quod siue
 presertim transumpto seu transumptis instrumentis de cetero et in an-
 tra tam in iudiciis quam extra ubicumque locis. Actus illius detur
 et adhibeatur talis et tanta fides qualis et quanta ipsi origina-
 libus literis coram nobis ut prefertur exhibitis et productis ac infer-
 rius de verbis ad verbum insertis et cum presertim transumptis auctori-
 tatis et collationatis data fuit et adhibita datur, et adhibetur seu

lo Papa pre nominato et Monig^{re} lo legato in questa parte di cognoscere
 la buona pura e sincera fede et deuotione del fedel Populo et Communa
 della Terra d'Acquapendente i quali hanno supplicato e supplicano e doman-
 dano che di gratia e solita benignita del prefato sommo Pontefice ad essa
 communita et popolo siera promessi signati largiti conceduti et sigillati
 e fermati in presenti capitoli, promissioni petitioni e supplicationi ad requi-
 sitione et petitione e supplicationi delli quali il prefato Reuerendissimo
 Monig^{re} lo legato ha conceduti largiti e di gratia promessi signati
 sigillati e fermati ad essa popolo consiglio e commune d'Acquapendente
 sanuto rispetto a la fedelta e deuotione che essa communita ha sanuta
 e conuta alla sacro santa Romana Ecclesia et al sanctiss^{mo} nro
 sig^{re} lo Papa i quali esso pre nominato Monig^{re} promette ad essa
 coita che saranno dalla santita di nostro sig^{re} et da altri sommi
 Pontefici a lui successori imperpetuo obseruati rati grati et fermi
 in ciascuna parte lieti, et cust. da ciascuno posto et mandato
 dalla santita loro e loro officiali inuolabilmente Placet L. Cardi-
 nalis Aquileyon Omni Pape Camerarius. Secundo la prefata san-
 tita di nostro sig^{re} et lo prefato Monig^{re} lo legato gratis e di solita
 benignitate riceuono il Popolo Vniuersita e Communa d'Acquap^{te}
 nel suo gremio et in quella della santa Romana Ecclesia i quali
 promettano conseruare, adiuuare fauoreggiare et mantenere come li
 altri subditi e vassalli alla santa Romana Ecclesia et della
 sua santita Et none si rimette ogni maleficio occulto ouer
 delitto che lo clero communa o altri Curraliani et habitanti
 hauessero commesso contro lo Stato della santa Chiesa et della
 santita di nostro sig^{re} e perdonassi a ciascuno Placet. Certos
 lo prefato Monig^{re} qui supra nomine promette e di gratia concede
 al prefato Communa et popolo della Terra d'Acquapendente che essa
 Terra conseruara e sana Chiesa e gli santita di nostro sig^{re}
 e suoi successori imperpetuo, et che non si concedera per nulli steps

ad alcun Capitano sig^{re} o uer Barone senza la chessa uoluntà d'esso populo et Commune. Placet. Quarto promette lo prefato Monig^{re} quo supra nomine che la santità d'nostra sig^{re} non domandara ne per suo mandato fara domandare li debiti subridij, Celeniasticⁱ e temporali i quali debitamente annuatim debba pagare el detto Popolo et Commune d'Agua pendete alla Camera appostolica per li anni passati stati pagati per detto commune et clericato. Et per li passati usq^e in esodiernum diem se ne trouasse alcuna, et non fusse pagata, et nunc il prefato Monig^{re} quo supra nomine et la santità d'nostra sig^{re} lo dona da et concede al prenominato commune clero et summi. et li subridij del tempo passato ne fa piena remissione, liberatione absolurione, reparatione e patto di non piu mai domandari ne per se ne per suoi successori, ne in tutto ne in parte ad esso commune o uero ad altri ad cui fussero conceduti per quello sig^{re} che gli passati sono stati governati et così di gratia si concede. Placet. Quinto gode il populo d'Agua pendete e stato molto fatigato nelle spese e guene et e pouerissimo la santità d'nostra sig^{re} et il prefato Monig^{re} quo supra nomine fanno à deo Coe o populo exemptioni delle subridij, che si douessero pagare alla Camera appostolica per dieci anni prossimi auuenire, comen^{do} in questo di, et così di gratia promette el prefato Monig^{re} quo supra nomine che li detti subridij ad si domanderanno per loro ne per loro successori, et ex nunc li largisce et concede al prefato Popolo et Commune d'Agua pendete. Placet pro quatuor annis. Sexto promette et di gratia concede lo prefato Monig^{re} quo supra nomine et al Commune d'Agua pendete sarà conseruata et preseruata la loro dignità dell'ufficio del Priuato in perpetuum una col suo usato et conueto di siglis. Possa fare statuti reformationi correctioni addere et mutare ut quis erit in confirmatione rebusi fienda dummodo no fiat contra Statum Sancte Matris Celenie et summi Pontificis

Placet.

Placet. Septimo prometto e dignaria concede lo prefato Montij^{re}
 che gli officiali di Santa Chiesa seranno obseruati li Statuti et
 correctioni fatte e da fare per lo commune et Reformationi et cor-
 rectioni equali ex nunc si ratificano posti con le consuete p^{ro}-
 gative della clectione del Podesta, e dell' altri officiali et Carcellieri
 secondo l' antica consuetudine della Terra d' Aquapendente Et ex nunc
 lo prefato Montij^{re} conferma nomine quo supra li prefati Statuti
 correctioni reformationi et antique consuetudini habentis obseruate.
 Placet. De nominatione Potestatis et in reliquis conuenit conue-
 tudo antiqua tempore P^{re}lacie obseruata. Octauo prometto il pre-
 fato Montij^{re} quo supra noie al prefato Edmundo et suomini che le
 gabelle imposte et che si portarano per lo tempo auuenire in Aqua-
 pendente non liberamente del decan^o coe come sono stati per lo pas-
 sato che nulla gabella o uero imposta si possa ne debbia ponere
 per alcun somo Pontifice or legato or posto di Santa Chiesa; Placet
 Nono prometto il prefato Montij^{re} e dignaria quo supra nomine
 che tutte le condennationi di malefij^{re} Auordinarij et da armi dati
 et altre qualunque condennationi che si faranno in Aqua-
 pendente non liberamente del Edmundo d' Aquapendente imp^{re}re-
 tui come sono stati per lo passato; Placet. Decimo prometto lo
 prefato Montij^{re} quo supra noie al prefato coe et suomini per no
 fatigare li litiganti in molte spese che le prime cause in civili
 et in criminali si debbiano cognoscere in Aquapendente come e
 consueto, e se alcuno es querito colore ne cauante alcuna causa
 la parte aduerba ad na tenuta obedire, ne comparire et atto et
 scrittura fatta sopra diis ad uaglia, ne tenga duragione o uero
 difatto Placet. Undecimo prometto il prefato Montij^{re} et concede
 quo supra nomine che le prime cause nella corte del commune
 d' Aquapendente si possa cognoscere tutti li generationi di malefi-
 ij usq ad mortem inclusive. Placet. Duodecimo prometto e di-
 gnaria concede il prefato Montij^{re} quo supra nomine et il Edmundo

d'Acquapendente habbia la ratta del grano et cusi promette che sarà
conceduta di tutte le Terre di Santa Chiesa et così gli Susmini di
essa Terre sen'è venduto alli Susmini d'Acquap.^{te} & compete &
prolla Placet. Tertio decimo promette el prefato Montig.^{re} que supra
nomine e dignaria concede al detto Communo non sarà imposta alcuna
spesa ouer granda di sale ne grauati che debbiano comprare sale
dalla Dogana del Sale di Santa Chiesa più et sia di lor piacere
Et et nunc concede licentia al detto Communo et Susmini che possino
condurre sale di qualunque luogo lo sarà di piacere et più comodo
loro. Praetetur sicut Vicentenses et alij fideles Ecclesie. Quarto
decimo dignaria concede el prefato Montig.^{re} che se alcuna gra-
tia fusse stata conceduta ad alcuno d'alcuns maleficio che quella
possa usare eo modo et forma quibus gratia concessa fuerit.
Placet. Quinto decimo promette e dignaria concede el prefato Montig.^{re}
nomine que supra che se alcuna quantita di denari di speciale persona
della Terra d'Acquapendente i quali gesti si concedouere riceuere
dalli danni delle Terre di Santa Chiesa che di danni fatti & Ciampeloni
fussero stati sequestrati o pagati per la restituzione d'essi denari si
faccia integra restituzione alli Susmini della Terra d'Acquap.^{te}
per omni debitum. Placet de sequestratis aut ubi res onet integra.
Sexto decimo concede dignaria el prefato Montig.^{re} que supra nomine
che nullo Citadino da orniere ouero del contado possa hauere al-
cuno officio nella Terra d'Acquap.^{te} e questo non s'intenda per
alcuno habitante nella Terra d'Acquapendente. Placet. Decimo
septimo lo prefato Montig.^{re} que supra nomine promette et con-
cede alla communita d'Acquap.^{te} che tutti li capitoli, Immunitationes
exemptiones et priuilegi che ha fatti o facessi lo Communo predetto
ad alcuna special persona, che tutti saranno gli officiali di
Santa Chiesa obseruati in ciascuna parte di essi. Et precipue
saranno obseruati ad Abramo di consilio Hebreo da Vicenzo
li suoi capitoli conceduti & lo Communo et col suo sigillo sigillati
Placet

Placet sine preiudicio Calene Romane Decano octavo promette lo
 prefato Montig.^{re} nomine quo supra che le predette promissioni con-
 cessiononi et capituli la sanita d'ostro sig.^{re} ratificara et confer-
 mara, et essi ratificati e confermati fara inuisolabilmente osservare
 in ciascuna parte di essi, et far sigillare con sigillo pendente et
 obseruantia delle predette cose. Curabimus quod ita fiat. Decano
 nono promette il prefato Montig.^{re} et dignatia concede che tutte le
 chiese d'Acquapendente ed cura o senza senza tenuti di contribu-
 re alli subridij Papali quando si pagaranno per libra e soldo et
 la rata loro per le loro possessioni e beni come pagaranno li
 altri Terrasani d'Acquapendente et similmete delle possessioni
 delli spedali come gia altre volte fu conceduto et privilegi
 papali alla detta Communita servetur inuoluntate Apostolica.
 Vigesimo che la gente d'arme di santa Chiesa uenendo per al-
 cun tempo in Acquapendente, sieno tenuti di pagare li loro de-
 nari et le raitabili, che uolessero or sauessero, et ita me, et che
 nulla persona sia spoliata, ne gravata da alcuno posto
 di santa Chiesa a dare alcuna cosa senza denari. Placet
 et seruetur talis qui seruetur in ceteris Curris Calene. Vi-
 gesimo primo. Concessa cosa e' il commons d'Acquapendente
 fuisse ingannato con certa specie di brigua da certi suoi
 da onano, in omni de quali saranno infra uicini et che ne seguira
 grande scandali e morti di piu suomini d'Acquapendente di
 quali sono rimasti boni e grandi parentadi per cessare li scan-
 dali et inconuenienti che ne porriano aduenire, no possono essi
 suomini uenire, usare ne praticare in Acquapendente per alcun
 tempo, et uenendo se alcun mancamento lo fusse fatto in perso-
 na no se ne ricognosca alcuna cosa, et essi dignatia lo si conce-
 de per lo prefato Montig.^{re} I nomi di quali sono questi usi e.
 Placet quod no conuersentur donec fuerint partes concordate

103
Giovanni del Prete Gabriello Paulocis Elfiglio del Bauoso
Succala. In quorum omnium fidem et testimonium presentes nostras
patentes literas fieri nostris contracti sigilli Cameracensis officij
iussimus appensione roborari. Datis in Terra Bulconi et in domibus
presentis residence nostre Anno Dni ab natiuitate Millesimo qua-
dringentesimo quadragesimo tertio Indictione septima Pontificatus
prefati sanctissimi in xpo Dni Eugenij diuina providentia Pape
Quarti Anno tertio decimo. Deinde sequebatur alie litere in forma
breuis sub his uerbis NICOLAUS PAPA V. Dilecti filij salutem et apostoli-
licam benedictionem. Dilecti filios Joannem Donatum legum doctorem
Marianum Angeluti et Joannem Jacobum oratores viros qui nuper
pro uestra parte ad nostram presentiam auerserunt grati et libenti animo
suscepimus atque attendentes uestre fidei et deuotionis officium quem erga
nos Romanam Ecclesiam et Sedem apostolicam geritis porro etiam nobis
ex uestri parte ab eisdem oratoribus supplicationibus inclinari omnia et sin-
gula priuilegia Immunitates et capitula uobis et uniuersitati uestre per
felices recordationis Eugenium Papam iij. predecessorem nostrum uel
per alium eius auctoritate concessa confirmamus et approbamus ac
presentis breuis tenore et patrociniis confirmamus eandem uestram deuo-
tionem. Fortantes in dno quatenus in diuini fidei et deuotionis
affectu, ita deinceps permanere et preseruare uelitis ut a uobis et
dicta sede amplioribus prerogatiuis et priuilegijs decorari mereamini.
Dati Romae apud sanctum Petrum sub annulo piscatoris die uigesima
tertia Mensis Martij Pontificatus nostri Anno Primo A. de Florentia
Atque uero ipsius breuis scripta erant hec uerba Dilecti filij Pri-
uilegijs et Uniuersitati Rome nostre Aquependentis Urbis etane diue.
DVS PAPA V. Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem
Promouetur fides et deuotio quam erga nos et Romanam Ecclesiam ge-
ritis ut personis uestris gratos nos reddamur et liberales. Omnia
igitur et singula priuilegia Indulta, capitula Immunitates Statuta

et gratias vobis et Communitati vestre per Romanos Pontifices antecessores
 nostros aut ab eis potestatem habentes hactenus concessas prout
 hactenus observata sunt tenore presentium confirmamus et approbamus
 Et presentem Statuta deys qui ab aliis locis ad istam nostram Terram
 habitandam. ^{exceptis causis decisis et inceptis quibus huiusmodi}
 confirmationem nostram minime volumus infringari contrarij non obstant
 quibuscunq. Datum Senis sub anulo Piscatoris die xi. Aprilis M. cccclij.
 Pontificatus nostri Innocentij G. Sollius. A Legato eundem brevis scri-
 bebatur. Ece verba dilecti filij quatuordecimpositis et communi-
 tatis Aqueductis nostre. PAVLVS Papa ij. Dilecti filij salutem
 et apostolicam benedictionem fidelitatis et devotionis vestre ince-
 ritas quam erga nos et sedem apostolicam geritis nos inducit. Ut
 vestris specialibus gratijs et favoribus prosequamur. Itaq. omnia et sin-
 gula Statuta vestra ordinationes nec non privilegia gratias conces-
 siones Immunitates et indulta vobis et communitati vestre per
 Romanos Pontifices predecessores nostros et ab eis potestatem habentes
 concessas et concessa. Mas et illa videlicet que iusta et rationabilia
 sunt et contra libertatem Ecclesiasticam non faciunt. Tenore
 presentium approbamus auctoritate apostolica et confirmamus
 prout hactenus laudabiliter observata continentur. Insuper de pecu-
 nijs quas occasione subsidij et alias quomodolibet Camere Apo-
 stolice annuatim solvere tenemini tertiam partem unius hinc proxi-
 me futurum a datis presentium computandi in reparacione murorum
 vestrorum ^{vobis remittimus et liberaliter condonamus man-}
 dantes. Resaurens nostros patrimonij presentium et pro tempore
 cadente rationis remissa ratione q. dicta terra in presentibus
 et non alium usum convertatur iam in vestris computis committat prout
 nos admittimus in his per presentes. Dat. Rome apud sanctum
 Petrum sub anulo piscatoris die xi. Decembris M. cccclxiiij.
 Pontificatus nostri Innocentij G. Sollius. L. Datus Incuris ergo talia

scripta erant verbis Dilectis filijs Communitati et hominibus Curie
nostre Aquependensis. PAVLVS. Papa iij. Dilecti filij salutem et
apostolicam benedictionem super communi et hominibus Curie
Aquependensis omnes concessioniones gratias et privilegia eis a Romanis
pontificibus predecessuris nostris et ab eis facultatem habentibus con-
cessas et concessas in quantum laudabilia fuerint et in preiudicium
Ceciliensis libertatis non tendant per litteras nostras in forma
brevis confirmamus prout in illis verbis latius constare poterit. Cum
autem ut accepimus inter illa omnia privilegia et concessioniones pro-
dictae Curie eis concessas et per nos confirmatas hoc etiam
eis olim concessum fuerit ut per nos recurrentibus ab omnibus alijs
curiis nostris et Romanae Ecclesiae subiectis gramina extrahere
possint. Qua propter vobis precepimus et mandamus sicut ita
ut ipsi homines aut eorum mandataris gramina predicta ad usum
et necessitatem eos solutis consuevis camere apostolice vicibus ex-
trahere et extrahi facere permittatis non obstantibus Breuibus ac
prohibitionibus et alijs mandatis in contrarium facientibus quibuscumque.
Dati Rome apud sanctum Petrum sub anulo piscatoris die 21.
Decembris M. cccc. lxxij. Pontificatus nostri Innocentio primo. L. Datus
A. Ergo vero eisdem breuis talis erat subscriptis. Dilecti filij
vniuersis et singulis vris et salute Romanae Ecclesiae officialibus
presentibus et futuris. SIXTVS. Papa iij. Dilecti filij salu-
tem et apostolicam benedictionem deuotionis vestre sinceritas
fideique constantia quam ad noscum et sanctae Romanae Ecclesiae
statum gerere comprobamini digne meretur ut vobis reddamus
ad gratiam liberales. Itaque omnia et singula statuta vestra reperi-
mationes ordinationes nec non privilegia concessioniones Immunitates
exemptiones gratias atque indulgentias per Romanos Pontifices predecessores
nostros apostolicos vel legatos aut ab eis facultatem habentes vobis concessas
nunc concessas illas videlicet et illa que iusta ac rationabilia sunt

et in preiudicium Ecclesiasticæ libertatis non conditio tenore prescrip-
 approbamus et auctoritate apostolica confirmamus prout hactenus lau-
 dabiliter observata fuerit. Insuper de pecuniis quas Camera
 apostolicæ ratione subridi aut alias quomodolibet annuatim sol-
 uere tenemini. Partem unius Anni ad rationem presentium con-
 putandi tenore presentium vobis remittimus et libenter condonamus.
 Mandantes Conservatoris provincie nostre patrimonij, presbiteri et pro
 tempore exanti et revisa ratione quod dicta curia in reparatione
 murorum vestrorum et ad alios usus convenienter eam in nostris computis
 admittat prout nos in suis admittimus per presentes. Preterea et
 nostre paternæ benevolentie in nos signa percipiatis concedimus vobis
 tenore prescripsum licentiam et facultatem exigendi pedagum an-
 nualium istar transcursum in hunc modum videlicet pro quatuor
 sine braccina secundum transcursum unius animalis sine xx.
 solidis pro alijs vero animalibus sine omni gabella que apud vicarium
 observatur donec per venerabilem fratrem vestrum latinum
 Episcopum Pincianum sancte Romane Ecclesie Cardinalem de
 fratribus Camerarium nostrum. Semper fuerit declaratum
 Ita tamen ut masseritia que soluerit in transire non teneatur
 solvere in redditu. Demum concedimus et de hac serie decernimus
 declaramus, quod Potestas vestra pro tempore alijs officiales
 non possint nec debeant nomine nostre curie vel causa spualium aut exe-
 cutionis exigere quicquam preter formam Statutorum vestrorum prout
 per sancte memorie Paulum pater nostrum Immediateum prede-
 cessorem cuius literas super hoc aditas ac si de verbo ad verbum
 presentibus viserte erent habere volumus pro sufficienter expressis
 Communitati nostre Montiflavensis concessis fuit, et non aliter que-
 rentibus in contrarium factum non obstant. Dat. Rome apud san-
 ctum Petrum sub archiepiscopatus die xxvi. Septembris. M. cccc. lxxx.
 Pont. nri Anni Primo. I. Datus. A cuius Urge ne scripserat

Dilectis filijs Communitati et hominibz Terre nostre Aquependentis
INNOCENTIVS. Papa viij. Dilecti filij salutem et apostolicam be-
nedictionem. Constantis deuotio et fides uestra quam ad nos et Romanam
Ecclesiam genere comprobamini requirit ut pensionibz uestris quatuor
fieri licet beniuolum prestemus animum. Huius est quod omnia et
singula priuilegia, capitula ordinationes reformationes gratias
Bullas breuia Statuta et indulta per Romanos Pontifices producta
res nostras, aut ab eis facultatem habentes uobis et Citati uestre
concessa dummodo iusta et rationabilia sint ac in preiudicium
libertatis Ecclesiastice non cedant apostolica auctoritate prescrip-
tione approbamus et confirmamus. Precerea ut uos opportunis
favoribz prosequamur et necessitates uestras subleuemus que me-
lius circa cura publicis quam et maioribz maxime necessariis
intendere ualeatis subsidium unius Anni quod sanere nostre
apostolice annuatim soluere tenemini, et quod ad ducentos
oblongati ducatos ad rationem septuaginta duos baiuecos
pro quolibet ducato ascendere uideritis uobis ex nunc remi-
chimus ac donamus. Ita tamen ut pecuniam hanc totam in re-
parationem et refectionem Pontis Valis ad effectum in hoc proximo
futuro Anno omnino conuertere et exponere debeatis. Mandate
thesaurario Province nostre patrimonij, quatenus reuisa ratione
uestra uobis dictis ducentos oblongati ducatos similiter pro repara-
tione et refectione huiusmodi remittat et in uestris computis
admittat, prout et nos per presentes in suis admittimus. Dat.
Romae apud sanctum Petrum sub anulo piscatoris die xxix.
octobris M cccc lxxxviij. Pontificatus nostri Anno primo. I. Giusy
A tergo uero ipsius breuis erat scriptura Dilectis filijs Prioribz
Quibz antea positus et comuni Terre nostre Aquependentis. QVI
DUS QUIDEM literis sic ut promissum per nos succemue Vitis
et inspectis nostram et dilecte Curie auctoritatem iudicialiorem

et ordinariam interposuimus et incorporauimus per presertim pariter et
 decretum. Ita quod omnium et singulorum fidem et testimonium
 premissorum presertim litterarum hinc presertim publicum transcripti. Intra
 et inde fieri et per notarium publicum supra et infra scripti subscri-
 bi et publicari mandamus. Sigillis dilectae Curie quorum talibus utimur
 iurimus et fecimus appensione communiri. Datus et actus Roma in
 Ecclesia sancti Petri in qua Iura reddi solent nobis ubi mare bo-
 na audientie causarum conueta ad Iura reddendum et causas audiendum
 in loco nobis solito et conueto pro tribunali sedens sub Anno a
 natiuitate dñi Millesimo quadringentesimo octuagesimo quinto in
 diebus Octidie die uero huius quoradecima Mensis Nouembris.
 Pontificatus Beatissimi in Christo Patris et dñi nri dñi Innocentij
 sexti in christo papa viij. Anno secundo mensibus ibidem discre-
 tis viris Magistris Ioanne de Bicia et Iacobo Quintinoti dilectae
 Curie causarum Camere apostolice notariis et scribis vestris ad premissa
 uocatis speciali et rogatis. Et de illis prefatis consilio approbato
 Bernardus in scriptis

Ego Bernardus de Auauanis clericus Florentinus publicus aposto-
 lica et Imperiali auctoritate Curie Camere apostolice prefate
 Notarius et scriba. Quia premissorum capitulorum ac litterarum in forma
 breuis exhibitionis. Testium Inductionis et Iuramentis ac premissionum
 recognitionis exemplari transsumi et infra scriptis formam redigi
 et tradi petitioni et decreto omnibus alijs et singulis una cum
 prenominationis Testibus presertim facti. Et q. in nota sumpti. Deo hoc
 presertim publicum Instrumentum premissis in se continens manu alter-
 rius mei fidelis fideliter scriptum et per me collationat. Et con-
 cordare reperitur contra publicam et in sane publicam transcripti
 forma redigi. Signos ac noie meos solis et conueter signati atq.
 subscripti rogatus et requisitus una cu prefate Curie quorum talibus
 unius sigilli appensione conueter

Ray. xl vii b. de Cellae locum

B

Privilegium Gregorij Pape
 ceterum Cotati. Reme Aquependensis q. omnes
 cause criminales aut etiam civiles prime
 cognoscantur in Terra
 Aquependensis

Gregorius Episcopus servus servorum Dei Dilectis Sibi Universitati et
 Sominibz Reme Aquependensis vobis et Romane Ecclesie immediate
 subiecte Urbem dicit salutem et apostolicam benedictionem
 Vestre devotionis sinceritas et fidei constantia quas orga-
 not et Romanam Ecclesiam matrem et dniam vestram gonne
 comprobamini ad inmerito promeretur ut vos specialibus gra-
 tijs et favoribz prosequamur. Vestris itaq. in hac parte sup-
 plicationibz inclinati ut usq. ad apostolice sedis beneplacitum
 in quibuscuq. criminalibus primis causis, criminalibus te-
 renis lese maiestatis licentiar, apthear, captus virginum,
 et prodicionis Terrar, dumtaxat exceptis aut etiam, in
 quibuscuq. civilibus primis causis extra Terram Aquependensis
 Urbem dicit eorum quibuscuq. iudicibz nisi per appel-
 lationem trahi seu ad iudicium evocari aliquatenus neque-
 atis, vobis et vrm singulis auctoritate apostolica Tenore
 prescriptum de speciali gratia indulgemus distichius inhibentes
 dilectis Sibi. Rectori provincie Patrimonij beati Petri in
 Tuscia, de qua quidem provincia vos etis et eius locum tenenti
 ac alijs officialibz vris, ne vos vel aliquem vestrum contra
 huiusmodi indulti nostri tenorem vexare seu quousquomodo
 molestare presumat. Volumus autem quod si ulls unq. Repose
 ab obedientia et devotione vna vel Romane Ecclesie vos quod
 abrit subtraxeritis vel vobis aut eidem Ecclesie rebelles
 fueritis

fuertis huiusmodi gratia, et presertim licere nullius vult robore
uel momenti Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pagi-
nam nostre concessionis inhibitionis et uoluntatis infringere
uel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc
attemperare presumpserit indignatione omnipotentis Dei
et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incur-
sus Datus Rome apud sanctum Petrum xij. K. Decembris
Pontificatus nostri Innocentii septimi

x
x
x
x
G. Guidonis

P. de Clary E

n.º 48.

Concessio per Clementem Papam et
posita per Comune Aquependensis exigi pas-
sagium Pontis palee per quinquennium causa
restauracionis facte in aliqua particula dicti
Pontis per dictum Comune

Clemens episcopus servus servorum dei dilectis filiis Rectori et
Thesaurario Patrimonij beati Petri in Tuscia pro nobis et
Cecilia Romana salutem et apostolicam benedictionem. Pro
parte dilectorum filiorum Communis Castellii Aquependensis ad Romanam
Ceciliam peraneatis Urbetan hoc fuit nobis exponitum quod
super fluvium Palee prope dictum Castellum est quidam pont

necessarius et utilis admodum transeuntibus pro cuius conservatione
dicti commune magna subierit et subeunt onera expensarum, et quod
dicti Commune in Anno Domini Millerimo Precentesimo quinquagesimo
preterito proximo pro reparatione cuiusdam particulae dicti pontis ultra
quatuordecim milia librarum monetae curris in partibus exolverunt, ut pere-
grinis ad urbem euntibus eodem Anno pro indulgentia consequenda
nullum in predicto ponte posset imminere discrimen. Quare dicti
Commune nobis humiliter supplicavit ut ad huiusmodi onera levi-
us supportanda eis concedere publice utilitatis intuitu dignaremur
quod a transeuntibus per pontem eundem aliquod uestigial passage
seu pedagium nuncupatum posset exigere pro pontis conservatione
prefati. Quia igitur de his notitiam non habemus discrecioni vestre
de qua plenam in domino fiduciam obtinemus per apostolicas
scriptas mandamus, quatenus vos vel alter uestrum si premissa
invenieritis vera esse prefati Communi, quod a transeuntibus per
huiusmodi pontem certum quid pro passage usque ad quinquennium
a concessione vestra facienda in antea computandum exigere
valeant concedatis, et nihilominus quid et quibus a transeuntibus
ipsis exigere debeant debita consideratione ad res, et necesse
quas deferret, et ad alia que consideranda videbitis provida
moderatione taxetis. Non obstantibus constitutionibus apostolicis
et consuetudinibus contrariis quibuscumque. Dat. Avinionis xiiij
Non Augusti Pontificatus nostri Anno decimo

Transmontan

Declaratio

Declaratis p[er] Cardinalem Vitellium Camerarium
 Camere Apostolicę q[ue] Coloniarum arrendariis negocior[um]
 gestores et factores religiosor[um] pro suis bonis n[on]
 esse exemptos ab Impositionib[us] cameralib[us] et tene-
 rentis ad onera publica.

Et circa gabellam carnis declarat religiosos
 mendicantes esse exemptos quoad carnes, que
 pro eor[um] uno solo de proprijs armentis nascunt
 domi eor[um], dummodo de illis dent notitiam
 commissarijs et ab omnib[us] onerib[us] personalib[us]
 dictis religiosis et a portis equor[um], et ab so-
 lutandis militib[us] declarat exemptos Et q[ue] Ca-
 mera teneatur eis dare sal gratis

Vitellius misericordie diuina sanctę Marię in Via Lata diaconus
 Cardinalis Vitellus sanctę Romanę Ecclesię Camerarius. In uersis
 et singulis preteritis nostras litteras uisuris lecturis et audientis attestamus
 et fidem indubiam facimus, q[uod] nuper D[omi]na Camera Apostolica priuilegia,
 et exemptiones Venerabilib[us] Patr[ib] et Monialib[us] ordinum mendicantium
 a sanctis. n[ost]ris n[ost]ra D[omi]na concessa prius considerata et discussa se-
 ordine sue sanctitatis declarauit. limitauit et moderata fuit in
 hunc qui sequitur modum et formam. Cum non solum
 in hac Alma Vrbe, sed etiam in eor[um] cunctis Ciuitatib[us], Terris,
 oppidis, castris, Villis et locis sanctę Romanę Ecclesię subiectis,
 in quibus al[ia] ob publicas Ecclesię prelate et Vniuersę Religionis
 Christianę necessitates subridium Inonale et succerunt quate-
 num pro qualibet libra carnis, nec n[on] alia quam plurima
 onera tam ratione bonor[um] secularium, quam etiam Ecclesiasticor[um]
 imposta ceperuntur, multe arte esset difficultates, et controuersie
 in exequendis priuilegijs exemptionum Religiosor[um] mendicanti[um] per

Sanctissimum Vnum nostrum Vnum Quindecim concessis, Instante R.
D. Procuratore fiscali nec non oratoribus nonnullis Civitatum prefatarum
pro declaratione et moderatione aliqua dictorum privilegiorum. Placuit
sanctitati vestre ut istis privilegiis in Camera Apostolica mature considera-
tis quod super difficultatibus prefatis in Camera vestra videretur in
scriptis eidem sanctitati vestre ex voto totius Camere referretur, Que
Camera diligenti exactaque discussione prius habita auditisq; voce regni
partibus et eorum allegationibus tam voce quam scriptis, consideratis tam-
dem votum suum super premisis a duobus scriptis Camere premissis
clericis subscriptum tulit, cuius originale penes me restans continet
quod voto per sanctissimum suam beatus et consideratis prefatas Privilegia
exemptiones in p. status Civitatis locis ob causas in ipso voto ex-
pressas per eandem Cameram moderandas esse contulit. Hinc et
q; habito per deputatos ab ipsa Camera tam cum dicto D. Procurato-
re fiscali, oratoribusq; Civitatum prefatarum quam cum aliquibus religio-
sis viris discretis maturo colloquio rebusq; omnibus hinc inde dictis
et allegatis fideliter et accurate in plena Camera relatis et di-
scussis de voto omnium nominatim penitus discrepante iudicatum
fuit dicta privilegia exemptionesq; declarandas, moderandas et
in hunc qui sequitur modum limitandas V3. Colonos, arrenda-
rios, negociorum gestores, aliosq; huiusmodi religiosos factores qui
ad ipsorum bona seu quoad portionem bonorum Ecclesiasticorum ad ipsos
spectantem, non esse eximendos sed Immunitatem respicere de-
bere ratam solam et partem reddituum ipsorum Religiosorum.
Sicut coloni Pastorum, et alij similes ad onera publica tene-
antur. Circa gabellam Carnis iudicatur dictos Religiosos merca-
tantes exemptos esse debere quoad carnes que ipsi pro eorum usu
solo de propriis armentis mactant Domini sue, dummodo de illis
notitia decur Commissionariis locorum pro evitandis fraudibus, quas
fraudes

fraudes si ullo modo per ipsos Religiosos super premissis committi
 congerit per hanc dillis exemptionibus prouentur. Ab omnibus
 item oneribus personalibus eorundem Religiosos exemptos esse debere, ut
 nec taxas equorum soluere, nec militibus hospitium prebere teneatur.
 Quod saltem gratis in uniuerso statu Ecclesiasticis a Camera Apostolica
 accipiant. De subsidio triennali et causis late in uoto pre-
 fatis expressis iudicet eos nullo modo posse eximi. De Obitu-
 nis Alme Urbis, quarum redditus omnes assignari sunt et ali-
 enari iudicet expedire, ut sanctitas sua aliquibus particularibus
 ordinibus exemptionem concedat usque ad certam summam et
 quantitatem prout sanctitati sue uidebitur potiusque ut
 indistincte omnes assignari sunt et alienari iudicet et de in-
 certa summa eximatur ad euitandas fraudes et confusiones
 dictarum Urbanarum. Deo de priuilegijs prefatis generalibus censet
 esse expresse tollendam exemptionem a Solanis Urbis Ro-
 mae. Hic: Mercator L. de Torre S. Haruica C. epus
 delgrassis Hic: Gius Gadien. Quae omnia et singula pre-
 missa de mandato sanctissim. On. nri Pape uere uocis
 oraculo istis factis, et aucte nostri Camerarius officij ac
 ex decreto de super in prefata Camera matura deliberatione
 probabita factis, vobis omnibus et singulis supradictis et unum
 cuiuslibet intimamus intimamus et notificamus ac ad ue-
 stram et cuiuslibet unum nostram deducimus et deduci uo-
 lumus per presentes, ne de eis ignorantiam pretendere aut
 allegare possitis. In quibus L. Das Romae in Camera Apo-
 stolica die secunda mensis septembris M. D. LXXVII. Pon-
 tificatus sanctissim. in Christo Patris et On. nostri On.
 Pij diuina prouidentia Pape quinti anno tertio

Visa Hic: Mercator Camera Apostolice

cler. Nra G de Torres Cam. Ap. 11

Stie: de Torres

n.º 50.

Confirmatio statutorum et privilegiorum Communitatis
Aquependentis per N.ºm Camerarium s.º
Romane Ecclesie in relaxatione Tertie
partis subsidij unius anni pro reparatione
murorum

Ac etiam q. omnes dicti communis Aquependentis
non possint molestari a Doganariis occasione
re fide animalium

Raphael misericordie divina Episcopus Oshen sacro sancte Romane
Ecclesie Cardinalis sancti Georgii Or. Pape Camerarius. Di-
lectis vobis in Christo Universitati et Dominis Terrae Aquepen-
dentis salutem in Domino. Promeretur fides et devotio vestra, quam
erga sanctam Romanam Ecclesiam statim geritis ut merito vos
specialibus gratiis et favoribus prosequamur. Itaque vobis libenter
concedamus, que ad publicam istius Terrae utilitatem commodum
et quietem conducunt. Itaque Statuta Immunitates, privilegia
ac beneficia vestra vobis apostolica auctoritate concessa, que in usu
rationabilia et honesta sunt, et contra libertatem Ecclesiasticam
non sint. De mandato vni nobis Pape vni vobis oraculo sub-
scripto vobis factis, et auctoritate nostri Camerariatus officij. Ac ex
deliberatione in camera Apostolica super hoc mature habita. Con-
firmamus per presentes et approbamus. Vobisq. tertiam partem
Census seu subsidij unius anni in reparationem murorum dictae

Terrae

25

Terre. Remittimus et libere condonamus. Volumus etiam
et ita per presentes decreverimus et mandamus. quatenus
circa solutionem pice uestroz animalium in Dobara Pa-
rimonij, ultra antiquam consuetudinem a Dobanensibus
diste Dobane nullo modo molestari possitis seu valeatis.
In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. In quoz
fidem presentes nostras fieri nos sing. soliti sigilli Came-
rariatus sustinimus et fecimus suspensione Communis. Datum
Romę in Camera Apostolica Millesimo quingentesimo deci-
moterzio die uero vigesima mensis Aprilis. Pontificatus Dni
nri Dni lesuis Pape decimi tranquilli

Visa J. Donatus Cam. Ap. decanus
Visa Philippus Camere Ap. Clericus
Visa Laur. Puccius Cam. Ap. Clericus
Visa Io. Goladinus Camere Ap. Clericus
Visa Io. de Viterbis Camere Ap. Clericus

Sign. de Cons

n.º 51.

Concessio auctoritatis super Monasterio sanctę
Clare de Terra Aquapendens M.º et R.º
Dni Guidoni Arcanis Cardinali nuncupato
de sancta Flora Camerario sanctę Romane
Ecclesie per primum Papam iij. sub Anno
Dni 1562. die 23. Decembris

Dilecta fili nr salutem et apostolicam benedi-
ctionem. Cupientes quid Abbas et Mo-

niales

152
niales Monasterij sancte Clare loci Aquependentis Viterbiensis dioc.
ordinis Fratrum minorum comendatum nuncupatorum sancti Pancratii So-
nestam publicam et sanctam vitam agent et regularem, quam
professe sunt non deserat. Et eos Abbatissam et Moniales ac
alias personas dicti Monasterij, a superioritate et protectione
cuiuscumque etiam sancte Romane Ecclesie cardinalis liberantes
et absolventes, illas cura, et potestate circumspectionis tue, sub
cuius regimine et gubernio locus prefatus, illiusque incolae et fabri-
catores erant, ponimus et subijcimus ac tibi per te vel alium
seu alios quem tibi quis ad id duxeris deputandum seu depu-
tandos, Monasterium predictum illiusque Abbatissam et Moniales
ac quascumque alias personas cuiuscumque dignitatis,
seu nobilitatis existant, tam in capite quam in membris, et
spiritualibus et temporalibus apostolica auctoritate visitandi, et
si reformatione noneritis indigere, iuxta canonicas sanctiones,
ac ordinis cuiuscumque regularia instituta reformandi
et errata corrigendi et emendandi, ac ad regularem obser-
vantiam et regulam, quam professe sunt reduci et ad
illam inuisibiliter observandam cogendi, ipsumque monasterium
debita clausura muniendi, et ne laici ac alie tam seculares
quam Ecclesiasticae et religiose persone ad illud accessum seu
ingressum habeant etiam sub censuris et penis Ecclesiasticis
coepto incurrendis providendi, ipsaque Abbatissam et Moniales
etiam quaecumque officia inibi obtinentes hanc regularem obser-
vantiam conformare astuerint ad alia Monasteria etiam
strictioris regule transferendi, et si denotiose seu alias crimi-
nose fuerint iuxta eas regularia instituta et excessum
qualitates et exigentiam debitis penis puniendi ac carceribus
manipandi

manipandi, et rido excessus huiusmodi expressant. Abbatis-
 satu et alijs officijs per eas obtentis respectue privandi, nec
 no alias mulieres religioas que inibi sub reformationis iugo
 vivere voluerint, introducendi, et eidem Monasterio prefici-
 endi, ac Abbatissam et Moniales ac alias personas Monaste-
 rij huiusmodi quovumvis parte seu deputatam vel deputa-
 tos predictos faciendos, ac alias statutos et ordinationum tran-
 sgressos et contra illa aut alia quovismodo in premisis tam
 in eodem Monasterio quam extra illud delinquentes, iuxta
 sacros canonum constitutiones puniendi ac omnia et sin-
 gula que pro eiusdem Monasterij salubri directione ad ve-
 laudem et honorem ac religionis augmentum necessaria
 noveris, seu alias opportuna etiam si illa specialem notam
 et specificatione requireret, faciendi et exequendi, plenam et
 liberam apostolica auctoritate presentium facultatem conce-
 dimus. Non obstantibus premisis, ac constitutionibus et ordinatio-
 nibus apostolicis, nec no Monasterij et ordinis predictos etiam
 iuramento confirmatione apostolica vel quavis firmitate
 alia roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegijs quovis in-
 dultis libertatibus et exemptionibus ac conservacionibus, et alijs li-
 teris apostolicis etiam maxime magnis, et bulla aurea ac alias
 quomodolibet nunciatis Monasterio et ordini ac personis
 prefatis in genere vel in specie etiam in favorem regularis
 observantie etiam pro quovismodo Romanos Pontifices prede-
 cessores nostros ac forsitan nos, et sedem apostolicam aut illius
 legatos sub quibusvis tenoribus et formis, ac cu quibusvis, etiam
 derogacionibus derogacionibus, alijsq officacionibus et insolitis
 clausulis irritantibus, et alijs decretis etiam quomodolibet statutis
 perpetui etiam contra ipsos, et ex certa scientia ac imperio

vel regia consideratione et ex quibuscunque causis etiam hereticis
iudicibus concessis, approbatis et innovatis etiam forsan quod
ipse persona nullatenus aut ad nisi hereticis quam per eos
superiores vel provinciales aut alios Interiores iurisdictioni, et
reformari possint, disponendis, quibus omnibus etiam si per illas
sufficienti derogatione de illis eorumque totis honoribus specialibus
specificis et expressis modis seu quavis alia expressis habenda
aut aliqua alia exigente forma ad hoc servanda foret, et
nomines huiusmodi ac si de verbis adverbium insererentur
presentibus non sufficienter expressis et insertis habetur; His diebus
in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter et
expresse derogamus; Magis aduersus premissa nullatenus sat
pagam posse decernimus, ceterisque contrariis quibuscunque De
Roma apud sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris die
xxij Decembris M D Lxij Pontificatus nostri
Anno Tertio

Ca: Gonerius

A Pergo

Dilecto filio nostro Guidoni Armano sancte Marie in via Lata
diacono Cardinali de sancta Flora nuncupato sancte Romane
celesis Cameraario

n° 52.

Confirmatio privilegiorum Communitatis pre-
dictae ne Civitas Aquedanis tene-
atur ad Medietatem Sindici pro derun-
catione Maleficiorum Gubernatori Urbis
per

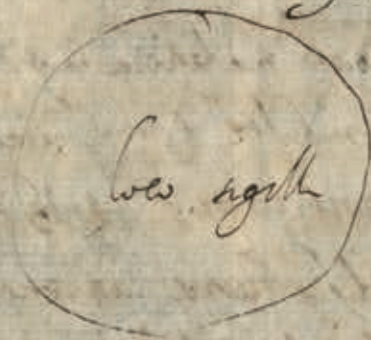
per Vicelegatum provincie sub Anno 1408.
Die 15. Julij

27

Jo. Andrea de. et Apostolice sedis gratia Episcopus Muriensis.
In provincia Patrimonij beati Petri in Tuscia ac Terris fi-
delium vulgariter nuncupatis vicelegatus. Et pro sancta
Romana Ecclesia et sanctissimo Dno nostro in spiritualibus
et temporalibus Vicarius generalis. Cum nuper in Terra Aque-
pendentis visitationis officio fungeremur. Fuit pro parte Co-
munitatis dictae Terrae nobis querelante exponitum, qd. a
Judicibus Curiae generalis Provinciae Patrimonij, pro tempore
existentibus interdum inusitate usurantur pro electione Sindici
ad denunciandum maleficia in prefata Curia generali con-
tra apostolica indulta Communitati predictae per Romanos
Pontifices gratiose concessa; quibus expressa facultas eligendi
Potestatem in dicta Terra cum exercitio meri et mixti Imper-
ij eidem liberaliter indulgetur. Hoc igitur cupentes su-
servandi privilegia et indulta Terrae praedictae inviolabiliter
observari; et illis tamq. Rati obedientia ac mandatorum eorum
et provisionum et ordinationum, nec ad concessionum Apo-
stolicarum parere et obsequi uti decet uolentes, auctoritate
nostra Vicelegationis officij hae nostra lege perpetuis futuris
temporibus ualitura. Decreuimus statumus ac firmiter
ordinamus pro observantia privilegiorum dictae Terrae sub Ro-
manis Pontificibus confirmatorum qd. communitas dictae Terrae Aque-
pendentis ad electionem dicti Sindici nullatenus concutatur
sua quomodolibet cogi ualeat in futurum. Volentes in altissimum
nomen delecticia de castro perpetui infringeret indulta Terra
et eius districta; quos cognitis et punitis quouis modo spectare

posset ad generalem iudicium referre (cum tunc et eo casu
huiusmodi maleficia denunciant licet per litteras inclusas dille
Communitatis huiusmodi hactenus. Et ita observari et adimpleri
velimus. et in hinc huiusmodi nosse admittimus. Insuperimus
et mandamus sub pena nostra arbitrii. In quibus omnium fieri
et testamurum presertim fieri fecimus per infrascriptum nostrum
Cancellarium et nostri maioris sigilli impressione muris. Das
in Aquapendente in Hospitio Leonis. Die xv. Julij. M. cccc. lxxxv.
Pontifice Sixto Quarto Pontifice maximo Anno eius duode-
cimo.

Schuster de Gylionibus Care de mercatoribus

n. o. 53.

Privilegium connotatum per Honorium Papam
q. nullus legatus de latere sine delegatus
vel subdelegatus sententias exco-
municacionis vel interditi facere contra
Communitates

Hoc est exemplum seu transcriptum cuiusdam publici privilegii
exemplati per me Maximianum olim Doctor de Casat. Cuius tenor
dicitur. Publicum Imperiale auctoritate notarium non uti-
bati non abuti, non cancellari nec in aliqua sui parte infirmari
sed

sed prorsus omni vitio et suspitione careat cuius quidem pre-
iudicij tenor p[er] omnia talis est. Cum vera bulla plumbea cu
filiis viridis rubes et gialle. In qua quidem bulla ab uno
latere erant scultra duo capita cu cruce in medio cum disti-
ctis sancti Pauli sancti Petri, ab alio vero latere erat
scultra inscripta latere Honorij 22. iij.

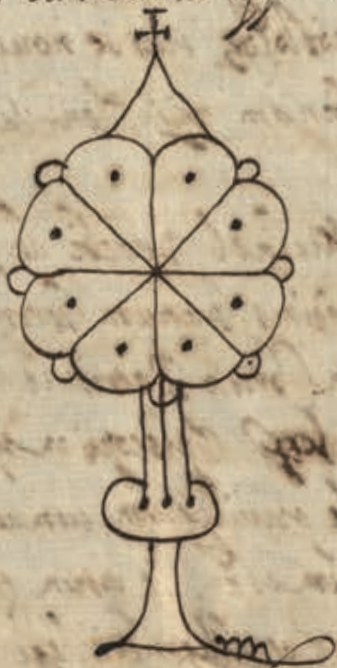
Honorius Episcopus servus servorum dei dilectis filiis Generali ca-
terisq[ue] Priorib[us] ac Fratib[us] ordinis sancti Guilli salutem et Apo-
stolicam benedictionem. Quantum cum deo possumus libe-
ter vobis quies solacium procuramus ut in serenitate Conscien-
tia deo laudis sacrificium offeratis. Vestris igitur supplica-
tionib[us] inclinati ut nullus legatus nisi de latere Romani Pon-
tificis vel delegatus sedis Apostolicae aut subdelegatus ab eis in vos
vel loca vestra excommunicationis vel interdicti sententias per
liceras Apostolicae sedis, que de ordine vestro et Indulto cuiusmo-
di de verbis adverbis plenam et expressam non faceret mentionem
auctoritate vobis presentium Indulgemus. Nulli ergo omnino
hominum liceat hanc paginam nostre concessionis infringere
vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attemptare
presumpserit indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri
et Pauli Apostolorum eius se noverit incurrens. Datis Romae apud
sanctam sabnam xij Kleni Maij Pontificatus nostri Anno
Primo

Ego Dater Michael Decidi de sen Prior sancti Petri de scadi
maritime ordinis barum serem sancti Augustini, nec non
Reuerendi in Christo Patris et d[omi]ni d[omi]ni stutenij de gratia
mag[istri] et populi Episcopi in spiritualib[us] vicarius, generalis
Quia Papale privilegium cum vera bulla Unde presens transum-
ptum sumptum est, et ipsum transumptum una cum inscriptis
notarijs bene et diligenter legi et perlegi et abscultari, et

13
vel ab addito vel diminuto nisi forte puncto vel silaba de verbo
ad verbum transumptum sumptum est. Ides hinc a usurtra-
tione transumptioni et authenticationi interfui et presens
fui me subscripsi et interimonium huius decretum et aucto-
ritatem interposui

I G

Et Ego frater Guido quondam dñi Gaspoli de Mediolano
publicus Imperiali auctoritate iudice ordinarij atqz not.
quia presens fui absolutioni supradicti exempli seu transumpti
supradicti privilegij papalis fideliter sumpti et exemplati
de dñs originali privilegio per ser Martinum olim not. de Cant.
not. infrascripti et diligenter absoluti coram supradictis iudicibus
una cu ipso ser Martino not. et infrascripto ser Michaelle ser
Jimi de Massa not. et quia inveni et vidi dictum exemplum
seu transumptum cum dicto originali privilegio in omnibz con-
cordare nil addito vel diminuto nisi forte puncto vel silaba et
eidem habeatur de cetero plena fides me in testem subscripti
signumqz meum convenem apposui

Ego

Ego Michael quondam ser sine ordo de Mona Maritima
 Imperiali auctoritate notus atq; iudex ordinarius quia necesse
 fuit absolutioni suprascripti exempli seu transcripti supra-
 dicti privilegii papalis fideliter sumpti et exemplati de dicto
 originali privilegio per nos Martinum quondam Hosti de
 Casulis Hosti. Et debite absolutione coram suprascripto
 Auditore una cum ipso ser Martino notis et suprascripto fratre
 Guido quondam vni Gaspari de Mediolano Hosti et quia
 inveni et vidi dictum exemplum seu transcriptum cum dicto
 originali privilegio in scriptis concordare nil additis vel di-
 minuto nisi forte punctis vel copula, et ut eidem habeatur
 de cetero plena fides merito etiam subscripti et meum
 signum apponi conuenit.

Et Ego Martinus olim Hosti de Casulis Cuius tenem Imperiali
 auctoritate notus atq; iudex ordinarius dictum exemplum seu
 transcriptum dicti privilegii papalis fideliter scripti prout in
 dicto privilegio continetur et fideliter absolutione coram
 supradictis venerabilibus et honestis religiosis vno fratre Michaeli
 Hosti de senis Priore loci et conventus sancti Petri de Monte
 Maritimo ordinis fratrum heremitarum sancti Augustini nec
 non Reuerendi in Christo Patris vni Dni Gregorii de

gratia Massarie et propterea Episcopi Vicarij generalis et ci-
 ditatis fratres Guidone et sor Michaela 1467 testibz supradictis
 Et quia ipsum exemplum cum dictis originali privilegio in
 omnibz concedere inveni in addito vel diminuto nisi forte
 punctis vel silaba vel eodem habeamus de cetero fides me
 subscripti meumq; signum apponi convenit

Confirmatio Statutz et privilegiorz Comunitatis
 Aquependis, etiam cum auctoritate oratorandi
 gratiam a quibuscunq; locis Romane Ecclesie
 subiectis pro usu et necessitate dicti Communis
 et Paulum Papam secundu sub Inna 1464.
 Die xi Decembris

Paulus PP. ij.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Super Comuni
 et hominibz terre nostre Aquependis omnes concessionez, gratias
 et

et privilegia eis a Romanis Pontificibus predecessoribus
 nostris, et ab eis potestatem habentibus concessas et concessas
 In quantum laudabilia fuerint, et in preiudicium Ecclesia-
 sticę libertatis non tendant per literas nostras in forma
 brevis confirmavimus, prout in illis literis vobis constare pote-
 rit. Cum autem, ac accepimus inter illa omnia privilegia
 et concessiones predictę Terrę eis concessas, et per nos
 confirmatas, hoc etiam eis olim concessum fuerit, ut pro
 necessitatibus ab omnibus alijs Terris, nobis et Romanę Ecclesię
 subiectis gratiam extrahere possint. Qua propter vobis pre-
 cipimus et mandamus, vestra, et ipsius hominibus, aut
 eor. mandatarior. gratiam predictam ad usum et necessita-
 tem eor., solatis contrariis camere Apostolicę iuris extorere,
 et extrahere permittatis. Ad obstantes brevis ac prohi-
 bitoris et alijs mandatis in contrarium facientibus quibuscu-
 que. Dat. Romę apud sancti Petri sub Annulo Piscatoris die
 xx. Decembris M. cccc. lxxij. Pontificatus nostri An-
 ni primo.

L. Datus

Ad Cetero

Dilectis Filijs Universis et singulis nostris
 et sanctę Romanę Ecclesię officialibus
 presbiteris et futuris

no. 55.

Concessio Communitati Aquipendensis eligendi

101
seu presentandi Rectorem Hospitalis sancti
Lalarii per Bertrandum Cardinalem Aposto-
licae sedis legatum

Bertrandus miseratione divina Titulus sancti Marci Pres-
biter Cardinalis Apostolicae sedis legatus Dilectis in Christo
Comitibus Romanorum Cone Aquaspendentis Urbuetae Dile-
ctissimi in Domino. Perisiones illas ad exauditionis gra-
tiam admittimus non indigne quae irrationis tramite ad-
huc discordant. Sane perisiones uestra nobis exhibita contineba-
tur quod presentandi seu electi Rectoris Hospitalis sancti
Lalarii dilecti uestra Cone Aquaspendentis ad nos tanquam ad
doctores et constructores ipsius concessit retroactis tem-
poribus pertinere sed a quibusdam temporibus citra uis pre-
sentandi, et eligendi Rectorem ad Hospitalis memoratum
fecerat per nos nullis indebitis occupatum. Suppliciter
uobis humiliter ut uobis super hoc providere de oppositionis
remedio misericorditer dignaremur. Nos igitur predictis
uestris supplicationibus inclinati auctoritate qua fungimur
presertim tenore statuimus ac etiam ordinamus ut de ce-
tero electi seu presertim Rectoris ad Hospitalis predictum
cum ipse pro tempore uacare contigerit, qui Rector iuxta
tenorem et formam consuetudinis Hospitalis ipsius regat
et gubernet ad nos et ipsius Rectoris confirmatio seu approbatio
ad Urbuetae Episcopum qui est pro tempore debeat perpetuis
futuris temporibus pertinere. Nulli ergo omnino hominum liceat
hanc paginam nostre ordinationis infringere uel ei ausu tome-
rariis contraire; Siquis autem hoc attemperare presumpserit indi-
gnationem

grationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli Apostolorum
 eius se noverit incurrere facta apud Montemflascum Balneo-
 regem die iij nona Septembris Pontificatus Domini Clementis
 PP VI Anno Septimo

8 pe. 20

n. 56.

Jides omni vicola de Medicis Commissarij Apo-
 stolicis in patrimonio et diocesis Urbis Veteris
 ruy decimis et medij fructus Celeriaz et
 Hospitalis sancti Laſari de Aquapendente non
 debet solvere decimas

Per la presente si fa fede qualemte mi Niccolò de Medicis Co-
 mmissario Apostolico in patrimonio et diocesis Urbis Veteris
 decime et medij fructi secondo l'impositione fatta de la san-
 tita di Papa Julio iij nel presente Anno 1552. Et sendo in
 Aquapendente et l'oratione di dette decime, et volendo tra-
 altri exigere dal Hospital de san Laſaro di detto luogo, pro-
 uocabo che esercita l'officio della hospitalita a tutte quelle
 persone di san Laſaro che in capitano secondo vuole il breue
 de la santita di detto sig. et visto ancora che detto Hospital
 non ha d'ontrata l'anno sinon in quatro o cinq case di Cur-
 ratis tra granti et altre biade et visto ancora che detto Hospital
 per esser pauero non ha mai el passato pagato cosa alcuna
 manco sua sig. ha voluto grauardo a pagamento nissuno, ma
 manconeto com e stato et adietro Et a fede de la Verita lo

Quangelilla Franciscus de Viterbo Not.º di. deo sig. Commissarius
de facta quæstione de man. mans. p. emissione de s. p. et s. et
scripta di. man. propria de deo sig. Commissarius dei r. d.
di. Novembre 1552

Idem Nicolaus de Medicis Commissarius ut
supra manu propria

Quangelilla

Confirmatio privilegii electionis seu presenta-
tionis tanq. donatorum et constructorum sancti
Lodovici de Nicolao Papano sub Anno
1450

Nicolaus Episcopus Servus servorum Dei. Alechis Illis Commu-
ni et Universitati Romanorum Terre Aquependentis
Urbenensium Dilecti Salutem et apostolicam benedictionem
Cum a vobis petitis quod iustum est et honestum tam
rigor equitatis quam ordo exigit rationis ut id per illi-
tudinem officij vni ad debitum perducatur effectum Exhi-
bita siquidem vobis pro parte vestra petitis continebat, quod
Ius presentandi eorum eligendi Rectorem Hospitalis sancti
Lodovici Terre are Aquependentis Urbenensium dilecti ad vos
tanq. ad donatores et constructores eiusdem Hospitalis
conveniat

conuenerat retroactis temporibus pertinere, quodq; bone memo-
 ria Bernardus de sancti Marti presbiter Cardinalis in
 patribus illis Apostolice sedis legatus, cuiusmodi legationis auctori-
 tate statuit, et ordinauit, ut de cetero electis seu presenta-
 tis Rectoris ad dictum hospitale cum ipsum pro tempore
 uacare contingeret, qui Rector iuxta tenorem et tenorem
 Conclij Viennensis hospitale ipsum regeret et gubernaret ad
 us et usus Rectoris confirmatis seu approbatis ad ipsum
 Venerabili pro tempore perpetuis futuris temporibus pertine-
 ret, que quidem statuta et ordinationem predicta sicut
 iuste et prouide facta sunt auctoritate Apostolica confir-
 mamus et prece hiis scriptis patecimus comunimus. Nulli
 ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre confir-
 mationis et comunitionis infringere, uel ei ausu temerario
 contraire. Siquis autem hoc attemptare presumpserit
 indignationem omnipotentis dei et beatorum Petri et Pauli
 Apostolorum eius se noverit incursur. Dat. Roma apud sanctu
 Petrum Anno Incarnationis domine Millesimo quadringent.
 quinquagesimo, quinisdecimo K. Aprilis Pontificatus nostre In-
 no quarto

≡
 N. scutclibon
 Bonannus

 de Monte

Confirmatis Presbitero Viviano Salvatoris, Cle-
rici de Aquapendente clerici virtute suspen-
dendus per Communitatem Aquapendens
in Rehorum dicti hospitalis per R. lum S.
Bartholomeu Venturcellum Vicarium genera-
lem Rehorum in Episcopo Urbis Venetis

Bartholomeus Vitell Venturcellus de Monte Flavone D. S. M. D. N. Episcopi
Urbis Urbis in spiritualibus et temporalibus Vicarius generalis. Vi-
lecto nobis in Episcopo Viviano Salvatoris clerico Aquapendens
salutem in Dño sempiternam. Cum in presentibus digno-
ratur vacare beneficium curiale Ecclesie sancti Laconi
extra et prope portam dictae Civitatis Aquapendens diocesis Urbis Urbis
cuius beneficii sui patronatus constat pertinere ad dictam
Civitatis Communitatem. Et cum per dictam Communitatem
regione dicti huius patronatus fuerit post obitum presbi-
teri Baptiste de eadem ult. eiusdem Rehorum clerici in
Rehorum prefati beneficii et hospitalis sic per sane
eiusdem communitatis nobis constare fecisti. Idem vite
ac morum honestas et alia virtutum laudabilia grā, quibus
apud nos fide dignis probatis testimoniis. Urgent et com-
pellunt nos ut tibi reddamus ad gratiam liberalem. Volentes
igitur providere, ne dictum hospitale, cuius collatio ad
nos spectat et pertinet, paratur aliquid in divinis, ne in
temporalibus deminuetur. Idcirco predictis invitae antedictam
Ecclesiam et hospitale vacans ut supra cum plenitudine iuris
Canonici ac cum omni et singulis iuris et personarum suis
auctoritate

auctoritate nostra ordinaria tibi presentium tenore conferimus
 et assignamus ac te Rectorem ut supra electum confir-
 mamus, ac propterea coram nobis personaliter constitutum
 et genua flexum per anuli in digito tuo in missionem biretti
 in capite positionem et osculum pacis in eisdem Ecclesia ac
 Hospitalis corporalem et adualem possessionem, cum omnibus
 eorum iuribus et pertinentiis inducimus ac de illis inuestimus, re-
 cepto per nos iuramento in manibus nostris per te prebitis, quod
 tuis ac successoribus nostris ac Sancte Romane Ecclesie
 eius et obediens; ac nobis mandatis nostris et nostrorum
 quorum successoribus parebis, ac dilecte Ecclesie et Hospitalis iure
 eiusdem Statuta et ordinationes legitimas seruiet vel deser-
 uiri faciet in diuinis nec ad iura et libertates ipsorum defendere
 et pro posse mantentionis; nihilque ad dictam Ecclesiam specta-
 re seu pertinere alienabis seu distingas: quinimo alienata
 seu distracta ad iura et proprietatem eiusdem reducere conueni-
 mus. Insuper ac mandamus omnibus et singulis dilecte Curie Aquipendy
 presbiteris quatenus se ipsi seu legitimum procuratorem suum
 in actuali eisdem Ecclesie et Hospitalis iure, quod iurium et pertinentiarum
 possent auctoritate nostra inueat immittat et imponant immittat
 et impositionem auctoritate predicta defendat a modo exinde quibus-
 libet illiis de tempore, nec ad de ipsius Ecclesie fructibus redditibus
 et proventus tibi vel tuo procuratori faciat integraliter respon-
 deri contradicere conuenit. ceterum compensando In quorum
 fidem presertim licentias per nostrum et vestre Curie notarium infra-
 scriptum fieri et subscribi fecimus ac sigillis prefati domini nostri
 domini Episcopi Urbani quos in hunc usum appensione muniri
 Datus in Camera solite residentie dilecti domini Vicarii sita in Palatio

Palatio Vrbeno iuxta via notissima latera coram et presen-
tibz Aurelio Camilli de Monte seu Cast. S. Pieri et Constantino
Morelli de Vrbevetor: testibz a predicta uocatis et rogatis

Ludovicus Weberus u. episcopi Vrbevetorij
not. mandati testis

Camilli

Commissis Resaurarium Sanctorum S. Petri
nostri Sape Commissaris Apostolicis nexmo-
lestare hospitalis sancti Calixti Terre Aquapend-
pendetis causa decimarum et mediorum fructuum
not. anno 1552. in forma Copie

Copia literarum a Sergio

M. de Commissaris delle decime e medii fructi del
Datumanis
Intusuro

M. de Commissaris
Seruan Hospitalita! Hospitalis de san Calixto d' Aquapendete
come in iuris una uisita fode et impiegan in essa hospitali-
ta tutto l' entrate sue, ad le molestari per conto dell' execu-
zione delle decime e medii fructi corochi de con i giurati, e di
molt di M. sig. Stati sano di Roma et di uulano de 1552
uembre del Lij

Muro uro p.º dalpin Ves
r.º 60

Confirmatis in forma Copie per Cardinalem Ca-
merarium Commissario Decimarum in Patrimo-
nis ne molestare debeat Hospitali s.ºi in
occasione Decimarum

Copia Literarum a Bergamo

Al N.º Commissario delle Decime del Patrimonio
nostro Cas.^{no}

Inquis vero

N.º Commissario, Verole oltre all'altre qualificationi habbiamo
veduto una fede del Commissario passato per la quale certifica
non haver voluto gravare l'Hospitali di san Gallaro d'acqua-
pende a pagar Decime per haverlo provato servare hospitalita
et haver tanto poca entrata, sendo basta per poter che del con-
tinuo in Anno non haver mai pagato per il passato, Per
che se si commetiamo che ne avra un'giudicare molestia al-
cuna per questa causa, perche se si farebbe torto, et sa-
rebbe un dar occasione ad impedire quelle opere di misericor-
dia che si fanno sielo non mancate di voi et seguire l'
Stato sano di Roma alli iij d' dicembre M.º D. Lij.

Vro Cardinale Camerario

n.º 61

Concessis Comunitati Aquapendensis per M.
et Reuer.ºm Dnum Guidonem Arcanum For-
viam Cardinalem de sancta Flora Camerarium
s.ºe Romane Ecclesie et Gubernatorem perse-
puum

151
100
tuum Terre Aquedependens de eodem a sanct.^{no}
Vno Papa Quarto 48.
Confirmatio Statutorum et privilegiorum et Reforma-
tionum
Item reintegratio malefactorum p[er]petrorum de capi-
talibus
Item extractio vini et fabarum in perpetuum in
grano
Item q[ue] officiales debeant stare iudicari

M^o et R^o Monij. Padrono n[ost]ro oriet^{no}

La Communita d' Aquedependent, e suoi particolari humilissimi et
obedientissimi di v. s. via 15ma et m^o Juanis Accursini et
m^o Bartolomeo Alamanni loro oratori humilme^{te} supplicano
quella come loro procuratore e persona Governatore deputato da
nostro S^o Papa Quarto 15° Primierame^{te} per la con-
vocatione di loro Statuti Privilegij, constitutioni et reforma-
tioni in quelli modi e forme etc. dalli sommi Pontifici
li suoi Stati confirmati et approvati n[ost]ri a questo di

Copia Placet quatenus sint in usum et iuridici observantia
nec adversentur iurisdictioni ac facultatibus
nobis concessis

J. Arca: Canonalis
Camer
Item

Item supplicano per la restituzione et reintegracione di loro
malefici sospesi et girati dalla se. mem. Papa Paulo
terzo per la fabrica della chada di santa maria della
Cavida de vicovo, per ornamento et comodo non solo
di quella città, ma di tutto il patrimonio, che ne viene
reintegrati come erano prima, e questo per la instauratio-
ne de Bonti muraglie, et strade, et non in altro uso,
che tutto torna a beneficio et honore commune di quella
terra

Copia Concedimus ad beneplacitum nostrum exceptis capita-
libus soluentis in manibus Depositarij nostri
et exponendis ut supra

J. Arc. Cardinalis
am

Item perche detta terra fa grandissimo acquisto et raccolto
di Vini et di faue di esse siuale vendendole et cambian-
dole per uso dell'altre esse di vivere. Si supplica se li conceda
per sempre la tratta di detta Vini secondo la forma di loro
statuti et consuetudini, et la tratta et cambiameto di faue
a grana, et altre esse da vivere insieme san' eshumato se'pre
di faue et san' fatto hno qui

Placet

J. Arcan. Cardinalis
am

Item perche l'honore dell' officiali e Governatori delle terre
è di dare a sindaco Si supplica V. sig. nra. che
il hugonete et ufficiale de li da deputato et per il tempo

deputata in detta terra debba nella fine dello officio suo stare
a indicato, et render conto della administratione sua
secondo è consueto, et egli deve fare per honor suo et contento
del publico

Vacet cum interuechi tamen futuris nos in lo-
cum tenentis

Dati Romae in Aedibus nostris die xxij
Martij 1560

J. Ascan. Cardin. Cam.

Georg. M.

Ro. de Valentibus

Com. Passanus Sec.

n.º 62.

Liberatis per librum Papae secundum Communi-
Aquaspendentis a solutione decimarum pro restau-
ratione Pontis Fluminis Palee prope Civitate
Vrbis Veteris sub Anno 1507.

IVLIVS PP II

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem Superiori
proxima Anno, cum dilecti filij Conservatores Pacis et Commu-
nitatis nostrae Urbisvetane significarent, quod Pontis Fluminis
Palee prope eorundem Civitatem impositus, qui imperi aquarum semidivutus
erat

erat instauraretur atq; reficeretur magnum Viarum periculum
 immineret, q; ipsi parati erant de publico aliquam bonam con-
 tributionem reparationi huiusmodi facere, et ipsum Pontem sub
 insignijs et nomine nostris instaurare, concessimus facultate
 exigendi in Civitate et d.oe Vrbevetan, unam integram deci-
 mam a secularibus personis et regularib; non exemptis. Di-
 lectis D.ois Bernardinis de Augustinis Canonico Vrbevetano
 executori super hoc deputato; et super autem nobis exponitis,
 q; vos qui etiam Pontem super duob; Humine Patet satis
 longum, et quot annis reparatione aliqua indigentem,
 et duos alios inuia, que Romam ducit habetis, satisq;
 magnas impensas in reparatione illar; facitis, cogimur itaq;
 Diocesani ad contributionem et solutionem Decime ante-
 dictae; quare nobis humiliter supplicatis ut premittis attentis;
 vos ab huiusmodi onere releuare paterna benignitate vel-
 lemus; Nos igitur huiusmodi supplicantibus inclinati; vos
 ab onere et solutione Decime antedictae prout eximimus,
 atq; totaliter liberamus; eidem Bernardinis districte inhibentes;
 et sub excommunicationis pena mandantes; Ne vos ad solutionem
 predictae Decime directe vel indirecte compellat; aut illius oc-
 casione quoquo modo molestat; premittis ceterisq; in contrarium
 facientib; non obstantib; quibuscuq; D.ois Roma apud sanctu
 Petrum sub Anulo Piscatoris die quinta septembris M.D. viij.
 Pontif; nostri anno quarto

Sigismundus

a tergo

Dilectis D.ois Innoentio Augustinis Leonis
 Aqueductensis

Privilegium Cemetis Tappe septimi Communitati
 Aguerpendis; qui festo Sancti Laurentij
 possunt fieri nundine in Terra Aguerpendis
 per octo dies sub Anno Domini 1538. 1539.

CIEMENS PP. VII.

Dilecti filij, salutem et apostolicam benedictionem. Exponi no-
 bis fecistis quod cum vobis alias per Se. Be. Alexandrum
 VI. et Iulium II. predecessores nostros ad certum tempus iam du-
 dum effluxum et deinde ad eorum beneplacitum concessum extiterit
 ut nundinas in ista nostra Terra per octo dies celebrare cum
 solitis exemptionibus, et immunitatibus possitis; easque per dictos
 octo dies immediate qualibet anno Mensis Maij, inchoare et celebrare
 soliti sitis, desideratis dictas nundinas in alio vobis et circumvicinis
 personis ad eas accedere solitis comodiori tempore videlicet in
 festo sancti Laurentij, martiris de Mense Augusti singulis
 Annis celebrare posse; proinde humiliter vobis supplicari feci-
 stis; ut hoc vobis concedere aliasque in premittis opportune pro-
 videre de benignitate apostolica dignaremur; Nos autem
 qui paternam dilectionem subditos nostros quantum cum Deo pos-
 sumus prosequimur Verbis huiusmodi supplicationibus inclinati
 vobis quod nundinas quas ut praefertur celebrare convenistis
 una quoque Anno per octo dies incipendos in Vigilia dicti festi
 sancti Laurentij, continuas celebrare possitis cum omnibus et singulis
 libertatibus securitatibus exemptionibus immunitatibus; que solitis sub
 concedi et observari ab Universis subditis sancte Romane Ecclie
 mediate vel immediate subiectis, sine tamen praedictis
 camerae nostrae Apostolicae ad nostrum et sedis apostolicae benepla-
 citum aut auctoritate apostolica tenore praesentium concedimus et in-
 dulgemus, Ita quod omnes et singuli homines et persone ad dictas
 nundinas

mundinas ire, redire stare pernoctare et in diebus vestro districtu
 et mundinis uenalia tenere, uendere, extrahere, distrahere, liberis et seruis
 sine aliqua molestia aut grauamine in persona uel bonis, et cum
 animalibus grossis seu minutis oneratis, seu ad onusibus et aliis quibus-
 cunque mercatoribus, mercatoribus, mercatoribus, et illa seu illas possint
 et ualeant liberis et seruis conducere et reducere et ut supra
 uendere et distrahere, empta, asportari, et extrahi per quascunque
 personas quibuscunque personis ad quascunque loca etiam extra
 territorium sancte Romane Ecclesie. Turamur et quocunque
 alio genere statutorum semper exceptis, nisi aliqua solutio gabelli-
 te tractu pontium, uel aliorum grauaminis, tam organarum
 patrimonii quam aliorum quibuscunque personis perstentibus, dum-
 modo animalia et aduana prouincie patrimonii sine bul-
 leta aduana, ipsius prouincie uenire ad possint. Mandantes
 nos excois latere sententia pena per inobedientes illis incurren-
 da omnibus et singulis Gubernatoribus officialibus iudicibus justitiariis
 Barisollis, executoribus castellanis, et alijs quibuscunque
 etiam uariis et gabellariis, ut dictis, conductibus uenden-
 tibus, et extrahentibus quomodolibet supra mercantiam
 pecorae animalia quocunque faueant et omni oportuna fauore
 assistant, premissas mundinas absque aliquo impedimento,
 uos libere celebrare iuxta prescriptum tenorem sinant et
 permittant, proditoribus et rebelibus bullarum fabricatoribus in-
 dignis latronibus et illis qui hominidum in terris Ecclesie
 commiserunt semper exceptis, contrariis non obstantibus quibuscunque.
 Dat. Roma apud sanctum Petrum sub anulo Piscatoris die xvi.
 Maij M. D. xxxij. Pont. nostri Ann. secundo

Blessius

100
Dilectis Filiis Universitati et hominibus
Terrae nostrae Aquependensis
n.º 64

Inhibens Leonis Papae Decimo ne quisquis sine
Cuius, sive Inglea etiam similis, et al. depen-
dians sacre Romanae Ecclesiae ferret arma
neq. offensibilia neq. defensibilia, neq. de
die neq. de nocte in Terra Aquependensis
neq. in eius Territorio sub Armis suis usq.

ILL. P. P. X.

Dilectis Filiis Locutari Praesib. Consilio, Communitati et hominibus,
ac particularibus personis Terrae nostrae Aquependensis salutem
et apostolicam benedictionem, certiores facti sumus ipse esse
nonnullos qui die nocteque diversa arma offensibilia scilicet,
et defensibilia ferret, sapissime inhibitionem et inventionem
prebent seditionum atq. tumultus, cum rei nos pro paterna
caritate qua nos et distan Terra complectimur, Volentes
oportere providere simulq. scandalis, que inde exoriri possent,
obviare, Decernimus et declaramus per praesens, Ut quisquis
sive cuius, sive Inglea cuiuscunq. Status, gradus, ordinis vel
conditionis etiam in nostris et S. R. E. Suspendij mediato
vel Immediato militet, ad audeat aut quovis modo presumat
indita Terra sive eius comitate et districtu, tam die quam
nocturne arma cuiuscunq. generis praedicta deferre, sub indignationis
nostrae, ac excommunicationis, quingentorumq. Ducatorum, ac priva-
tionis Suspendij, seu salarii sui, Si milites fuerint, alijs gravissimis
penis

paris et multas in contrarietas usque ac viregas in ista
 provincia pro compositis exilibus arbitris infligendis, et Casere
 Apostolicis applicandis, et propterea vobis, seu illi vel illis ad
 quos spectat hanc serie distincte precipiendo mandamus quos
 presentem voluntatem declarationem, et decretum nostrum
 per publicum Proclama promulgetis seu in vulgari ser-
 mone promulgar faciatis. Ita ut nullus illoz ignorantia
 pretere se allegare possit in contrarium, facien ad
 obtemperandum quibusvis. Datis Roma apud sanctum Petrum
 sub anulo piscatoris die viij. Aprilis M. D. XLIX.
 Pontificatus nostri anno septimo

Evangelista

n. 65

Liberatis Calisi Paderlensis, Communis Aquespren-
 dentis ab acceptione subroz, decem sacris
 ubi punit post Jubileum
 Item a nova capella et iurisdictione subeunda Co-
 nventus
 Item relaxatis quinquaginta ducatorum de rubis-
 tis apostolicis pro restoratione murorum

CALISTVS PP. VIJ.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem, cognita de-
 votionis fide, quoz Integritas quoad nos et Romanam Ecclesiam
 geritum promeretur ut ea per que comodo securitati ac tranquil-
 litati vestre consulitur quantum ad vos possumus favorabiliter

annuamus. Cum itaq; per dilectos filios oratores uel hoc nuper ad
nos destinatos uestro nomine expostitum fuerit quemadmodum
à tempore Iubilei in quo certum bannum emanauit in rebus
decem salis ultra antiquam et consuetam taxam hanc quolibet
grauari fuisse potest et nunc grauari assentis proptereaq; sup-
plicari fuisse ut uos ab hoc onere liberare, et grauamen amo-
uere et ad iustum, et debitum modum reducere dignaremur.

Cornetanis quoq; qui nouam et inuitatam salis gabellam a uestro
Communi origine temptant, neis anstus aggredi audeant;
eis inhiberi poterit. Insuper quia nosse et Celestis Gentes transiti
faciles uobis damna intulerunt ualorem cc. ¹⁰³ florenz, aut
uel id circa ascendere consideratis etiam expensis, quas belli
tempore subiuistis et cui muri etiam illius nosse terre sicut es-
sentis reparatione indigere noscantur, ut aliquid in opus fabrica-
ce largiamur postulatis. Nos erga Communitatem uestram
liberalitate uti uolentes, uelitis in hac parte reparationis in-
clinari ut eo. ¹⁰³ feruentiores in nosstra et Apostolicæ Sedis
deuotione officium uestra capendum sal uos sicut facere
conueniens ante tempus Iubilei reducamus, et ita decreuimus
deinceps obseruari debere de gabella autem hinc noua et inuita-
tata Cornetanis ac alijs ad quos pertinet expresse precipimus
ne aliquo modo quicq; occasione huiusmodi post hoc exagere pre-
sumant, in reparatione uero murorum uestrorum de subsidio cc. lxxx.
florenz, quos nosse Camere persolvere tenemini pro hoc Anno
duntaxat uobis quinquaginta ducatos liberaliter relaxamus
in opus fabricæ huiusmodi fideliter conuertendos. Mandatis
quibuscumq; officialibus uestris quos interest uel intulerit in-
futuris ut promissa omnia obtineant et ab alijs inuiolabiliter
obseruari faciant, irritum quoq; et inane decernimus si secus
supra a quocumque quauis auctoritate scienter uel ignoranter
contigerit

consequenter attentius. Constitutionibus et adnationibus Apostolicis
ac Statutis et consuetudinibus eorumque canonice ad observandis
quibusvis. Datum Roma apud sanctum Petrum sub anno
Petratoris Dec. ~~xxx~~ septuaginta. M. cccc. Pontificatus nostri
Inno. sexti.

Marcellus

Ad Grego

Dilectis huiusmodi officibus ac commun. Deum vobis
Aquependis Imperialis Dec.

Concessis maleficiis sine penam per laudem
Papam Romanam Communitati Aquependis
An. Dni 1419.

LEO PP. X^s

Dilecti tibi salutem et apostolicam benedictionem. Et parte
vestra fuit nobis nuper expeditum quod licet ex forma Capitulum
et indultorum per A. H. Dec. Eugenium Papam iij. prede-
cessorem nostrum propter bonemerita vestra ego sedem apo-
stolicam vobis concesserim et a nullo. Ho. Pontif. prede-
cessoribus notis approbatus nec alia caveatur expresse quod
omnes condemnationes maleficiis in terra nostra Aquependis
Comitatus sint et esse debeant in perpetuum vestre Communitatis
et in pacifica possessione percipiendi tales condemnationes
com. conservari fueritis. Super tamen Quidam Inno. viij.

101
Cathenarius in provincia nostra Patrimonii super exactione malefactorum
huiusmodi Fabrica Palatii Civitatis Montiflavensis applicatorum Commiss-
sarius noster tunc in huiusmodi agentis vigore quorundam liti-
rarum nostrarum in forma brevis eidem directas, quibus derogari
cessit omnibus privilegiis et indulgentiis etiam si sua contractus a
sede prefata concessis, vos et Communitatem vestram huiusmodi
super tali exactione molestare et inquietare attentaverit. Quare
Similiter nobis supplicari curastis ut indemnitati vestre con-
sistere, et communitatem istam in iuris iuribus et privilegiis suis
sacrosanctis inviolabiliter observatis conservare dignaretur et
itaque ob singulari vestram erga nos et dictam Sedem
sinceram devotionem Privilegia, concessiones et indulta vobis
a dicta sede concessa et confirmata ne dum illesa et intacta
servare imo ea potius de vobis exigentibus meritis augere et an-
pliare intenditis, vestris in hac parte supplicationibus inclinati
litteras predictas Antonis Cathenarius et quibuscumque alijs preteritis
et predecessores vestros directas sibi pro sufficienter expressis
inter vos et Communitatem vestram in possessione percipiendi
tales condemnationes malefactorum iuxta antiquam et approbatam
ultra sexaginta annos observatam consuetudinem ac vi-
gore privilegiorum a dicta sede Apostolica vobis concessorum
emanatam conservandos et manutenendos esse in his in-
quibus sacrosanctis in pacifica possessione fuistis et non aliter per
preteritis decernimus. Mandantes omnibus et singulis officialibus
et Commissariis nostris presentibus et futuris de vos et Communita-
tem vestram super dictis condemnationibus inde capitis expresse
derogamus per preteritis concessis malefactorum contrariis quibus-
cumque Datum Roma apud Sanctum Petrum sub annulo piscatorum
die 2 february M. D. LXX. Pontificatus nostri Innocentii
Cyprius

lepius exigendis amplius molestare et inquietare aliquo modo
audeant aut premant. Non obstantibus licentis dictis nostris
Cathenaris directis, quibus et illarum occasionem omnibus et singu-
lis condemnatis et recedentibus.

Evangelista

A. C. 1479

Dilectis filiis hominibus et universitati terre
nostrae Aquenensis Episcopi & Capituli Vice

n. 67

Mandatum dicti Pape Quarta Communitati
Aquenensis pro ferenda sententia salmas
farinae ad cathum sancti Quirici vel ad
Duciam sub Anno Dni 1479.

SIXTVS PP. IIII

Dilecti filii salutem et apostolicam benedictionem. Quia
ita necessitas postulat, volumus ac vobis presentium tenore
sub indignationis nostrae et centi ducatorum Camere nostrae
ipso facto si contra fueritis apprehendos poenis mandamus
quatenus infra quindecim dies a receptione preschium ad-
putandos deferre debeatis centi salmas farinae ad Cathum
sancti Quirici, vel ad Duciam omni mora et contradic-
tione cessante, secundum quod nobis dilecti filii Innocentius Pre-
ceptor hospitalis sancti spiritus in saxia de Urbe et Johannes
de Niterbis Commissarii nostri vel aliter ipsos ordinabunt con-
trariis ad obstantibus quibusvis. Dati Romae apud sanctum Petrum

sub titulo piscatoris die xli. octobris M. cccc. lxxviii. Pontifi-
catus nostri sancti Petri

Gregorius

¶ Ergo

Dilectis filiis Prioribus. Sacerdotibus et Com-
muni Terre Rothomagensis

Privilegium Pauli Papae quarti Communitati
Aquependensis pro confirmatione privilegiorum
exemptionum. Immunitatum. Statutorum. ordi-
nationum. reformationum. decretorum et facultatum
etiamque Terra Aquependensis nullatenus possit
dari in administrationem seu gubernium alicui
expresso consensu Communitatis alicuius personae
Itemque causas tam civiles quam criminales
dictae Terre in prima Instancia cognoscere
debeat a Potestate dictae loci sub tenore
1455.

PAVLVS EP. IIII.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Constantia et
eximie deuotionis affectus, quo stas et Romanam reuerentiam
Ecclesiam promouetur ut his que uobis per Romanos Pontifices
predecessores nostros concessa dicuntur ut eo firmius persistant
Ipsius munus minus preidium impariamur. His itaq. uelut in
Sae

hac parte supplicacionibus instituti omnia et singula privilegia
 exemptiones, gratias, prerogativas et alias facultates etiam sup-
 ra ad nos seu illa terra nostra Aquapendens alium etiam
 in administrationem seu gubernium, absq[ue] uestro expresse con-
 sentu committi seu dari nullatenus valeatis. Quodam Cause tam
 Civiles quam criminales eiusdem terre etiam illius Potestate
 in prima instantia cognosci, et extra dictam terram extrahi
 nullatenus possint, tam p[er] se: re: Innocentium II. iij, et alios
 quoscunq[ue] Romanos Pontifices predecessores nostros ac sedem
 Apostolicam sub quocunq[ue] tenore et formis, ac cu[m] quibus-
 cunq[ue] clausulis et decretis concessa, quatenus sint in usu et
 usudi observanda, et ecclesiasticam libertatem ad offendant,
 nec ad verba statuta, ordinationes, reformationes et de-
 creta, quatenus sint licita et honesta, ac sacris canonibus
 non contraria auctoritate apostolica tenore presentium
 confirmamus et approbamus illaq[ue] valida et efficacia con-
 stare, ac perpetua firmitate robur obtinere et inviolabiliter
 observari debere decernimus. Non obstantibus constitutionibus
 et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscunq[ue]
 Datum Rome apud sanctam Mariam in Arcibus sub Anulo Pi-
 scatoris die xxv. mensis de O. LV. Pontificatus nostri An-
 no primo.

Io. Laminon

et Virgo

Obedis filijs Quiribus et Universitatibus Homi-
 num terre nostre Aquapendens

Concessimus Leonis Pape Decimi. Communitati Aquae
 pondentis Venationis et aucupationis per totum
 territorium Aquae pondentis praeterquam cum lumine
 et ad camparum respectum sub anno Domini
 1519

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Sicut superioribus
 temporibus pro vestris, et curialium vestrorum commodo per alias litteras
 in forma brevis litteras directas dilectis filijs Juliano de Suscaro
 in civitate nostra Cornet commoranti. Commissarius noster ordinis
 verimus, quod per totam provinciam nostram Patrimonii, et fortasse
 per nonnulla alia loca venari aliquod genus animalium gen-
 tium vulgariter nuncupatorum atque aucupari perniciosa, et generis
 huiusmodi auium auctoritate nostra sub penis indistinctis liti-
 ris prohiberet, tamen quia super ea parte nostra fuit nobis
 supplicatum, quod pro tollenda omni Invenentia et alijs de dicta Roma-
 ae etiam pro quibusdam alijs commoditatibus quas communitas
 predicta et eius homines annuatim et venare et aucupari
 predictis percipere solent, singulis annis per unum Martium
 ante natiuitatem Domini nostri Iesu Christi, et ante diem Con-
 ceptionis Beatae ad animalia, et aves predictas ad alia
 animalia et aves indifferenter singulis anni temporibus venandi
 et aucupandi per territorium dictae civitatis, ac etiam ultra flumen
 Palee versus Civitatem Senas, prout annis decursis solent
 licentiam concedere dignaremur, istos commodis vestris et
 praesertim consulere volebat. Et quia curiales praefati ex
 civitate et locis predictis nullam commoditatem seu saltem parvam
 percipere solent huiusmodi supplicationibus inclinati. Vobis Communitati
 vestrae praefatae Romae praesentibus, quod predictum nostrum territorium

ac etiam ultra flumen Palee versus Civitatem Senarum Suismodi
 in posterum singulis annis (ut presertim) animalia et aves predicta
 preterquam cum lumine, et ad campanam respectu libere et impune
 venari et aucupari possitis, auctoritate Apostolica tenore presen-
 tium licentiam concedimus et etiam facultatem. Predictis alijs
 nostris prohibitionibus Suismodi locis, ceterisque contrariis quibus-
 cunque non obstantibus. Datus Rome apud sanctum Petrum sub
 anulo Piscatoris die XXVIIJ Januarij, M. D. XXIII. Pon-
 tificatus nostri anno sexto

A Tergo

Dilectis filiis Communitati et hominibus Terre
 nostre Aquapendensis

n^o - 70.

Confirmatio Pauli Pape secundi Statutorum et pri-
 vilegiorum Terre Aquapendensis
 Item relaxatio Terre partis solutionis subdy
 unius homini pro reparatione murorum sub Anno
 1464

PAVLVS PP. II.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Fidelitatis et
 deuotionis vestre sinceritas, quam erga nos et sedem apostolicam
 gentis nos induat, et vos specialibus gratijs et fauoribus prosecuamur.
 Itaque omnia et singula Statuta vestra, Ordinationes, nec non pri-
 uilegia, gratias, concessionis, Immunitates Ecclesiasticas et indul-
 gentias, Pribus et communitati vestre per Romanos Pontifices predecessores
 nostros et ab eis preestatas habentes concessas et concessas

Illas et illa vs. que iusta et rationabilia sunt et contra libertatem Ecclesiasticam non faciunt. Tenore preteritum approbamus auctoritate apostolica et confirmamus, prout saltem laudabiliter observata extiterunt. Insuper de pecuniis quas occasione subdij et alijs quomodolibet Camere Apostolice annuatim solvere tenebuntur, etiam partem unius anni proxime futuri a dat. preteritum computandi in reparationem murorum vestrorum conuictam: Vobis remittimus, et liberaliter condempnamus. Sciantur. Resaurens vestro patrimonio, preteritum et pro tempore existenti, quatenus reuera ratione, q. dicta lexia in premissis et ad alium usum conuertatur, cum in vestris computis admittat, prout nos admittimus in suis preteritum. Datis Roma apud sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris die xi. Decembris m. cccc. lxxiii. Pontif. nat. Anni primo.

L. Dat. Sus

In tergo

Dilectis filijs Communitati et hominibus Civitatis
nostre Aquependensis

n. 71

Confirmatis dudum Pape Quinti Statutis et
privilegijs Civitatis Aquependensis

NICOLAVS PP. V.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Dilecti filius
Joannes donatus Legum Doctorum, Marianum Angelus et
Joannes

Iohannem Iacobum oratores uestros, qui nup. ex uestri parte ad nos-
 sham presentiam accesserunt grato et libenti animo suscepimus
 atq. attendentes uestre fidei et deuotionis affectum, quem erga nos
 Romanam Ecclesiam et sedem Apostolicam geritis, perreclis
 orationibus et uestri parte ab eisdem oratoribus supplicationibus
 inclinati omnia et singula priuilegia Immunitates et capitula
 uobis et Vniuersitati uestre per Julius recordationis Eugenium
 Papam iij. predecessorem nostrum uel patrum eius auctoritate
 concessa confirmamus et approbamus. ac presertim breuis cen-
 sue et parochialis edimurimus. Eandem uestram deuotionem hor-
 tantes in dno quatenus in diuina fidei et deuotionis affectu
 ita diuice permanere et persequere uelitis, ut a nobis et dicta
 sede amplioribus prerogatiuis et priuilegijs decorari mereamini.
 Dat. Romę apud sancta Petrum sub anulo piscatoris die
 uigesimatercia Martij Pontificatus nostri anno
 primo

A. de Absentia

A. Ergo

Dilectis Filijs Præb. et Vniuersitati Cene nostre
 Aquependentis Urbanae Dioc.

n. 72.

Confirmatis Leonis Pape Decimi Statutis et pri-
 uilegijs Comunitatis Cene Aquependentis sub
 Anno Dni 1513.

LEO PAPA X

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Petram erga sanctam
Romane Ecclesie fidem et sinceram deuotionem perspetam
omni tempore habuimus. Itaque ut in diuinitate deuotione uos
eo feruentius perseruare possitis, quos precibus a nobis uenerabilibus
gratijs prosecuti. Vestris in hac parte supplicationibus inclinatis om-
nia et singula capitula, privilegia et indulta, nec ad breuia con-
cessionis Immunitates et gratias uobis per Romanos Pontifices
predecessores nostros, apostolicos uel legatos aut ab eis potestatem
habentes concessa quatenus iusta et rationabilia sunt, et in pro-
iudicium Ecclesie libertatis ad eandem, tenore presentium uer-
itate apostolica prout habemus laudabiliter obseruata fuerunt
confirmamus et approbamus. Mandantes legato uel legato, seu
Gubernatori ac Vicecomiti et Dodanensis prouincie, ac
Iure patrimonio presentis iure et pro tempore existentibus
ac ceteris ad quos spectat, ut premissa et huiusmodi confir-
mationem nostram uobis inuisibiliter obseruent. In contrarium
facientibus ad obstantibus quibuscumque. Datus Romae apud
sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris die XXI. Aprilis an-
no D. M. C. LXXII. Pontificatus nostri anno primo

Bato^{us} Sacerdos

A. Urigo

Dilectis filiis Vicariis Cuius Antepositis et Com-
muni. Certe nostre Acquiescentibus

n° 73.

Confirmatio Innocentij Pape octauo. Statutorum et pri-
uilegiorum Communitatis Acquiescentibus

Item

Item relaxatio subridij per unum annum pro repara-
tione pontis palee sub Anno Domini 1494.

INNOCENTIUS PP. VIII.

Dilecti filij, salutem et apostolicam benedictionem. Constantis deuotio et
fides uestra, quam ad nos et Romanam Ecclesiam gerere compro-
bationi requirit, ut petitionibus uestris quantum fieri licet, beni-
uolum prestemus assensum. Hinc est quod omnia et uigula pri-
uilegia, capitula, ordinationes, reformationes, gratias, bullas bre-
uia, statuta et insula per Romanos Pontifices predecessores nos-
tros aut ab eis facultatem habentes, uobis et Communitati ue-
stre concessa, dummodo iusta et rationabilia sint et in preui-
dium libertatis Ecclesiasticae non cedant apostolica auctoritate
presentium tenore approbamus et confirmamus. Preterea ut
uost oportunitis fauoribus prosequamur, et necessitates uestras sub-
leuemus, quo melius circa curam publicorum operum, et uiato-
ribus maxime necessariis intendere ualeatis. Subsidium unius
anni, quod Camere nostre apostolice annuatim soluere tene-
mini, et quod ad ducentos octuaginta ducatos, ad rationem
septuaginta duorum baiucatorum pro quolibet ducato ascendere aue-
ritis, uobis et nunc remittimus et donamus; Ita tamen ut
pecuniam sane totam in reparationem et refactionem Pontis
Palee cum effectu in hoc proximo futuro Anno omnino conuer-
tere et exponere debeatis. Mandantes Resauariis prouinciae
nostre paramonij, quatenus reuisa ratione uestra, uobis di-
ctos ducatos ducentos octuaginta similiter pro reparatione et re-
fectione huiusmodi remittat, et in uestris computis admitat, prout
et nos per presertim in uis admittimus. Datis Roma apud sanctum
Petrum sub Anno incarnationis die xxviii. Octobris M. cccc. lxxiiii.

Pontificatus nostri Anno primo.

L. Grifus

A. Largo

Dilectis Filijs Prioribus Sive Antepositis et Com-
muni Reue[n]te nostre Aquapendens

n° 74

Concessis Alexandri Pape sexti Comuni Aquapendens
punas maleficis

Item quod animalia dictę Reue[n]te possunt duci, et re-
duci ad pasuandum extra Territorium Aquapen-
dentes per viginti miliaria absq[ue] solutione
fidei et ractę sub Anno Dni 1493. Alexander PP. VI.

Dilecti Filij salutem et apostolicam benedictionem. Sciens deuotio-
nis et fidelitatis affectus quem ad nos et S. No. egeritis pro-
merensur, ut nos specialib[us] gratijs prosequamur. Cum itaq[ue] sicut
vobis exponi fecistis et inuoluitis et privilegijs a sede Apostolica
et Romanis Pontificibus vobis concessis, omnes et singulos prouen-
tione maleficis et condemnationum quarumcumq[ue] pro tempore
in terra ista nostra commissos et committendos ad communitatem
vestram pertinere illor[um] semper precepistis et iudicatis. Super-
vixime vero Commissarius ad exequendum et exequendum penas
condemnationu[m] in provincia nostra patrimonij deputatus, quor[um]
dam condemnationes antiquas et ad exaltas pro Camera nostra
Apostolica cogere velle. Et licet nos privilegia cuiusmodi alle-
gaueritis; ipse nos nihilominus molestat. Ceterum cum alias
a nostra Apostolica Camera per literas patentes et alias fuisse
vobis

vobis concessum ut animalia vestra propter angustiam vestri
 tenementi; ad aliena pasua, et loca vicina etiam extra domi-
 nium vestrum temporale conducere, et inde reducere possitis,
 absq; aliqua fide, et ralte solutione, et p tunc vobanarium
 pasuor; patrimonij etiam declaratum fuerit distax literarum
 vigore, loca qra vicina extendi et intelligi debore infra vi-
 ginti miliaria, et ita eandem diste declarationis huiusmodi co-
 cessionem continuastis, quamvis per modernu diste Do Sarax
 Do Saranium, seu eius vice vobanarium, preter formam literaru
 et declarationis predicte ruz et indebito fueritis gravati et mo-
 lestati; Supplicatis igitur vobis de benignitate apostolica pro-
 videre, Vestris igitur petitionib; pme armulet presentium
 Lenore auctoritate apostolica dicto Commissario moderno et
 p tunc tempore existentib; mandamus, ut si ita est a dicta mole-
 stia et vexatione omnino abstinere. Privilegijs q; concessis
 vobis ut prefertur concessis vos faciat efficaciter gravare, co-
 cessionem quoq; per literas Camere huiusmodi iux ipsar; literas,
 et declarationis predicte vigore per vobanarium ut premissum
 est facte, quam quidem concessionem in quantum opus sit hanc
 serie auctoritate predicta confirmamus per moderam et
 pro tempore vobanarium, et illos ad quos spectat mandamus
 inviolabiliter observari sub pena Indignationis nostre non
 obstantib; contrarijs quibuscunq; Datum Vrbe vetea sub anno
 piscationis die iij Decembris M cccc lxxxij Pontificatus
 nostri anno secundo.

B. Florius

A. Largo
 Delectis filijs Præb; & Commune Cene nostre hque-
 pendib;

Confirmatio Julij Pape Terrij Statutorum et privilegiorum
Communitatis Terrae Aquependentis

Item q. cause tam civiles quam criminales in
prima Instantia cognoscantur a Potestate
dicte Terrae extra dictam Terram nullatenus
tractari possint

Item q. dicta Terra non possit dari in gubernium
seu administrationem alicui sine expresso
consensu Communitatis sub Anno Dni 1550.

IVLIVS PP. III

Dilecti filij filij salutem et apostolicam benedictionem. Constantia
et exinde devotionis effectus, quo vos et Romanam reverentissimam
Eclesiam promeretur, ut his que vobis per Romanos Pontifices
predecessores vestros concessa dicuntur ut eo firmiter persistant
Apostolici numinis presidium impartiamur. Nos itaq. vestris in
hac parte supplicationibus inclinatis, omnia et singula privilegia
exemptiones Immunitates gratias prerogativas et alias facultates
etiam super eo quod vos seu ista Terra nostra Aquependentis
alicui etiam in administrationem seu gubernium absq. expresso
vestro consensu committi seu dari nullatenus valeatis; quodq. cause
tam civiles quam criminales eundem Terrae coram illius Potestate
in prima Instantia cognosci et extra dictam Terram tractari nul-
latenus possint tam per se: Ne. Paulum PP. iij. et
alios quoscumq. Romanos Pontifices predecessores nostros, ac
sedem apostolicam illi usq. legatos q. alios quoscumq. sub quibusvis
rationibus et formis ac cum quibusvis clausulis et decretis concessimus
quatenus sint in usu et iuridi observantia nec non vestra
Statuta

Statuta ordinationes reformationes et decreta quatenus sint
 licita et honesta ac sacris canonibus non contraria auctoritate
 apostolica tenore presentium confirmamus et approbamus.
 illasque ualida et efficacia existere, ac perpetue firmitatis robur
 obtinere et inuiolabiliter observari debere decernimus. Sup-
 plentes omnes et singulos iuris et facti defectus, si qui forsan
 interuenissent in eisdem. Et insuper cum nuper ex distributione
 Terrarum et aliorum locorum ad diocesanam Romanam Ecclesiam pertinentem
 in conclave in quo diuina fauente clemencia ad summum apo-
 stolicum apicem assumpti fuimus facta uel acta et certa
 permutatione dicta terra Aquependensis illiusque gubernium
 dicti filii nostri Guidonis Arcanici sporcis sancti Cuthacri
 Diaconi Cardinalis de sancta Flora nuncupato dictae sanctae
 Romanae Ecclesiae Camerario conuerterit. Nosque Terram
 ipsam Aquependensem eidem ad illius uitam concesserimus
 prout in nostris in forma breuis demum confectis literis, quarum
 tenores presentibus haberi uolumus, pro expressis plenius con-
 tineatur, concessionem Terrae seu gubernij, ac literas huius-
 modi attento, quod Idem Guido Arcanici Cardinalis Camera-
 rius certis respectibus, et nostris etiam insuper omni iuri ui-
 gore literarum prefatarum sibi demum competere in manibus
 nostris sponte cecit et harum literarum expeditioni libere conuer-
 tit auctoritate et tenore premissis reuocamus, cassamus, et
 annullamus, illasque nullum robur nullamque uim obtinere, neque
 eidem Guidoni Arcanici Cardinali et Camerario suffragari posse
 volumus et decernimus non obstantibus premissis sequentibus
 constitutionibus et ordinationibus apostolicis ceterisque contrariis

117

et declarante uenditionem huiusmodi procedere permittere
deberet; nisi in generali uestro concilio alius modus uisus ob-
tentusq; fuisset ad soluenda abunde debita uestra; quib; gra-
uamini et propositis in eodem concilio non nullis alijs modis,
sigillatimq; examinatis, nullum alium prorsus obtentum fuisse;
Quin etiam, ut accepimus, nup; in eodem generali nostro con-
cilio iterato deuenisse ad uenditionem gabelle huiusmodi totum
num; omnino debere effectum in graue eorundem Vicariorum
preiudicium; Nos igitur huiusmodi tam noua tam particu-
laris et inequalis onera non iniuria abhorretes, dictorum
Vicariorum supplicationib; inclinati. Vobis sub excommunicatio-
nis et quingentorum ducatorum Camere Apostolicę applicandorum
penis, quas, nisi parueritis, nos incurere uolumus, eo ipso
distichus mandamus, ut uis; presentib; uenditionem predicta
reuocare seu nullius potius momenti fuisse et esse declaretis
et publicetis, prout et nos decernimus et declaramus; premis-
sis, ac iuramento deus prebitis, quod nos similiter relaxamus,
ceterisq; in contrarium facientib; non obstantib; quibuscunq;. Dat;
Romę apud sanctum Petrum sub Anulo piscatoris die. iij;
Ianuarij M. D. xij. Pontificatus nostri Anno primo

Id Sadoleus

A Lugo

Dilectis filijs Inuicib; et Comuni Reue; nostre
Aquependens

n.º 77.

Confirmatis Pij Pape quarti Statutorum et pri-

uilegijs Terre Aquapendens
Item Cause tam Ciuites quam criminales de-
beant cognosci a Potestate doli loci et extra
ditam Terram extrahi nullatenus possint sub
Anno Dni 1561.

A S
PIVS PP IIII

Dilecti filij salutem et Apostolicam benedictionem. Constantia et eximia
deuotionis affectus, quo nos et Romanam reueremini Ecclesiam pro-
meretur, ut his, que uobis per Romanos Pontifices predecessores nostros
concessa diuincuntur, ut eo firmitus persistant apostolice muniminis
presidium impartiamur. Nos itaque uestris in hac parte supplicatio-
nibus inclinatis omnia et singula privilegia exemptiones immunitates,
gratias prerogatiuas, et alias facultates; quodque causa tam ciuites
quam criminales eiusdem Terre coram illius potestate in prima in-
stantia cognosci et extra ditam Terram extrahi nullatenus pos-
sint, tamque se. re. Paulum PP. iij. et alios quorundam Romanorum
Pontifices predecessores nostros, ac eadem Apostolicam sub quibus-
cunque tenoribus et formis ac cum quibuscunque clausulis et decretis
concessa quatenus sint in usu, et uicini obseruanda et Ecclesiarum
libertatem non offendant, nec ad uestra Statuta ordinationes,
reformationes et decreta quatenus sint licita et honesta, ac sacris
canonicis non contraria auctoritate apostolica tenore presentium con-
firmamus et approbamus illas, ualida et efficacia existere, ac
perpetue firmitatis robur obtinere et inuisiolabiliter obseruari debe-
re decreuimus. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus Apostolicis
ceterisque contrariis quibuscunque. Datus Roma apud sanctum Petrum
sub Anulo Piscatoris die primo Februarii. M. D. LXI.
Pontifex

Pontificatus nostri Anno Secundo ~

~:~:~ (a. Glorierius :~:~ ~

A. Largo
Dilectis filiis Prioribus et Universitatibus hominum
Terrae nostrae Aquependensis

n° 70.

Confirmatio Pauli Tertij privilegiorum, Indultorum
Breuium, Immunitatum et gratiarum Communitati
Aquependensis sub Anno Domini 1534

PAVLVS PP. III

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Vestram erga
sanctam Romanam Ecclesiam statum fidem et sinceram deuotionem
perspectam omni tempore habuimus, itaque ut in huiusmodi deuo-
tione uestra eo feruentius perseverare possitis, quo fueritis a
nobis honoribus gratijs ornati, vestris in hac parte supplicatio-
nibus inclinatis, omnia et singula privilegia et indulta, nec non bre-
uia concessionem Immunitates et gratias uobis per Romanos Pontifices
predecessores nostros ac Legatos apostolicos, aut ab eis potestatem habentes
seu alios concessa, a predecessoribus videlicet quatinus sint in usu, ab
alijs uero quatinus iusta et rationabilia et usu recepta sint et
in preiudicium Ecclesiarum libertatis non tendant, tenore presentium
auctoritate apostolica confirmamus et approbamus. Mandantes
Legato, Vicelegato seu Gubernatori ac Praesauris et Dobanorij Pro-
uincia nostrae Patrimonij, presentibus nunc et pro tempore existentibus
ac ceteris ad quos spectat, ut praemissa et huiusmodi confirmatione

notam vobis inuolabiliter obseruet in contrarium facientibus ad
obstantibus quibuscunque Datus Roma apud sanctum Petrum sub Anulo
Piscatoris die xxviij. Nouembris M. D. xxxiij. Pontificatus
nostri Anno primo

Blo: cl. Fulgin

A Largo

Dilectis Filiis Cantalonensis Irisis et Communitatis
Ione nostre Aquependentis

n° 79.

Confirmatis Clemens Pape septimi capitulorum, pri-
uilegiis, Indultis, breuium Immunitatum, conces-
sionum et gratiarum Communis Aquependentis sub
Anno Domini 1533.

CLEMENS PP VII

Dilecti filii salutem et apostolicam benedictionem, Vestram erga
sanctam Romanam Ecclesiam Patri, fidem et sinceram deuotionem per-
spectam omni tempore habuimus, Itaque ut in huiusmodi deuotione
vestra eo feruentius perseverare possitis, quos fueritis a nobis Vbe-
rioribus gratiis ornati, Vestris in hac parte supplicationibus inclinatis
omnia et singula capitula, privilegia et indulta nec non Breuia
concessionis, Immunitates et gratias vobis per Romanos Pontifices
predecessores nostros ac legatos apostolicos, aut ab eis potestatem
habentes concessa, quatenus iusta et rationabilia et usu recepta
sunt, et in preiudicium Ecclesiarum libertatis non tendant
tenore presentium auctoritate apostolica confirmamus et approbamus
mandantes

mandatas Legato Vicelegato, seu Gubernatori ac Resaurario
et Dobanarijs prouincie nostre patrimonij, p[re]s[ent]ib[us], nunc et
pro tempore existentib[us] ac ceteris ad quos spectat ut premissa
et diuisimodi confirmationem nostram uobis Inviolabiliter
obseruet. Insuperari facientib[us] ad obstantib[us] quibuscunq[ue]. Da-
tum Roma apud sanctu[m] Petru[m] sub Sancto Primitiuis: die
xvi. Maij. M. D. xxxiiij. Pontificatus nostri anno decimo

Blosius

A. Torgo

Dilectis filiis Inueneritati et Dominis Reme n[ost]re
Archiepiscopi

n° 50

Deputatis Commissarij Apostolice per Alexan-
dru[m] Papam. VI. contra eos qui mole-
stant viatores et Romipetas cum ordine
q[uo]d certa die et hora publicarentur quedam
bannimenta, et ut Comunitas teneret iuvin-
ti bene reportos et armatos, qui per unum
Mensem continuu[m] ex toto Reuonia Aquepen-
denti extirpare, capere et punire deberet,
nec intra dictu[m] terminu[m] usq[ue] redirent
ad Terra sub die 20. Maij 1510.

ALEXANDER PP. VI.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem.
Archiepiscopi et frequentibus querelis Populorum

Domipetarum et aliarum personarum de excessibus perfidorum Cor-
torum et aliorum malefactorum compulsi. Statuimus illos quantum in
nobis est persequi et a provincia ista alijsq. nostris et Romanis
Cæleriis locis expellere, et propterea dilectum filium Domi-
nium de Capranica Camere Apostolicæ clericum de rerum
experientia et probitate apud nos plurimum commendatum,
Commissarium et Executorem generalem deputauimus, prout
in alijs nostris demum confectis literis plenius continetur. Qua-
re uolumus, et per presentes uobis mandamus, ut tam lau-
dabile, ac uobis imprimis salubre opus amplectentes prefato
Commissario de quo summa spes concepimus, totis uiribus as-
sistere et parere debeatis: Ita ut prout nostra diuismodi
iuxta desiderium nostrum, et rei exigentiam optate executioni
demandetur; Videbitis præterea banimela per omnes terras
nostras et cetera eadem die mandauimus publicari. Uolumus
igitur ac uobis per presentes mandamus ut illa xxiii die
Iulii mensis huius xviii, istis et locis uestris publicari obser-
uari et executioni demandari cum effectu faciatis ac clepto
Terminum in dictis banimelis appositis mittatis de uestris uiginti
bone expertis et arantibus, qui de toto termino uestro dictos cosos
per unum continuum statum exarpare et abigere, ac repositos
capere et punire, nec intra dictum terminum ad Cuiatam
redire possint; quemadmodum alijs q. Cuiatibus Terris
ac locis istis mandauimus, ut una eademq. die similiter exe-

IV. Vnde ipsos locos expellat et capere ut presertim: Et si in hoc
negligentes fueritis quod ad credimus saliter contra nos procedi
faciemus, ultra expensas et damna que uobis propterea exigentur
ut alijs exemplis suis futurum. Contrariis ad obstantibus quibuscuq.

Dato Roma apud sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris die
xx. Maij, M. D. Parsi. n. s. h. Anno octavo

Hadrianus

A. Cergo

Dilectis filijs Communitati hominibz Cene nostre
Aquependebis

n. o. 81.

Mandatum Alexandri PP. V. Communitati
Aquependebis pro receptione ac sumptibus
faciendis Cardinali de Bononia eius nepoti
legato ad Venetoz dominium sub die 21.
Augusti 1499.

ALEXANDER PP. VI

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Quis
arduis curis nobis et apostolice sedi incumbit. Mittimus
ad Inclitum Venetoz dominium dilectum filium nostrum
Jo: sancte marie In via lata diaconum Cardinalem de Borgia
nostrum secundu carne nepotem, nostrum et apostolice sedis Legatum
qua die hunc pro parte filium istius sedis dicitur futurus est. Quare
et si sciamus nos pro nostro debito; et solita in nos et ipsam sedem
observantia eundem legatum honorifice suscepturos. Volumus
in hoc vobis scribere vobis mandantes, et eidem legato eiusq
familiaribz omni honore, ac reverentia et obedientia amittatis

IV. PP. VI

et sumptus necessarios dum apud vos fuerit subministratis
Et uidebit nobis etiam gratiam. Datus Rome apud sanctum
Petrum sub anulo piscatoris die xxv. Augusti m cccc
Lxxxxviii. Pontificatus aucti Inno septimo

Hadrianus

A Largo

Dilectis filijs Communitati et hominibus terre
nostrae aquependens

n.º

Mandatum Alexandri PP. VI. Communitati
Aquependentis q. debere et mittere ad Urbem
omnia animalia et aues, quos capere po-
tuerunt uenando et occupando, ac etiam
cappones, pullos et gallinas, in qua maior
copia potuerit pro die natalis Domini pro
festis fiendis in Urbe in translatione S^{ne}
Iuerecia de Borgia regis Alphonsi Ferraris
Pucali primo genito sub die 6. Decembris
1501.

ALEXANDER PP. VI

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Cum in proximis
festis natiuitatis Sⁿⁱ e Ferrariae tue uentura sit magna Co-
munitatis hominum et nobilium pro traducenda dilecta in Christi
filia

Filia nobil. mulier. Lucretia de Borgia Quisita ad dilectum
 filium nobilem Virum Alphonsum Ferrasie Ducalem primoge-
 nitum Consortem suum. Hactenus pro honoranda dicta Comitissa,
 ac etiam pro donis, et exenijs, que venerabilibus Patribus no-
 stris sancte Romane Ecclesie Cardinalibus in dicto festo
 fieri consueverunt. Videmus ac nobis mandamus, ut omni qua
 fieri poterit diligentia venari, et aucupari illic facientis, et
 non solum animalia et aves, quas capi consueverunt huc ad nos
 mittatis, sed etiam capones, pullos et gallinas in qua maiore
 poteritis copia; ita ordinando, ut illa in festo natalis Domini
 predicto sic sint, ut vos de promptitudine et diligentia vestra
 commendare possimus. Datus Roma apud sanctam Petrum
 sub anulo piscatoris die vii Decembris M. ccccxi. Pon-
 tificatus nostri Anno Decimo

Hadrianus

A Vero

Dilectis filiis Antoniorum et Commun. Reue-
 nte Aquapendentes

n° 83.

Sequestratio fructuum Ecclesie sancte Marie Ter-
 re Aquapendentes in manibus dictae Communi-
 tatis per Calistum Papam iij. causa litis
 que versabat. sup. dicto priuilegio inter Cardinali

151
Sancti Anastasie et Petri Petri Pauli
Presbiteri

CALISTUS PAPA III

Dilecti filii salutem et apostolicam benedictionem. Cum his et materia
questionis inter nossum Jac. tituli sancte Anastasie presbiteri
cardinalem actorem ex una, et Petrum Petri Pauli unicum
presbiterum dilectos filios de ecclia Celenia Prioratu beate
Marie Terre Aquedentes Urbemam dioc coram certo pala-
tino Apostolice curie audiret indecisa penderet; Nos Sodu
attendentes q fructus redditus et proventus illius esse debent qui
in huiusmodi causa finalem victoriam obtinere eodemq fructus
sequestrantes per alium breue nossum dilectis filiis Antonio
plebano Celenie sancte Victoria, et Petri Pauli Regesti Luca-
nis Sabitatori dicte Terre et eoz cuilibet Committimus et dedimus
in mandatis q si huiusmodi fructus, redditus proventus et omnia
milia quecumq de bona mobilia et manericiis dicte Celenie p
vel alium seu alios sequestraret, Illisq fideliter colligerent cu-
lodiret, recipere, levaret, et conservaret ad usum et usum
qui in huiusmodi causa finalem victoriam obtineret Quare
bis et vestrum cuilibet committimus et mandamus quatenus servata
in vris iuris forma postq pro parte ipsius Cardinalis fueris super
hoc requisiti vestri in hac parte officij dexteram extendentes. Ipsi
Petrum Petri Pauli et quosq arrendatores, Vendemiatores, colonos,
decimatores laboratores terras possessionu Reatorz agrorum fructuum
reddituum proventus aliarumq rez, et bonoz quorumcumq et
manericiis ad Celenam sive prioratum huiusmodi quomodolibet
spectantium et pertinentium si Celenasium contempserit iudicium et
sententia Celenasica intelligantur percipere et distrachere
bonoz suoz mobilium et immobilium prima et deinde per ipsas p
captione

122

captionem et distractionem et detentionem et quencumq; alium li-
citurum modum ad respondendum eidem sequestrariis realiter
et cu' effectu de fructibus redditibus proventus et detentionibus quibuscumq;
auctoritate nostra compellatis. Datus Roma apud sanctum Pe-
trum sub Anulo Piscatoris die iij. Junij Pontificatus nostri Anno
tercio ~

M. II.

A. Cuzco

Dilecti filij Potestati Civitatis et Communi Terrae
nostre Aquependentis obsequere debet

Concessis tractu salmarum ducentarum granis per Comuni-
tatem Aquependentis de Terris Provinciae pro bene-
ficiis dilectae Communitatis causa indigentis, quam
tunc dilecta Communitas dabat per Paulum
PP. secundum sub Anno Dni 1466.

PAVLVS PP. II.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Supplicavit
nobis dilecti filij Communitas, et homines Terrae nostrae Aquepen-
dentis, ut eis de tractu granis quo valde indigent usq; ad su-
mam ducentarum salmarum providere dignaremur. Quare nos eorum
necessitati subvenire volentes committimus, et mandamus vobis
ut sabita informatione de eorum indigentia provideatis; ut ex
Terris istius Provinciae non deputatis ad abundantiam Urbis
nostre soluis debitis et consuetis gabellis, ac turib; Camere

Apostolice exorare possunt pro eorum intelligentia et cecitate. usque
ad distantiam summam ducentarum salmarum gran. et ad ultra et tunc
obstantibus prohibitionibus et mandatis nostris sacrosanctis factis ceterisque
contrariis quibuscumque Datus Roma apud sanctum Marcum sub
anno piscationis die XVI. Januarii M. CCCCLXVI. Pontifi-
catus nostri anno secundo

Dilectis filiis Carolo de Herculis ^{longo} Praeapostolice Curiae
Camerario ac Ludovico de Filgeris Camerario ^{l.} Datus.
n. 55.

Mandatum Ceteris Pape septimi Communitati
Aquependentis pro consignatione artelliarum
cum barilibus pulveris ac pilis ferreis curribusque
et rebus alijs bellicis Reipublice lucenti, que ad
modum sua Albanie et residuant in terra
Aquependentis

CLEMENS PP. VII.

Dilecti filii salutem et apostolicam benedictionem, Tormenta bellica
seu Artellias cum barilibus pulveris ac pilis ferreis ceterisque et
rebus alijs necessarijs, que per diolos filios Reipublicam Lucentem
debetis filios nostris hinc Albanie hinc commodata ponere
ut remanserunt ex ipsis lucentibus, ut a vestris recipere et permissimus
mandamusque vobis in virtute sancte obediencie ut illa omnia sicut ut
bis consignata fuerunt presentem hanc a lucentibus ipsis destinato cor-
signesis benignes facere et in ipsos per Armentoniam vestrum conducen-
dis contrariis ad obstantibus quibuscumque Datus Roma apud sanctum
Petrum sub anno piscationis die XXVIII. Julij M. D. XXV. Ponti-
ficatus nostri anno secundo

Be.

Be. Cl. Laurent

a Nergo

Dilectis filiis Iuribus et Universitatibus oppidi n^o
Aquependetis

n° 86.

Breue Potestatis Aquependetis in personam Do-
minici de Iris de Aquila per Sixtum P.P. iiij
in quo constat solita electio, que fiebat per Com-
munitatem Aquependetis de tribus viris et Confirma-
tione de uno eorum pro Potestate per summum Pon-
tificem sub Anno 1477.

SIXTVS PP. IIII

Dilecti filii salutem et apostolicam benedictionem. Vidimus ~~rosam~~
electionem, in qua pro more tres ad potestatem istius nostre terre
nominatis et unus petitis confirmari. Nos autem de fide et
sufficiencia dilecti filii Dominici de Iris de Aquila in dictis licen-
tis nominati certiores effecti. Ac propterea confidentes q^d que sibi
commissa erit bene ac laudabiliter exequatur ipsum ad dicta
Potestatis officium pro tempore incedendo immediate post finitum
tempus dilecti filii Mariani Duri de Neate per nos electi et a
vobis confirmati, et ut sequitur finiendo, alias tamen iuxta
formam vestre electionis citius presertim confirmamus et pro
confirmato haberi volumus mandamus. Volumus autem q^d ipse Do-
minicus officium cuiusmodi nullo pacto per substitutionem exercere pos-
sit, q^d q^d infra xv. dies et quos illud ingressus fuerit, diem sui
ingressus Ven. fratri I. Gropo episcopo Lugubini Secretario nostro

Mitimus iteem ad illa pro vobis capiendu et hinc hinc deferen
 dilectum filium Antonium parasphenarium nostrum presbiterum
 latorem. Quare vobis hanc serie precipimus et mandamus ut
 eidem Antonio omni vestris auxiliis et favore assistatis, ut bona
 cuiusmodi omnia integre et tradantur, et consignentur, eaq
 ad nos deferre possit, prout ab eo requisit fuerint. Contrariis
 no obstantibz quibuscuqz Datum Roma apud sanctu Petrum
 sub anulo Piscatoris die xxvii Januarij M. cccccij
 Pontificatus nri Anns Undecims

Hadrianus

A. Ergo

Dilectis filiis Insuperitis et Communi Terre nre
 Aquependensis

n° 80.

Mandatu Alexandri Pape tertii Communitat Aquen-
 pendensis pro obedientia danda Commissario con-
 tra depredatores viar sub Anns 1498.

ALEXANDER PP VI

Dilectis filiis salutem et apostolicam benedictionem Cum nuper pro
 tutione viar, et conuente itinerantium et mercatorum per loca
 provincia nostre Patrimonij cum mercantijs bonis et rebus eoz
 quibuscuqz, dilectum filium Petrum Sacchi de Hermanis Pe-
 ruria suam obedientiam implere facultate generalem Commis-
 sarium nostrum deputauerimus; sicut et breui commissione nostre
 videbitis. Vobis in Virtute sancte obedientie et sub indignationis nre
 ac alijs pnis vobis per eum infligendis tenore presentium preli-

primus

primus et mandamus ut dictis Pontificibus eiusque requisitis, et
mandatis quibuscumque pro faciliori mandatorum nostrorum executione ple-
ne et efficaciter assentatis et omnimode pareatis, prout ab eo
admoniti et requisiti fueritis. Ne tamen ab eodem de morte nostra
informacionum, damna et depredationes intra wapines vestras
quomodolibet illata a vobis si minus obedientes fueritis reperi et
satisfieri per nos mandare compellamur. Datus Roma apud san-
cti Petri sub Anulo Piscatoris Die XXI. Nouembris M. cccc.
Lxxxvij. Pontificatus nri. Pans septimo

Jo De Annabenus

Alego

Dilectis Julij Tribunus tribus Alapensis et Comu-
ni Reue nostre Aquapendebis

n. o. 89.

Breue quod Potestas non accipiat spoutulas
ultra formam Statutorum Reue Aquapendebis
concessum, per faciem recordacionem Pape Sixti
quodam hucusque inuicibiliter obseruatum ab om-
nibus partibus

Item confirmatio privilegiorum et Statutorum
Comunium

Item exalto pedagij animalium sine transe-
uersionem de uno animali pro quolibet brans
pecudum hinc viginti solidis et pro alijs ani-
malibus secundu' tabula' Statimonia

Item relaxatio Reue parisi subridij apostolice
pro restauracione maris Reue Aquapendebis

sub Anno 1471.

(125)

SIXTVS PP. III^{us}

Dilecti Filij salutem et apostolicam benedictionem. Deuotionis ue-
stre sinceritas fideque constantia quam ad nos et sancte Ro-
mane Ecclesie Statum gerere comprobavimus, digne meretur: ut
vobis reddam ad gratiam liberales itaque omnia et singula
Statuta vestra, reformationes, nec ad privilegia, concessionem
Immunitatis, exemptiones gratias atque indulta per Romanos
Pontifices predecessores nostros apostolicos vel legatos: aut ab eis
facultatem habentes vobis concessas sive concessas illos videlicet,
et illa, que iusta ac rationabilia sunt, et in preiudicium Ec-
clesie libertatis non cadunt, tenore prescriptum approbamus,
et auctoritate apostolica confirmamus prout saltem laudabiliter
observata fuerint. Insuper de securis quas Camera Apostolice
ratione subrogis, aut alias quomodolibet annuatim solvere
tenemini, tertiam partem unius Anni a datione prescriptum
computandi tenore prescriptum, vobis remittimus et liberaliter
condonamus. Mandantes Resaurario Provinciae nostre Patri-
monij, prescribi et pro tempore existenti; ut remissa ratione
que dicta tertia in reparationem murorum vestrorum, et ad alias
usus convertatur; tam in vestris computis admitat; prout nos
in suis admittimus per prescribit. Precorod ut nostre paternae
benevolentiae in nos signa percipiatis concedimus vobis tenore
prescriptum licentiam et facultatem exigendi pedagium animalium
istae transeuntium in hunc modum videlicet. pro qualibet morra sive
branca pecudum transeuntium unum animal sive sex capros
pro alijs vero animalibus secundum tabulam que apud Vicarium
observatur donec per venerabilem patrem nostrum Latinum Gregorium
Iusculanum sancte Romane Ecclesie Cardinalem de Urbinis

Cameralium nostrum a hinc demum fuerit declaratum. Ita tamen
ut massaria que solvitur in transitu non tenentur solvere in redditu
demum concedimus et hoc serie decernimus declaramusq. Quod
testes velter pro tempore alijq. officiales non possint, nec debeant
nomine occasionis vel causa sponte aut executionis exigere
quicquid preter formam statutorum vestrorum prout per sancte Me. Paulu
i. nostrum immediatè predecessorem cuius litteras sup. de edictis
ac si de verbo ad verbum presentibus inserte esse debent volumus
pro sufficiente expressis Communitati vestre Montiflavonis concess.
fuit, et ad aliter; Quibuscuq. in contrarium facient non obstant
Vati. Roma apud sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris Die
xxvi. Septembris M. cccc. lxxxi. Pontificatus nostri Anno primo

L. Datus

A. Tergo

Dilectis filiis Communitati et hominibus Revere. nre
Aquependensis

n.º. 90.

Gratia facta per Dicum Papam secundum quibus-
dam hominibus Aquependensis de parvis in quibus
fuerunt condemnati per Iudicem Patrimonij, oc-
casionis tumulatus et insultus facti contra Do-
ctorem Aquependensis et eius familiam cum
commissione cassationis processus et condemnationis
absq. aliqua mercede seu resolutione sub Anno 1464.

PIVS. PP. II

Dilecte filij salutem et apostolicam benedictionem. Et non nullis bo-
nis causis animum nostrum mouentibus fecimus gratiam et re-
missionem

missionem illis de terra nostra Aquependentis quibus te inquisiti
 et condemnati fuerunt occasione tumultus et insulsi facti in dicta
 terra contra dilectos filios Palestram illius Potestatem eiusq. offi-
 ciales et familiam ut latius in sententia seu condemnatione facta
 contra eos lata continetur. Quapropter volumus et deusioni tue
 per presetes edicimus et mandamus ut processum et condemna-
 tionem contra predictos factam cum omnibus dependentibus et emer-
 gentibus ab eisdem absq. aliqua solutione vel exactione casses
 annulles et aboles; prout nos Sarui scire curamus et abole-
 mus. Inveniens vero breve cui quid acta sua registratum fuerit
 volumus ut presetibus illerem restituas. Dati Romae apud sanctu
 Petrum sub anno Discuris die xxiii Januarii M cccc lxxiiij
 Pontif. nri Pauli sexti

de Poesdomin

Alego

Dilectis filiis Iudici generali Provinciae nostre
 Patrimonij

n. 91.

Appellatis per Primum sancte Victoriae et alium
 Canonicum dictae Ecclesiae per Rectorum s.
 Angeli de Mercato, Rectorum sancti Petri,
 Rectorum sancti Laurentij, Rectorum Cu.
 sancti Sepidan, ac etiam per Rectorum
 Ecclesiae sancti Angeli de Teoro, ac etiam
 per communitatem Aquependentis a quibusdam
 agrauaminibus, que faciebant Gubernato et
 Resaurevius Provinciae Patrimonij
 Impunitis pro receptione castellan quem prebent

in Monte Flavone cum facibus et ammuni-
tionibus

Item causa revocationis privilegiorum Communitatis
Aquependentis per Papam Bonifacium, que cessante
fuerat a Papa Johanne, non tantum ex gratia, verum
etiam pro remuneratione damnorum et iniuriarum
passarum per dictam Communitatem ab Urbetanis et
alijs excommunicatis et Rebellibus sancte Romane
Ecclesie in occasione virorum et scultorum Aquepen-
dentis numero plusquam quadringentorum et damnorum
estimatarum centum quinquaginta millibus Florentis
auri preter dictas occisiones, que dicto Communi-
tati promissa fuerat repa a ceteris cardinalium in In-
stauracione sedis Apostolice sub Anno Domini 1324

S

In Noie Dni Amen Anno a natiuitate eiusdem Millesimo trecentesimo Vige-
simo quarto Indictione septima. Tempore sanctissimi Patris et Domini
Dni Joannis PP. xxij. Die decimo nono Mensis Martij, Diebus
et providus Vir Ser Franciscus Jovius olim Petri de Aquependente
vicarius Urbetan diocesis procurator et syndicus Ser Sandri Proris
sancte Victoria, Presbiteri Francisci Canonici dicte Ecclesie Cosm-
sticola Nelsonis Ecclesie sancti Laurentij, Presbiteri Francisci sancte
Angeli de Mercato, Presbiteri Joannis sancti Petri, Presbiteri Lau-
rentij Rectoris Ecclesie sancti septimij, et Presbiteri Joannis Rectoris
Ecclesie sancti Angeli de Moro de Aquapendente. Ac etiam pro-
curator et syndicus Communis et Universitatis Castri Aquependentis et
de syndicali et procuratoris apparatu publico Inhumilitate scripsit
manu magistri Gerardi Niccola de Aquapendente Imperiali aucto-
ritate Judicis ordinarij et notarij a me infrascripto notario Veritate
lecto sub Anno Dni Millesimo trecentesimo Vigesimo tertio Indictione
sexto Tempore Dni Joannis PP. xxij. Die secundo Mensis Februarij
personaliter constitutus in presencia Reverendi Patris in Christo
Dni

Dni Petri de gratia sancti Stephani in Chiomonte Presbiteri Cardi-
 nalis sancte Romanee Ecclesie Vicecancellarij humiliter supplicavit
 et cum instantia requisivit eundem ut cum Procurator et Syn-
 dicus eorundem nomine predictorum legitime duxit ad sedem Apo-
 stolicam appellandum a quibusdam requisitis et mandatis
 que facta dicebantur per Reverendum in Christo Patrem suum
 Guillelmum de gratia Venerabilem episcopum tunc Rectorem in
 spiritualibus et temporalibus Patrimonij beati Petri in Russia, He-
 ron et Ordinis Manfredum de Montilibus eundem Patrimonij
 thesaurarium et sedis Apostolice delegatum ex certis rationa-
 bilibus causis in appellatione ipsa contentis ut de dicta appellatione
 patet publicum Instrumentum scriptum manu suprascripti magistri
 Gherardi vicariae de Aquapendete Imperiali auctoritate
 iudicis ordinarij et notarij, cuius tenor talis est. In nomine
 domini Amen. Constituti personaliter Jacobus Rector Ecclesie sancte
 Stephani et presbiter Don Johannes Rector sancti Angeli de
 Marco, procurator D. Sandri Prioris sancte Victoriae, Presbiteri
 Francisci Canonici dicte Ecclesie, Donni Nicolae Rectoris Ecclesie
 sancti Laurencij, Presbiteri Francisci sancti Angeli de Mercato, pre-
 sbiteri Johannes sancti Petri et Presbiteri Guillelmi de Lotis
 de Aquapendete procuratoris nomine pro eis ante presbiteriam Re-
 ce et pro seipsis et Verus at vocat Giana Syndicus et procu-
 rator in Petri iudicis et vicarij Curie et Communis Romanorum
 et Universitatis Urbis Aquapendete sindice et procurator nomine
 pro eis ante presbiteriam Religiosa Viri Francisci Angeli Prioris Eccle-
 sie sancti Augustini de Aquapendete appellationem et protestationem
 eorum coram eo interposuerunt sub hac forma. Nos Petri, pro
 Don Johannes procuratores D. Sandri prioris sancte Victoriae
 Presbiteri Francisci Canonici dicte Ecclesie, domini Nicolae de
 Laurencij, Presbiteri Francisci sancti Angeli de Mercato Presbiteri

Johis sancti Petri et presbiteri Guilielmi sancti Johis de Aquapende et
procuratoris nomine pro eis et pro se ipsis, et Bernardus syndicus et pro-
curator Sapientis viri domini Petri Judicis et Vicarii Consilii et Com-
munis Sominum et Universitatis predicti Castri Aquapendensis
procuratoris et Syndicatoris nomine pro eis sentientes nos et eos
quos sumus procuratores et Syndici superioribus nominati gravati et
gravatos esse a quibusdam literis et preceptis iniquis literis contra
monitionibus et mandatis predictis Vicarii Consilii et Communi ex
parte Reverendi Patris et domini domini Guillelmi de et apostolice
sedis gratia Urbicani Episcopi, Patrimonii beati Petri in spiritualibus
et temporalibus Rectoris et Capitanei generalis, ac Reverendi viri
domini Manfredi de Montibus supradicti Patrimonii, Rectoris
generalis et Judicis delegati in hac parte ut aueritur per sedem
Apostolicam deputatis factis, et nunc per nos supradictos inter
alia continentibus, quod ipsi domini vel alter eorum per se vel alium monere
et coherere procuratores deberet potestatem Commune et populum
dicti Castri ut castellanum pascuas supra deputandum in eodem Ca-
stro reciperet, et Jura Ecclesie Romane per eos debita gravare
et solvere procuraret, remitti concessionibus et gratiis eis factis
per bonememorie domini Bonifatium Papam octavi et certa
sciencia, et reliqua prout in literis apostolicis dicitur plenius con-
tineri dederunt dicti domini eorum literis et mandatis monitionibus
et preceptis ipsis Vicariis, Consilio, et Communi sub penis tempo-
ralibus et spiritualibus expresse mandantes quod quinta die ad festum
a die presentationis ipsarum literarum in antea computari debere
per legitimum Syndicum ad hoc specialiter ordinatum cum quatuor
Sominibus de melioribus dicti Castri fiduciaribus et ambasciatoribus eorum
eis comparere curaret mandatis eorum super premissis facturi et audi-
turi et impleruri que eis duxerint imponenda. Communitate eisdem
quod si essent contemptores in premissis contra eos in executione
faciend.

120

distas parnas procederet ut eis videret et reliqua prout in eorum
litteris plenius continetur. Dico ex istis gravaminibus et alijs iam illatis
et isto preterito inferendis comminatis et comminandis nomine
predictorum, et omnium quorum interest vel interesse poterit in futurum,
et qui hinc appellationem adhibere voluerint in his scriptis ad sanctissi-
mum Patrem et Dominum nostrum Dominum Johannem Summum
Pontificem et quemlibet alium Iudicem competentem, quem nobis
devenit eligere electione nobis impostis reservata appellari et
apostolos cum instantia nobis dari petimus subponentes nos
bona et iura nostra, et eorum quorum sumus procuratores sub pro-
tectione dicti Domini nostri summi Pontificis et cuiuslibet
Iudicis competentis. Et protestamur nil innovari huiusmodi
appellatione pendente, et itaque eisdem apostolos quo supra nomine
nobis dari petimus, et itaque et eque petimus nobis dari. Cause
vero gravaminum etc. sub. Et prima quoniam nunquam unquam
Potestas Commune et Populus dicti Castri recipere huiusmodi
Castellanum presertim cum fideiussoribus et ambasciatoribus missis seu
mittendis ad dictum Dominum ad recipiendum huiusmodi castellanum
in Monte Flavone seu eorum predecessores nec alibi, nec quicquam
ipsi vel eorum predecessores in diuinitate patrimonii vel aliquis eius fuerit
unquam ponere seu mittere aliquem Castellanum in eisdem predictis.
Item quod de littere revocationis dictarum concessionum factarum
per dictum Dominum Bonifatium ipsi potestati Communi et
populo antedictis domino nostro sanctissimo Patre domino Leone ema-
nante quod non creditur date fuerit et facte ad subjectionem
inimicorum Potestatis Communes et populi dicti Castri si que pen-
dentes et comminatos clamore et scandali tanta veritate et
falsitate suggesta ad narrationem ipsi Dominus nostro qualiter
dictus Dominus Bonifatius papa octavus ea que dicuntur revocata

fuerunt concessa dicto Comuni non tantum ex gratia. Verum etiam
pro remuneratione damnarum et iniuriarum que et quas passus fuit
dictum Comune et populus et specialiter occisiones hominum et
mulierum ab Urbetanis et alijs excommunicatis et Rebellibus
sancte Romane Ecclesie de mandato cesis venerabilium virorum
viroꝝ Cardinalium tunc viventium et quorundam aliqui adhuc vi-
vunt, qui promiserunt dicto Comuni resarcire damna eis
inferenda ab Urbetanis tunc Ecclesia Romana potestate
vacante, que bona eximata sunt centum quinquaginta mi-
libus Aureis cum propter occisiones hominum eorum et fideles
ipsius Ecclesie, qui fuerunt numero plusquam quatuordecim gradis
occisi n.º. dicto Comuni et populo nunquam fuerunt reservatus unus
denarius de damnis predictis. Et sic proponit quantum ad
presens salvis alijs, et eas alternative proponit una quare
probata, que eis sufficiat ab alijs recitari, et eas se offerunt
probaturos loco et tempore competenti; quam appellationem
eorum coram dicto dno Priori facimus, cum ad audeamus appel-
lare coram dicto dno propter minas et atroces iniurias que
inferre contulerunt appellantis coram eis; Et etiam carceratio-
nes et corporis cruciatus et propter magnas et insolitas ex-
tortiones que notarij dno Curie et ipsos viros faciunt
de superius. Interposita fuit dicta appellatio per dictos
Syndicos et procuratores coram dicto Priore in Claustro Cal-
tie sancti Augustini de Aquapendente sub stans dno Mel-
chiorino Procentesimo vigesimo tertio Indictione sexta. Tem-
pore dno Levis pape vigesima secundi die vigesimo tertio
mensis mensis mensis Augustini, patre Angeli ordinis sancti
Augustini et Personis Johannis Cellis ad hoc vocatis et rogatis
Et ego Eberardus Sticoles Indignitate Imperiali Iudex ordi-

et not. predictis omnibus interfu. et carogatus scripti et signati
 sibi procuratori et iudices nobis quibus supra sup appellacione
 predicta litas suprascriptus Dnus Petrus Vice cancellarius
 concedere dignaret. Qu Dnus Vice cancellarius sibi dicit
 q irot ad dnum nostrum dnum Summu Pontificem de cuius
 negotio agebatur et ipse faceret quod placet, quia ipse Dnus Vice
 cancellarius de hoc introuitbere se volebat, de quibz suppli-
 cate et instanti requisitione dnu seu Fororis iudicis
 et procurator predicti synduarius et procuratoris nomine pre-
 dictis rogant me subscripti notariu capicere publicum
 Inshumetu # et presbiteri Guichelmi Pechonj Celestie s. h
 Iohannis de Aquapendole # q cupientes literis et mandatis
 dni nostri summi Pontificis exequi litas cuius dni assuet-
 uis recepisse et habere sup infrascriptis exequendis et
 mandandis innotahi continetur. - et responsum

Adhuc Ammon in dno Sabitationis dicti Dni Vice cancellarij
 presbiteri Ven Viri Dno Dno de Radulofaro presbitero Iamua
 presbitero Rogano de Terra seremona Marchi et Iudice
 de Petrovis Florentine diocesan. lictis ad hoc specialiter
 uocatis Sabitis et rogatis

Et Ego Iuxta quosdam Petri Andree de Ceranis de Radis-
 fan auctoritate alme Urbis presbiteri Iudex ordinarius et
 not. publicus predictis omnibus et singulis presentis facti et ex-
 scripti et publicam rogatus et propria manu subscribens
 clausulas duas prima videlicet et presbiteri Guichelmi Pechonj
 Celestie s. h. Iohannis de Aquapendole et secunda videlicet et
 responsum quas in Notia et XLVII^{ua} lineas obmissa ponere
 dignis prospicias legim

sententia sine laudu inter Communitatem
terre Aquependentis et castri Guipras sup
capitulis 498 Die 9. Maij

De Homine vni Amen. Orta dudum in partibus coram Reuerendo Patre vno
Prospero Catarello aucto Episcopo Arulan in provincia Patrimonij
sancti Petri in Tuscia pro sancta Romana Ecclesia et vicario
notus Papa in spiritualibus et temporalibus aucto vicelegato seu aucto
vicelegati eiusdem provincie pro sublocomtente de et super Valle Cana-
pine seu numpigelli inter territorium terre Aquependentis et ter-
ritorium Castri Guipras seu circa fines territorij eorundem con-
sidera deputato inter spectabiles viros Communitatem terre et domines
terre Aquependentis vrbis etane dioc et una et spectabiles etiam
Communitatem et domines Castri Guipras Monasterij dioc
pinie et in infrascriptis commissioni et sententia nominatis se-
cog viros procuratores et aliora partibus lre questione causa
differenda Idem Reuerendus Pater vnus Prosper Episcopus
vicelegatus seu locumtenens sententia diffinitiva per quam
inter alia agraditiam villam usq ad lapidem preteritum ter-
minum nrem in villa valle i perospede sup fundi Martini Ce-
de Castri Guipras spectare et pertinere quoad inter. possessionem
ac ditte communitatis Aquependentis perpetuum silentium impo-
nit, et eam inexpenis condemnauit tulit et promulgauit
senten a qua eum pro parte dittoz Communitatis et dominum
terre Aquependentis appellatum et rinet et causa appellationis
huiusmodi Reuerendo Patri vno Simolfo de Castro ordo Camere
Apostolice clerico edmita fuisse prefati Communitas et domines
Castri Guipras causam et causas huiusmodi ad sanctitatem vestra
sanctamq sedem Apostolicam certis de causis aduocari illamq
et illas Venerabili viro vno Francisco Virgellini aucto cuii sede
et iudic collateralis predicto vrbis edmiti obtinuerit, et

cum coram eodem ad nonnullos paucos alios processum fuisset
 prefatis, Communitas et homines Curie Aquependens sub precebu
 quod non sperarent consequi iustitiam coram eodem vno Francico
 Iudice propter suspensionem eiusdem Francice causam et causas
 ad se advocare illam, et illas Reverendo in Christo Patri et
 vno Episcopo Concordien diocesis episcopi commissionis committi
 obtinuit in cuius commissionis tenore talis est BEATISSIME
 Pater lre. alias et ea extra Romanam Curiam coram N. d. s.
 in Christo Patri dno Governatore Patrimonij Provincie
 inter devotos oratores vros homines et Communitatem opidi Aque-
 pendentis et una et homines et Communitatem Castri Imperij
 Montisflacidi et Urbevetan diocesis de et sup. quod forte, et
 agellis illi congruis rebusq. alijs in alia causa diuisimodi la-
 tius expressis, et ipsius occasione partib. ex altera in prima In-
 stantia introductis dictus Governator in diuisimodi causa taliter
 qualiter procedens quandam sententiam diffinitivam in favorem dictor
 Communitatis Castri Imperij, et contra prefatos oratores tulit et
 promulgavit sententiam a qua pro parte dictor om. ad sancti-
 tatem vestram sanctamq. sedem apostolicam appellati et causa
 diuisimodi appellationis Reverendo Patri vno Sinolfo de Castro
 otensis Camere Apostolice Clerico tunc in dicto Castro otensij resi-
 denti commissa dicti adversarij prudentes peritos in dictis
 bonis minime labore ac in certis alijs causis, causa et causa diuis-
 modi ad sanctitatem vestram, sanctamq. sedem apostolicam, ad-
 vocari illasq. iudicari Francico Virgellinis asserto Cui Senen et
 Iudice collaterali predictos Viethen aud. et sine debito ter-
 minandi committi ac coram e. in causa et causis diuisimodi ad
 nonnullos alios iudiciales circa tamen cause exclusionem procedi
 obtinuerunt, Cum autem per sancte dictus Francicus assertus
 Iudex et commissarius Viethij ubi dictus Governator prius in-
 stantia Iudex residere commoveretur et cum dicto Governatore

sepius conuenitur et certis alijs causis oratores predicti cu-
dem Franciscum non modicum suspectum habere periculorum
fuerit coram suspectis iudicibus ligare potentes ad tollendu
quascumq; suspensiones et iudicialiter cessant suspensioni preceda-
tur et oratores prefati sui iure libere prosequi possint. Venerabili
Sanctitas uestra omnes et singulas causas et causas predictas ad san-
ctitatem uestram sanctam, sedem apostolicam aduocare illasq; ab-
ui prelatos in Romana Curia ubi cessant quibuscumq; iustitia equi-
tate ministrare conuenit in eisdem statu et terminis in quibus
coram dicto Franciscis de prescribere reperitur committitur
reuerentia, et ulterius audiendo cognoscendo decidendo finem de-
bitis terminando cum omnibus et singulis suis incidentibus, dependentibus
emergentibus annexis et connexis et cum potestate utandi et indubitan-
ter in Romana Curia et extra eam, casibus alia faciendi et exerce-
di que merito causa et causas huiusmodi ac huiusmodi ac omnia pro-
missis et alijs sic foras exprimendis, tenores premissis pro suffici-
enter expressis haberi premissis ac constitutionibus et ordinationibus
episcopalis, quibus casibus seu causis huiusmodi ad hinc foras ad
Romanam Curiam legitime deuoluit neq; apud eam de iure natura
aut huiusmodi necessitate tractande et fiende, etriusq; contrariis
non obstantibus quibuscumq; huiusmodi statu edictis lincis continetur
signaturas quas prima talis est. De mandato dni nostri Pape
audiat Episcopus Concordien. ut et peritur et iustitiam faciat
Altra uero talis est, Placeat dno nostro Pape Joannis Cardinali
Concordien. et cu eiusdem premissis, et alterius Edictionis de-
penden uirtute termini substantialis prout in beneficiabilibus causis ob-
seruati fuisse. Hocq; ore cuiusdam Edictionis generalis causa et
causis huiusmodi debet presumptis tandem Idem dnus noster Pape
quandam aliam commissionis dependen cedulam copias alias cruce
premissas Edictionis in eius preambulis continen uobis preterea iustitiam

cuius Emittionis Lepem tenor sequitur sub hys Verbis BLA TIS =
 si nec Pater Duxer Cafarellus Episcopus Auclanus asserens provin-
 aie patrimonij beati Petri in Tuscia pro sancta Romana Ecclesia et
 sanctitate Ricini spiritualibz et temporalibz Vicelegatus et Reuerend.
 Dni Cardinalis et Medius olim eiusdem province amari Legati aplice
 preteritus locum tenens, quem tamen deuoti oratores vtraque
 munitas et homines vestræ Valle Aquependensis Vrbenensium dioc
 pro tali non incendente nec incendente approbare similiter et de
 facto procedens preterita diffinitiva pro dicta Communitate et
 hominibz Cathi Gristay Montisflancensi dioc aduers^o et contra
 communitatem et homines terre Aquependensis oratores Smo ad
 tamen expresse sup fonte et agellis et de facto procedens de quibus
 in premissis fit meho sed sup valle Campanie sive Numpicelle
 Vrbenensium dioc seu Montisflancensi dioc maxime et circa fines dioc
 earumdem consistit promulgauit sententiam et p eandem phasa sen-
 tentiam Vallem sanapine sive Numpicelle huiusmodi usq ad lapi-
 dem et nunc terminu sicut in dicta valle in dictis preteritis pede
 et est fundi Mariani Cuedi de Cathi Gristay iuxta preteritos suos
 fines fuisse et esse in territorio dicti Cathi Gristay et ad dicta Communi-
 tatem Cathi Gristay aduersarios spectare et pertinere quoad iuris-
 dictionis possessione dictæ autem communitati Aquependensis oratoribz
 in dicta Valle et usq ad dictu lapidem nullum tas nec iurisdictione
 aliquam competere declarauit, eademq Communitati Aquependensis
 perpetuu silentium imposuit et ea in premissis expensis condemnauit.
 Cum autem In sancto de premissis nulla fiat meho saltem sufficiens
 in premissis pro parte dictor Communitatis et hominu terre Aquen-
 pendensis Smo sanctitati vestre supplicatur quatenus dignetur cau-
 sam et causas nullitatis et nullitatis premissor dictæ preterite senten-
 ac quæ et quas dicti oratores habent et mouent habere, et mouere uo-
 lunt et interdum contra et aduersus prefatos Communitatem et homines di-
 cti Cathi Gristay aduersarios omnesq alios et singulos sua communi-
 ter uel diuinitim interesse putan et in executione orationis vigore

prosecutionem ad partes forsan decernende nominandos de eo super
molestationibus uexationibus perurbationibus imputationibus et impedi-
mentis per prefatos Communitatem et homines Colhigustas aduersa-
riis eius oribus super fonte Valle et agello predictis rebus, alijs
in actis latus expressis et illos occasione factis, premissis et illat
ac fieri prestanti et infanti Emilitatis Reuerendo Patri Domino
Antonio Episcopo Agria eundem Sacerdoti uestro referendaris
Commissario Apoblico in Romana Curia resident in locum Reue-
rendi Patris Dni Lesnell Episcopi concordien ab eadem Cu-
ria ab eandem surrogato Emittere tam canonice quam iudi-
ciali etiam summarie simpliciter et de plano ac sine suspensa
et figura iudicij audiendo cognoscendo, decidendo et finis debito
terminando cum omnibus et singulis suis incidentibus, dependentibus,
emergentibus annexis et adnexis et in Potestate communitatemque
et homines Colhigustas aduersariis et alijs interesse putant
prefatos indulta Curia et extra etiam tunc quotiens opus
fuerit, etiam per edictum publicum contentis de nobis tunc ac-
cessu ad eos utendi ac eis et alijs quibus inhibendum fuerit
etiam sub excommunicationis penis et alijs indulta Cu-
ria et extra etiam. Ceteris sententis censuris et penis
inhibendum ceterisque faciendis que in premissis et circa illa fue-
rent quomodolibet opportuna premissis ac constitutionibus et ordi-
nationibus apostolicis quocumque causa, seu cause cuiusmodi non sint
foran ad dictam Curiam inde deuotio seu in ea de sui natura
uel tunc necessitate tractande et finiende ceterisque contrariis non
obstantibus quibuscumque statim merito formas tenores et effectus
omnium et singulorum premissorum pro expressis habentes in fine
uere dilecte commissionis premissarum replicationis scripta erat de alte-
rius manus licentia. Item Ceteris sententis et omnibus dissi-
mili et diuersa hec uerba videlicet, de mandato dñi nostri Pape
audiat item Episcopus sine preiudicio re iudiciale et contentis
summarie de nobis tunc accessu utet indubitat etiam sub censuris

et periculum procedat etiam summe et ut petatur, et ubi
 tam faciat. In extremitate vero dicte Commissionis scripta
 erant etiam de alterius manus littera. super littera ipsius cedu-
 la peritus et omnia dissimili et diversa hec verba videlicet
 Placet vno nobis Pape hinc preiudicis ac iudicare Jo. Card.
 Alexandrin. Et ipsius commissionis vigore citationis ad inhibito-
 re ad partes inuim eiusdem Commissionis dependenti decreta
 et debite executi et apud alia cause huiusmodi reprodusta
 ac etiam per audientiam contra dicitur quoniam in personam
 magistri Bernardi Muciani et aduerso ad
 longum iuxta ipsius commissionis dependenti
 simul et eius signature tenorem, et iuxta alterius Commissionis
 dependenti simul et semel, ac unius et eodem contextu reiteratis.
 Hos in causa et causis huiusmodi rite et legitime proceden-
 seruatis, seruandis ac cognatis et diligenter inspectis, que in-
 spectenda erant sententiam nostram prius sentie prefate re-
 uocacionem, tulumus et promulgamus.

Regis procuratore
 aduocatus et domi-
 ni. Cene Aquependentis Urbemitan. predictis petitionis cedula,
 quarum quidem petitionis et sentie tenores successiue sequuntur et
 sub. PETIT Sindicus sive procurator et eorundem spectabi-
 lissimos vnos Communitatis et hominum Cene Aquependentis
 huiusmodi et una, et quosdam Communitatis et homines CATHI
 Episcopi Urbemitan. vide principalium partium magis per nos Re-
 uerendum Patrem suum Episcopum Agion unaq. sentiam diffinitiuam
 pronunciar. decerni et declarari in causa et causis que snt inter
 dictos vnos Communitatem et homines Cene Aquependentis Sindi-
 et una, et quosdam Communitatem et homines CATHI Episcopi Mo-
 niflorensis dioc. aduersariis coram Reuerendo Patre vno Pro-
 pter Cafarelli essente Episcopo seculari in provincia patrimonij
 sancti Petri in Basilica pro sancta Romana Ecclesia et homines

nosse Papa in spiritualibus et temporalibus assensu Vicelegato seu assensu
legati eiusdem provincie locum tenentem super Valle Canapina
seu Simpecelle inter Territorium Aquapendens et Territorium Ca-
stri Guipitay seu usque fines Territoriorum eorundem consistente in
instantia et nunc coram vobis Co-
missariis Apostolicis in Romana Curia deputato in locum Reuerendi
Patris dñi Leonelli Ep̄i Concordien̄ similiter Commissarij, apostolice
indicta Curia deputati surrogato super nullitate proces-
sum ac diffinitivae sententiae per dictum Prosperum
Cafarellum assensum Ep̄iscopum Arulanum assensumq; Vicele-
gatum seu locum tenentem prefatum et coram eo super dicta Val-
le Sabitorum et promulgatae molestationibus, vexationibus, perturbat-
ionibus, inquisitionibus et impedimentis per eandem Communitatem et
Dominos Castri Guipitay adversarios eidem dñis Communitatem et
Dominos Terre Aquapendens super dicta Valle, et quosdam fontes
in eadem Valle similiter consistente eorundem agellis illi con-
tiguos, ac possessione dictorum Communitatis et Dominorum Terre Aqu-
pendens pascendi, alendi, pascendi et ad aquandam sua
animalia in Valle et fonte predictis respectu ac illorum occa-
sione factis praedictis et illarum rebusq; alijs in actis cause et
causarum huiusmodi latius expressis, et illorum occasione partibus
et altera similiter in prima instantia dictorum
procuratorum et diffinitivam sententiam dicti dñi Prosperi Caf-
arelli assensu Ep̄iscopii Vicelegati, sive locum tenentis per quam
inter alia supradictam Vallem usq; ad lapidem terminum
sive in dicta Valle in pede fundi Mar-
tini Cecchi de Castro Guipitay iuxta suos confines fuisse
et esse in Territorio dicti Castri Guipitay, et ad dictam Communitatem
Castri Guipitay adversarios spectare, et pervenire quos ad Iurisdic-
tionem possessionis ac dictae Communitatis Terre Aquapendens
perpetuum silentium imposuit, et eam in expensis eorundem
navit

navit, cum omnibus inde secus nullitates subiacuisse et
 subtrahere ac illos nullos et inuaidos tamq[ue] tales et eisdem actib[us]
 quatenus de facto processerint per uiam nullitatis huiusmodi cas-
 sandos reuocando irritandos et annullandos ac cassari, reuo-
 cari irritari, et annullari ac ipsos Communitatem et homines
 C[ath]i. Griptaz aduersarios in expertis pro parte dilectorum Com-
 munitatis et hominum Terrae Aquependensis predictorum tam eor[um]
 dilecti D[omi]ni Prospero Cafarella quam etiam eor[um] eodem D[omi]no
 Leonello Episcopo Concordien[si] ac successiue coram uobis
 factis et faciendis de quib[us] protestatur eisdem D[omi]ni Communi-
 tati et hominib[us] Terrae Aquependensis condemnandos fore et con-
 demnari ac actis in et sup[er] premisiis sibi partib[us] siue ministra-
 ri iustitia completam uel huius officium quatenus opus fuerit
 sumiliter implorando salubere addendi corrigendi et prote-
 stari ut motus est. **Q[ui]s** **T[er]m[in]i** no[n] inuocato pro tribunali
 sedentes et alium uel pro oculis habentes per sane nullam sententiam
 etiam diffinitiuam quam de iuris peritis nobis super hoc uicario
 conuicia fecimus in his scriptis pronunciamus, decernimus et delara-
 mus in causa et causis que alias inter spectabiles viros D[omi]ni Com-
 munitatem et homines Terrae Aquependensis Urbicetana dioc[esis] et una
 et quorundam Communitatem et homines C[ath]i. Griptaz Monast[er]ii
 dioc[esis] et aduerso principales coram Reuerendo Patre d[omi]no Prospero
 Cafarella asserto Episcopo Asculano in prouincia patrimonij sancti
 Petri in Tuscia pro sancta Romana Ecclesia et d[omi]no nostro Papa
 in spiritualib[us] et temporalib[us] asserto uicellegato seu asserto uicele-
 gati eiusdem prouincie **Locuncene** sup[er] Valle Canapi-
 ne seu Stimpicelle, inter territoriu[m] Terrae Aquependensis et
 territoriu[m] C[ath]i. Griptaz seu circa fines territorior[um] eorundem con-
 sistente **instancia** et nunc coram
 nobis Commissariis apostolicis in Romana Curia deputato in

locum Reuerendi Patri vni Leonelli Episcopi concordien
similiter commissarij Apostolice in dicta Curia deputati surrogati
super nullitate processuum ac proce diffinitive sentie
per dnum Prosperu Cafarellum asserti Episcopum Arulanum
asserentemq Vicelegatum seu locumtenete prefatum et coram eo
super dicta Valle Sabina et promulgate molestantijs uersationibz
perturbationibz Inquietationibz et impedimentis proinde Communi-
tatem et Somites Castri Criptar et aduerso principales in eisdem
vnijs Communitati et Sominijs Terre Aquependentis super dicta
Valle et quosdam forte in eadem Valle similes consistente cu-
toz agello illi contigus ac possessione dictoz Communitatis et
Sominijs Terre Aquependentis pabulandi, alendi, pasceri, et
adeguandi sua animalia in Valle et forte predictis respectiue ac
illoz ac illoz occasione factz pethis et illari rebusq alijs in alijs
causis et causis diuersimodi laniis expressis et illoz occasione fac-
tis et aliorum similibz in prima ueritur instantia dictos pro-
cessu et diffinitiuam sentiam dicti vni Prosperu Cafarelli asserti
epi Vicelegati siue locumtenetis perquam inter alia supra dictam Valle
usq ad Lapidem terminu situ in dicta Valle in
fundi Martini Cecchi de Castro Criptar iuxta suos confines
fuisse et esse in territorio dicti Castri Criptar, et ad dictam Communitati
Castri Criptar et aduerso principales spectare et pertinere quoad huius
dictionis possessione ac dicti Communitatis Terre Aquependentis in dicta
Valle et usq ad dictu Lapidem nulli Jus nec iurisdictione aliquam
competere declarauit. eisdemq communitati Terre Aquependentis per
peru silentiam impostuit et eam in expensis condemnauit
cum omnibz inde nullitatis subuenisse et subiacere ac
illos nullos et inuaidos tamq tales et eisdem alijs quatenus de factis
processerunt per uiam nullitatis diuersimodi, cassandos, reuocandos
irritandos et annullandos fore, ac cassamus, reuocamus, irritamus

et annullamus, ac ipsam communitatem, et homines Caschi Empitaz
 ex adverso principales in expensis pro parte dno Communitatis, et
 hominu' Terre Aquependis predictoz, tam coram dno Prospero
 Cafarella, quam etiam dno eodem dno Leonello Episcopo Concordien-
 ae successivè coram nobis legitime factis eisdem dno Communita-
 ti et hominibz Terre Aquependis condemnandos fore et condemna-
 mus, quas expens taxationi nobis impostas reservamus, quia
 quidem sententiam manu nostra sic subscripsimus ita pronunciamus
 Ego Anthonius Episcopus Egron. Lecta, lata et in scriptis promul-
 gata fuit hec nostra diffinitiva sententia per nos Anthonium
 Episcopum Judicem et Commissarium prefati Roma in domibus
 habitationis nostre ^{hora vesperez et audie hz causarum}
 more Commissarij ^{con} ad lura reddend, causas audiend
 in loco suo solito et consueto pro tribunal. sedes sub anno a
 natiuitate dñi Millesimo quadringentesimo nonagesimo octavo
 Inditione prima die vero Mercurij nona mensis Maij pontifi-
 catus sanctissimi in Christo patris et dñi dñi dñi Alexandri
 divina providentia Sexti secundi anno sexto, presentibz ibidem honorabi-
 libz viris dno Iohanne Ienobis et Leonardo Gregorij Clericis Ver-
 onensibus et fulginaten. Testibz ad premissa vocatis habitis et ro-
 gatis

Ego Vincencius Trimelli clericus Publicus de
 Imperiali auctoritate notarius prefatus Rex. In Paris dno
 Anthonij Episcopi Judicis et Commissarij, et cuiusmodi causa
 coram eo scribita. Quia dicta ultime sententia, iudicationem
 omnibusq; alijs et regulis premissis et ut premissis age-
 rentur et fieret una cu' prenomatis Testibz ^{interfu}
 Ego omnia et singula sic per- iudi et audiui ac in nota
 sumpsi Ideo per presens publicum Instrumentum manu ab-
 terius fidei ^{subscripti et publicavi et in dno publica}

formam redeji signorum et nomine singulorum premittis
 tus atq; requiritur

n.º 93.

Supplicatio super appellatis fieri de P. a
 decem floribus infra, qui habeat auctoritate
 cognoscendi in secundis causis pro dicta
 summa

Reuerendissime Pater, deuoti illius oratores vnus Franciscus Rodus
 et Iohannes Bernardini oratores et iurati, Vniuersitati et
 Communitati Terrae Aquaspendentis Provinciae Patrimonij, humiliter
 supplicando pro dicta Communitate exponunt; qd cum dictae
 Communitati et Vniuersitati concessum fuerit primas causas
 in ea uerbis in dicta Terra cognoscere debere qd Potestates
 ibi pro tempore existentes, a quibus quidem sententias, per partes
 postea pronotare in qualibet etiam minima causa, tam ad
 Cuitatem Niterbij, et quoslibet alios superiores quam etiam ad
 Urbem et ad eam ad quos dicta appellatio spectat et deorsum
 potest

potest. Quis fit ut pauperes persone in illis minimis causis
 longo certamine et expensis pluribus defragari potius a iudicibus causis
 (sicut forte iustitiam faciunt) desistant et desistere cogantur.
 Nam expensarum causa, tum etiam et tempore admissi-
 one ut in dies contrahi potest. Et quae succedit q. potest
 hiores iniuste fuerantur cum pauperum latura, atque quoq.
 q. breues et parue causa breuiter sub expediente. Unde
 Nos. Sicut prefati oratores dictis nominibus humiliter suppli-
 cant & V. S. ut dignetur ex solita sua cle-
 mentia et benignitate dictis nominibus personis et vniuer-
 sitati prefatae bene Aguependentis secundas appellatas
 causas cognoscere. posse iudicia deora per vnos Priores
 in ea pro tempore existenter usq. ad summam decem flo-
 renos, qui quidem priores ut appellacionis iudices sa-
 beant processum in dicta citandi causas cognoscendo
 terminandi, et ad executionem demandari alias faci-
 di, que in premissis et circa premissa necessaria fuerit
 seu quomodolibet opportuna. Que omnia oratores predicti
 nominibus quibus supra de dona et gratia speciali con-
 cedi petunt ab eiusdem V. S. Quam Deus
 ad vota exaltet.

Concedimus et mandamus ut petitur
 N. Caro. N. S. Leg.

Dat. Romae extra porta' s. Petri die xvij. Maij. M. D. xxxij.
 Ant. Gerardus

Sententia super maleficijs et liberatione
 Syndici constitutione Viterbis sub Anno Dni
 1490. die 16. Mensis Januarij

N nomine Dni Amen Anno a natiuitate Dni Saluatoris nostri
 Mille^{to} quingentesimo quadringentesimo nonagesimo In-
 ditione octaua Pontificatus sanctissimi in Christo Patris
 et domini nostri Domini Innocentijs diuina providentia Pape
 octaua. Die vero sexdecima Mensis Januarij Vniuersis et
 singulis hoc publicum Instrumentum inspecturis Patrat eui-
 dentes. Et primus legum Doctor Dnus Johannes franciscus
 de Arce de Sutris in provincia patrimonij beati petri in
 Tuscia pro sancta Romana Ecclesia, et prefato sanctissimo
 Dno nostro causas civilium, criminalium et appellationum
 Iudex generalis pro tribunali sedens ad eius solitum bancu' iure
 positum in sala domus sive Peripauli pollastri de Viterbis
 nro in Civitate Viterbij in contrata sancti blaxij iude bona
 Anconij, formati, bona sancti dachis Belmo his de Viterbis proas
 publicas et alios fines. Cum citare fecisset Communitatem et
 Vniuersitatem Terre aquependentis ut compareret legitime
 ad allegandum et probandum causam siquam haberet propter
 quam ipse Dnus Iudex non posset procedere et processum
 formare contra dictam Communitatem, eo q. non elegerit
 et presertim vnum Syndicum seu Costatum denunciatis
 maleficijs occurrentia in dicta Terra et eius Territorijs seun-
 dum formam constitutionum provincialium. Et pro parte dictae
 Communitatis ad dictam citationem comparuisset Ser Petrus
 de cornis Syndicus et procurator et eo nomine Communitatis
 predictae, qui dixit et allegauit per prefatum Dnum Iudicem
 no posse nec debere de iure iniqui et procedi contra dictam
 Communitatem

Communitatem dicta de causa, quoniam dicta Civitas non tene-
 tur ad electionem et deputationem ac presentationem doli
 Syndici sive Castellani, qui debeat denunciare in Curia Pa-
 trimonijs Judicis aliqua maleficia obstanti privilegio et indulis
 apostolicis predictae Communitati concessis per felicem recordati-
 nem Gregorii papae Indocimus in qua inter cetera continet-
 tur qd Potestas dictae Civitatis habeat ministrare merum et
 mixtum Imperium et cognitionem quovismodolibet,
 quod privilegium scriptum in membranis cum bulla pendente
 in cordulis virideis crocei ruberq; coloris mase Romane
 Curie eam prefato dno Judice exhibuit et produxit ac
 etiam obstante quadam sententia et declaratione alias
 facta in fauorem dictae Communitatis per quendam eximium
 Doctorem Doctorem Angelum magistri Petri de Faucha tunc
 Judicem dictae provincie de Anno Dni 1405. die septima
 mensis Augusti, in qua contentum est et declaravit
 dictam Communitatem ad electionem, admissionem doli
 Syndici sive Castellani non teneamur quam sententiam
 et declarationem scriptam et publicatam manu s; Sclarij
 quondam Simonis de Viterbia publici assessoris eam pre-
 fato dno Judice produxit, et dixit etiam qd tam iure
 dicti privilegij quam dictae declarationis, dicta Communitas
 nusq; hactenus assidua fuit, neq; convenit eligere et mittere
 dicti Syndici sive Castellani. Quare instanter petit
 s; spectabilem suum Judicem dictam sententiam et declarationem
 confirmari et comprobari et pronunciamur decerni et declarari
 in periculum omnium Judicem non posse nec debere procedi seu
 aliquam inquisitionem formari contra dictam Communitatem

ob id electionem et missionem dicti Sindici, et dictam Com-
munitatem noster ad electionem et missionem dicti Sindici
et dictam (seu Castellionis et iurisdictionis tibi ministrari
accusans contumaciam seu Pauli Benigni Cuius Vicerobis
procuratoris fiscalis ad Sec. citati et relati per Conradum
publicum et iuratum nuncium Communis Viterbii non compa-
rentis et nihil contradicens; quibus igitur iuris et au-
ditis et lectis dictis privilegiis apostolicis et instrumentis
sententiae et declarationis alias ut supra factis in favorem
dictae Communitatis. dictam sententiam et declarationem
confirmavit, et pronuntiavit, decernit et declaravit
dictam Communitatem et Universitatem Aquependentis non
teneri nec cogi, et gravari debere decernendo ad electionem
et missionem dicti Sindici, dictam Communitatem ab
onere eligendi et mittendi dictum Syndicum absoluit et se-
nitudo liberavit omni modo de iure meliori, Rogatus
ne hoc: ut de predictis conficeretur publicum Instrumentum
presentibus Gregorio Vitis

& Iohanne Baptista de Perintondis } Castellis ad predicta
& Leonardo Testi de Viterbis } iurati Sabini et
et alii Sacerdos Indice Jagnini de Alrechi } regalis

Ego Bernardinus de Franchis de Perinis de Viterbis
publicus apostolica auctoritate Notarius et Auditor ordina-
rius, et nunc noster Cuius prefati Domini Iudicis
scripta predictis omnibus et singulis dum me ageren-
tur et fierent in corpore et presens fui et ea rogatus
scripti et publicari in quibus praem. me subscripsi et signi-
meu cartechum apposui

Signu?

Signum me. Per nardin. H. H. et h. d. i. ordina-
ry supra d. i.

n. 95.

Impositis subridi. Invenatis per Paulum
Papam versum, et concordia facta
Communitatem Aquapendensis cum Commis-
sariis super dictis subridis triennali tol-
uendi vs. scutoz quingentoz auri in auro
in aliquibz obligatoribz et authoritatibz con-
cessis per dictum Commissarium dicto Commu-
nitati

Si romane d. Amen. Deo de publicum Inhumane curchis et no-
rem cum alias sanctissimus in Civilis Pater et Dominus
nostri divina providentia Papa Tertius pro urgentibus sedis
apostolice necessitatibus in statu Ecclesiasticis diversa subridia
imponerit, et modo ad relevandum subridos ab expertis
et alijs gravaminibz Commissarios et executores, ac ad pro-
videndum eisdem nunc et in futuris occurrentibz necessitatibz
prout subridium certum Trientoz milium scutoz auri in
auris ad triennium tantum in toto dicto statu Ecclesiasticis
cum suspensione quarumcuqz alias Impositionum extraor-
dinariorz sapienter factas imponere decreverit Et ad hoc exe-
quendum in provincia Umbrie et patrimonij, et ad nullas
alias provincias Civitates et loca. ^{num} Datum Romae Hieronimum
scuti electum Archiepiscopi Patris Camere Apostolice Civium
Commissarium destinaverit prout in literis apostolicis de sup

informaliter expediri Datum Parme die xxi. Junij
presentis anni 1543. a nestor. Vitis et lectis latius continetur
Et illa vigore prefatus Ill^{mus} D. Archiepiscopus se in Civitate
Pavie contulerit, et Communitates dictarum provinciarum seu
eas oratores et signanter oratorem Terrae Aquedensis vo-
cari fecerit; illis mentem huius tantitatis una predicta
explicauerit notificaueritq; q; Communitat. Terrae predictae
pro omnibus supradictis impositionibus et gravaminibus impo-
sitis et Imponendis pro rata totius Status Ecclesiae summa
et quantitas scilicet quingentorum viginti quinque auri in auro,
seu eorum eius valoris venit pro quolibet Anno per triennium
imponenda et imposta est. Hinc Ill^{mus} D. Archiepiscopus
dictam Communitatem Terrae Aquedensis ad dicta seu-
ta quingenta viginti quinque pro quolibet Anno dictis trien-
nis durate taxauerit. Hinc est q; anno a natiuitate
Dni Millesimo quingentesimo quadragesimo tertio Indictione
prima. Die vero tertia mensis Augusti Pontificatus melibari
sanctissimi Dni nostri Pauli Tapa Tertij Anno usq; Coram
supra scripto Illmo Dno Hieronimo Archiepiscopo et Communita-
tis. In mea notarij publici et lectum in prescriptis ad
Ecc^{le} specialiter uocatos et rogatos presbiteri personaliter
constitutos Gregorius vir Capitaneus Maritimus Abreus Pro-
curator et Syndicus Communitatis et Domini dictae Terrae Aquedensis
pudelicis prout de eius mandato constare fecit publicis nota-
rionis instrumentis receptis et publicatis q; O. Gratium Iohannem
de farnetis publicum notarium sub anno presbiteri et die
decima nona Mensis Julij proxime preteriti fide Legationis
dictae Terrae murice sua sponte certa scilicet et spontanea
voluntate, ad vi aut alii circumdatus omni meliori modo,
quo de huius potuit vice et nomine Communitatis et Domini
dictae Terrae Aquedensis taxam et limitationem dictorum

scutoꝝ quingetoz uiginti quinq; auri in auro seu eoz communis
 ualoris pro quolibet anno dicitur Triennij dicitur Communitati
 Aquependebis ut presertim impositam et factam pro dicitur his
 annis proxime futuris tantum accepit. Villag. scuta quin-
 genta uiginti quinq; quolibet anno eodem Triennio durante
 Camere Apostolice seu cui uel quib; prefata Camera ordinauit
 licet absq; eodem N. S. Dno Archiepiscopo Commissariis
 presentibus et pro ea illis quibus ipsa ordinauit Apulanti sol-
 uere et pagare promittit de modo N. S. quolibet Anno eiusdem
 Triennij de Trimesi in Simetrom in 15to Mayi proxime pre-
 teriti incipiendo ratam et proportionabilem portionem dicte
 summe quingetoz uiginti quinq; scutoꝝ ut presertim taxare
 et limitare omni exceptione remota. Et uerra uice supra-
 dictus N. S. Dnus Hieronimus Archiepiscopus et Com-
 missarius prelibatus sanctissimi Dni nri Pope et Camere
 Apostolice nomine promittit prefato Capitaneo Maricero
 procuri ut supra presertim et Apulanti q; sanctissimus Dnus
 notter prelibatus eodem Triennio durante ipsi quouis modo
 colore uel preterito aliqua subsidia Impositiones uel gra-
 uamina non imponet; nec imponi faciet, eodem nomine
 leuauit, et remouit seu suspendit per totu dictum Trienniu-
 um a dicto 15to Mayi incepti Augmentum salis solutionem
 in prociam Communitatis et subsidia unum N. S. turremum
 et aliud emphiteoticu nuncupata ac pro rata non soluta
 Passam qeras pro muniendis suburbis sancti Petri de
 Alma urbe et Terra Cuius uerale dicitur Communitati Aquep-
 pendebis impositam, et quecumq; alia subsidia extraordinaria
 alias imposita promittit q; preterito illor; seu solutionis
 ipoz prefata Communitas Aquependebis eodem Triennio durante
 quouammodo uel colore no molestabit. Et ut dicta Citas

supra expressam sibi impositam taxam, facilius et commodius
soluere possit; Idem R^m Dominus Archiepiscopus et Commissari-
us quo supra nomine eidem Communitati licentiam et facultatem
concessit, quodcumque grauamen seu quamecumque impositionem eadem
Communitati bene iuram etiam per aes et libram inter se ipsos
imponendi et impositam exigendi Et si dictae Communitati pla-
uerit, in dicta tractatione augmenti salis ipsorum commodo conser-
uandi, seu etiam quocumque dacia, gabellae, et uel ligatiae
ac iam factas impositiones, non tamen augmenti salis, augmen-
di et augmentandi. Dumtaxat impositiones ipse Vniuersales
sint et aequae ac proportionabiliter quemcumque Comitem Barone
Nobilem Domicellum diuitem ac pauperem. Iuuenem seu conserui-
geram et aduersam tangant, abestque persona aliqua cuiuscumque
conditionis fuerit etiam quantumuis privilegiata et exempta
etiam in iura literarum a sede apostolica, etiam sub quibusuis clau-
sulis etiam efficacissimis, et sequitur facienda erunt specialis
indultus emanatas, excepta non sit. In ipsarum impositionibus
bona patrimonialia fructus et redditus cuiuscumque persone
Catholicae quacumque fuerint, bonis stabilibus Cathedralibus
exceptis, comprehendenda intelligantur, Et ad illam solutio-
nem quam qui conseruare et soluere conuenierant quam qui ad
conuenientiam conuenienter et libere soluant; hoc tamen declarato
quod carum quo propterea per dictam civitatem imponeretur seu
fuerit taxa per aer; tunc et eo carum bona Hebraeorum ac conser-
uentia ab futurum diuine impositione seu facta taxa omnino ex-
clusa censeantur. Et quia terminus primi Trimestris so-
lutionis dictae summe iam est elapsus, prefatus R^m Dominus
Archiepiscopus illius solutionem sine ad medium mensem Septembris
dilatauit, et diffinit. Pro quibus omnibus observandis prefatus
Capitaneus Maritimus procurator et syndicus gustafina nomine
Civitatem

Communitatem, Universitatem, et Homines Cene Aquapendensis
 etc. ac eorundem Communitatis Universitatis et Hominum
 omnia et singula bona mobilia et immobilia presentia et futura.
 Dicitur vero Dⁿⁱmus Dⁿⁱus Archiepiscopus Commissarius eisdem Ca-
 mere Apostolice bona omnia mobilia et immobilia presentia
 et futura sibi ipsis quibus supra nominibus agentibus et stipulatis
 respective inuicem et inuicem obligant et hypothecant in
 ampliori forma Camere apostolice cui eorundem re promissa
 renunciationibus, submissionibus et alijs clausulis et cautelis
 in ampliori eisdem Camere forma expressis solitis per me
 not^m infrascripti quandoque extender. Et sic dicitur sa-
 pitaneus scarisimus tactis superius sacrosanctis; Idem
 vero Dⁿⁱmus Dⁿⁱus Archiepiscopus posita manu ad pedes nostras
 prelatorum ad sacra dei Evangelia respective iurauerunt
 Rogantes me not^m infrascripti ut de premisis omnibus publi-
 cum scriberem Instrumentum. Acta fuerunt hec Seneca in
 Domo habitacionis prefati Dⁿⁱmi Archiepiscopi presentibus
 videlicet Dⁿⁱo genale olerico Seneca et Jacobo Bartholomeo
 peritatis Sayas testibus ad hec accessis et rogatis

Ceterum

Et ego Hieronymus Cecobius a Navano clericus sedis dice
 publicus apostolica auctoritate nec ad sacri palatii opti-
 causas notarius. Quia premissis omnibus factis. Cuius in
 notam huius. Nos personis Instrumentum subscripsi et pu-
 blicum rogatus et requisitus

IOH.

C.

Capitula et ordinationes Hospitalis sancti
 Gallani Cerve Aquepende his per Magi-
 strum Generalem ordinis sancti Gallani
 sub Anno Dni 1463. et die 4. Mensis
 Januarij

Sit nomine Dni Amen. Infrascripta sub capitula. Statuta et ordinatio-
 nes Hospitalis sancti Gallani his extra muros Aquepende his facta
 et data et aprobata per unum Paulum de Paris de Neapoli ci-
 titem et magistrum generalem ordinis sancti Gallani. Tempore
 Pontificatus sanctissimi in Christo Patris et Dni nostri Domini
 Pij divina providentia Pape secundi sub Anno Dni Millesimo
 quatercentesimo sexagesimo tertio, die vero quarta Mensis
 Januarij, Indultione vero undecima. In presentia mei tot^{cy}
 et testium infrascriptorum ad hoc specialiter Saborum vocatorum
 Impunitis V3.

Item Statuimus et ordinamus qd omnes Rectores Hospitalis sancti
 Gallani his extra muros Aquepende his qui per tempora erunt
 ante quam intrent in possessionem dicti Hospitalis teneantur
 et debeant iuramenta prestare de fidelitate et obedientia Saben-
 da generali dicti ordinis aut ^{omnibus} et parere mandatis
 dicti Generalis ordinis sancti Gallani.

Item Statuimus et ordinamus quod prefatus Hospitalis aut Rector
 ipsius Hospitalis aut Rector ipsius Hospitalis teneatur quolibet
 Anno interbe sancte marie Madalene solvere generali magi-
 stro dicti ordinis aut eius procuratori pro recognitione Domini
 unum ducatu aut

Item Statuimus et ordinamus qd omnes Leprosi tam masculi quam fe-
 mine qui intrare et permanere volunt in dicto Hospitali sancti
 Gallani his ut supra debeant et teneantur anteq^m in dicto Hospitali
 intrent

portare ad minus pro utilitate et augmentacione dicti Hospitalis
florens ad quinquaginta barulens pro quolibet florens, nisi
haberet à nobis uel à successoribus nostris speciale mandatum li-
centiam et auctoritate

Item statuimus et ordinamus qd Rector dicti Hospitalis qui nunc est et
q tempora erit teneatur et debeant capere cunctum et inventa-
rium facere manu publici notarij, semel in anno omnium bonorum
leprosoꝝ existentium in dicto Hospitali

Item statuimus et ordinamus qd Rector dicti Hospitalis q debeat fieri
unum cippum cum duab serraturis et duab clauib, in quo quide
cippo mittantur omnes elemosine, que p homines transeuntes pec-
uniam faciunt, et una ex predictis clauib teneat rector prefati Ho-
spitalis, et altera clauis teneat unus ex leprosis existentib in
dicto Hospitali prout dicto Rectori uidebitur et placebit, et
qd dicit cippus debeat permanere extra portum dicti Hospitalis
et omni ebdomada aperiatur, et pecunie que inde in cippo erit
cotradantur in hunc modu p Rectoru predictu diuidantur 13.

Tertia pars sit Rectori predicti Hospitalis, altera tertia
pars sit dictis leprosis, et altera tertia pars conuertatur in fa-
bricam et utilitatem dicti Hospitalis

Item statuimus et ordinamus qd omnes leprosi qui intrare uolunt
in dicto Hospitali teneantur et debeant ante q in dicto Hospitali
intrent iurare in manib dicti Rectoris fidelitatem et obedi-
entiam, et parere mandatis iustis et honestis dicti Rectoris, et
maxime pro utilitate et augmento dicti Hospitalis;

Item statuimus et ordinamus qd omnes leprosi qui pro transitu
peruenire ad dictum Hospitali teneantur et debeant leprosi
existentes in dicto Hospitali ipsos recipere et receptare pro una
die tanti sub pena arbitrij dicti Rectoris Hospitalis predicti

Item statuimus et ordinamus qd Rector prefati Hospitalis habeat

potestatem castigandi, corrigendi omnes et singulos leprosus rebelles
et indobediēter existentes in dicto hospitali prout dictis Rectoribus vide-
bitur et placebit.

Item statuimus et ordinamus q̄ omnes leprosus mulieres existentes in
dicto hospitali non debeant modo aliquo cum dictis leprosis per-
manere sub pena arbitrij prefati Dni Rectoris.

Item statuimus et ordinamus q̄ omnes leprosi qui per tempora
in dicto hospitali intrare uellent, concave Rector prefatus de dicta
quantitate capere unum denarium exiā pro quolibet pro ma-
gistro generali sancti Calixti p̄dicti.

Item statuimus et ordinamus q̄ leprosi existentes in dicto hospitali ad
possunt a dicto hospitali recedere absq̄ licētia prefati Rectoris.

Item statuimus et ordinamus quōd Rector prefatus habeat potestate
capendi omnes leprosus transeuntē per territorium Aquespō-
dētis non habentes a nobis uel a procuratoribz nostris licentiam
specialem et ipsos castigare prout dictis Rectoribus placebit, et pena
conuertatur in utilitatem dicti hospitalis uel ab eis, Rectoribus.

Item statuimus et ordinamus q̄ omnes leprosi existentes in dicto
hospitali non possint neq̄ debeant transire neq̄ intrare in
dicta terra nostra Aquespōdētis pro elemosina petendis
nisi equales terre licētia nostra uel Rectoris prefati hospitalis
aut procuratoris nostri.

Item statuimus et ordinamus q̄ omnes leprosi existentes in dicto
hospitali qui essent rebelles et indobediēter dictis Rectoribus punian-
tur per dictum Rectorem prout dictis Rectoribus videbitur et placebit.

Item statuimus et ordinamus q̄ omnia bona leprosus monachorum
in dicto hospitali sint et remaneat dicto hospitali in manibus
dicti Rectoris, et dispensetur per dictum Rectorem in utilitate et
commōdū dicti hospitalis prout dictis Rectoribus videbitur et placebit.

Item statuimus et ordinamus q̄ omni anno semel uniteretur per
magistrum

magistrum generalem dicti ordinis aut procuratorem vel eundem
dicti magistri generalis, dictum Hospitale et Rector dicti Hospitalis
teneatur facere expensas dictis Visitatori cum suis famulis,
et habeat à dicto Hospitali vel Rectori pro visitatione et via-
tibus unum ducatum auri.

Item statuimus et ordinamus q. Priores Cene Aguependeij habe-
ant sui patronatus dicti Hospitalis, et quando Rector dicti
Hospitalis obiret, habeant potestatem eligendi tres personas
idoneas, et mittere per litteras missivas nomina dictor. trium
cleb. et magistri generalis dicti ordinis, teneatur confirmare
unum de dictis trib. cleb. in rectorem dicti Hospitalis prout no-
bis aut successorib. nostris videbitur et placebit.

Item statuimus et ordinamus q. omnes Rectores, qui pro tempo-
re erunt in dicto Hospitali habeant potestatem capiendi omnes
leprosos existentes in dicta Cene Aguependeij una cum omnib.
eor. bonis iusta forma bullar. applicat. dicti ordinis concessat,
et hanc potestatem habeant tantummodo in absentia nostra et
nostrar. commissarior. ut et hijs omnib. supradictis volumus per
supradict. rectores et leprosos existentes in dicto Hospitali in-
violabiliter et firmiter observare sub penis et censuris Ec-
clesiasticis et bullis nostris et dicti ordinis apostolicis contentis
et de hijs omnib. prefatus magister generalis fecit me rogare
et conficere publicam instrumentum et instrumenta. Et facta
edita composita et approbata fuerunt dicta Statuta et ordi-
namenta per supradictum Dn. Paulum magistrum ge-
neralem ut supra ad perpetuam rei memoriam ut dictus
Hospitalis de bono in melius conservetur et augmentetur
et ut fideles xpi inibi permanere valeant et possint omni mel-
modo, via, iure et forma quib. magis et melius de iure fieri

potest, et debet et ad fidem omnium premissorum prefatus Dominus
Paulus confirmavit supradicta statuta sive ordinamenta et pro-
pria manu subscripsit et sigillari eius connecto sigillo ut om-
nibus pateat et sigilli nostri quos unum appensione muniri
Nos Paulus de Bato de Steapoli sciles et magister prefatus pre-
dicta ordinamenta confirmamus et approbamus et ad fidem
propria manu subscripsimus

Copia

Acta sunt hoc in Terra Aquependis in hospitale sancte marie
in sala magna dicti hospitalis sub anno centis die Inditione
et pontificatus supradictis Petri

Et Ego Galassus quondam Rodis de parocchias de vicibus pu-
bicus Imperiali auctoritate notus et iudex ordinarius et nunc
notus et scriba prefati Domini Pauli magistri Generalis et supra
predictis omnibus et singulis dum sic fieret et agerentur inter-
fui et obligatus scribere scripsi et publicari et ad fidem om-
nium premissorum hinc meo quo unum in fine epistole connecto

Signum me Galassi notus supradictus

Breue concessionis hospitalis sancti Iohannis
prope Aquapendebis Minus quondam Fey
de Aquapendebis per Bertrandum Cardina-
lem tituli sancti Marti et apostolice
sedis legati

Bertrandus misericordie diuina tituli sancti Marti presbiter
Cardinalis Apostolice sedis legatus. Dilectis in Christo Prepo-
sitis Celenis sancti Angeli de Campostagnano et Irii Ec-
clesie sancte Victoriae ac Plebanis Plebanie Vrbevetanae et
Iuanem diocesis salutem in Domino. Inter cetera que nobis
ex officio iniuncte legationis incumbunt, illa potissime sol-
licitat et excitant mentem nostram ut status Hospitalium
ac aliorum locorum Celenalium infra nostre legationis terminos
conscientiam spiritualiter et temporaliter augeatur, quod
illis que sua destituta Rectoribus vacationis incommoda
deplorare noscuntur tales ministros preficere studeamus
quorum regimen salubriter et utiliter gubernentur. Sane cum
necut accepimus. Quismodi Hospitalis per ipsius Hospitalis vlti-
mi Rectoris obitum; qui nupera diem suum clauit extenu-
uauisset; et tunc vacare nosceretur; Nos uolentes perso-
nam dilecti in Christo Mutij quondam Fey de Aquapendebis
Rectoris Hospitalis sancti Iohannis prope Aquapendentem
Vrbevetanae diocesis permittimus intuire favore protegi grauo-
so, idem Hospitalis cum omnibus iuribus et pertinentiis suis
receptis a dilecto Mutio primitus iuramento et idonea cautio-
ne de regendis et administrando Hospitalis huiusmodi et bo-
na ac redditus ipsius secundum Statutum et formam Con-
cilij Viennensis qua pingimus auctoritate per alias nostras
certi tenoris litteras contulimus, et de illis etiam diximus pro-
uidendum, nec non curam et administrationem eiusdem ut

premissum est eidem Muris per easdem nostras literas con-
tulimus, et de illis etiam commissimus Decretis ex tunc
irritum et inane si ceus super predictis a quoquam con-
get acceptari; Quare discretionis nostre auctoritate
predicta presertim tenore committimus et mandamus, quate-
nus vos vel duo aut unus vestrum per vos vel alium seu
alios eundem Murum vel procuratorem suum eius nomine
incorporalem possessionem predicti hospitalis sancti Salati
per nos vbi ut premissis collati et admitti ac Jurium et
pertinentias eius per eum premissis modo regendum ac
etiam gubernandum inducatis auctoritate predicta, et
deprecatas inducitur amoto ab eo quolibet illicite deceptorum
ac faciatis ipsum ad hospitale huiusmodi ut est motus re-
cipi et admitti ac ipsius Jurium et pertinentias eius pa-
cifica possessione gaudere vbiq. de ipsius hospitalis fructi-
bus redditibus proventus heribus et donationibus vniuersis in-
tegre responderi contradicentes auctoritate nostra predicta
per contumaciam ecclenastica compescendo Datis apud
Monconflansone Balneoregna die iij Non: septembris
Pontificatus Sani Clementis Pape VI. Anno septimo

J. p. Bo.

n.º

98.

Alque gratie concessit Communitati Aquepon-
de hi J. M. et N. Cardinalen de sca Flora

la città

La Communita d'Acquapendente serua, deuota, humile, obedieta
et amoreuole di Vostra M^{te} e S^{ma} Signoria supplica p
l'infrauitte confirmationi, concessioni, fauori e grate

si portino a Roma le
scritture necessarie p
poteri maturamente
deliberare l'inc^{te} taxa
conueniente

Che si obseruino et mantenghino li statuti, priuilegi, ordini et
conuetudini si come da tutti li sommi Pontefici sono stati non solo
concessi, ma anco sempre confirmati

G. Ase. Car^{le} Cam^o

si concede

Si degn^o anco p memoria de la tua felice entrata far gratia
p liberare ogni persona di detta Terra che fin hoggi haues-
se aduerso maleficio et ecceto, ecceto che delli arto

G. Ase. Car^{le} Cam^o

si concede a bene-
placito

Che li bandi mandati per parte del sig. suo luogotenente et
restinghino all'osseruanza delle cose solite et ordinarie atroci
e nel resto si obseruino li statuti

G. Ase. Car^{le} Cam^o

che il luogo de' termini
in questi negotis se-
condo che sara biso-
gnis et conueniente

perche si auuina il fine del presente borsolo, per il nuouo
da farsi, si degn^o p manco spesa admettere costal negotio al
suo luogotenente, il che tutto si riceuera p gratia sigolare
ad firma speranda, per che la sana conspua tempis informa-
ta de le calamita sue di Sauegne a reportar ogni conto
e Dio la felicita

G. Ase. Car^{le} Cam^o

n° 99.

Luca M^{te} e S^{ma} Di Cardinalis Far-
narij Legati Patrimonij contra priuilegiatos

et exemptos sub Anno Dni 1571. Die
26. Aprilis

Non e l'intention nostra che si menino busi li privilegij di essentio-
ne a cotesti Suonari d'Aquapendente in danno massimamente
della Comunita. o degli Appaltatori delle sue entrate: se bene
vi fosse mostrata patente di familiarita o di altro, costi del
fig. Duca nostro fratello, come di cotesti fig. di Santa
Fiora nostri Parochi: Però auertite di non lasciar godere
privilegio alcuno, che questo e anessa conforme al douere
Et non essendo questa p. altro Statuto di Roma a
xxvi d'Aprile M D. Lxxi.

Vo. Il Car. Farnese

a Largo

Al Mag. Podestà d'Aquapendente nro
Carissimo

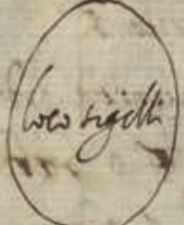
n. 100.
Concessis per Vicelegatum Patrimonij Com-
munitati Aquapendentis cassandi et limi-
tandi condemnationes maleficis secundum
qualitatem delictorum sub Anno Dni 1515.
Die 24. Martij

Re. Dne. Pro parte Communitatis et hominum Terre Aquapen-
dentis exponitur quod in libris antiquis et preteritis Pretoris
dicte Terre apparet non nullas condemnationes maleficis
no

non ex parte que tum propter eorum antiquitatem tum etiam
 propter condemnatorum impossibilitatem solvendi, quasi pro
 derelictis habeantur. Nos R. M. D. N. quia Communitas ipsa
 varijs debitis innotuita pecunijs undecumq; exproventis
 suis extrahere queritans, nuper in eius generali Consilio or-
 dinavit quatuor probos viros perquisitores, taxatores et ex-
 ctutores diltas condemnationum. Et quoniam ex forma Statutorum
 dicte lune caveatur qd de condemnationibus maleficis nul-
 la fiat remissio, seu rebaptis sine licentia superioris.
 Supplicavit propterea Communitas et homines prefati eidem
 D. N. R. M. ut dignetur dictis hominibus electis sine et
 deliberatione dicti generalis consilij eligendis diltas con-
 demnationes prout melius et utilius fieri poterit ipsorum
 condemnatorum impossibilitatem ac delictorum qualitates, atten-
 debat excusandi et limitandi auctoritatem concedere. Ita-
 tibus, constitutionibus et alijs in contrarium factis non obstantibus
 quibuscumq; de dono et gratia speciali a D. N. R. M.
 quam altissimas ad ista exaudiat.

Ne delicta remaneat impunita Credimus et mandamus
 ut petitis premisis non obstantibus. Nos C. P. Civitatem
 Vice Legatus

Datum Viterbij Die xxiii. Martij. M. D. xl.

Jo. Campa. Cancell.

n° 101.

Ordinationes facte per Communitatem Aque-
pendens et Confirmate per Gubernatorem Pro-
vincie Larimoniae

Et nullus in dicta Terra debeat, nec valeat re-
ceptare, nec locare ad pensionem seu ad af-
fectum aliquam rem aliam forensi uenit in
indictam Terram sine licetia dⁿⁱ Pr^{is}

Item q^d nullus emptor proventuum Communitatis
possit petere gratiam alicuius proventus
empti, nec eius petitis possit scribi in conti-
lis nisi de commissione Ill^m dⁿⁱ Legati vel
Gubernatoris Provinciae

Item q^d granerij possint requirere grana,
et auferre ab habitantibus, et uendere egenis
per iustitiam dⁿⁱ Pr^{is} iuxta taxam
preij de seors in Messam fiendam

Item q^d possint extrahi fabae pro permutandis
ad granum data cautione de remittendo
in Terra Aquependens sub Anno dⁿⁱ 1550

Die 9. Martii Decembris

Volendo la Mag^{ca} Communita d' Aquapende te prouedere al ben
publico della vniuersita d' essa c^ota et ciuitate li disordini
qual occorran^o fueru^o facte le infra scritte ordinationi inuola-
bilmente da osservarsi

Imprimis esta Communita ordina che nissuna persona della Ter-
ra d' Aquapende te o habitato in essa, possa ne debba circet-
tare, ne dare a pigione, ne manes ad affitto alcuna cosa
ne altra cosa sua ad alcun presthero che uerra in ta detta
Terra, che non habbia la pschila et licetia delli mag^{ri} dⁿⁱ
Pr^{is} iuxta pena de uincharque s^udi da pagarsi per chi
contrafari

contrafara senza nulla diminutione applicata p le tre parti alla
fabrica delle mura di detta terra et un quarto all' esecutore di
detta pena

Confirmamus atq; approbamus.

Item cuitare li facturi, continuamente sicue la Communita
dalli compratori delli proueti di essa, che non obstante in li
factumelli factura si specificadi che la Communita uende delli
proueti ad ogni rischio e pericolo loro, uicorrano p gratia con
lettore delli sig. Governatori di pover si domandi loro propo-
neri in consiglio con danno di essa cuita et leuare detto ined-
ueniente, pure che altre volte ha stato statuto di nuovo si ordina
che nessuno compratore di proueti della cuita possa mai doman-
dar gratia di delli proueti. Saueeranno compreso, et che mai la
domanda loro si possa seruire in consiglio eccetto ad Saueeranno
lettore delli M. M. S. M. Legato o uero del S. S. sig. Governatore
della provincia, e questo capitolo si possa seruire nelle statuto
esso pena di dieci scudi tanto ad essi comperatori che domande-
ranno, quanto alli Mag. sig. Priori et Can. seruireanno le
lor preste applicata come disopra, et tenendo lettore delli su-
periori la cuita debba replicare

Item che li huomini deputati sopra la gracia della terra Sabino
Autorita di ricercar li grani quali sono nella terra d'Acquap.
da ogni persona tanto seculare quanto ecclenastica esso pena
di dieci scudi a chi renunciasse, ne uolessi assegnare il
grano che hauro, et esso pena di uentocinq scudi d'apagarsi
per quello recusera non darlo quello li sara tassato et depu-
tato, debba dare alle persone bisognosi per posta delli Mag.
sig. Priori, et il quello del detto grano ha quello che mese p-
nese sara tassato, et deputato per delli huomini eletti, qual
pena sia applicata alla fabrica delle mura della terra per tre

quanti, et un quarto ha dello executoro ne fara executione
Istem de Savendot: M^{no} e R^{no} Monz. Legato concess. che si possa ba
rattar' faue a grand non uendot: genti sbarattare che li
suomini nostri d'aueranno delle faue che data cautione di re
metter il grand o ritornar detto faue possino andar fuora a
barattare sotto pena di uenhiung scudi ochi frauderi applica
come dirgra

Nos Augustinus Neupinus de Aethi Eques et V. I. Doctor ad me
Cens. Gubernator Generalis Province Patrimonij, supra
dicta capitula et statuta, tamq; honesta utilia et laudabilia
confirmamus et approbamus eaq; obseruari mandamus pro
ipsis disponitur, In quib; fidem manu nostra subscriptimus
et nostro solito sigillo Communis firmamus et nostri Cancellar
ij scribere annotar' tempus mandauimus

Die 12. Mensis Decembris 1550.

Datum in Terra Aquependelis in palatio nostre solite resi
dentie

Aurelius Iurij Cancellarius

- A. Copia Brevis sanctissimi dⁿⁱ nostri Commissarij depurati super discordia uertente inter Communitatem Aquapendulis et Urbis Veronis super confinijs
- B. Item commissio seu substancia dⁿⁱ Commissarij in arbitros cum acceptatione seu consentu d^{ca} C^oritatem
- C. Item productis articuloz seu capituloz per dicta C^oritatem Aquapendulis cum descriptione testiu in fine
- D. Item depositis testium plurimu in diuersis folijs et libello
- E. Item forma sententie hanc principis et finis

Est Noie dⁿⁱ Anni. Anno dⁿⁱ Millesimo quadringent. quinguesimo septimo Indictione quinta. Tempore Sanctissimi dⁿⁱ nostri Castelli diuina prouidentia dignissimi Pape V^o die uero octavo septembris

In castro sancti Lauacii in domo Clerici Antonij de dicto Castro Presentatum fuit quoddam breue sanctissimi dⁿⁱ nostri Pape sigillatq sub anulo p^ocuratoris per Crimium Legum Vobrem Datum secundarium de Veronay de Attat commissariu in causa et prout in ipso breui continetur. Cuius breuis tenor sequit sequitur in scriptis et talis est vs

Egregijs viris Giannone Simoneelli et magro Anthonio Vicieti Sindicis de Verouera et c^ois V^o Potentis presentibus et intelligentibus et Egregijs viris seu Andree huc et Petri Lamannutij de Aquapendulis Sindicis c^ois Aquapendulij. et unicuique ipsor^u in solidum presentibus et intelligentibus, et lectum fuit per nos seu tabernum Petri de

de Urbevetri et f. me. Penum paulu mag. lotis de quapun-
de le xst. o. lectis. et deputatos per eadem civitates et speciatim
per prefatum Dnura Commissarium. et servata tamen sibi
potestate de alii et plures. lotis predictis ad sui place
subrogare prout sibi melius videbitur et placebit

Quo facto et intellecto prefatus Dnus Commissarius in hac causa
pronunciavit se iudicem competentem. eisdem sindicis dnu-
lit etiam dist. brevis et monuit distas partes ad informandu
deinceps singulis dieb. et horis et horis. et ad producendum iura
testes. et quicquid voluit infra terminu quatuor diez cum
potestate prorogandi alias. prescib. distis partib. et prescib.
disto sen Andrea sindice et procuratore predicto. et cum debita
reverencia protestavit de iuris diebe Civitatis sibi salvus usq.
ad finem cause inchoate et peteb. etiam dist. brevis cum
terminis competeb. ad dicendum de quib. iuris diebe Civitatis
tam super competeb. quam incompeteb. et iuris diebe Civitatis
munitatis

Prescib. disto mag. Anthonio sindice et procuratore diste Civitatis
Urbevetris et dicete in omnib. et p. omnia prout supra disto
fuit per distu sen Andrea prefato Communitatis Urbevetris
verris

Qui Dnus Commissarius visis et auditis predictis et prefatis
sindicis distas Civitatis pronunciavit se iudice competente
ut supra et statuit terminu partib. prefatis ut supra et
reservavit sibi iura prout supra petiti est

Et ibidem et productum fuit dictum mandatum per supradictos lan-
notum et Magistrum Anthonium et oia supradicta Dno secundum
Commissario prefato et perierunt recipi et admitti et legitimas
personas ipsor. iudica causa prescib. disto sen Andrea sindice predicto
et dicete dictum mandatum ad esse in forma valida et prescib.

lictis Joannetro et m^o. Antonis et replicantibus et dicentibus q^d si et
 quatenus dictum mandatu^m noⁿ consistit in valida et legitima forma
 prout de Jure esse et spectare debet. q^d et tunc prout et tunc
 et in omni casu prout dixerunt promittunt de rato et rati
 Sabitione predicta Communitate et se factus et curatus cu
 effectu q^d omni tempore dicta Civitas et consilium populⁱ dictae
 Civitatis ratificabit et rati habeat quicquid per factum
 gestu^m promissu^m et obligatu^m fuit in dicta causa alias de eor^{um} propriis
 Et dictus ser Andreas exhibuit et produxit suum mandatum in publi-
 ca forma argati manu ser Guerinⁱ Jacobi de Civitate sa-
 belli publici not^{arii} et tunc cancellarij communis dictae
 Vene^{tie} et petijt se recipi et admitti et personam suam le-
 gitimam super predictis

Et ad maiorem cautelam dictus ser Andreas promissit de rato pro
 dicta Communitate Aquenodensis, que admodu^m promiserunt
 prefati Sindici Cui^{us} Vrbenes

Qui unus Commissarius admittit predicta sicut inquadu^m cum ra-
 tificatione predicta legitimavit mandatu^m sine inde

Acta fuerunt predicta in Catho^{dra} sancti Laurentij in Domo dicti
 Cecce prescib^{is} dicti Cecce, et Franciscus Ambrosij de Catho^{dra}
 sancti Laurentij, et Leonardo Registori Petri de dictis catho^{dra} lib^{er}is

Post predictis prefatus unus Commissarius decrevit de partium volunta-
 te iudicare locu^m differentie incipiendo a flumine Palee usq^{ue} in
 fine

Calistus PP. iiij

Dilecte filij salutem et apostolicam benedictionem. Intellexi
 non nullas differentias inter dilectos filios Communitatis et Cui-
 tatis vestre Vrbenensis, et Vene^{tie} Aquenodensis super confinib^{us} et
 terminis territorij in loco ubi dicitur albi putani, quod terri-
 toriu^m Vrbenensium ad iurisdictionem suam expectare essent

super qua loci differentia alias dicitur. Ideo Vrbevetani hoc
exponi facere. In his iudicis de consensu partium, factum fuit
compromissum, q. quia executioni tunc de mandatu non fuit
Nec per consequens determinata differentia
Cupentes quantum possumus inter ipsos nostros et eum pacem
et concordiam manuteneri, et uolentes q. hęc differentia
omnino componatur, de actioni tunc prescriptum tenore
committimus et mandamus ut conuocatis partibus dictis
differentia super qua ad factum fuit compromissum et
bene intellecta et discussa omnino componi. Studere et
procures et q. diffinitiuam sententiam ita terminare et decidere
ut illa labores, ut amplius partium supra re ver-
biu ullu sententiam arbitrio rari et grati. quicquid iuxta
auctoritatem nostram per dictas differre statueris et iudica-
ueris contrariis quibuscuq. no obstantibus. Datum Roma die
xij. Augusti 1457. P. N. Inno. Pape

Die xij. Mensis Septembris
Comparuerunt personaliter supra dicte partes coram suprascripto
Vno Commissario sedes ad duce absum in sacro sancto latera-
nensi in domo Jacobi Cardinalis, quem locum in presenti
dictis Vnus Commissarius pro multis iudicis elegit et deputa-
uit occasione monitionis de eis facte et in summo eis assignate
ad probandu de iuris ipsas partium. Et primo et ante omnia
Supradicti iudici et procuratores eorum et ipsorum Civitatis Urbis Ve-
teris exhibuerunt et producerunt coram suprascripto Vno commis-
sario mandata ipsorum in publicam formam manu seu pariter seu
Lodovici de Cancellarij dicti. Cuius Urbis veteris, quod
perierunt admitti et recipi per suprascriptu vnum Commissarium
et ipsorum vigore legitimari personas ipsorum in dicta causa. In sup-
radictis Vnus Vnus Magister Antonius Buccari et ser Jacobus

~~Pactis~~ ~~Inter alij~~ electi pendulum Commune Urbis super dicta
 differētia conspiciunt, approbaverunt, ratificaverunt. et emologa-
 verunt dicta mandata ut supra facta et collata in dictis personis
 Qui: Dñs Commissarius ut supra sedens iuris et auditor predicti
 predicta dicit quod! deperit tenet et debet et legitimavit
 mandata et personas procuratoris et iudicis hinc inde ut supra
 constitutos nō recusando cautionem nisi sine ino prebita
 presentibus dictis partibus et acceptabilibus

Sed Dei nomine Amen Anno dñi a natiuitate millesimo quatuorcentesimo
 quinquagesimo septimo Indictione quinta tempore sanctissimi
 in Christo Patris et dñi dñi nostri Celsi diuina providentia
 dignissimi Pape tertij die vero decimo tertio Septembris
 cum sit his questis et differētia et pendeat coram nobis J. et famo-
 sissimo legum doctore dño Secundino de Asmaris de A. et
 Commissario sanctissimi dñi nostri Pape Indicta causa inter
 egregios et spectabiles viros dñum Joſem dñi, Iacobum
 Simoncelli, et Magistrum Antonium Gucci de Urbis et Sindicos et
 procuratores Cois Urbis veteris, de quibus patet manu ser Francisci
 ser Iodouici de Vespil cancellarij Cois Urbis veteris, a nobis
 viso et lecto, pro quo cois dñi Sindici promiserunt de rato et
 se facturos Et inter egregium juris peritū virum ser Andream
 Iuce de monte pulchiano habitantem Aquependentis Sindicum
 et procuratorem Rone Aquependentis eius Communis et Vniuersi-
 tatis prout de eius mandato patet manu ser Guerrini lacobi
 de Civitate Castell. olim Cancellarij dicti Communis, a nobis
 viso et lecto, pro quo commune pro et suis heredes de rato
 et rati habitione promittit et se facturus et curatur et
 alia parte nominibus et occasionibus conspiciunt territorij dicti
 Civitatis Urbis veteris et dicti Communis Aquependentis in
 partibus et locis conspicientis in commissione tibi Commissario

facto a sanctissimo dno nro Papa in suo breue contēto et
expresso et specificato in compromisso alio facto in 1467. et
patet manu me. Jacobi stot. ⁱⁱ et manu seu Petri Pauli
Mag. Lo. qui una mecum fuit rogatus. cū omibz suis depen-
dentibz connexis et conyunctis. Volentz paruere sumptibus
et expensis et ad concordiam uenire et pacem uicere
ut solent et tempoz nro huius antiquis de eorū ipoz concor-
dia et unanimi uoluntate intinuit consueuerunt et consentam
prestanter remiserunt, compromiserunt dictas ipsas lites
causas differentias uon eius dependentes in nobilem et fa-
mosissimum legum doctorem dnum Secundinum de Ast
Commissarium predictum tamq̃ privatam personam et tamq̃
in arbitrio, arbitratorem amicum Communem et amicabilem
compositorem, et bonū virū presertim et acceptantem dantes
et concedentes eidem plenam auctoritatem, arbitrium et ualiam
dictas lites de adenda, laudandi, arbitrari et arbitramen-
tandi terminandi et diffiniendi terminos figendi et po-
nendi. Et perpetuū silentiū imponendi de iure et de facto
de iure tantum et de facto tantum sola facti ueritate in-
specta diebus foratis et nō foratis et solle uni partium et
alteri attribuendi in quacūq̃ qualitate sedendo, Standi
et moribz dominis et partibz presentibz et absentibz citatis et nō
citatis una et nō ultra et aliter et bene prout ei uidebitur et
placebit et promittentes hinc inde dictis nōibz. Sabore rati
grati et firmi omne id et quicquid per eū laudati et ter-
minati et arbitrari fuit et omne laudū et arbitramen-
tū inde fore iudicium et decisionem, et nō appellare nec recla-
mare ad arbitriū boni viri. Immo habebit in vim pacti et
transactionis. Ad penam duoz milium duoz auri in argulis
capitebus suis contractus et laudi inde forendi et cuius medietas
applicetur

applicetur Apostolicæ Camere. et alia medietas parti observabili
que parat. Et ipsa parat. Nunciatos et Juratos Insuper
in animas ipsos constituit et ipsi obligantes se se et bona
dictarum communitatum prout tangit hinc pignoris et hypothecæ
sunt in plenissima forma et duraturus dies xv.

Actum in Castro sardi Lauretj Vallis lacus in domo Cecechi An-
tonij hospitijs de dictis castro preschib Henrici Jacobi et ser Baldas-
sare ser Petri antonij Cuius Urbenetans et Baptista Thomei et
magro Arrigo Colerij de Aquapendete Marcino Vernis de s^{to}
Lauretis et Passolo Bindi de Conignans testibz ad predicta tra-
bitis vocatis et rogatis

^{dicto die}
Insuper dicti constitutores sicut dictarum communitatum dictis
notis omni meliori modo, via forma, causa noie et interesse
quibz magis et melius poterunt fecerunt et constituerunt eoz
procuratorem et nunciu specialem unanimiter et consor-
diter ser Leopoldum Antonij de sardi Lauretis presentem et
acceptantem ad acceptandu ratificandu approbandu et emolo-
gandu omni laudem et arbitrametu ferendu per supradictum
omni iudicium arbitriu et arbitratore predicta super dicta causa
et compromissa sicut supra apparuit ante sententiam et post sententiam
promittentes et jurantes habere ratz quicquid per ipsu factum
fuerit et et ac si essent presentes. Et revocantz mandatum pre-
dictum, sub obligatione ipsos constituit et bonoz dictarum
communitatum hinc pignoris et hypothecæ. Releuatur et

Actum in dictis Castro et locis preschib predictis de Urbenetoni
et Aquapendete et de Conignans et Cecechi Antonij de s^{to}
Lauretis testibz ad predicta. Sabis et rogatis

Dicto die et hora

Preschib predictis iudicij et emologantibz

191
Qui Procurator sublinens et nunc prout ex tunc emologavit et con-
firmavit sententiam siue laudem ferendam et ferendum et
et iuravit et de novo dictam sententiam confirmare et emo-
logare ut supra prescribitur dictis Sindicis et predictis consentientibus
confirmantibus et emologantibus prescribitur vestris predictis et dictis
die locis et tempore

Dictis die

Dichus Dominus Commissarius monuit dictos Sindicos prescribitur et molli-
gentibus quod singulis diebus et locis amstant in causa et coram
eo usque ad finem cause et sententiam ineluctive et ad informandum
ipsum de meritis cause et de locis et iuribus et probationibus ip-
sorum et quicquid iustitiam et prout et debent et ipsum audiendum
et eius iustitiam et

B In nomine Domini Amen Anno Domini Millesimo .LVI. Indictione quarta te-
pore sanctissimi in Christo Patris et Domini nostri Domini Calisti Octavi-
ni providentia Pope ecclesie die xvij. mensis Julij
Omnes lites, causas differentias, discordias et querelas que sunt et esse
possunt seu poterunt moveri inter nobiles viros Alouinum Dominum
Amerigo de sagalors de Vrbesueten, et magistrum Antonium
Bucell de dicta Civitate Sindicos et procuratores dictae Civitatis
Vrbesuetenis de ipsorum mandatis patet manu ser Francisci ser
Ludovici de Vrompne cancellarij. Cois Civitatis Vrbesuetenis
a nobis iuris et lectis ex una parte,
Et inter egregios viros ser Christophorus Petripaul de Aquapendete
et ser Andrea Lucce de Montepolitanis habitatores dictae Civitatis
Sindicos et procuratores dictae communitatis Aquapendete de quibus man-
dato patet manu ser Guarni Jacobi de Civitate Castellane Cance-
llarij. Cois dictae Civitatis. A nobis iuris et lectis ex alia, nominibus
et occasionibus confinium et terminorum dictae Civitatis et dictae Civitatis
Aquapendete

Aqueductibus videlicet ultra Flumen Palee versus fossatum dotie
 et versus aquam bagnoli et versus castanea et uallem jurnelli
 et murum saracinescu' cu' omnibz dependebz emergentibz et conuersis
 ab istis locis et contrate putan: sine Vallis scure usqz ad confinia
 castri castri lauretjz ultra versus putan: etiam amoris putan
 ultra versus vbraueru' Saboz ad inscripta mandatu' specia-
 le in forma l'ada. Volentes pacifice uiuere et fraternaliter ad
 concordiam deuenire de eod' concordia remiserunt et com-
 promiserunt inq' stabilem et Deligissum viz Daum Archit-
 lem M: Marti de Pecoliz de seris militem et nobilem
 viz Casarem de Coganis de Venetjz tamqz arbitros et arbitra-
 tores amicos communes et amicabiles compositores et bonos viros
 dantes eadem auctoritatem et b'ham laudandi terminandi
 decidendi diffinendi et perpetui iuris imponendi de
 iure et de facto et de iure tantum et de facto tantum so-
 la facti ueritate inspecta diebz feriatis et no' feriatis et
 tollend' vni parti et alteri dare in quacunqz quibz sitate seden-
 do stando et ut prout eis uidebitur et placebit paribz p'sentibz
 et absentibz utris et no' et promittentes dictis no'is sine inde
 Sabere rati, grati et firmi omne laudu' et arbitramentum, et
 totum et quicquid p' eos laudatu' et arbitratu' fuit, uel iudi-
 catum, terminatum et decisu' et no' appellare v' mms ba-
 bebunt in vim pacti et transactionis ad penam mille duc-
 toz auri, Cuius medietas sit pariti obseruatis, et alia Ca-
 mere apostolice et que pena et ipsa pena et Renunciatis et
 obligantes bona dictarum communitatum hinc signonis et p'p'ite-
 ce hinc et unanimas constructu' fiat in forma ple-
 nissima

Insuper q' si no' fuerint concordati habeant auctoritate eligendi

tertium unum vel plures prout eis videbitur cum eadem auctoritate & duratur per totam presentem mentem

Achem in contrata putam in campo sticlii hinc ferron de Aquapondete sub pino presentibus venerabilibus viris Dno Luce Andree hinc de Aquapondete Iure Celeria s^{ti} sepulchri de Aquapondete et Petrus Stardini de Stardiniis de Forhino et Magnifico Alouinis de Monaldentibus et Oliverio affi de Comitibus de Monte maris vestris ad predicta vocatis habitis et rogatis

Ordo die

Supradicti Arbitri existentes in dictis locis statuerunt terminum dictis partibus presentibus et intelligentibus ad probandum incumbentia per totam diem et matutinem

Die 19. Julij

Sindici Urbenerani producerunt coram arbitris scripta instrumenta in Norminis eis data

et presente senatore et copid presentibus

Qui arbitri admienerunt et in quibus

Die 20. Mensis Julij

Jurauerunt

Lencius	}	Prestes de sancto laurentis Inducti per sindicos Cene Aquapondetis iurauerunt dicere veritatem
Guasrus		
Dominicus Staderini		
Petrus Staderini		

Laurentius Cechi

Item producerunt Statuta et reformationes Cene Aquapondetis pro dicta civitate factis

Item producerunt cartas tam veteres quam novas

Item producerunt privilegia et insultra et instrumenta factis presentibus Aquapondetis

Item fuerunt protestati qd habent plura instrumenta in predictis

die

delle Comunitatis que intendit produrre ante publicationem pro-
cessus et protestatione q. no poteratur ad publicationem processus
donec fuerit statuta dilata ad producendum dicta Instrumenta et
scripturas

Preside della Louisa Sindico et procuratore Cuitatis Vrbis iustis et
dice et protestare q. no admittantur nec debeat admitti qm
no in finalia rationibz et causis suo debito loco et tempore di-
cendis et allegandis

Et producessit similiter et nunc producessit omnia statuta
reformationes privilegia statuta vltra nova et vetera pro
q. p. facta de noie

Qui arbitri et arbitratores sedes in Cancellaria Cois Vrbis
et auditis predictis presibta amiserit et in quatuor de hinc
tenetur et debet et aliter no

C. Dianali da uoi Spectabili Savi Summi M. Michele de Poes-
reti da Siena et Cesare di Cesario da Venetia Arbitri
et arbitratori eletti intra la Reg.^{ca} Comunita et Univer-
sita della citta d'Orvieto dall'una parte, et intra la Reg.^{ca}
Comunita d'Agropendete dall'altra y nome e ragioni dell
confini delle dette Comunita di qua da paglia

S. Cristofano d'Anagnino et ser Andrea di Luca Arbitri e Procuratori
della Citta d'Agropendete comparsono in termine a loro per uoi dato
a provare delle lor ragioni et ad desonazione a prova di essi
ragioni fanno e pongano l'inscrizioni capitolie sopra li quali do-
mandano che li testimonii inscritti sieno esaminati medio iura-
mento de veritate scienda in nella questione inscritta sopra

gli diti da Orvieto contro la Comunita d'Agropendete
prima pongano a provare intendono come Agropendete con tutto
lo suo territorio e distretto e sottoposta alla giurisdictione et sub

protectione sancte Maris Celestis, et sanctissimi Dni nostri
Pape Calisti tertii et Collegii suorum S. R. E. Cardinalium
in jurisdictione Dni Theobaldi patrimonii, et nullis aliis cognoscere
per sig. neq. Governatore et hoc fuit et est verum notum, et notorium
publicum et manifestum coram et vulgari opinione Italiae et provinciarum
sempre et probare in corde se e. oppositum come Acquapendete et
universita lo comuno et proprio diessa terra Ita in tali altri
luoghi sua jurisdictione distretu e territoris et esse bene e possidere
pacifice et quiete et a suis e come sua la tenuto e posseduto per talo
tempo et ad memoria in contrario usq. territoris che co-
mincia infine del fossato dell'otia come mette in nel fiume
della paglia verso Acquapendete, il qual va tra p. l'otia fiume
predetto p. fine a pie' al fossato di bagnisto e poi mette et entra
in nello fossato di bagnolo, et va p. fino alla fontana che e in
bagnolo, et poi mette a quel fossatello a lato a bagnisto, et va
sop. lo fossatello. et a capo d' fossatello mette p. certi luoghi a pie'
delle poggio di colca vecchia et va sop. le poggio et mette a ca-
po alla macchia di Riccardo, et va p. la crina della macchia
di Riccardo come acqua pende et poi va come acqua pende p. la mag-
gior parte del terreno delle dette macchie delle matarona, et va
p. fino al casuarne della macchia delle lire et come acqua pende
verso puzano, et va oltre la crina della macchia come acqua pende
verso puzano p. fino al capo di Valle Cuedeta, et li entra la
crina del poggio allato a Valle Cuedeta et va p. la cima d'
esso poggio come acqua pende verso puzano, et va sugli disegni delle
confini termini e noce antiquissime fatti su gli arbori et termini fatti
et muracci. et va p. con termini p. frae ad una noce che e in un tratto
di impo a pecorone confinis p. confinis termine p. termine con disegni
di croce predette in arbori verso puzano et intrachudi verso puzano
valli eurre verso Acquapendete in territoris et distretu et territoris

d'Acquapendola e quello è uno noto e notorio publico e manifesta e publica voce et fama et così he tenuto et reputato da tutti li circostanti vicini

B. Item pone et probare in sede come da tutti le predite esse persone sono vere publiche note e manifeste et è comune et universale opinione in tutta provincia del patrimonio et nelle terre et cel della circostanti

A. Item pone et probare in sede se bisogna come tutto il territorio territorio e giurisdizione della contrada di pulano il detto comune d'Acquapendola et universita et esso tutto ten e possiede per suo et come suo come nella sopra detta carta si contiene per più di xxx. xxx. l. lx. lxx. et celsi anni et tanto tempo che no memoria incantatis pacifice et quiete sub libertate et bona fide et hoc est uerum notum et notorio publico et manifeste in ogni luogo per la maggior parte del patrimonio

Testes ad predicta probanda

Homines de castro castro sandi laurelij

Homines de Castro Guipras

Primo Celeno et sepulchri

examinatus fuit Dominicus Velle d'Acquapendola

examinatus fuit Dominicus Bologna at vicinim

Andreas Capra niger

examinatus fuit Franciscus Tocco et cetera

examinatus fuit Petrus Antonij at cetera

examinatus fuit Jacobus Hannus Ruber

examinatus fuit Martinus Huccer

Jacobus Petri Stefan

Denos Gappa

Marcus Minelli

Stavris de Vannuto de scis

Pasquino da Torre de Stanicass di manna di taliano

Infra m. c. c. c.

Giuliano
Lémo de Fyglu
Anonimo de Tur.

Giuseppe
examinat, fuit Jacobucci deluillano

Matteo di Jacobo de Sorano

Jacobo de Fede

Santi da Acquapendente campagnari

Pietro Cinallo da Torre

Lollo

Dudic Lollo

die xvij Julij

Ueltes Cene Acquapendite

Jacobus Ueltes Petri Duboi Ueltes Inductus de Acquapendente cum su-
rameto testificando dicit. Dicit esse Cusmanni seu Padra gli disse
che li confini tra Orvieto et Acquapendente erano in questa forma cioè
Incominciando in nello fossatello che mette nel fossato del bagnuolo
e uo su per la costa delle spiagge de calcaneccia poco piu la che
lama che uo da Acquapendente ad Orvieto Et che uo su fine alla
punta delle spiagge de calcaneccia et uolta come Acquapende. Ver-
so Remacore, et uo su al poggio de san sepolcro, et uo su rito
come mettono certi termini et murce y fine al muro saracinesco
pou in due die ad sa Et che udi ancora da Pietro et Grappa
et da Marco de minello et da Braccia tutti habitati in Acquapen-
dite Et questo dice pu circa quattordici anni.

Cocelo de spagnotta d'Acquapendente alius Ueltes cu' suameto testifi-
cando dicit che da uoltra dice che li confini tra Orvieto et Acquapen-
dente per questi, cominciando da Passia uenendo su per lo fossato
dell'istha fine al fossato de bagnuolo, et uenendo su per lo fossato
sotto intra in uno fossatello che intra in bagnuolo et intra per una via
uocchia apie de le spiagge de calcaneccia et uolta sopra un

Vallinello

Valloncello et una crina crina fine alla valle del punello et
 come Aquapende verso orueto, e Termino d'orueto et come
 Aquapende verso Aquapendete e del Termino d'Aquap.^{te}
 et per via al poggio di san sepolero. Et per via come mettono le Ter-
 mini et murice fine alla greppia dela canale Et per volta
 infino a l'Alba merra meta fine a laima de parte fra
 san loialo et Orueto e questo dice Gualtero udito da mol-
 ti persone e che lo ha usato dopo che ha usato d' 04
 che sempre ha veduto usare et praticare insieme ad li
 uomini d'Aquapendete e quelli da Horni in quella d'
 Orueto de Aquapendete como uenivano

Johannes Antoni Menicucci su Juramento testificando dixit
 che la parte del macello in qua verso bagnico e paglia
 e gli foro mai assignato confini. Ma data valle pronello
 in tu verso san loialo gli furono assignati da Vincenza
 e da Piero di Gropa. et Marco di minello da Aquapendete
 in questo modo esse che l'comentato al poggio de san se-
 polero, Et uenne infra verso san loialo et come mettono
 Termini et man per fino a la strada della uine de Lombardello
 e conua a la uione in adpecione. e come detto Termini appa-
 rono signati ad primi ad essi da quello in la dice no sa mete
 Et che da detti Termini in la Saueduro conue verso Aquap.^{te}
 al Aquapendete in come loro orueto. Non dimeno Saueduro si-
 milmete quelli da loro usare da detti Termini in la verso
 Aquapendete Et essi d'Aquapendete usare di qua verso
 Orueto come buoni uiani Et che da detti Termini us sopra
 designati verso Orueto Saueduro conue da questi da Tor-
 re y Termino d'orueto Innocentius de tempore dixit dal
 tempo di Papa Martinus quinto

Martinus Martij de Aquapendete testis sui Juramento testificando

disse. Questo tanto sapere che Mattiolo da Torre gli disse che
le confini tra Orvieto et Aquapendente in questa parte erano
per questa via cioè cominciando dal puntone in Valle Que-
cetta fra su verso San Lorenzo e come si trovano i signori come
mura et come Aquapendente verso Orvieto e tenuta d'Orvieto et
come da inde in la e tenuta d'Aquapendente. Et disse che
tempus viginti annos et ultra. Ma dice che vede due paesi di
due paesi, il primo di gregge verso Valle Quercia l'altro paese
sopra le gregge de quali quelli da Torre presero el detto paese
con el gregge l'altro paese di quelli non erano pagamenti pagati
se non. Et poi ne fuo deliberato due paesi stava so-
pra al gregge, se ne erano in quello d'Orvieto Et altri non si
se pagano ora Et questo a due anni o circa. Et che da xxx
anni in qua si vedono fructare e lavorare da le due confini
verso Aquapendente dal termino d'Aquapendente Et da termino
in la da l'istesso da Orvieto

Domenico di Giovanni alias Bologna d'Aquapendente Testis Qui
suo iuramento certificando disse se tanto sapere, che secondo i
caratti di Torre che udi leggere, et come ha udi dire al antichis-
simo dal Proba da Torre, et da Antonio dal Vestacchia d'Aqua-
pendente. Et che el confine che era Orvieto et Aquapendente
Vanno per questa via, cominciando da paglia, et men su l'Orvieto
et men per il fossato di bagnolo per infino alla strada Orvietana
et uen su al confine tra le macchie di per fino al campo
della d'Orvieto
pendente per fino al poio di San Sigolero Et uen su sopra la valle
de granelli et valle Quercia a capo la valle de la
Canale che si chiama Et che tra Aquapen-
dente San Lorenzo et Orvieto Et che tra la valle del
et Valle Quercia se sono termini forme et muraglia Et che
da detti termini verso Aquapendente è de termino d'Aquapendente

Et sempre se tenuto di Acquapendente Et da duri
 Verum in la se tiene di quello d'ormero Et d'una che fu fatto
 dali Correni un'anno da pais di san sepolcro loto pro
 prio no sa Et de fu veduto el fatto che no era quel
 lo d'ormero Et questo udi dire da piu persone

Jacobus Petri Sestani alius Vesci cum Juramento testificando di
 cire che suo Padre gli disse che li confini infra Ormiere et
 Acquapendente ueniano dalapaglia sup la d'ostia p'no al
 fossato de bagnolo che e verso Acquapendente, et na per altro
 fossatello che trauersa la uia Urbetana et uoltra si per le piagge
 de calcaneccia p'no alla cima da quello uia infra alla valle
 del p'urello dice no sapere niente Et piu disse che tra la ualle
 del p'urello e ualle Lucetana ci e un muro che na verso per
 sona, e quello dice sapere uider essere confini tra Ormiere et
 Acquapendente et dice sapere ueduto da Tronca da Torri all'ora
 Sabina in Acquapendente e questo dice so gia molti anni fa
 uento Et piu dice un campo che e tra le Ripe de calcaneccia
 et fossato de bagnolo sapere ueduto p'no ad fan
 taccio et ad capone d'Acquapendente.

Francisco de Gisuanni des bovaliolo cu' Juramento testificando
 disse che udi dire a suo Padre et ad non di Cecco d'aliere
 d'Acquapendente che confini tra Ormiere et Acquapendente
 sono questi uia Comincando da paglia uene sup l'
 d'ostia et entra nel fossato del bagnolo cio e quello ditto
 doue e la fontana et entra per nella strada Urbetana
 et na sup le piagge de calcaneccia e doue finisce la d'
 sopra no sa Et questo dice udi dire gia ventisett'anni
 e circa e questo del fossato del bagnolo uqua verso Acquapendente
 la ueduto p'no ad fantaccio d'Acquapendente

Domenecasso ualle cu' iuramets testificando disse che da uidi
dire dal Tromba da Torre che li confini tra Vrueto et Aquapendete
sono questi cose, da la pacha su gl' ostra fino alla
fontana del bagnolo et che la detta fontana del bagnolo nasce
nella tenuta d' Aquapendete. Et uia su il fossato fino alla
uia vrbetana et per uia su gl' piaggie de calcareccia
e fino alla collina et per in collina in collina e fino ad presso
personone uo. per lo greppo de ual Quidda la qual cosa
dice d'aver uidi dire da P.^o da Proceno et Christophano del
Comba d' Aquapendete e questa tenuta d' Aquapendete
da ueduta fructare alli iuramets d' Aquapendete la maior
parte gl' legne, e da sei anni in qua gl' laureccis et
puie dice che uidee una stecca di la da la fontana del
bagnolo et quale era fatto che li bion d' Aquapendete no
andassero nel rimeto del vrbetana e questo disse fo
fatto e sei anni.

Die xvij Julij

Antonius Vannuzi, Secret. Jo. rex de Aquapendete

Lei sus iuramets testificando disse se rannu uire Videlicet
che li confini da Vrueto et Aquapendete sono questi cose che
cominciando dal fossato d' ostra uia su il fossato fino al fossato
di Bagnolo, et uia su nele piare a capo la maceria de
Cicardo et uia su a la maceria de le lire. Et dila su no
sa altro se non che da uidi dire che fu comminad uento ala
ualle del pomello da Agnolo de Bisaccia et per uno Manni
uolo da Torre, i quali gli disse et d' un Agnolo che era
no stati e parte del Communo d' orueto e parte del comi
mune d' Aquapendete et che uia in rino a personone, et che
a la le terre l' heredi di n. Agnolo et che la contrada
fi d' uia

si chiama la macerata Et che dal fossato di Sagnuolo in qua
verso Aquapendente se fructato per l'Aquapontum Et che
l'aueduto fructare o maximo all'Esed. di pupirello Et che
per Putano ha veduto usare quelli da Torre Et similmete per
quello d'ornieto quelli d'Aquapendente

Itens Grappe de Aquapendente no Iniameto

In suo Iniameto edificandas locit q confinat inter Comu-
nitatem Urbem et Communitatem Aquapendens comincando
al fossato di ostia, et tira su fino al fossato di Sagnuolo,
al quale fa due fossati et che el fossato verso Aquapendente
e in nel termino d'Aquap. Et che el fossato verso ornieto
e del termino d'ornieto Et questa parte verso l'Esed. di
calleuocidia et passa apud la via di Riccardo et usca
per la macerata, lequal macerata e nella tenuta d'Aqua-
pendente, Et la macchia di Riccardo e inella tenuta d'or-
nieto e restir al cauro, Et le lita et al cauro de le
lita vagg fino ad capo Valle Quedera, et che la detta Valle
Quedera e in quello d'ornieto, Et la valle del prunello e
in quello d'Aquapendente Et che uolta vaff lupiano ver-
so pecorone Et che quello di pecorone e in quello d'ornieto
Et che poco di lora da pecorone uie un sasso grande che e
termine tra ornieto et Aquapendente Et che era poco di lon-
ga, ue un cerro grande, el qual parte el podere de lo
spedale di pantagnone e le cose di m. Agnola et uita a
piedi un sasso grosso Et che si ha in detti confini un
muro di pietra a secco Et che si erano alcuni di quello
d'ornieto hauevano la possessione in putano et pagavano
i danti ad Aquapendente Et che da detti termini, us fino
al confine di san Lorenzo doue compra che come us e

Orniato Aquapendete e Santo Lorenzo Et che queste cose sa-
gole l'ha udito dire da più persone Et che da detti termini
in qua ha veduto tenere et possedere degli uomini d'Aqua-
pendete bene quelli da Torre l'aveano usato et possurato
in quello d'Aquapendete Et quelli d'Aquapendete in quello
di Torre perche l'ua di Bernardo et Corrado no uolua re-
uolse che tra Aquapendete et Torre fussero termine Et che
se usassero insieme comunemente per esser busi vicini
Interrogatus de tempore dixit rem suam quinquaginta ann
et ultra qz predicta audiuit

Jacobinus Vellavari d'Aquapendete testis Indubius

Qui ius iuramentis testificando dixit se tantum scire videlicet
che la confine tra Orniato et Aquapendete sono questi cioè
che cominciando al fossato dell'Alia viene su al fossato
di bagnolo, el qual fa due fossati el fossato d'Aqua-
pendete e della tenuta d'Aquap. Et l'altro fossato verso
Orniato e della tenuta d'Orniato et qual fossato dice che
cuer lag. Et uolta su per le piane di Casavecchia a pie-
de di al campo della ruuina et tira su come Aquapende
a piedi la Malloccia de le liti Et inferisce su a piedi
la valle del pometto come Aquapende che ue il muro li-
interrogatus in causa scilicet dixit qz audiuit dici dal suo
Padre Et che verso le piane come Aquapendete verso
Orniato ha veduto possedere d'alti ornatani et verso el piano
verso Aquapendete ha veduto fructare et possedere da quelli
d'Aquapendete già sono quaranta anni opia

Marchus Senelle d'Aquapendete

Qui ius iuramentis dixit che de la confine tra Orniato et
Aquapendete Vdi dire ad Antonio di Vivianetto che erano

fit

per il fossato di Bagnisli un fossatello che parte confinando
 quale sta verso Acquapendente Et che il fossato e nella tenuta
 d'Ornieta Et che per esso fossatello va a capo de la greppa
 et come Acquapendente edelata d'Ornieta Et disopra e de la
 tenuta d'Acquapendente et va fino a la valle Et del fossatello
 lo come acquapende verso Ornieta e d'Ornieta Et come acquapende
 verso Acquapendente e d'Acquapendente Et piu disse
 che la canale da reglia e tenuta da l'acquapendentani et
 altro l'ha veduto sempre possedere et fructare non de l'
 parte d'Ornieta ma di quinquaginta anni nel circa Et che
 da veduto a braxe a quella fontana le cavalle ed i
 non vno

Christophorus Dotti Rubici

Qui disse che a uno fossatello accanto al fossato di Bagnis-
 li Et che Antonio di Bardacciole gli disse che quel fossatello
 era confine tra noi Acquapendentani, et Ornieta in quella
 parte Et che un campo che e qua sopra el detto fossatello
 che l'ha veduto possedere al Serenissimo papacollo Et che
 le grate de la naerie di Rando stava come Acquapende
 fino a le mauerete verso Ornieta e de la tenuta d'Ornieta,
 et da questo in qua e de la tenuta d'Acquapendente Et ne
 crede et audivit dicere

Joannes petri Rubici testis indubius

Suo Turame lo disse che Vno d'Acquapendente chiamato
 aubano di Bardacciole et Cerbone d'Acquapendente disse
 che li confini tra Ornieta et Acquapendente in questa
 parte era un fossatello el quale si chiama di Bagnisli el
 quale sta di qua verso Acquapendente Et che dallato di la
 verso Ornieta era un altro fossato di Bagnisli che era in quello
 d'Ornieta Et che il detto fossatello era in quello d'Acquapente

et qd est tempus quadraginta annorum vel ultra (Sede ad Ducem
fratello da ueduto abeuerare ali' summi d' Aquapende ce
sella contradictione

Imprimis designamus et designamus primo terminum in strata
que dicitur confines Cuiusvis Urbeuerare bene Aquapendebis
et castri sancti laurentij in loco signato et fesso apud quandam
quercum signatam signis crucis iuxta campum della spina a ca-
pite Vallis canalis iuxta bona Catalani Vannis de sancto lau-
rentio bona sancti marie del fiore de Aquapende ce bona leoni
laesbi de sancto laurentio et ibi in loco fesso pedibus affigi vo-
lumus et nominamus primum terminum

Et exinde curdo per viam factam et ordinatam a nobis usq ad
caput plaiaru filiaru et ibi et in capite dicte vie designamus
et affigi volumus alterum terminum et volumus qd dicta via
in his auentu sit ampla decem pedu

Et exinde continuando ad caput dictarum plaiaru usq ad quandam
lapidem signatum signis crucis existentem in castro Petra Quel-
fi d' Aquapende ce iuxta rem heredium marie: bo Valle de Urbe-
uerari ce bona sancti sepulture, et rem oliuierij filij a li-
quandam vni Angeli in vocabulo plani del cerdeto als valle
rota et volumus qd ad dictum terminum existens in capite dicte
viate seu vie usq ad terminum istum recipere ibi prope
ad caput dictarum plaiaru sequatur dicta via iuxta rem heredi-
um et dicta via sit cois inter duas partes

Itē curdo per directum a dicto lapide usq ad quandam arbore
quercus existentis in possessione heredium magi Angeli predicti
in vocabulo de laia de sbarniti ultra Muru qui dicitur la
forma abas sarauineses per modicum spacium versus
Urbeuerare prope quandam humulum lapidem signatum duobus
signis crucis et ibi affigi volumus alium terminum

Item

157
Item continuando per directum usque ad quendam pedem, quod dicitur
sive el poggio di monte natolo in pede ipsius pedis, versus Aquapendens
pendentem prope terra sancti sepulchri V.3. a capite distans Car-
roz, affigatur alter terminus in loco signato in uno lapide si-
gno crucis occurrente in possessione obituri et Aloyxij Dni Ange-
righi de Vrbenetis: atq; heredum Dni Angeli in capite cuiusda
forme antique

Item continuando dictam formam usque ad pedem dicte forme quantum se
extendit per directum volumus affigi alterum terminum in pos-
sessione sancti sepulchri, iuxta bona Petri de lamannu
atq; heredum comitis Vgolini et nunc dicitur heredum mag^{ri}
Ma^{ri} de Aquapendete et bona dicte Calerie sancti sepulchri
instrata que dicitur la valle di san sigolero atq; valle puenelli
in loco signato et forto prope vnam Arborem Piri videlicet
ultra formam predictam versus Vrben Vetorem

Item secundo per directum usque ad quandam arborem Corri si-
gnatam signo crucis, et ibi affigi volumus alterum terminum
in possessione Petri de lamannu et d' Aquapendete in dicta
contrata, iuxta bona sancti sepulchri et bona hospitatus
della Stella

8
Item ascendendo quendam monticulum, et transuersando per
directum continuando usque ad castaneta et ibi affigi volu-
mus alterum terminum iuxta quandam arborem castaneam signa-
tam signo crucis in possessione capricorde . . . communitates
Vrbis Vrbenis, iuxta bona sone et mane della Stella in contra-
ta Vallis puenelli

9
Item continuando dictum terminum prope dicta castaneta per directum
usque ad quandam arborem castaneam magnam existentem
in contrata Putan in possessione heredi mag^{ri} Ma^{ri} de Aqua-
pendete in contrata predicta iuxta castaneta et bona hospi-
tatis

talis predicti: et ibidem prope dictam arborem castaneae signata
duabus crucibus affigi volumus alteram terminum et per dictas
crucis, quando confluantur terminum confluantur secundum
quod aqua pendet sine ulla tam virtus putarum et aqua pende-
rentem quam versus urbem veterem videlicet in cacumine di-
ctis castaneis

10. Item continuando prope dicta castanea usque ad quandam cespiciam
castaneae existens in silueta & Christophori de Aquapendete in
contrata predicta ut dicta la macchia del liti. Iuxta bona
sive Christophori predicti undique signatam signo crucis et ibi
volumus et mandamus affigi alteri terminum

11. Item continuando versus contratam de la macchia et ascendendo
per cacumen dicitur predicti, quod dicitur de poggio ad capo
la macchia prout aqua pendet usque ad quandam arborem ca-
staneae sive in dicto pedis in possessione heredum magistri Mei iuxta
bona Troichi Riccardi de Bonetori, et bona Gul. magistri Mei
et volumus quod affigatur alteri terminum

12. Item in eadem possessione continuando per dictum Podium prout
aqua pendet usque ad quandam arborem castaneae signatam signo
crucis et ibi affigi volumus alteri terminum

13. Item continuando per dicta confinia versus la Valle de Joseph per
quendam pedicamentum prout aqua pendet usque ad macchiam dicti
Joseph Iuxta bona macchia Riccardi et bona dicti Joseph
apud quandam castaneam signatam signo crucis et ibi volu-
mus affigi alteri terminum

14. Item sequendo post dictum terminum usque ad caput plaias cal-
cauecia ubi est signum quiddam vie antique cum limite
sive argenti lapides in possessione Hicole feroni iuxta
quandam viciniam de la plaias et ibi in loco pors et signa-
to in terra signo crucis affigi volumus alteri terminum

Et cetera

150
 Et exinde sequendo per dictas plaias prope limitu seu originale
 usq. ad quandam possessionem Meucci de Aquapendete
 et ibi quadam cocca rubrae signata signo crucis ablu-
 mus effigi terminum aliorum.

16. Et inde continuando per dictas plaias usq. ad caput situarum
 Alorij de Monasterio in greppo a parte versus Urbem ve-
 rorem et fines dictae situae Alorij et situarum Cois Curru
 quae dicuntur le comunghe et pars situae Cois Toni et
 a pede modicu situae collepustini ex latere dextro versus
 situa Alorij usq. ad fossatum dothe que situae dividant
 utraq. tenentem et remaneant in Territorio Urbis veteris
 per dictos confines dictarum possessionum versus Urbem veterem
 et ab alio latere remaneant et sint tan situae quam posses-
 siones et alie res de Territorio et in Territorio Aquapen-
 dentis versus Aquapendetem. Et descendendo per fos-
 satum dothe seu quovis alio nomine nominetur prout aqua
 dividit usq. ad flumen palee inclutiae, quod flumen seu
 fossatum sit commune utraq. ipsarum communitatum et ibidem
 illa aqua dividit utraq. communitatem seu territorium
 utriusq. civitatis et ita et taliter q. a lateribz ipsarum liceat
 construere et edificare in suis prout eis videbitur et placebit

n. 183.

Littere Agmi et Venet. Dni Caronia-
 lis Farnesii super malitiosis Aquapendebz
 erogandis in fabrica Pontis palee sub Anno
 Dni 1142 Die 4. Novembris

Reuerend. Monig^{re}. Intendendo uos ho sig^{re} che li male-
fizi d' Acquapendente assignati alla fabrica del ponte di Sa-
glia per special ordine di sua beatitudine come potete sapere,
non sono a pena bastanti a poter finire quella opera tanto
necessaria. In pensato di gravarla dell' anquesundi che
a pagano una cotta a quel uos ho da gradi gia cattolico
di Procons, che da me auanti frate leuare quella et
ogni altra spesa che da quella comunita fuisse fatta da
detti malefizi et teniate la mano con diligencia che ed effecto
tutti si spendino et conuersino nel uso del ponte sopraddetto
et ad altro che si piaccia grandemente alla santita tua
et sara degno di uoi al quale mi offero di continuo di
Roma a iij di Houembre 1542.

Tutto uostro

Il Cardinal francese

Wingelli

Al Nugo

Al Reuerend Monig. Il Vicelagato del
Datamento

n° 104

Breue Innocentij Tape octavi q Communitas
Aquependentis p^obit p^ore et amouere presbi-

159

• eos seculares uel quorumvis ordinu regulares
ad benefactum dicitur Communitatis pro missis
et alijs diuinis officijs celebrandis in Ecclesia
sancte marie Inuocata, nec no q possint re-
cipere omnes supplicationes et elemosinas ad-
uertendas in augmentu dicitur Ecclesie et di-
uini cultus sub anno Domi 1408. Die. 19.
septembris

INNOCENTIVS. PP. VIII.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem Exponit nobis
fratris q extra extramuros istius urbis Long Aquapondantis
Vrbuetan dioc ex bonis nobis proprijs et alijs Christi fidelium
oblationib de Consenne ordinarij loci quidam locus sub inuocatio-
ne beate marie Virginis de la inuocata constructus est, ad
quem propter miracula intercessionis eiusdem beate Virginis ibi-
dem frequenter operante Allessionis et multitudine illarum par-
tium continuo accrescit deuotio. Et quoniam uisere uis diui-
tis locum seu cappella huiusmodi ampliare et manutenere ac
diuina ibidem officia ad Deo et eiusdem beate marie Virgi-
nis laudem continue celebrari facere (summodo uobis cura
regimen et administratio oblatione que per eundem fideles in
dicta cappella presentem fieri concedatur) Theo uobis du-
miter supplicari curasti. Ut uelut desideris in hoc apparere
dignaremur; et ad huiusmodi supplicationib inclinati ut dictam cap-
pellam in eius structuris et edificijs ampliare, conseruare et manu-
tenere; ac inibi missas et alia diuina officia per presbiteros secu-
lares uel quorumvis ordinum regulares ad uelut numerum ponendos
et amouendos celebrari facere, nec ad quascunq oblationes et

alias pias elemosinas per Christi fideles ibidem erogandas recipere,
illasq; in ampliationem, conservationem et manutentionem medi-
ae divini cultus celebrationem et augmentum convertere libere
et licite valeant (cummodo hoc sine alicuius Juris praedictis fiat)
vobis et nostris presentibus concedimus pariter et indulgemus. Man-
dantes ordinariis loci et quibusvis alijs auctoritate munitis
ut de oblationibus et elemosinis ipsis se intromittere, aut uti suff-
illaz receptione et percipiione impedire molestare vel perturbare
nullo pacto debeant. Contrariis et ordinationibus apostolicis, ceterisq;
in contrarium factis ad obstantibus quibuscumq; Datum Rome apud
Sanctam Petrum sub anulo piscatoris die XVIII Septembris. M.
ccccLxxxvij Pontificatus nostri Anno quinto

Bo de Bavariis

Mexico

Dilectis filiis Universitati et Scholae Collegii
nostrae Aquependensis

Concessis eadem Sanctae Incarnate
Religionis Carmelitane per Communitatem
Aquependensis cum capitulis ad favorem dictae
Communitatis et loci sub Anno Domini 1517.

Die vicesimas Novembrij

* Nomine Domini nostri Jesu Christi eiusq; gloriosissime Matris sanctae Virginalis
Mariae Amen. Anno a natiuitate Domini millesimo quingentesimo
decimo septimo Indictione quinta tempore pontificatus sanctissimi
in Christo Patris Domini nostri Domini lesuis divina providentia dignissimi

160

PP decimi die uero duodecima mensis Nouembrii In uniuersis
et singulis presentia inspecturus pateat euidenter, Qualiter in
de Anno preterito Millesimo quingentesimo decimo tertio et die
xxiiij. Mensis Iunii. V. in die natiuitatis gloriosissime pre-
cursoris dñi nostri Jhu Christi sancti Iohannis Baptiste Regi dñi
Ioseph Antepositi bene Aquapendens V. Antonius Valentinus Ioh-
annes Ansonij Guarelle et Marianus Francisci; nec non spe-
tabiles viri Gaspar Geneus & Bartolomeus Sacrellus, Antonius Dis-
nyij et Petrus Flamannus Somines electi assumpti et deputati
cum prefatis Regis dñi Præb. per consilium generale dñi
bene ad satisfacienda facienda ut patet in libro publicis refor-
mationum dñi communis morau seu Consilij dñi de Lerona tunc
temporis Cancellarij cuius predicti habita bona et optima relatio-
ne de honestate moribus etc. et saluberrima uivere venerandas
fratrum ordinis obseruau. beatissime et gloriosissime semp. Virginis
Marie de Monte Carmeli et mantuan. congregationis tamq.
litteras Reuerend. P. Laurelij Pucci Vnic. benefact. ut ter-
re predictæ factam per publicam bonam et optimam con-
famam uigore et auctoritate vis et cuiuslibet ipsorum data et attributa
a consilio generali predicti omni meliori modo, uia iure causa et
forma nomine et uice prefate Communitatis et hominum bene dñi
quibus magis melius et ualidius ac utilius facere poterunt cept-
sub deuotione dictarum litterarum ad laudem et gloriam et honorem
omnipotentis De. eiusq. glorie Virginis Mariæ et omnium
sanctorum Curie Celestis dedisset tradidisset concessisset assignasset
et contulisset oratorium sacellum Ceteriam locu et domos sine
maiestatis Inuicorate de dicta terra prout contra portam s.
sepulchri pape Anatan Romanam cum omnibus et singulis suis
hæris personis et nominibus fuchis redditibus et proventus ad dictum
oratorium Ceteriam sine locu spectantibus et quomodolibet personis

et tam presentibus quam futuris Venerando in Christo Patri Jaco-
bobo de Aueraria Comitis Bergomi ordinis observant. predicti
pateri. Nipalanti, acceptari et recipere pro ordine religione
et fratribus observant beatissime et gloriosissime semper Virginis
Marie de Monte Carmelo manduam congregat. et procuratorum
et mandataris D. L. in Christo Patri Jacobo Bapt. de Ma-
na hic temporis Dicit de hanc manduam congregationis et
super totum ordinem Carmelitarum generalis de qua percurat
conmissione et mandata videtur constare per partem litteram pre-
libati vicarij cum sigillo dicti ordinis sigillat. et manu
prefati Patris vicarij subscripta per cancellarium eorum
pupulis publice lectam et usam ad habendum tenendum, pos-
sidentium, utendum, fruendum, regendum, gubernandum, instituen-
dum, et deservendum, officium, edificationem, continuandum, ampliandum,
et in eodem loco et concedendum fruendum pro mansionem et habitationem
fratrum dicti ordinis ibidem in domibus perpetuum famularum
concedit. uterque incorporat. et submittit. prefati Regi. Dni
Priores et homines vigore et autoritate eis attributa ad idem ge-
nerali consilio dictum oratorum, sacella. locum et cetera cum
omnibus bonis membris et bonis suis dicti ordinis et religioni in
q. fratres predicti ordinis ibidem in domibus perpetuum famularum
ipsum oratorum sacella. ceteram et locum cum omnibus bonis
et personis suis in spiritualibus et temporalibus habeant, ten-
neat, possideant regant gubernent, corrigant et reforment
instituant et deservant, et omnia et singula alia libere faciant
que videbuntur secundum Deum et religionem ipsorum salu-
bitur, et fideliter ipsi fratribus faciendia. Patres etiam et
concedit et remittentur dicti Religionis et dicti ordinis et prefati
Venerabilis Patri Jacobo predicti Religionis et fratibus recipere
omne fas omnesq. actionem et prerogativa usum et directam
faciam?

161

salutem et expressam personam civilem et dultam et figuratam
et omnes alii que, et quas dicta Communitas aguerendibus de
et habere potest sive possit super predictis et que dicta communi-
tati dignoscimus spectare et pertinere tam de iure quam de
facto et de antiqua consuetudine in dicto oratorio (Cecilia et
Loco; Porentes prefati Mag^r Priores et homines predictum pro-
prietatem sacrorum recipientem pro dicto ordine et religione ut supra
in locu et ius dicta communitatis, ita quod facere et exercere
pro futuro valeat omnia et singula que facere poterat dicta
Communitas ante presentem contractum. Saluis tamen semper
et reservatis partibus, capitulis et promissionibus in scriptis in
principio, medio, et fine huius presentis contractus solemnibus stipu-
lationibus et precibus. Itaque prefati priores teneantur
servare capitula, ordinamenta et constitutiones dicti ordinis
et religionis cum bonis iuris et honestis moribus pro quibus dicti Prio-
res et religio carmelitana observantia ut supra teneantur
et debeant edificare et ampliare de Antiquis et claustris
relatis ad fabricam dicta Ceciliae dicti oratorii Celerian
et Locu; Ita et taliter quod commode in eis laborare valeat, et
possit, et conuictis nuncupari possit. Et inuenit quod ad edifi-
candum ut supra presentis contractus; Contractus sit nullus et in
pristinam reducat. Certis quod dicti Priores et religio non
possint aliquo modo cogere communitatem predictam ad con-
tribuendum ad aliquas expensas pro dicta fabrica faciendis
neque ad aliquod subsidium nisi et prout ipsa Communitas valeat;
Quarto quod dicta Communitas imperpetuum possit et debeat eligere
Sanctos et operarios ac Camerarios in dicta Cecilia et
oratorio quolibet. Hanc prout conuicti sunt et factes ac religio
predicta teneantur respectu bonis eisdem per Inventarium

data conservare de alijs acquirendis facere Invenitur et semper
eis bonam rationem reddere tunc et quatenus fuerint requisiti
et in casum non observandi Comunitas et in locis et in rebus res
regretur. Quinto quod in casu quod dicitur oratorum et loci
aliqua subta causa relaxaretur intelligatur et sit resanata
cum omnibus rebus et necessitatibus eius Comunitatis predictae
Sexto quod dicti fratres et Religiosi teneantur et debeant solvere
pro centu. N. quibus Urbevetano libras duas Core. Septimo
quod teneantur et debeant eos simpliciter confirmari facere
talem concessionem a superioribus quatenus quorsit. Et in
his conditione et pacto quod dictus N. dicitur pater sacros vice et
nomine prefati Vicarij et dicti ordinis presentis et advenit prefati
his diebus Prioribus et hominibus vice et nomine dicte Comunitatis
stipulantibus et recipientibus se factis et curatur ita et taliter cu
effectu facere et curare in perpetuum dictum oratorium sacellum
Cecilianum et locum esse bene officiatis et officia divina ibidem
in perpetuum celebranda ad laudem omnipotentis Dei et gloriam
Virginis Marie. Et donantes et miserenter prefati Mag. Dm
Priores et homines supra nominati prefatum Ven. Dm. Jacobum
Jacobum procuratorem sindicum et mandatarium predictum nomine
et vice dicte religionis et dicti ordinis ac fratrum eiusdem re
cipiunt auctoritate eis attributa ut supra interuentam et expressam
permissionem ipsius oratorii Celenae et loci et huiusmodi et perti
nentiarum ipsius oratorii Celenae et loci in manibus
prefati patris sacros et ipsius claudere et aperire faceret in
signum vere comite et possessionis. Et dictus pater sacros
manibus quibus supra dictum oratorium capere aperire et claudere
per dictum oratorium et Celenam ambulantem et accedent ad altare
dicte Celenae accipere panem altaris et ipsa Celenae sedent
una

152

una cum alijs fratribz dicti ordinis et ad laudem omnipotentis dei
et gloriose virginis Marie cantando de deo laudamus animo
et intentione adjuvendi Sabendi et acquirendi ac oriam te-
nendi tenutam et possessionem dicti oratorij hinc Calene et
omniu bonoz membrorum et suum eundem predictis religione, or-
dine et fratribz eundem ordinis in perpetuum. Quam quidem con-
cessionem, unione, dationem et submissionem et omnia, et
singula supra et infrascripta. Cum Cancellis tunc temporis
suprascriptis sit morans, et nullam fecisset de in scriptis de
predictis mentionem nisi de dictis capitulis, et aucte Angelus
Benedicti hanc. Credi et hancus Peripauli ad presens nafi
dn. priores terre predictae, Nos ad Jacobus Peripauli & Pam-
philius & Gasparus. Nicolaus Pericla, Savinus Domina et Petrus
paulus Petri. Somines et Sanctenses dicte Ecclesie noviter
ad supra et infrascripta faciendos electi, assumpti et deputati
pro propria curia dicte terre auctoritate eis et cuilibet
iporum a dictis capitulis data et attributa ut patet in libro refor-
mationum dicte Communis manu mei Cancellarij, Sabita vera
notitia et informatione prefatis suprascriptis prioribus et socijs
tunc temporis suprascriptis contractibus celebrantibus et a quamplu-
ribz hominibus et personis fide dignis, quia de predictis est publica
vox et fama, quato sic Embrosius Cancellarius predictus pub-
licet et alta voce coram populo stipulavit suprascriptum contra-
ctum cum omnibus et singulis clausulis partibus et capitulis in eo
descriptis in quia ut supra ad inveniunt prefati Magr. Dni
Priores Somines et Sanctenses noviter electi et deputati vigore
eoz dicte et auctoritatis et remissionis, volentes recognoscere
bonam fidem erga dictum fratrem Jacobum mores et honestam vita-
mam et partes dicti oratorij et Ecclesie moram Sabentes

uice et nomine dicte Communitatis et hominum bene predicto ac
ut supra promiserunt et solemniter conueniunt prelibato Patri
Jacobo ad presentem Priorem dicte Celenie ac predicto ordine et re-
ligione recipiendi pro se et eorum successores perpetuis et omnino reser-
uata gratia et firma habere, tenere, attendere, seruare et
adimplere et contra id facere, dicere uel uenire aliqua ratione
uel causa de iure uel de facto nec aliquo alio quouis modo aut
quouis colore sub hypoteca et obligatione dicte Civitatis et omnium
et singulorum Communitatis predicte huius presentium et futurorum
Jurantes etiam prefati Domini Priores homines et sandenses supra-
scripti ad sancta dei euangelia corporaliter manibus tactis
supra scriptis uice et nomine dicte Communitatis contra predicta uel
aliquid predictorum non facere, dicere uel uenire aliqua ratione, uel
causa de iure uel de facto ut supra sub obligatione hypoteca
predicta, et sub uirtute huius prefati iuramenti, sed predicta
omnia et singula ut supra in presentibus contractibus descriptis
approbante ratificante et emologante ac auctoritate ut supra
quatenus opus sit denique cedentes, dantes, tradentes, concedentes
assignantes et conferentes cum omnibus et singulis supra scriptis
Clauiculis pactis capitulis et conuentionibus Et Rogantes me (mi-
sericordiam) notarium et Cancellarium in presentibus ut de predictis
publicum conficerem Instrumentum unum uel plura cum clau-
sulis opportunis et necessariis In Ad laudem et gloriam omnipoten-
tissimis de: eiusque gloriosissime Matris Marie Virginis et totius
Celestis Curie et sancte Religionis et fratrum salutem, prosperi-
tatem anime et corporis S. mi. Domini Domini Laurentii tituli
sanctorum iiii. Cardinalis de Lucae Vniuersi Communitatis predicte bene-
factoris ad cuius requisitionem et instantiam presens contractus fuit
celebratus ad pacem et quietem totius nostri populi

Acti

103

Achum in Terra Aquependis in Cancellaria Cois posita in Quarta
sanctae Victorie iuxta plateam Cois et alia latera etiam et
presbiteri Adulpho Heri et Francis Andree Mengin: de Aqua-
pende ad predicta et quodlibet predictos testis uocatis habitis
et rogatis

Et Ego Christophorus quondam ser Gasparis & Christophori de
Clanciano publicus Imperiali auctoritate notarius Aquependis
Cancellarius scriba et notarius reformationum dum predicta sic age-
rentur et fieret interfu et presens fui et interrogatus scribere
scripsi et publicavi In quibus omnium et singulorum fidem ac testi-
monium veritatis et robur omnium premissorum fideliter ne sub-
scripti et signum cum nomine meo contractum apponi. Inhibens
ordinarius et in presentibus tam pro sede apostolica quam pro mag.
Comunitate Terrae Aquependis.

n. 106.

Littere M. et Reuerendiss. Anon. Cardinalium
sanctae Romanae et Siciliensis super conuentum sanctae
Marie Incarcerate sublatis iuris de causis
Religionis Carmelitane per Communitatem
Aquependis. Quorum iurisdicte hanc dicta Ecclesia
adhuc dictae Religionis et demum capitulati
prout patet in libris citatis

Magnifici Prioni nostri Carissimi. Il Rispetto de Monsig. M. Car-
dinale Puzzo protettore della Religione Carmelitana, puo tanto
presso di noi, che ad intercession sua no possiamo fare di no a
adognare conueni, perche dicta Religione sia reintegrata del
Conueno, che da sancta fin dora costu, conque Capitoli possi
che da noy Pompilio Cinciarone uitarano esperte, Indenno

ui dicimus et amuriamus bona, et ea sara molto grato de S.
Q^{ma} et insieme deca Religione rimagnino contenti di noi di
questo Al qual effetto rimanda vobis il Vice Vicario generale
della predetta Religione portatore della presente et conuuarri
sani De Roma il xvij di Gennaio M D Lxxj

Fro M Cardinale Camerlingo

A Vengo

Alli Mag^{ri} Provi d' Aquapendente nostri ca-
rissimi

l'ore M^{ri} e N^{ri} Cardinali Patri sequatur infra

Molto Mag^{ri} nostri Carissimi

Tenendo noi la protezione del' ordine carmelitano et desideran-
do non meno la quietà et contento vostro, che il commodo di
detti frati; habbiamo preso dispiacere delle cose seguite à
i giorni passati; Et perche si trouasse modo che la nostra
Comunità restasse sodisfatta, et ai frati non desse perpetua
Infamia et danno il peccato d' un solo; ci siamo ingegnati
di comporre il negotio col' autorità et interueto dell' M^{ri} et
N^{ri} Mont^{ri} nostri Cardinal Camerlingo, Onde dauendo noi
interueto dal' Agente vostro qui le capitulationi che la Commu-
nità haueua con questi frati; in presenza vostra il Procu-
ratore de la congregazione; et il vostro agente sono restati
in questa concordia; che se mai piu p^{l'} auenire li detti
frati offegnat nel Conueuo concedutoli dala vostra Corta
contrauerrano à le capitulationi, sia in arbitrio vostro di
benarli

169

Levanti il Convento et suriben, et dach a chi in piace;
che detto procuratore in nome di tutta la congregazione ac-
cetta questo partito, obligando la ma Cong. a no repli-
care in tanto parola. Per questo uerendo hora detto Procura-
tore con lettere del detto M.^{no} et P.^{no} sig. nostro; Abbiamo
anonno uoluto esortarui et pregarui che conchi di quello
qui ha firmato col detto agente, e di quanto scrive detto
M.^{no} et P.^{no} se uogliate restituire il Convento et suri ben:
al detto Procuratore della congregazione; riceuendo lui et
i frati con quella humanita, et amore, e d'altre uolte gli
sarete dimostrato; perche inuero crediamo che con questo
trauaglio non siamete patito liano p' l'auuenire per far
tal uita, che consista et sodisfacere a la nostra Coita:
dela quale anonno ui prometiamo di tenere particolare
cura non solamente in questo negotio; ma in tutti gli altri
uostri interessi. Et Dio ui mantenga Di Roma a li
XVI. di Gennaio M. D. LXX.

Pro. P. Car. Pietro

Costigilli

A. Largo

Al molto Mag.^o Gonfaloniere e sig.^o d'
Aequapendente amici nostri Carissimi

Ved. l'opuscolo della nuova
Capitolazione con li. S. M. P.
nel libro del Signor. del signor.
et anno di 5. Marchi Comunità
del 1567. secolo vi. di
per n. 137.

Declaratio per Mag^o cum D^{no} Audito^{re} M^o
Dⁿⁱ Jacobi de Boresmpagnis Generalis Militi-
ar^{is} Ste Romane Ecclesie sup^{er} exemplarib^{us}
preteritis & milit^{is} Aquapendensis capit^{is}
M^o Dⁿⁱ Sal^{is} Com^{it}en^{is} dⁿⁱ Dⁿⁱ
Jacobi pro observatione dicte declarationis
obtemper^{is} & Dⁿⁱ Ber^{na}rdi Blondum
oratore^m Civitatis Aquapendensis sub Anno
Dⁿⁱ 1501 M^o 24 Decem^{bris}

Mag^o & Ca^ll^o come Bratello

V. S. Vedera per il foglio che le presentera l'usmo di cotesta
Comunita rovinata da m^o Camillo Auditore dell' Et^{ate} m^o 5.
Giacomo la restituzione, che e fatta nella differenza tra
detta Comunita et li Soldati della Battaglia; conforme
alla quale si lavora da procedere nell'averire; et se mi
e parso far sapere a V. S. cum voglia provvedere; che
la detta restituzione sia notata; et che sia eseguita; che
tale e la rete di S. C. M^o e molto me le raccomandando
Di Roma a xxiii di Marzo 1501

Come Bratello

Lafino Orsino

(Lafino Orsino)

A Perigo

Al Mag^o & Ca^ll^o come Bratello U^o Podetta
di Aquapendente

Hell'

Nel Infrascripto alioni si desidera declarazione si i Sotati
sont exeti et privilegiati

Exempti
non exempti
exempti

In prima si sono exenti dall' Impositione del salario del Podesta

Item del salario del medico et m. di Scuola

Dalla gabella d' uno per cento

Dalla gabella del macinato }
Dalla gabella del peso e misura } De queste dua gabelle ouero
Impositione se desidera sapere
il tempo: et la causa per la qua-
le furono imposte per decidere se
li Sotati sono obligati o no

Questo e' quando che si devano stare alla vendita de macelli et delle pulicarie
ne devano participare

exempti

Dalla provisione del Capotano della Militia

non exempti

Dall' Impositioni camerale come sussidio appetitio Provinciale
Caritativo, canali morti

non exempti

Dall' officio de magistrato et consigli si sono exenti et dice
che sia per personale fact munera publica

exempti

Dalle spese straordinarie

Perche la mercanzia e aliena et contraria alla professione
del Sotato se dichiara che nelle cose della mercanzia li
Sotati non godano exentione alcuna, ma debbano pagare
quello che pagano li altri mercanti

Li figlioli di famiglia ouero fratelli che sono in comunione co
altri fratelli non danno da usare l' exentione se non quanto in-
porta la persona et la natura

Camill. Costa Aud. Ill. et Co. et
D. Marchionis

Confirmatio facta ꝑ Pium Papam secundum
de Fratre Bartholomeo de Arcidono Patrie Ter-
tij ordinis presbiteri Episcopi Urbiceni in Archie-
Hospitalis sancti Salaria a Communitate Aquepen-
dentis iurisdictionis patronatus et a dicto Episcopo
reprobati sub Anno Dni 1461 Die 20. Octobris

PIVS PP. II.

Dilecti filij salutem et apostolicam benedictionem. Ex parte fratris nostri
glyceti nos nuper Hospitalis Sancti Salaria illius nostre Aquepen-
dentis vacantis. vigore litterarum Indultu vobis concessi per bone memo-
ria Bernardum tituli sancti Marci Presbyterum Cardinalem in par-
tibus illis sedis Apostolice Legatum, ac per felicis record. Nicolaeum PP
V. predecessorem nostrum confirmati dilectum fratrem Bartholomeum
de Arcidono Patriem Tertij ordinis presentaveritis; et cum Hilomunus
Venerabilis Pater noster Marcus Episcopus Urbicenus ad quod confi-
rmatio seu approbatio dicti presentati pertinere dignoscatur; re-
sultur qua causa motus huiusmodi presentacionem per nos factam
acceptare ad ius huius. Unde nos vestris supplicationibus inclinatis
ac ob bonis respectibus animam nostram ad hoc inducibus presenta-
cionem predictam pro hac vice approbamus; et auctoritate apostoli-
ca confirmamus; Mandantes dicto Episcopo, et omnibus quorum
interest; quatenus dictum fratrem Bartholomeum ad regimen et
curam dicti Hospitalis stare et esse permittant; Item obstantibus
in contrarium facientibus quibuscumque Datum Rome apud sanctum Petrum
sub anulo piscatoris Die 20. Octobris M cccc LX. Pontificatus
nostri Anno quarto

G de Piceslomia

A Pergo

Dilectis filiis Communitati et Inuentioni Curie
nostre Aquependentis

109. Inhumum

Instrumentum emptionis causarum civilium et dam-
nos datorum per communitatem Aquaspendentis a S. S.
Camera Apostolica intimat cum capitulis, et literis
S. S. S. Resarcere, eundem Camere, et copia
Instrumenti possessionis apprehense per dictam Co-
munitatem

Mag. Amico car. ma

Havendo questa Comunità d'Aquaspendente cooperato da la Camera
Apostolica le Cancellerie o vero Notariati civili et danni dati
non venduti di essa Comunità come per l'Instrumento de uita-
ria nostro, con questa potete piu largamente vedere l'ipia-
vera non mancare di metterla subito in possessione con-
forme al tenore di esso Instrumento postata qualunghia cosa
che faccia in contrario. Et veda mal u'guardi. Di
Roma Noi. 6. di Febraio 1567.

Com. Paolo

Bar. Buffolo Des.

S H. Not. S. S. Men. Per hoc publico Instrumento cunctis pateat evidenter
et sit notum q. cum fuerit et sit q. alias facte. recor. Pius. quartus
certis de causis nostris quavis provisiones, concessionis assignationes
et alias dispositiones de quibusvis notariatum causarum civilium
ac etiam criminalium catenus nondum venditis et damnos datorum
quorumcumq. Civitatu oppidoru et locoru status Ecclesiasticis officiis
factas revocaverit cassaverit et annullaverit ipsaq. officia a
quibusvis Communitatib. Universitatib. Legationib. Regubernis etia
perpetuis vel temporalib. nec no. magistris, locatariis et alijs

Judicibz, et personis penitus et omnino perpetuis dismembraverit, et
separaverit, illaqz Camera apostolice applicaverit, et appropriaverit,
et ad illam in futurum spectare declaraverit, officiazqz prefata cu' eoz
annexis vendi mandaverit, et ordinaverit aliasqz et alia fore
rit sicut in apostolicis litteris, scilicet: reor: Pij: Pape quarti litteris
desuper sub plumbo expeditis datis Roma apud sanctum Petrum
anno Incarnationis Domine M. D. LXXIII. sub diebus octobris
Pontificatus sui anno quinto latius dicitur contineri. Et successively
certis alijs alijs causis motus per tuam motus proprii cedulam
desuper manu prefati Pij: quarti signatam officia huiusmodi locari
et arrendari, ac ad firma vel aliam responsionem annuam seu
mensuam concedi mandaverit, et ordinaverit, sicut in dicta
Mota proprio cedula plenius asseritur contineri; quarz quidem
litteras apostolicas et cedule motus proprii vigore prefata offi-
cia cu' omnibz alijs officijs in dictis litteris et cedula motus proprii con-
tractis D. Jacobo Antonio Sinelli clerico placens et no nullis
alijs locata extiterint; sicut latius publico Instrumento desuper
die vigesima quarta Julij Millesimo quingentesimo sexagesimo
quinto p. me not. recepto constat, et rursz pro parte Communitatis
et Seminarum Cens. Aquaspendentis Urbenerare dice fuit ad s. mun.
D. H. D. Pium Papatu quintu Sabitus recurrit eiqz pro redem-
ptione seu emptione officioz notariatum causarz civilium et
criminalium, ac criminatum et alioz officioz dicte Cens. Cuyz
Comitatus et districtus in litteris et Motu proprio p. h. contetoz
Similiter supplicanti magz sanditas magz s. D. D. Bartolo-
mes Bussas suo Resaureris general: universis vacuabz ordina-
verit et mandaverit, quod eadem officia propriis infrascriptis
dicte Communitati vendantur. Et propterea: Hinc est q. Annus
a natiuitate eiusdem D. Millesimo quingent. sexagesimo septimo
Indictione decima die vero vigesima prima mensis Januarij

Pontificatus

167

Pontificatus sanctissimi in Christo Patris et Domini nostri Domini Sixti
divina providentia Pape quinti Anno Secundo. In ne publici Came-
re Apostolice Rotarum. Testibus infrascriptis ad hoc specialiter
uocatis et rogatis presertim personaliter constituti R. P. Domini
Baldus Ferratinus Episcopus Amerinus Almae Urbis Governator
Vicecomes. Bartholomeus Bussotus Resaurarius apostolicus ge-
neralis Hæc. Melchiorius Episcopus Maceraten. Ludovicus de Torres
Carolus de Gratia Episcopus Montiflacionen et Hæc. Theodolus
Episcopus Gaditan. Camera apostolice Rome in palatio Apo-
stolico in loco solito audientie ipsius Camere ad hora reddendum
et causas audiendum de more condonati et congregati ipsa Ca-
meram representantes et facientes. Assistentibus ibidem R. P.
Alex. Piaris Curie Causarum dilecte Camere generali Auditor
ac Mag. et Cæmij. Viri. Jur. Doct. Dni Honoris Com-
itans dilecte Camere Preside. Marcantonio Burglerio Pauper
Dowcar. Joanne baptista Bolono Pici sanctissimi Dni Dni
Pape procuratore et Do. Bernardino Pissina eundem Camere
Commissario generali sanctissimi Dni Dni Pape et Cam.
prefatorum nomine sponte et ex eorum certis iudiciis ac spontaneis vo-
luntatibus omnino meliori modo, quo potuerunt et debuerunt
vendiderunt imperpetuum, ac titulo pure perfecte et irrevoca-
bilis venditionis dederunt concesserunt donaverunt tran-
sulerunt, et mandaverunt prefate Civitati et Vicibus Regni Aquapendens
licet absentibus Mag. Dno Cardine Sterco de dicta Terra Viri. Jur.
doct. dilectis Communitatis et Dominis ut asseruit proinde patet
meis not. publicis infrascripto uti publica persona pro eisdem Co-
munitate et Dominis ac omnibus aliis, et singulis quibus interest intru-
erit aut interesse poterit quomodolibet in futurum solemniter di-
putata Offa notariarum casuum civilium et dammorum dammorum ac criminum
hinc non dicitur vendit dilecte Regni eiusque Comitatus et districtus omniaque

et singula alia officia ipsius Curie eiusque comitates et districtus in
predecessoris litteris apostolicis et motu proprio contenta et con-
prehensa per prefatum Suum Iudicem quartum dicitur Camere
ut premittitur applicata et approbata in modo et forma quibus ap-
plicata fuerunt, ac prout eadem Camera illa habet et cum clausulis et
capiculis indichis litteris et motu proprio contentis, cum omnibus et singulis
illorum membrorum et scripturis, nec ad honoribus, oneribus emolumentis et fa-
cultatibus etiam iurisdictionibus, et exigendi Antiquum iuxta formam prefatarum
litterarum apostolicarum ac privilegiorum indulgentiarum prerogativarum, et
dignitatum solitis et consuetis, nec ad omnia iura et actiones
reales et personales utiles et directas tantas et expensas hypotecarias
pignoratias sine mixtas, et in re scriptas, ac officium Iudicis et bo-
nificium Iuris que et quas dicta Camera super dictis officiis et eorum
scripturis ac alijs ut prefatur venditis tam vigore litterarum apostolicarum
dictae applicationis quam alio quomodolibet habuit sine habeat
et illi competere et competere aut habere et competere poterunt
quomodolibet in futurum, nullo iure nullaque actione eidem Camere
super eisdem officiis scripturis et alijs premittis quomodolibet de
cetero reservatis. Ad habendum, amendum, possidendum, utendum fruendum
gandum, vendendum, donandum, cedendum, concedendum et alienan-
dum ac de officiis scripturis, iuribus et alijs p. ut supra venditis
et censuris faciendum et disponendum ad dictos Communitates et homines
libere usitatis; Ponentes eisdem R. P. Dni Vicecom. Res. ^{aut}
et clerici quorundam nomine dictos civitatem et homines ut prefatur
ab omni qua supra stipulatione interveniente super officiis scripturis,
iuribus et alijs p. ut premittitur venditis et censuris in locum huius et
privilegii universi dictae Camere. Ac constituit eisdem civitatem
et homines ab omni tam presentibus in et super premittis procuratores irre-
vocabiles ut in re presunt. Itaque et nunc in presentibus dictae Communitates
et homines praedictis officiis scripturis iuribus et alijs ut supra venditis
et

160
et ceteris eorum propriis nomine agant, petant, exigant, excipiant et recipiant et
et defendant eisque libere utantur fruantur et experiantur in iudiciis
et extra ubilibet directis actionibus prout et quemadmodum dicta Camera
uti huiusmodi agere petere excipere et experiri poterat ante uenditionem et
alienationem prefatas factas et concedentes idem R. P. Dni
Vicecamerarius Resaurarius et clerici qui supra nomine prefatis
Communitati et Dominis absentibus stipulatione qua supra interme-
dientem plenam libere et omnimodam potestatem facultatem et aucto-
ritatem dictis officiis et scripturas ac aliis supra uenditionum
possessionem corporalem, realem et actualem propria ipsorum Co-
munitatis et Dominum auctoritate et absque alius iudicij seu Cu-
rie licentia propria uel mandatis ac spoliis et atratorum uitis
capiendi et apprehendendi captam, et apprehensa retinendi
manutendi et conservandi Et donec dicta Communitas et Domini
dictis officiis scripturas et alios premissos possessionem adepti
fuerint, interim dicti R. P. Dni Vicecamerarius Resaura-
rius de C. H. prefatam Cameram dicta officia scripturas et alia
p. pro premissis nomine dictorum Communitatis et Dominum et pro eis tenere
et possidere continuerunt atque recognouerunt. Hanc autem
uenditionem, cessionem, concessionem donationem et translationem
ac omnia alia et singula superscripta et que infra dictum fo-
centur Et prefati R. P. Dni Vicecamerarius Resaurarius
et clerici qui supra nomine dictorum Communitatis et Dominum Bene
Aquependentis absentibus qua supra stipulatione intermedientem pro
premissis et premissis nomine dictorum duobus sexaginta sex cum duobus
tercij alterius scilicet de huiusmodi undecim pro quolibet eorum que
scilicet ducenta sexaginta sex et duo tertia alterius scilicet p. huiusmodi
R. D. Bartholomeus Jussus Resaurarius dixit auerit,
et confessus fuit per dictum Dominum Caudium Hecum Procuratorem
uicem et nomine dictorum Communitatis et Dominum Aquependentis de

ordine et concessione ipsius D. D. Resaurarij. Et die in pecunia
numerata soluta fuisse Reg. S. Ioannibaptista Abrute pcurator
dicte Camere receptor, qua solutione attenta et mediate dicit
R. P. Dni Vicecamerarij Resaurarij et Clerici sequens supra
nois deditis scutis ducebis sexaginta sex et duobus tertijs alterius
scuti bene contentos et satisfactos vocant, exceptionis qd dabitur
nd receptis nd numeratis, et ubi nd consignatis dicitur ducentis
sexaginta sex scutis et duobus tertijs alterius scuti spem fu-
ture dabitonis et receptionis eorundem omnibz qd alijs exceptio-
nibz et defensionibz tam hinc quam fadi quibz contra premissa
venia esset renunciatur dictis Communitatem et homines do-
ctos supputatione qua supra intervenite de eisdem scutis
ducebis sexaginta sex et duobus tertijs alterius scuti quietant
liberant peritus et absolvent, cum pacto de rem semel da-
bitam ulterius nd petendo. Et subter dicit R. P. Domini
Vicecamerarij Resaurarij et Clerici dicta officia cum illis
scripturis et alijs prefatis plus dicit scutis ducentis sexaginta
sex et duobus tertijs alterius scuti valere et valere posse ta-
men quia commune preteritum tassata per prefatam Cameram
Civitatis dicta eoz officia emere volentibz fuit taxata iuxta qual-
tatem officiorum eorundem officiorum non illud plus tunc fuerit
magna tunc parva quantitas, etiam si quantumvis excederet
dimidia iusti precij, partem dictis Civitati et Sibi quo supra
mine irrevocabiliter et interminus donant, ac donatione, non
pura libera et irrevocabili que fit et per dicitur interminus
cesserit, concesserit, transulerit et mandarunt ob fidelitatem
et obedientiam per eisdem Civitatem et homines sedi apostolice con-
tinue prestitas, et quia sic ipis facere placuit et placet
et promiserunt dicta officia seu eoz alios aut illis scripturas
et alia qd nd fuisse nec esse alteri persone Civ. Universitat.

Collegio

uoluerit dictis Communitate et dictis ut premittitur ab illis quos
supra stipulatione interueniente de evizione dictis officios scri-
pturas et alios premissos cuiusq[ue] facti deperatione pro dato et
facto dictis amere in ut supra ac ad duplum precij rei evictae
in forma juris valida et in Urbe consuetu. Auertat et affirmat
talem esse et vigore in Urbe consuetudinem approbatam q[ue] duplum
precij rei evictae restituetur emptori. Promittunt preterea
dicti D. P. D. Vicecamerarius Resaurarius et Clerici quos
supra noie facere et curare cu[m] effectu q[ue] sanctionimus D. N.
Papa infra quindecim dies ab die proximo presentem contrahit
et omnia in ea contenta unice[m] opp[er]is per sui motu[m] proprium
aut literas apostolicas in forma brevis prout magis prefato pro-
curatori dictae Communitatis seu alij pro ea agentis vel ex
alteri placuerit confirmabit et approbabit, ipsiusq[ue] motum
proprium seu literas confirmationis cuiuscumq[ue] expediam seu
expeditas dicto Procuratori vel alij pro dicta Communitate agen-
tis consignare. Que omnia et singula supra et inscripta
et in hoc instrum[en]to contenta prefati D. P. D. Vicecamerarij
Resaurarij et Clerici quos supra attendere et observare, et no[n]
contra facere dicere vel venire de pre[sen]te vel de facto quovis que-
ris colore promiserunt sub obligatione omnium et singulorum bonorum
dictae Communitatis mobilium et immobilium presentium et futurorum re-
stitutione[m] et integra[m] restitutione[m] omnium et singulorum damnorum
expensarum et interesse[m] pro dictis Civitate[m] et dominijs premissorum
occasione quomodolibet patris facti et incurriti, super quibus
quidem damnis expensis et interesse[m] stare et credere voluerunt sibi
et simpliciter iuramento dictorum Civitatis et domini seu pro eis agentium
absq[ue] testium productione, iudicij taxatione et quavis alia pro-
batione. Pro quibus omnibus et singulis sic attendendis et observandis
prefati D. P. D. Vicecamerarij Resaurarij et Clerici dictam Communitatem
et omnia illius bona mobilia et immobilia presentia et futura

ubiq[ue] exaltat

existentia in ampliori eisdem Camere forma obligarunt cum
 submissione renunciationis proventus constitutione et alijs clauiculis
 opportunis in ipsa ampliori eisdem Camere forma apponi et ex-
 tendi solitis et conuictis latus quomodocumque opus fuerit apponen-
 dis extendendis neq[ue] positis manib[us] ad peccata more Prelator[um]
 Iurauerunt; Rogatus me nos[ter] publicum in prescriptis ut de premissis
 omnib[us] et singulis unum uel plura publica certificari instrum[en]ta
 Acta fuerunt Eec[lesi]e Romae in Sala[ria] apostolica ubi supra prescri-
 bus iudicem d. Petrus albicans clericus Romanus Viri Jur. Docti
 Marcantonio peregrino Anotano et Jacobo Antonio Torpignello
 clericis Romanis testib[us] ad premissa omnia et singula uocatis
 specialiter atq[ue] rogatis

Et Ego Hieronymus Cressatus à Sarano Cuius Romanus Ca-
 mere apostolicæ not[arius]. Quia premissis omnib[us] interfu-
 cog annotari Deo hoc Instrum[en]tum subscripsi et pu-
 blicam rogatus

Gratia Michael Bonellis misericordie diuina Vicari[us] sacre
 sacre sup[er] minorem Presbiter Cardinalis Alexandrinus
 sacre Romane Ecclesie Camerarius dilectis nobis in Chri-
 sto spectabili viro dno Rodiano de Piccis layco lucenti ad
 intransigere nos[tra] et Camere Apostolicæ Commissario salute
 in dno sempiternam. Cum sicut in nobis liquido innotuit
 alias de anno 1565. Nouis de Camera apostolica reu[er]sa
 agente omnia et singula officia notariarum causarum civi-
 tum

hunc et damnoz dator, ac criminalium condū venditorz totius Sta-
tus Celestini per se: Nos. Quoniam papam quartum crebra
et diu Camera applicata, et appropriata, dñs Jacobo Antonio Gi-
nello clerico placebino et socijs per annis nouem, et certo tunc id-
uenso precis, ac cu' p'actis q' eadem Camera teneretur possessionem
pacificam et quietam eoz off'os infra mensem tunc proximum eis-
dem appaltatoribz tradere et consignare, ac cu' alijs p'actis et capitulis
p'out in Instrumto deniq' p'acta d. Hieronimi de Marano dñi Ca-
mere stot. v. sub die uigesima quarta Julij dñi. Ann. cele-
brato latius contractus locauerit, et efficitauerit seu in appal-
tatum dederint. Demum de Anno 1566. et mense Nouembrijs
nova quedam conuictio inter dños Cameram et appaltatores facta
existit, in qua tam dicta Camera quam prefati appaltatores
resurrectioni dicti Instrumti locationis reseruat' in dictis app-
paltatoribz fructibz eorundem off'ioz usq' et portu' dictum mon-
tem Nouembrijs decurris, et duodecim pro quolibet centenarijs
fructu' dictorum off'ioz abinde infra decurrendoz pro quorum
exactione literas patentes commissariatus et alias expedicio-
nes necessarias eadem Camera dare promittit, consenserunt,
p' in Instrumto deniq' per alios quosdam Marc' Antonij Pe-
regrin' dñm uisit' dñe Camere stotarij celebrato latius con-
tractus, et nuper prefati appaltatores omnia pura ip'is sup' dictis
dictis fructibz competētia tibi cesserint. Nos equum potius
debitū rati eandem Cameram conuictis stare debere. Volētes
pro debito nobis inuēnti Camerariatus off'ij providere ut
p'missa per dictam Cameram adimpleantur; Inserentes in
p'assimto Instrumto ultime conuictionis de mandato s. m.
vni nostri Iape uice uicis oraculo nobis factis et auctoritate
nostri Commissariatus off'ij; Ac eoz decreto deniq' alias
in p'ca Camera natura deliberatione p'elata factis. le
ref

171

sup. promissis et infrascriptis nossum, et eius Camere Comm.ⁿⁱ
cum honoribz oneribz facultate et auctoritate in similibz concedi
solitis et consuetis facimus, constituimus et deputamus. Dantes
tibi plenam facultatem et auctoritatem omnes et singulos fru-
ctus et emolumenta prefatorz officiorz a dicta die uigesima quar-
ta Julij usq. usq. et prorem dictum Mensem Nouembri usq.
decursos a Communitatibz et Vniuersitatibz et particularibz perso-
nis que fructus et emolumenta diuisendi quous preterite et co-
loce etiam affichis uel alijs perciperent; ipsaq. officia quomodo-
libet exerceant seu exerceri facerent, et alijs quibz opus fuerit
pretendi, et exigendi ac decoralis quietam soluerent, recusantes
seu in solutione renitentes et morosos; siquid recusare contige-
rit ad tibi dictos fructus, ac etiam unum solum pro quolibet
die, et qualibet communitate seu Vniuersitate, et alijs quibus-
cunq. dicti fructus soluerent recusantibz, ac expensas uelut preter-
ac rus not. famulis, et equis a die talis sepe faciende, pe-
nitentis et recusatationis incedendo, et alijs iuxta Terminus
arb. tuo assignandum ad calculandum, et quousq. fructus si-
bi cum effectu soluti fuerint continuando soluendum ac dan-
dum et prestandum per reales et personales executiones, et
cetera opportuna iuris et facti remedia (sicut in rebz fiscalibz
fieri solet), cogendi et compellendi, cogiq. et compelli facien-
tium quousq. uel plures loco tui cum simili aut limitate pote-
state subhiem nunq. uel est recusand. Sic et in liben-
do mandantes propterea Vniuersis et singulis prouinciarz, Cui-
tatum oppidorz et locorz prefati Status Prælegatis Gubernato-
ribz Episc. locatoneb. Iudicibz Vicariis, preteritis nec ad Pro-
curat. massariis et alijs quous not. nunciatis officialibz, ac
Dominibz etiam priuatis, nec ad Barinellibz, Mareualibz, execu-
toribz et alijs quous not. nunciatis huius ministri sub

sup. censuris & ceteris et duobus milibus Ducatos aurei Camere Ap-
pustolice in foris alijsq. nobis arbitris, per nos, nos aut substitu-
tos suos de nullo modo vel licentia impediat vel molestant; Immo
noie tuo requiriti tibi et illis opportune adint faueant, et assi-
stant; Baricelli vero, Masenbali et exequutores prefati tibi
et substituti tuis prefatis parent et obediant, ac exentiones tam
reales quam personales contra omnes et singulos sup. tam pro
dictis nobilibus quam uariis et exentionis iure presertim nobis
litterarum forma et tenorem faciant. Alisquin & contra nihilominus
decernentes, quicquid secus fuerit contrarium ad substantiam quibuscumq.
Voluimus autem q. anteq. huiusmodi Commissariatus officium
ineas de eo recte et sine fraude exercendo iuramentum in manibus
nobis seu alicuius ex. H. J. Paris Dni dilecti Camere clericis
prestante omnino tenearis. In quos fidem presertim exinde fieri
et q. inscriptum etc. et eisdem Camere nos. subscripsi sigillis
nobis Camerariatus officij, quo intalib. ueritur facimus appen-
sione muris. Dat. Roma in Camera Apostolica die octava
mensis Julij, M. D. LXX. Pontificatus sanctissimi in
Christo Patris et Dni nostri P. Pij diuina providentia P.
quinto anno quarto

F. M. B. Car. Cam.

Spa. stie. Macerata Cam. ap. ce. Car.

Die uenerabilis Julij 469.

suprascriptus P. Medanus Com. in manibus R. P. D. Ludo-
uici de Torro Camere apostolice clericus h. forma sup. t. 23
litterarum prefati heram. h.

Locus + sigilli

Ca. Capellus

extrahit est de exempli & suis originariis literis patentijs
ab Ill. et R. Dno Cardinali Alexandrino S. R. C. Cam. no
ac R. D. Her. Episcopo Macerata Camere Apostolice Clerico

172

et Mag^o D. L. Ber^o Pucina eiusdem Camere Com^o ad D.
Casare Appello eiusdem Camere hoc^o subscriptis et sigillis
sup^{is} M^o D. Camerarij appensione munitis collatum et con-
cordatu

Laurentius de Mattijs a Norano sabinen dioc^e
hoc^o in Archius No. Cur. demum in eodem

Jediano Dicedius Cuius et Cues lucern^{is}

Com^o ap^o ad D. Ca^o et Co p^opositum

Sibi D. Antonis Dicediano de Terra Novis s^o Maran Primare
dioc^e subst^o nro ratu. Cum nup^o D. Camera apostolica, hoc
Com^o nium ad omnes et singulos fructus statuariu^m Curialium
Status Cu^o adre ygerima quarta Julij anni 1565. usq^{ue} et
per totu^m Mensem Novembrii anni 1566. decurso exigensum et
recuperan, et de exaltis quietan, ac alia in sup^{is} patentib^{us}
litteris expressa facien et exequen cu^m facultate unu^m vel plu-
res locos nostri substituen constituerit et deputaverit; et nos
velimus unum aliquem eumq^{ue} viru^m probu^m locos nostri substituere
Idcirco et de cuius probitate et scie^{ntia} ac in rebus agendis
experientia plurimu^m in d^ons confidimus, hanc serie, vigore su-
p^{is} litterarum facultatis substituendi vobis in sup^{is} patentib^{us},
litteris concessisse Ad omnia et singula in eisdem sup^{is} litteris
contata faciendu^m, dicen, geren, exerce^{re}, et exequen substi-
nuimus et in nostru^m locu^m posuimus. Transfereles propterea in ea
omnem potestatem, facultate^m et auctoritatem vestra^m et forma
earundem sup^{is} litterarum patentiu^m p^{re}parata^m Camera^m quo-
modolibet concessa^m et creditura^m. Ac protestantes q^{ui} h^{ab}ent aliquid nos
in premissis favore contigerit, nos intendimus propterea te in aliquo
reversare, nisi de revocatione ista specialem et expressam
fecerimus mentione^m. In quor^{um} fidem V. V. in Civitate Camerini in

Supra notae retiditque Die vigesima nra Nouembrii M.D. LXX.
Pontif. ^{5^{mo}} in Christo Patris et dñi dñi Dñi. Pp̄ diuina
prouidētia P. quatuor Anastasio
Fidicarius Riccius Com^{is} ap^{us}

Laurentius de Scauderis not^{us} et cano^{us}

S N^o die noie amen Anno Dñi 1570. Ind. ^{re} xiiij. Die quinto sūmo Pontifice
sedēte Die vero vigesima quinta Mensis Maij. dist. hanc
Cum fecerit et sit q^o dñus Antonius Riccius de Monte sanci Marini
firmā dñe commissarius substituutus à dño Fidicario de Riccis (sic
luense Commissario apostolico principali ac impore, et cessiona-
rio respectiue D. de Camera apostolice et dños Appaltatoris Sta-
tariam Civitatum Status Ecclesiasticis et fructuum decurtorum sub die
xix presentis Mensis Maij. representauerit coram Mag^{is} Dñis
Catalonensis, Prætoris et iudicis bene Aquapendens et eundem pre-
sentauerit eius substitutionē cū inscriptione camerarium pariter
Commissariatus ipsius Mag^{is} Dñi Fidicarii expeditas a Camera ap-
postolica palat. D. Casaris Cappelle notarij, et subscriptis manu Illmo
Cardinalis Alex^{is} de S. P. D. Ep̄i sacroratōn diste Camere Curie
et S. P. D. Is. berⁿⁱ. Pissine d. Camere Com^{is} de quibz per me
Care^{um} fuit copia recepta, quas vigore eorū requiruerit et
mouerit ad calculū cum res, et bonū computū reddēdū de fructibus
et emolumentis Statariam Civitatum diste bene Causarū Civitatum
et damnarū datarū decurtis et p̄cipis a die xxiiij. Julij anni
1565 usq^{ue} ad diem consignationis pacifice possessionis subtt.
dños appaltatoris et de eisdē fructibus satisficere et si dedat fru-
ctibus bonū et legale computum nō restituerit eisdem satisficere
ad rationem rectorū sexaginta anni anno quolibet iuxta affi-
chūm factū p̄ d. appaltatores prout patet per abta ser Maritij
Roselli Falisi dñi Commissarij Notarij. Si et cū pro parte
diste

dilecte Mag. & Communitatis fuisse deputati homines una cum dilectis ma-
 gnificis Dnis Prioribus ad concordandum de dictis iudicijs. Hinc est qd
 Mag. D. Accurinus Ascarius Confalonarius Baptista Panisi & L.
 Petrus Sandarius Mag. Dni Priores Leng. Aquetondelis, nec ad D.
 Hieronimus Alamannus Syndicus dilecte Communitatis ac ser. Ludovicus
 Morellus et ser. Alexius de Capiraneis homines a consilio dilecte Leng.
 electi et deputati nomine dilecte Communitatis ex una, et prefatus D.
 Antonius Commissarius nomine dicti Mag. Dni Prudiani ex altera per-
 sonaliter constituti in nostra notarijs ac testium inscriptis, pre-
 sentia eor. sponte & de cetero ad inscriptam concordiam et con-
 uentionem adiuicem et iuratum solemnibus stipulationibus sine inde
 interuenientibus hoc inscripto modo vs. q. prefati Mag. Dni nomine
 dilecte Communitatis ac Notarios, et alios quoscumq. interesse
 putari debeant eidem Dno Commissario recipere nomine dicti Pr-
 udiani solvere de effectu summa quinquaginta monete ad rationem
 Julij decem pro vigula scuto una cum viarijs et expen. pose
 et not. pro omni eo et toto, quod dictus Dnus Prudianus petere
 posset pro dat. iudicijs et omolumentis a die 24. Julij 1565
 usq. ad 19. Mensis Octobris anni 1566. in qua fuit consignata
 possessio ser. Melchioni Baronius de Taenia sub A. D. D. D.
 Dnos appellatos, et q. dictus Dnus Antonius Commissarius sub-
 stitutus predictus quietationem liberam dilecte Communitatis fa-
 cere deberet de dat. iudicijs et de omni eo, et toto quod de illis
 quomodolibet pretendere posset prout pro adimplerione supra-
 dictae concordiae et conuentionis supradicti Mag. Dni ad huc
 et instanti soluerit eidem Dno Commissario present. et ad
 retulenti in pecunia numerata in not. paulis grossis. et
 auro dicta summa quinquaginta. De quib. sic receptis et inte-
 graliter solutis idem Dnus Antonius dictam Communitatem quie-
 tarit

tavit et liberavit cum pacto perpetuo et quia dicti fructus
 et emolumenta accedunt ad maiorem summam. Illud plus amica-
 biliter et sine donationis irrevocabilitate interuenit donavit d.
 Mag. Communitati, nec ad certit et conuenit eisdem Mag.
 Onis et d. mag. civitati omnia iura et actiones quas et que
 d. D. Hedianus cessionarius habet seu habere posset contra
 omnes et quoscumque iustos et alios exercentes et qui con-
 uerunt dicta officia eius Cuiusdam et damnos datus et de
 emolumenta et fructus perceperunt cum ampla potestate contra
 eos agere et consequi. In quibus omnibus et singulis adimple-
 tis et observandis prefatus d. Ant. Com. obligavit omnia
 bona prefatos Onos appellatos et dicti D. Hediani ac eorum
 heredes in ampliori forma sumere ad clausulas solitis re-
 nunciacione Turan et promissa et rogant.

Actum in Terra Aquependensis in Curia Onos Prioris posita
 in quaterio sancte Vitorie iuxta plateam eius et alia
 notissima loca presentibus iudicibus d. Ludouico de Sud. de
 sancto Lemiro et d. Felice Alamanno de Terra Aquependen-
 sibus.

Ego Antonius Golinus de Montons (Al. Allan) dice sub! epistola
 auctoritate not. iudicis ord. et adpresens Curie Mag. Com-
 munitatis Terre Aquependensis; quia predictis omnibus et singulis
 inditis instrumentis et actibus diu sic ut premititur ageretur et fieret
 interpsi. et presens fui. et de predictis una supradictis per Martinus
 Quotello folios not. rogatus scribere scripsimus et publicauimus
 Deo in fidei. Omittis ne subscripti signum meum soliti et clau-
 su affixum.

hy. mli

Antonij notij predicti

Inoc

In Dei nomine Amen. Per hoc publicum Instrumentum auctoritate patet
 et sit notum quod cum supradicta Communitas Terre Aquenensis medietatis
 et persona Magistri Juris V. D. Vni Claudi Sterci de dicta Terra ipsius
 Magistri Comitis procuratoris emerit a R. Camera apostolica et
 Jura notariatus causas Civiliam et damnoz dator ac criminatum
 nondum verdicti Terre Aquenensis prefate eiusque Comitatus et di-
 stichis aliis per eandem R. Camera apostolicam a dicta Com-
 munitate dismembrata et separata, illas eadem R. Camera
 applicata et appropriata prout ego not. et Cancellarius imperialis
 prout constare videtur publicum Instrumentum imperialis prefate manu
 Ser Hieronimi Cecchi de a. Sarano Cuius Roman. Camere apostolice
 Notarij interrogati sub die Vigesima prima Mensis Januarij
 presens ann., et cum eisdem Instrumento inter cetera sit data
 plena libera et omnimoda potestas, facultas et auctoritas
 dictor. officiorum cum eor. scripturis, et membris possessionem
 realem et actualem propria ipsius Communitatis et hominum illi-
 us ante, et absq. alicuius Iudicis vel Curie licentia vel mandato
 ac spolijs, et attentator. vitis capiendi et apprehendendi prout
 latius in dicto Instrumento, ad quod et contenta in eo pro veritate
 signa habeatur relatis; Hinc est q. Anno a natiuitate Domini
 nostri Iesu Christi Millesimo quingentesimo sexagesimo septimo
 Indictione decima tempore Pontificatus sanctissimi in Christo
 Patris et Dni nri Dni Pij divina providentia Pape quinti Anno
 eiusdem secundo. Die vero decimatercia mensis Februarij, diei
 Anno (cum Reg. Dno) Comes Buris de Montepoliciano V. V. D.
 et ad presens Terre Aquenensis Potestate huius Prætoribus
 seden. personaliter constitutis stobiles Viri V. Joanne Bernardinus
 Iohannis petri Confalonarius, et Petrus Paulus Casus Prætor supradicti
 Magnifice Comitatus, nec nō Ser Ludovicus Morobus Syndicus generalis
 eiusdem Comitatus et ipsius Comitatus nomine actualiter et facto et di-

fuerit et proditorum Inhumatum empionis notariatum predictis
 in publicam et authenticam formam, nec nisi literas mag. ⁵⁷ Dni
 Thesaurarii generalis dilecti Reg. Camere apostolicae, quod et
 quas petierit recipi et admitti, dictam Communitatem in rea-
 lem et actualem possessionem dictos officios cum eorum scripturis
 et membris immitti, et omnia alia fieri et exequi prout in dicto
 Instrumento, et literis continetur omni modo in quibus mag. ⁵⁷
 Datus Potestas pro tribunali sedens in dictum Instrumentum et
 literas, ea qua de iure reuerentia recepit, et admittit, et dictis mag.
 Dno Confalonierum, Priorem et Sindicum dictae Communitatis illiusque
 hominum nomine impotuit, et immittit in realem et actualem pos-
 sessionem dictos officios cum eorum scripturis, et membris facien-
 tes sedere ad bancum Iuris dictum D. Sindicum prefate Civitatis nomine
 et alia scribere ac omnia alia in similibus requiritis agere in signum
 vere realis et actualis possessionis argantes ne non.

Adhuc in Terra Aquapendebis in Palatio dicit residentis Dni Potesta-
 tis ad bancum Iuris presentibus ibidem

Vaccaria Bare et } de dicta Terra Aquapendebis testis
 Simulpho Blarcardo }
 Ego harrinus J. gol. de Monrozo not. et Car. rogatus

n. 110.

Conventione del passaggio da Soranen ad
 Aquapendebis sub anno 1490.

Sindicus officialis et Commune Bone Sorani. Cum hoc sit qd
 ex antiqua modernaq; ac multa Amicitia et benevolentia
 nobis et datus vici Soranensis a Communitate Terre Aquapendebis
 concessa fuerit et sit exemptis pro futuro tempore ab omni
 solutione pedaggi indita Terra et eius Territorio ut puel
 conficit manus ser Crisolan de Castello Cancellarij dictae Civitatis

ex deliberatione generalis Concilij dicte terre. Hinc et q.
 tenore presentium et nos et civitas nra. cu licetia et auctoritate
 M. Comitis sticole de trans Pughian L. Ep. In
 nobis tenore presentium eandem exemptionem concedimus
 scilicet omnibus et terrigenis et habitantibus continuis dicte terre
 Aquapendebis contra infurum ad conciarum nec debeat solvere
 aliquod pedagiū seu gabella pedagi in dicta terra trans
 vel eius territoria et districta. Imo sint omnino ab omni
 pedagio et gabella pedagi ipsi Aquapendebam et terrigenis
 dicte terre in terra trans et eius districtu immunes
 et exemptos. Et ita mandamus eis servari ab omnibus
 officialibus et hominibus dicte terre nre et alijs quibuscunq.
 de iustitatis et licetia prefati M. Dni nri. In quibus fidem
 presentis fieri et nos solis sigillis sigillari mandavimus Nos
 in terra predicta die x. mensis Martij Millesimo ccccxxxix.

L. iore D. Dni Resaurarij Camere
 Apostolice pro reintegracione expensas fa-
 ctas per Communitatem Aquapendebis in
 sede vacante pro auctoritate terre d. Civitatis
 sub anno Dni mss. die 20. Junij

Copia A. Cergo. A. D. m. Gerolamo Matteucciis Comm.
 L. H. S. nel patrimonio
 Insuper vero

D. S. mo. Hauendo la Comunità d' Aquapendente per ordine
del sacro collegio de S. M. et M. Cardinali speso alcuni de-
nari nella sede vacante prossima passata, in soldari che hanno
custodito et guardato quella terra et in tutto hora per la resti-
tuzione d' ogni Parochia. Et habbo restituro li scudi a b.
S. D. nome l' M. et C. ^{no} ^{no} ^{no} Conte de Montorio fa ed le
ne, et lo acquetto, ora chistato che la terra dell' ordine ca-
stelli intorno a ciò et della spesa che veramente haues fatto
quella nell' facti rimborzare de denari de malefici di questa
Provincia. Et tanto le plicera fare di eseguire uola mara
alcuna conforme a quanto S. C. e. ha redice Et ne le rae-
comendo. Et tutto et cure Da Roma il 20 di Giugno
1555.

Come si trattò

Francesco d'Aspa Res. ^{ris}

n.º 112.

Copia expensarum factarum pro custodia Terre per Communitatem
Aquapendens in sede vacante Pope mar-
celli recipiendarum per camera Apostolica
didit Communitati proce parte per litteras
S. D. Dni. Tesaurarij.

Lista delle spese fatte per nostra Comunità d' Aquapendente in la
sede vacante di Papa Marcello Santa Memoria; quali redoueno
esser fatte buone per la S. Camera Apostolica siccome ne è stato
promesso da Montij S. M. et M. legato et dalla C. del S. D. Duca
d' Urbino, siccome si era lo lettere, Et di più à bocca referto
n' la Ser Hieronimo Mammano oratore della suddetta Comu-
nità

Quinto

Primo e servante fanti e guardia di detta Terra
per un mese continuando scudi cento ottanta dico $\text{L} 100.$

Al Capitano di detti Soldati per detto mese scudi ven-
tinueque $\text{L} 25.$

Per li capitoli di detti soldati per un mese scudi,
vintuno $\text{L} 21.$

A suoi caporali per detto mese scudi sei $\text{L} 6.$

Al sargente di detto genio per un mese scudi quat-
tro dico $\text{L} 4.$

Al Tamburino di detto genio oltre che erano due,
scudi tre $\text{L} 3.$

Alli quattro continuamente tenuti qua e la, dove
le genti soggiuavano per intendere ogni loro ma-
cameto tenuti a Pietra, all'arbia detta a
Montalano all'Abbadia a Sarteano a Campi-
glia e per altri luoghi scudi vinti $\text{L} 20.$

Alli messi mandati a Pietro a dar li ragguagli
del successo d'ogni genio scudi sei $\text{L} 6.$

(L'assigilli)

Lista delle spese fatte in robia uariata, quali ne deuono esser
fatte busne dalla R. Camera apostolica secondo il tenore del-
le lettere dei Sig. superiori

Primo a di Tre di Maggio. 1555. a Pietro d'Agni-
lucio et vno della nita mandati in campo du-
rate, et vno Montalano per intendere quelle che
faessero le dette genti giorni $\text{L} 50.$

A. di 5. di detto a Saco del Massas mandato a Vi-
terbo con lettere venute da me Marc'antonio Soliti
cittadino Senese di quanto se intendeva dell'esse-
cizio p' due di Luglio se dice — — — — — 6 60.

A. di 21. di detto al Cap.° Massimo mandato a
Viterbo ad informare il sig. Commissario di
quanto s'intendeva p' due di — — — — — 1 6 20.

A. di 22. di detto ad Ottaviano mandato in po-
sta al detto sig. Commissario p' ragguagliar-
lo del successo della preda fatta per se dire 3 6 37.

A. di detto ad Anon di Gello mandato al p.
sig. Commissario p' ragguagliarlo dell' spa-
gnoli per il detto di 7 giornate due Lu-
gli cinque — — — — — 6 50.

A. di detto a Savino di marcalto mandato a
piano per intendere l'andamento di detti goli
rispetto la presa di campiglia, et della Rocca
p' due di baixen cinquanta — — — — — 6 50.

A. Ser Hieronimo Alamanno mandato in posta a
Roma p' ragguagliare il sig. Duca d' Urbino
dell'andamenti di detti genti p' otto di — — — — — 10 6

A. Piero di Passero mandato a Siena, Mont'al-
ano et altri luoghi per sauer il pieno rag-
guaglio di detti genti et lo andamento p'
se di — — — — — 2 6

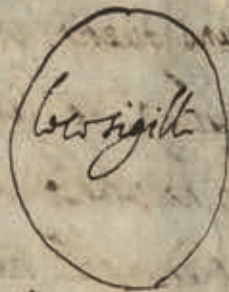
Alli sessanta fanti Cap.° varente caporal,
Lombardino fatto adi 21. di detto per un mese
finito adi diecimane di Giugno 1555. per lor
servizio et capi etoi tutti due et detto — — — — — 38

A di

177

A di 22 di Settembre Al Car. nostro mandato al
fig. Comensario p darli raguglio dell' an-
damenti delle genti Imperiali et Francesi usi
ed il Conte di Sigghiano faceva gente
p due di _____ 1. 620.

A di 10 di Giugno a Cristofano de Keedo
mandato a Viterbo del fig. Comensario
con il pieno raguglio dell' andamenti di
dette genti siccome in esse terra per due di _____ 50

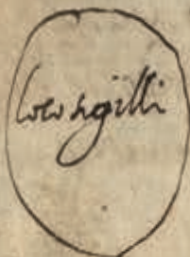
n.º 113.

Privilegium factum Communitati Aquaspendetis
et eius hominibus per excellentissimum Patrem
Ferdinandum Gonzagam Ducem Ariani
et Locumtenentem Generalem in Italia exer-
citus Imperatoris, nequis dictam Communi-
tatem nec eius homines vel bona molestaret
sub Anno Dni 1530. Die 22. Octobris

Ferdinandus Gonzaga Dux Ariani ac felicissimus
exercitus Cesaris in Italia generalis Locumtenens
Porede ogni debito respectu habens pro in protectione,
et subguardia della Cesarea maestà la Terra di
Aguaspendete et conrado suo insieme ad tutte le facultà ab-
be e bestiami di quella, Volendo de ella e terre sue
siano dai Soldati tenute, et salvate in quel respecto che

Saueriano lensthe proprie et concesso universalmente à tutti i
Dominii di detta Terra et contado che possino sicuramente lauorare,
seminare, et far lauorare et seminare le possessioni loro
et andare ouergli porca condere robe, et bestiami suoi senza
che li sia dato fastidio o impedimento alcuno; Portanto ordinamo
et comandiamo a tutti et singoli soldati et dipendenti di
questo felicissimo et. cesar. di qualunque Stato, grado o
condizione si siano tanto da piedi quanto da cavallo. Alliquando
la presente nostra lettera et sarà presentata, che no osero ne
peruenire uero alcuno querito colore, alloggiare ne fare alloggiare
in detta Terra di Seguiap. et territoria suoi, ac etiam dare ne
far dare impaccio o ricouento alcuno adete loro facultà robe
et bestiami non depredandoli ne facendoli depredare, ma usarli
et farli usare tutti quei rispetti che faranno alle cose nostre
proprie Et similmente che lassino liberamente delli suddetti
di detta Terra et contado lauorare, seminare, et far lauorare
et seminare dote loro possessioni, et andar sicuramente
condere robe, et bestiami in qualunque parte, doue parra
loro senza farli ne farli fare uisenda alcuna ne importunanza
ne ne in robe tanto all' andare, quanto al tornare, ma
rispettarli come noi medesimi, et doue li bisognare prestar
gli ogni adiuto braccio et fauore che li fusse necessario et
opportuno. Non facendo il contrario di quanto hanno cara
la gratia nostra et serapena della vita Et la presente resti
alli presentati. Dato in felicissimo Castris (es. vii) apud
Vindham die xxij. mensis octobris M. D. xxx.

Ferrando Gonzaga

Copia litterarum S. mi. Dni Cardinalis de Caspi
Legati Patrimonij pro reintegratione expensarum
factarum per Communitatem Aquepende huius in Sede
vacante Pape Marcello sub die 20. Junij 1511.

ipra

A. Ergo A. Mag.º m. Hieronimo Scaroni Auditore et Commis-
sarius nostris Carissimis A. Pietro

Insuper

Mag.º m. Hieronimo. Perde la Città d'Aquapendente, che
nella sede vacante di Marcello di san. me: per ordi. nostro
satione sessanta fani p guardia di quella terra, da hora
ottenuto ordi. da tua cartita che di tal spesa sia sodifata
sopra l'interesse de nateprij del patrimonio non obstante qual
altro assignamento che vi fusse; Voi conforme a tal ordi.
oparete di farne eseguire l'effetto quanto prima ne uerra
l'occasione Et nostro sig.º Dis. vi guardi Da Roma alli
20. di Giugno. 1511.

Il vostro Car.º de Caspi Leg.

Littere S. mi. Dni Cardinalis de Sancto
Altra Camerarij Camere Apostolicæ et Gu-
bernatoris Tene Aquepende huius pro precijs im-
pendendo mercantibus, altera partita obmissa
sub anno Dni 1501.

Mag.º Ingoberneto nostro Car.º m.º
Hauendo vista la Communita fatta installe p m. Inssio Altes

157
Ambasciatore suo, che douessimo procedere al beneficio publico sopra
i piedi di diuersi mercantie, che giornalmente si uedono con gran
vantaggio de Mercanti et danno dell' Vniuersale, et che molto spesso a
Roma li Mercantie sono uendute; Desiderando noi il bene di quelli bus-
mini, Vi ordiniamo che debbiati subito fare chiamare li quattro deputati
dal loro Consiglio et insieme dauuta maturo et ragionevole con-
sideratione a tutti le sorti di mercantie, dichiarare i piedi et robe
da uendersi, et dichiarati farli osservare sotto quelli ordini et
pene che uisparra; et mentre che si uenga a fine di questa spe-
ditione, alla quale uogliamo, che si trouate presto, parendou
fare sopradire di uendere alcuna cosa di esse mercantie; Voi che
sate in fatto, et conosciate quanto possa essere expedite, non mancate
di procedere a tutto quello, che sara bonetto et conuenito di detta
Comunita. Et perche da piu persone si ueni detto, che dopo la morte
di Batista di Costa di questa Terra, sono nate molte liti tra Aca-
nio Accursi pretendete da uno, certo da Proeno, li figliuoli, et
un fratello di detto Batista et altri particolari della Terra; et
anco sopra l'heredita vacante di detto cordan Batista, nelche di
giorni passati si ligandosi in mani uoi, fuda certi Proenen
incorposta appellatione da una usha interlocutoria, et ad messa
ilche non si douena fare encada l'anno usha che si uenga a
fine di tale liti massime per non dar piu cause di querete e di spon-
dis alle persone. Vi ordiniamo che sommariamete senza preiudico
et figura di quiritio atteso solo alla uerita del fatto, intendiate
le ragioni et attrioni di ogniuno pretendete, et perquisihira tormi-
nate, tanto queste, come non le altre cause; nella prima istanza
spolacione proua perperus in lito Conservatorum sans di Roma il
xxvi. di Genaro M. D. Lxx.

N. S. M. C. S. C. M.

M. D. XXXVII

Terminatio finium inter Civitatem
 Senne Aquedensis et D.
 Camillum de Monasterio
 Senne Senen

1537

Coram Mag^o. Jure D^{no} Joanne maria Simboto
 S^o Muniati P^o D. Jurelegari I
 Patrimonii et Comiss^o apostolice
 Pro Civitate Senne Aquedensis
 contra
 D^{um} Camillum de Monasterio in causa finium
 Senne Senen

Antonius maria de Sargus Jureconsultus
 Advocatus de

I

IN NOMINE DOMINI AMEN. Hec est quedam acta publica alibi data
et facta coram Mag^o ac Eximio viro Juris utriusq; Doctore
Dno Joanne Maria Simbotto de sancto Miniate D^o Patris
Dni Joannis Rome Episcopi Cautensis Province patri-
monij beati Petri in Rustia Vicelegati et Locumtenentis
generalis Auditoris bono merito, et cause ac causis ac par-
tibus infrascriptis sanctissimi in Christo Patris et Dni nostri
Dni Pauli divina providentia Pope Tertij, commissario spi-
rituato deputato. Inter Mag^o Cōtatem Terre Aquaspen-
dolis ac eius Sindicum, et pro ea intervenientem ex una,
Hec non Ill^o Dnum Camillum de Monaldensis de Urbevetri
seu de Sura alpin met sup^o differētia nonnullos finium
tenute oliveri seu castri Aruina, rebusq; alijs in alijs
cause et causis, cuiusmodi latius dicitur et eoz oratione par-
tibus ex altera. Scripta notata ac publicata p^o me Antonium
maria quondam ser Rome de Antiquis Viterbien publicum
Imperiali auctoritate notarium, et Iudicem ordinarium ac per
eundem omnium Auditem et Commissarium antedictum ad
predicta et infrascripta omnia et singula scribam specialiter
assumptum et deputatum sub Anno Mense Indictione pontifi-
cat^o ac diebus prout infra V3.

Proemium aliorum cum notariis
iudicis et commissarii depu-
tati in causa

Nota pariter aliarum

Homen notarii depu-
tati et rogati

Quos quidem actus tenor sequitur et est Talis V3.
IN NOMINE DOMINI AMEN. Anno Dni ab eisdem natiuitate millesimo
quingentesimo trigesimo septimo Indictione Decima Pontifica-
tus sanctissimi in Christo Patris et Dni nostri Dni Pauli
divina providentia Pope Tertij Anno Tertio Die vero Martis
vigesima nona mensis Maij. In me notarii publici in-
frascripti Testiumq; Infrascriptoz presentia Constatibus perso-
naliter Ser Gratus de Farnesio Cancellarius Mag^o Cōtatis
Terre Aquaspendolis in Civitate Viterbensi Palatio residentis

S

3

R. Dni Gubernatoris iuxta suas fines, aduatu et fa-
 ctis vice et nomine dicte Civitatis Aquenodensis exhibuit et
 presentavit Scg. Viro Dno Joannimacie Auditori preli-
 bati S. Dni Gubernatoris et Vicelegati, nonnullas li-
 teras ex ordine prelibati Sanctissimi D. emanatas sup-
 decernens primum et differre hic inter ipsam Civitatem, et
 Dnum Camillum de Monatensibus de Avinionens verten,
 quas peti. recipi et admitti, et ipsas vigore procedi debere
 ad ipsas executionem. iuxta eas continendam omni-
 meliori modo. In presentibus ad predicta discretis viris Ser
 Antonio Jorda de Suriano fidei Vicariensi et ser Sera-
 phino Doffis Honorario de Curie Vicarien de vicibus Ce-
 ligo ad promissa vocatis et rogatis.

Admissio commissarius cum
 decreto arbitris ad partes
 de Ingressendo in loco ut
 forent ad certum diem

Qui Dnus Auditor Vitis signandis literis, usq. perlectis ac
 ea qua deicit reverentia receptis, obtulit se paratum facere
 et obsequi omnia ad que tenetur, et debet. vigore ipsas lre-
 ras et prout. latius in eis. Nec no monitorium decrevit in
 forma eidem Dno Camillo Jme 1107. m. infrascriptum specialiter
 deputati ad ingressendum in loco differre ad certum diem
 quod mandatum decreti et factum fuit cu tenore dictarum
 literarum et Commissionis sibi facte ut infra omni met. m. 1000. 1003

Monitorium decretum p.
 Camillo aduers. de In-
 gressendo in loco differre
 cu huius huius provento die
 cu tenore integro comitti-
 onis

De mandato, et special. commissione et omni. Juris utriusq. Do-
 ctoris Dni Joannismarie Bombotti de sando Miniate S.
 Datus Dni vicelegati Provincie Patrimonij, Auditoris
 cause et causis ac partib. Infrascriptis sanctissimi D. H.
 Commissarij specialiter deputati.

Citentur et moneatur Dnus Camillus de Monatensibus et aduersi
 principales, omnesq. alij, et singuli ma coiter vel Divisim
 quomodolibet interese. putan In vim prescium pvine. patu
 ex aduerso nominan vigore spatis Commissionis prelibati S. m.

D. N. prefato Dno Auditore fide, et decreto infrascripti
tenoris et continetis vs. a leggo Al. Magro come fratello
Auditor del Patrimonio. Intus vero, Magro Auditor
et. sig. vuole che si imponen perpetuo fine et silentio alle
litte et inconuenienti successi p[er] la terminatione, decisione et
diffinitione de capi di oliuena dal sig. Camillo Sco-
nateschi, et la Corta di Aquap[er] alla P[re]sente di questa
senza interpositione de tempo alcuno si trasferiate sul
luogo proprio, et uediate le ragioni del luno e l'altra
parte infato la decidate, terminate, e finiate etiam manu
regia secondo u[ost]ra parra diragione nulla habita ragione
aut exceptione personar[um] qualescunq[ue] sint, sed ipsi tantu
ueritate. Et non si parlate del loco et non uediate i capi
affixi in quel modo che danno perpetuamente da stare;
Imponendo pena di mille scudi a chi mai piu p[er] l'auerire
la molestera e no stara tacito alla nostra sententia, la
qual sua sanita vuole che sia diffinitiva in questa causa
e non appellabile, et est contenuto di essa si onera inuis-
tabilmente. Fate adung[ue] che la sia giusta et buona come
sua sanita spera e no perdete u[ost]ro et stanzano Da Roma
alli xiiii di Marzo M. D. xxxvii. V[ost]ro us. Barr
Antonius omni sigillo

Tenor Crax et admittio-
nis fide s. m. d. H.

Auditor etiam de
decidendo causam
manu regia

Imponendo pena per
contradicta

Prosecutio citatoris, et
monitory

et compareat die lxxii huius
in loco diffinitio

Qua propter in executione literar[um] predictar[um] et commissionis
desuper sibi fide de mandato et commissione quibus supra
omnes suprascripti ut premititur vel alter eor[um] compareat
seu compareat per se se vel eor[um] Procuratores legitimos seu
legitimum eor[um] prelibato Dno Auditore et Commissario de-
super specialiter deputato in loco predicto Tenete oliuena
Die vnius proxime futuro que erit Cetera Mensis Junij
instantis Hora sexta decima cum omnib[us] et singulis suis
Jurib[us]

Juris, scripturis, documentis, testibus et alijs quibuscumq; pro eor[um] iusti-
 ficationib[us] deducendis producendis, probandis, et liquidandis tam
 p[ro] unam partem quam p[ro] aliam virtute commissionis huiusmodi
 spectat[ur] salte ad effectum ut omnia et singula in dictis literis
 et commissione ut preptim facta pro totali diffinitione et de-
 cisione causa et causar[um] huiusmodi coequi et debite diffiniri
 possint, et valeant iuxta formam et designationem commis-
 sionis et literar[um] supradictar[um]. Quo termino elapsis ipsiq[ue]
 vel eor[um] altero comparatib[us] seu non, die et hora reallegatis
 ad ulteriora in causa et causis supradictis si et prout iuris
 fuerit iuxta declarationem Jurium, et documentor[um] que fuerint
 et sibi et videlicet ad totalem cause et causar[um] huiusmodi
 diffinitionem iuxta formam literar[um] et commissionis sibi
 facte procedet, et procedetur eor[um] consumacia vel absentia in
 aliquo non obstante partib[us] ipsi[us] ius et iustitia ministrando
 instantib[us] et personis Syndico et Priorib[us] Civitatis de Ur-
 ve Aquenensib[us] pro eor[um] interese et adverso, et hoc monitoriu[m]
 mittit et mandavit vobis, et cuilibet vestrum auctoritate et
 commissione quib[us] supra presentan per quemcuq; publicum Bani-
 tum seu catholice fidei nunciium, aut notarium publicum,
 cui plenam potestatem adhiberi voluit, sibi q[ue] restitui integrum
 et illerum retentura sua in suis sumptib[us] si voluerit sub poena
 sui arbitrii, ex palatio solice residentia prelibati B[ea]ti Vice-
 legati sub sig[illo] sibi eisdem D[omi]ni Auditoris sigilli Die xxx
 May, M. D. xxxvii

omissis + sigillo

Anton' maria not. man[us]

Tenor vero relationis dicti mandati de quo supra facti et exe-
 cuti sequitur ut infra.

Actus notarius
excursionis 10.
mendat

In Dei nomine Amen Anno Domini millesimo quingentesimo trigentesimo septimo
Indictione Decima Pontificatus sancti in Christo Patris et Domini
nostri Domini Pauli quinta providentia Pope Urbani Sexti Anno Urbis
Die vero secunda Junij, In aede notarij publici in parochia
vestrum in parochia presentia. Constitutus personaliter coram
Magistro viro J. V. D. Viro Joannemaria Dimboord de sancto
Gliniate Audivore et Communiario semper deputato et Discretus
Vir Pompeus Joannis Gaspari Publicus publicus Civis Terre Ague-
pendalis omni meliori modo reculit eidem Domino Auditori et
Com. ac mihi notario Lesdie veneris primis die Mensis
personaliter conchise ad Casum Surris; et ibidem perso-
naliter reporto dicto Domino Camillo et adverso sibi presentate
monitorium suprascriptum; ipsumque propterea illius virtute
citasse monuisse et requisivisse ab eoque et sigilla ferre et de-
vise ad que tenentur. Nec non et ipsam Cuiusdem Monitorij
tibi inscriptis dimisisse et reliquisse prout scribit in mandatis
in presentia et coram discretis viris Cecilio Lognans matthe, et
Bernardino alias Cordella de dicta Terra Cellis secum ad pre-
dicta executi vocatis et rogatis

Acta fuerunt hec in dicta Terra Aguependalis in Hospitio Leonis
iuxta suos fines presentibus discretis viris Simone Petri Bal-
lotti, et Andrea Joannis Gaspari de Aguepende et Cellis ad pre-
missa vocatis et rogatis

Facta sunt dicta relatia ut supra sub Anno Indictione Pontifi-
catus Mense die loco ac presentibus Cellis supra descriptis.

De quibus omnibus et singulis sic ut premitur peractis Gode-
fronius maria de Anagninis Notarius publicus Viceregentis an-
tididus speculatur ut supra ad id deputatus coram rogatus omni
meliori modo

Die Sabati Secunda Junij presentibus Ann. Millesimo quingentesimo
trigentesimo

Dñs Commissar. Die quo supra confert se ad Terram Aquicardis et fuit se de-
tulare Dñs Prior et
Cancellarium

Ingenimū septim. Indultione et Pontificare quibz supra
Magus Vir Dñs Joannes maria Rimbrus de s. Miniate Viriun
Prioris vobis G. Papus Dñi Vicelegati Province Tarimonia
Auditor et in hac parte et causa sanet. mi. D. H. Commissarius
specialis deputatus Die quo supra confert se ad Terram Aquicardis
pennalis hora vigenima una cum me Antonis maria de Anti-
quis Verobien. not. publicis et albaris ac Scriba ad
intranscripta omnia et singula per eundem specialiter electo
et deputato, ac etiam cum Ser Joanne Dñi Francisci de
de Interane exsecutore suo et nunciis publicis etiam spate
assumpto, vigore supradite commissionis sibi specialiter
facte et demandate circa usupina terminansa de quibz
supra indulta commissione expressius continetur. existens
in Sobris Leonis dioc. Terre, Primo fecit convocari
ad se Dnos Priores et Cancellarium dioc. Terre cognos inter-
die commotionem suam quivis modi prosequi, et se die ordi-
nis ad locum finium de quibz his vertitur se conduchus
fore. Et sic cum primum ipsi Dni Priores se ad eundem
conveniret cum eodem Cancellario. Monuit eosdem
ut omnia eoz et dioc. Comunitatis documenta scripturas
ac testes, et iura sive vel quas habent pro publicis
re iuris suaz et dioc. eoz Civitatis sibi omnino referat
et aliquos peritos, seu seniores qui bene conducti existat
quos secum ad locum differre conducant et conducere
possint, nomine et credent intendens omnia causa
seu causas quovis modi iuxta vires dioc. sibi facte commis-
sionis manu regia diffinire, et omnia alia facere ad
que tenetur omni meliori modo.

Locus ubi videt D.
Commissarius

Monitis facta Dñs Pri-
oribus ut deferret omnia eoz
iura

Ve exhibent aliquos pe-
ritos seniores et idoneos
de finibus

Deductis iuris pro
parte Civitatis

Postq. prefati Dni Priores una cum ser Joanne de Sarnens

cos Cancellaris Nec non Arcanarius Andreæ Accurarius Sen-
drius ipsius Communitatis, uel et nomine ipsius infra ter-
minem monitionis denique facte omni meliori modo
actualiter et factis deducere non nulla alia et alitata
scripturas et testes alias factis coram Dno Bartolomeo
de Scarpis de Senis, et Antonio Doni de Aquapondete
iure arbitris alias electis inter ipsam Communitatem
et Dnum Alonsum Lucæ de Montebentis de Vrbeuerri
Anno ipsius Dni Camilli de Anno 1459. sub die
XX^{mo} Maii non aliter publicata, nec apparentia manu
aliquius Notarij subscripta, sed antiqua et uetusta
interque erat septem testes pro parte dñe Citatis
examinati coram dñis Dnis arbitris. Item similiter
producere plures libros Communitatis in quibus apparet
multa fauentia in fauorem ipsius Citatis; nec non Sta-
tutum dñe Citatis antiquum in quarto libro capitulis seu
Rubrica 43. In quo fit mentio de consuetudinibus ipsius Ci-
uitatis. Nec non sententiam alias latam per Dnum
Simeonem de Forcais de Mirandula prelibati sacrot.
Dni nostri Commisarii, ac plures alios et diuersas scri-
pturas in parte et partibus pro eos et dñe Citatis parte fa-
uenda et contra partem aduersam; nec non deducere
et exhibere, et nominauerunt eos in scriptis Cives
et peritos animo conducendi eos ad loca diuersimodi dif-
ferre. Petentes ea omnia admitti non meliori
modo saluo iure alia deducendi.

Nomina quos peritos sub infrascripta V3

Nota Dnorum circa
finia exhibere pro parte
citatis

Antonius Dionisij
Naphael Ser Gasparis

Cola

Cola Ser Petr
 Stephanus Gonnelle
 & Gratius Carcell
 Arcaninus Accuram hnd
 Bart^s Innocentini
 Petrus ant^s del Orea
 Bernardus Scappucum
 Anton^s Ioan^s Bonaci

De Aquapendente

Qui omnes et preteritur nominati uocati comparauerunt coram eodem Vno Auditore et commissariis antedictis et obtulerunt se facere omnia et singula ad que electi fuerunt omni meliori modo

Die sexta Junij Millesimi quingentesimi Trigesimi septimi Indictionis et Pontificatus quibus supra hora decima

Commissarij conuertit se ad loca differencie cum peritis die deputatis et decreto in h. scriptis

dem Vnus Auditor et Commissarius prefatus man diuisumodi commissionem exequendo: Dilectens iter arripuit uertus dicta loca differencie adhibitis secum supradi-ctis hominibus datis, et porrectis pro parte dicta Civitatis pro peritis, et delatis scripturis et sententijs predictis et di-ctis ut supra ut ea uideri possint in locis predictis

Codem quo supra die hora decima octava uel circa e primu idem Vnus Auditor et Commissarius secum predictis ad loca predicta contulinet superuenit indictis loco, dem Vnus Camillus Adversarius in Neumans monitionis et citationis de eo personaliter facte pro die suprascripta et hora sexta decima iugore monitionis ubi facti et presentati, Propterea idem Vnus Auditor, et Commissarius animo ad informa-tionem et capiendi de diuisumodi finibus ac de finibus utri- usq; partis; et sic ipse Vnus Camillus una cum nonnullis

Productis nonnullis
 Juris pro parte D.
 Camilli
 Productis petitionis pro
 parte dictae Civitatis
 nis de Castro Trivignano, ac Juris etiam aliquibus scriptu-
 ris, et documentis ac testibus pro parte eisdem Dni Camilli
 ibi infalsis peractis, et exhibitis. In quibus multa audita, et
 iura sine inale deducta et de his aliqualem notitiam recessu
 quicquid supra dicitur Accursius Pater Accursini Sindicus, et
 sindicarius nomine dictae Civitatis. Hec et notitiam ipsius ibidem pnt
 et intelligere dicto Dno Camillo coram prelibato Dno Auditore
 et Commissario Dedit petitionem suam nomine quo supra
 contra eundem Dnum Camillum repetas et reproduces oia
 iam demper producta pro parte ipsius Civitatis in parte et partibus
 ut supra. Petens ea omnia recipi et admitti, et fieri et
 pronuncari prout in eis iura forma dictae Commissionis oma-
 meliori modo protestans

Preterea D. Camilli re-
 procedit petitioni cum
 negatione

Presente ad predicta eodem Dno Camillo et predictis contradicte
 et ea omnia negante vera esse infalsis et de iure minus pro-
 cedere fieri posse seu debere et dictae parte aliquis ad predicta
 petita deveniri non posse seu debere; quinimo pronuncian-
 sentiam ac fieri et exequi iura iura per ipsum deducta
 et deducenda, et ita declarari et non aliter nec alio modo
 leges expresse protestante et alias omni meliori modo
 Qui Dnus Auditor et Commissarius predicta admittit et
 et inquit

Tenor petitionis
 supra productae

Tenor vero dictae petitionis supra productae pro parte dictae Civitatis
 sequitur et est talis vs
 Dinanti dausi Regis et Generoso sig. Auditor et Commis-
 sarius deputato dalla sanita di nostro Signore a medere sta-
 bilire et terminare li confini fra la Citta de la Terra d'Ac-
 quapendente et del Sign. Camillo verso el territorio di Trivi-
 gnano, et delle dependenti et emarginati da essi.
 Comparere Accursius d'Andrea d'Accursini Sindico et procu-
 ratore di detta Communita d'Acquapendente, et populi di essa
 Dicendo

Dicendo proponendo et articulo che i confini de dividano
et designano et ancor distinguano la tenuta et territorio
del Comune d' Acquaspedone dalla tenuta et territorio del
Castello di Brinnano son questi cose

In prima da la parte di sotto verso el Castello comincia nel
fiume di Tirolla al fossato di malvarcho da piede che distin-
gue nel territorio di Brinnano dal territorio d' Aquaspedone
et come mette per il fossatello di rispetto al fossato di mal-
varcho et va su per il fossatello per fin al campo de la pia-
na di Berquano per discurra ad un termino murato et entra
et mette su per iloggio et va su per la cima gia designata
con li confini et prete fite con croci nell' arbori antiquis-
sime ricoperti; et va per la gruppitella de la piana di
Fonte corbo ad man manca et entra per la via doue sono
alta salita prete uia uate et composta co' appiana, et
va per looggio del fronte et va sopra la cima et per la cima
del dettooggio come mettano le croci segnati per li arbori
antiqui et va verso la fossa del uomo morto; et li
passo entra nella via antiquamente fatta in modo di for-
ma segnati in piu luoghi con croci sopra le arbori; et
va diritto alla strada che va a Perugia, doue e un
arbor con sans dentes inuornato

Item dice che per tempo de l' anno .cccc. .cccc. et l' ta
Anni e ultra et tanto tempo piu che non e memoria in
conscario et da quelli tempi in qua la detta Comunita
et uomini d' Aquaspedone continuamente han tenuto et
oggi tengano et possedono tutta la detta tenuta et dall
predetti confini in drento per sua et come sua tutto il detto
territorio e chiamato territorio de Oliveto allato all

capiti di Trivignano come mettano partitamente come di sopra
quello tenendo possidendo, legnando lor bestiam pascurando
et pascular facendo lor bestiam con buona fede pacifico
et quiete con iuste ragioni et titoli con queste giurisdictioni
et pertinenze del detto Commune et questo fu et è vero, noto
notorio publico e manifesto ad tutti quelli che hanno pra-
ticato nelle dette circustanze

Item dice et de la Communita et Vniuersita di essa, la detta
tenuta con ogni sua giurisdictione et tenimento come di
sopra e designato sempre è stata del detto Commune et ad
essa Communita et Vniuersita spetta et appartiene con ogni
Jurisdictione et emolumento che in essa tenuta si contiene, et
cosi tenuto et posseduto per fin a questo di et oggi con-
tinua et possedono

Item il prefato Arcano Sindico dice che delle predette cose
è publica voce et fama, et nella detta Terra d'Aquapendente
et in tutte le circustanze et è noto e notorio publico et ma-
nifesto comune et vulgar opinione in nella detta Terra
d'Aquapendente protestando, che la dimena il prefato Sin-
dico non intende domandare, ma defender detta Commu-
nita da ciascuno che dicene et allegasse il contrario di que-
sto per alcun modo

Mentis facta Sindico
vix aquepend. q. deu-
cat. S. i. iura Civitas

Eodem die quo supra, postquam idem Datus Auditor et Commu-
narius redierat ad dictam Terram Aquapendentis et iuris
in locis supradictis ibidem obstantibus supradictis Civibus et
hominibus dictae Terrae Aquapendentis, tunc ad dictum Arcanum Sin-
dicum ipsius Civitatis commisit modo. Memoravit eundem
Sindicum nomine quo supra ad exhibendum omnia iura
liberorum ac scripturas et ea omnia que potest et debet pro-
dubita Civitate facere. Sic ordinavit cum intendat quod citius
admissionem

ommissionem predictam sibi factam cum Dno terminare
et alia omnia facit et obsequatur ad que tenetur
alias &

Die hinc quarta Junij millesimo quingentesimo Ingesimi
septimi Indictione et pontificatu quibus supra do-
raduodecima

Reproducit iura
parte civitatis in
ter^o monitionis

Comparuit coram prefato Dno Auditore et Commissario Apo-
stolico ut supra supradictus

Arcanius Sincicus et Sincicarius nomine dilecte Civitatis Aquapendens
et in terminis monitionis ad deducendum iura ipsius Com-
munitatis. Dedit, exhibuit, repetijt et reproduxit
omnia iam denuper producta et allegata scripturas testes
libros et contractus in parte et partibus pro parte sua
nominibus supradictis faventia et contra partem adversa.

Hic et in multis testibus
pro parte civitatis

Sec non nominatim inducit infrascriptos testes legitime ci-
tatos et relatos per Pompeum publicum Subicivam Commu-
nis Aquapendens prout retulit, accusans propterea
contumaciam supradicti Dni Camilli in terminis monitio-
nis hinc sibi facte per supradictum Dnum Auditorem,
et Commissarium de comparando die ante frandium
ad videndum produci iura dilecte Civitatis et testes no-
minandos; Sec non legitime et ad cautelam citato eodem
Dno Camillo per dictum Pompeum publicum Subicivam
dedit eis cum verbis proclamatis in platea dilecte Civitatis
et coram ad videndum induci et nominari testes infra-
scriptos pro parte dilecte Civitatis prout retulit cuius vel quibus
non comparetium contumaciam accusavit, et in eorum con-
tumacia petijt testes ipsos infrascriptos recipi ad iura-
menta et dicta et examinari sup contractis in petitione
ipsius Civitatis et alias omni meliori modo Petens se

ad predicta recipi et admittere
Iuxta testium nomina sub Dec 13

- 7 Pieraccius Angeli de Campiglia
- 7 Antonius Pasquinus de Montepulciano
- 7 Valentinus Bergius de Comitu Perusini
- 7 Valentinus Petri senen de casiano
- 7 Hippus Petri de Sobello Comitu Perusini
- 7 Jacobus Bartolomei Jacobi de Comitu Perusini
- 7 Dominicus Mattei Murinensis

nona testium edictos
nominatos

Presentia D. Camilli
in consideratione et
protestatione de his
examinandis testibus
nisi satis interrogati
sint

Presens dilectus Dns Camillus et predictis contradicere et pro-
estante q non debeat procedi ad examinationem aliquorum
testium q aliquando istis partium inducendos nisi prius
productis interrogatoris pro parte sua, et articulis super q
sint examinandi dicti testes; et q testes inducendi non
debeant admitti ad deponendum si forte fuerint producti
qui sint inestri, vel laboratores vel Cives dictae Terre Aque-
pendetis pro parte dictae Civitatis, vel etiam inestri laborato-
res seu laboratores Terrarum pro parte dicti D. Camilli
Sed potius abie persone que non possunt allegare suspecte
modo aliquo a quavis partium; Item petente terminum
competentem ad allegandum et nominandum et sibi pro-
ducendum de Advocato seu Advocatis et Procuratore seu
procuratoribus, q sciant et noverint deducere sua iura
cu ipse factum se ad eum idoneu ad se defendendum et de
suis iuribus experimentu, presentim q huiusmodi causa sit
maxime importante; et sibi plurimu prejudicare et
nocere possit si sua iura et rationes suo ordine non de-
ducerentur Et sic omnia et omni modo

Presentia sine
talis contradicere

Presens ad predicta Accusatio Accusationis hinc dictae Civitatis
Aquependetis et adverso, et predictis contradicere

et dicente se dicto nomine nolle producere aliud seu alia sua vel
Iura, nisi ea que fuerint producta solum q. testes ut supra pro-
ducti examinentur ut supra, et q. procedatur ad ulterius
in causa iuxta formam dictae commissionis omni meliori
modo et ita fieri et pronunciar. petente premittis de-
super exceptis ac nulliter et cavillose oppositis animis diffu-
gend. non obstantibus omni meliori modo et

Pronuncia O. Commis-
sarii

Qui Dominus Auditor et Commissarius sedens et predicta abomi-
ne et iniquitatem et iuris et dignitatis predictis Pronunciavit
se nolle procedere summarie sola facta veritate inspecta et
manu regia prout de iure sibi videbitur iuxta formam
litterarum tam in procedendo quam sententiando, et in examine
testium productorum vel producendorum pro utraq. parte nolle
abstringi ad articulos vel interrogatoria vel qualitates perso-
narum vel loci, sed nolle examinare ex officio et arbitrio
suum ad emendam veritatem, et ad clarificandum mentem
suam super differentia loci et finium, Et nihilominus
assignavit terminum dictis partibus videlicet presentibus q.
venerunt diem crastinum que est quarta Junij die martis
ad producendam omnia eorum iura, et quicquid voluerit et pos-
sunt in hac causa ut intendat. Dubiam item et differentiam
omni modo terminare, et ultimare de iure et de facto
iuxta formam commissionis sibi factae dictas partium
contumacia vel absentia aut tacurnitate in aliqua delibata
omni meliori modo et

Assignatio per. partibus
post die fuerit ad produ-
cendum omnia eorum iura

Presentia O. Camilla
dictis se nolle aliud
producere
iuramenti testium supra
dictis

Presente ad predicta dictis Dominis Camilla et dictis se nolle
producere alia iura vel testes ultra ea que produxit et
Qui testes supra induci et citari pro parte dictae civitatis com-
paruerunt coram eodem Domino Auditore et Commissario, et per

eundem fuit illis, et uilibet eorū prestatum Iuramentum ta-
lis scripturis in manibus dicti Dni Auditoris ad sancta
Dei Evangelia de ueritate dicenda Super quibz fuerunt
interrogati remotz ab eis, et quolibet eorū prece, precis et
omni humana gratia itidem adstante eodem Dno Camillo
et aduerso

Qui testes assignati p y grecum Iurauerunt informali
Iohz idem Dnus Auditor et Commissarius ad vocem su-
peradictorū Testium superiorū inductos deuenit ut raps V3

Attestationes Testiu
Idem
Sequuntur dicta et attestaciones supradictorū Testium nomi-
natorū et inductorū examinatos per eundem Dnum Auditorem
et Commissarium Iurandi sub tenore V3.

Utrum Testis Petrus Angeli Antonij Jacobi de Campiglia Comitatus sinensis
Vaccarij Testis ut supra nominatus et inductus pro parte
dictae Civitatis citatus relatus iuratus monitus et diligenter
Interrogatus et examinatus per eundem Dnum Auditorem
et Commissarium eius modis Iuramento: Dixit esse sono ann-
uenticinq. et ultra esse ha praticato nel Ten. d'Acquap.
et de Triminana et maxime nella tenuta et contrada
de stiuens, et p quelli luoghi intorno a parcer le nauce
et sai cofini et i nomi det. Ten. di tutti quelli luoghi
che li bisognava sapere per no far danno colle bestie
et dice esse quel fossato che divide il Tenimento de Trimi-
nana dalla parcia del Castellu, che si muoue da alto
dalla fonte del Castellu et scendendo verso il fiume de
Virolla è chiamato p un posto el fossato del Castellu,
Dipoi a nella la spiaggia mette in detto fossatello un altro
fossatello et li si chiama el guado del mal Varcho: et con-
scendendo o giu fino à Virolla è domanda comunemente
da ognuno el fossato del mal Varcho, et a buca di detto
fossato

107

fossato è il confine di Triminano, el qual non passa più
oltre da quella banda: Dico ancora che passando inolla
dal detto fossato del Maluano quasi all'incontro un poco
più su verso Triminano vi è un altro fossatello che vien
giù della piana di Serquano, et quel fossatello è termine
del Ter.^{to} de Triminano tra la Città d'Aquapendente,
et il sig. Camillo, quel confine va tirando su per la pia-
na di Serquano verso Aquapendente, et lasciando il poggio
del gattolo andando in su a man manca, un luogo dove
dico Testimonio dice haver visto già certi colomaci, et dover
dire, che quello era il Ter.^{to}, et tirando su, et arrivando
al poggio d'otrueno alla summità, et uscendo verso Aqua-
pendente per il Cima del Monte come Aquapendente passando
dal ponton de Canari, et dal poggio de fucoli sempre
sopra il Cima del Monte andando per certo formone tro-
uando certe querce segnate con Croci quasi ricoperte
verso la cima porugina alla forma del Gussomorto; et questo
dice esser Testimonio esser il confine tra Aquapendente
e Triminano.

Interrogato in causa di vicine; Dico che è stato insegna-
to da molti pastori da anni vinticinque, et ultra che lui
è stato et praticato in detto luogo et guardato le vacche
con più patroni, tanto di uomini di Triminano cioè col
fattore del sig. Luca, et col Padre del sig. Camillo, el qual
si chiama Goro da Pucena; et del qual tempo non passo
mai detti confini verso Aquapendente, et col' uomini
d'Aquapendente cioè con Ser Jacopo Morello, et Antonio di
Dionisio et Cola di Ser Beato et Obardella, et del qual tempo

non passo mai d'essi confini verso Triminano, et essi Sauer
guardato sempre li confini dell'una e l'altra parte et
Sauer uultò guardare a l'altri pastori tanto di qua
quanto di là. De loco et tempore dixit ut supra De
concessibus, dese Teste et Hannemaria Lombardo pa-
store; et plures de Subsistenti pastore et alijs habentibz
notitiam de quibz multi sūt mortui

Suer generalibus autem et officis specialibus Interrogatus
recte respondit

delhi Testis
2.

Vallonus Petri de Cassano Territorij tenaz alter Testis
ut supra indicatus et provocatus pro parte d'icte Communitatis
monitus iuratus et diligenter examinatus per supradictum
Dnum Auditorem, et Commissarium qui supra, quibus
iuramento interrogatus dixit, e regia sono recita anni
cipia, dese la parca et l'ex d' Aquapendente et in
quel di Triminano parca di pari, et qual'eu tra le
Vaccie, et d'una parte il Territorio de Triminano et quello
de' Olivano, et quel del Castellu, et de quel del Castellu
è diviso da quel di Triminano da un fossato che
comincia verso certa fonte del Castellu, et venendo giù
vicine a quello fossato un'altro fossato, che vien quasi
peraverso, et riceuto vien giù a basso dividendo sempre
finche mette in Trolla, et quindi ricomincia el fossato del
Vaccie; et quello dice esser il termino et confine tra el
Castellu o Triminano; et riscontro al detto fossato dall'altra
banda de Trolla è un'altro fossatello; ma poco più su
verso Triminano el qual vien da sterquano; et el qual
luogo ch'è d'icte da Trolla verso el Castellu, Dese
d'essi Testimoni Suer più tempo parca le Vaccie et Sauer
guardato

1007

guardato li confini come disopra Et li suomin d'Arminano
guardare e paxer da la banda di la del d'uo fossato del mal-
uarcho verso Triminano, et no passar li detti confini et non
e chiamar indifferente el detto fossato di mal uarcho; Interro-
gatus in causa suetta, dixit predicta scire per eaque supra
descripte, quod ha odico da molti e molti paloni et suomi-
ni tanto d'Arminano quanto del suomini d'Agua pendente
et con sacramento sempre, et odico publicamente diu da ogniuno
et guardato animali e uisiti guardare come disopra. De lo-
co et tempore et contentis dixit ut supra

Super generalibus et officio examinatus recte respondit
Antonius Pasquin. del' abrucciata de Monte politano alter
testis ut supra indubius pro parte dictae civitatis super dicta
causa citatus, iuratus monitus et diligenter examinatus ut
supra. Qui suo iuramento Interrogatus dixit Sauer prati-
cato nel Tenimento d'Agua pendente, e de Triminano da circa
vinti anni, et che da guardare vuole, porre, et buoi co
diverse persone d'Agua pendente, Et che quel fossato che
divide el Tenimento d'Arminano dal Ten.^{to} del Castelluolo
et d'Agua pendente cominciando dal parcanello che e nel
poggio de Cantano appresso al Castelluolo, et venendo giù
dividendo il colto dalla macchia viene quasi a metà
costa un altro fossatello che vien verso Agua pendente e
con accanto vien verso Pirolta a basso sempre, dividendo
et mette in Pirolta, et giunto con Pirolta si chiama el
fossato del Maruaro e questo e il confine di quella banda
tra Triminano et Agua pendente o ver el Castelluolo. Et rin-
contro di la dal fiume posto piu sopra verso Triminano e,
un'altro fossatello che mette in Pirolta; Et uende dalla

deli testis

3.

da piana di Sterquano et questo est confino da quella
banda tra Triminano et Acquapendente et saltando susu
dal detto fossatello, et lassando il poggio del gattello dalla
mano manca super certi pereti nel basso tra l'un monte,
e l'altro fin' alla cima del monte et uolendo a man
destra uerso Olueno sempre su gil Cui del Monte come
acqua pende sempre salendo, et trouando certi arbori se-
gnati con Croci quasi uicinate dalla uolta, fine de si ar-
riua ad una piana, doue gia fu una ara nel poggio detto
el fucardo, et disopra per un formone fatto per fossa quasi
rispetto dalla maleria fine de si arrina alla fossa del busm
morto su la strada perugina, doue è un cerro grosso, e
un quercia, nel qual alla fin del tronco tra li doi rami
grossi principali è fito un sasso antiquo quasi inebato
in detto arbore, e questo è il termino tra Triminano, et
Acquapendente da quella banda, e questi confini disse da
uol guardarsi, et dentro a quelli uerso Acquapendente sauer
passato molti anni le vacche dell' Suomin di Acquap.
et sauer odito sempre dire da altri pastori et pastori et
Suomin. uicini prati del luogo che questo è il confine,
et sauer uol id pastori et Suomin di Triminano guardare
e pascore le bestie della ditta ditta confine uerso Triminano
et no passar d'essi confini uerso Acquapendente, et con
i ditti da ogniuno pubblicamente.

Interrogatus in causa societatis. Dixit se predicta scribere per
caque supra deponuit. Et pole con da odito dire da tuon
sempre, et con sauer praticato, e guardare le bestie et
deuono guardare d'altro tanto da una parte, quanto dall'
altra De loco et tempore dixit ut supra. De consuetudinibus
de se bestie et quidam nominato el fanfieri et rosatello.

peruino

penusino pastoris et multis alijs qui adgressus sub mortu
et alijs de quibz no recordamus
Super generalibus autem ex officio examinatus recte respondit

Delia Relia
A.

Valentinus Bernardini de Capreto Comitatus jururie abter testis
ut supra indubius pro parte dicitur Civitatis utatus relatatus
Juratus monitus et diligenter examinatus ut supra. Suo
Juramento dixit: Che andando per la strada perungina
verso le Alona si troua a man manca un Cerro biforca-
to, il qual ha in mezzo de due rami principali sopra
il tronco affetto un sasso antiquamente, che par inetta-
to nel arbore, et qui si chiama la fossa del S. Susm
morto, et li comenla el capine tra Aquapondete e
Trininano, et andando piu per il. cum del poggio verso
obliuens, si troua una fossa riempita quasi dalla mac-
chia. Et seguitando si troua molta arbori segnati
con croci quasi riempite dalla ierba, et poi seguitando
come aquaponde siqua et dila piu cum del monte li
arriva al poggio de focaroli. Et andando verso el pogg-
gio del gattullo, finire si trouan certe pietre uine na-
turali si comenla ad scender verso la piana di ster-
quano et si troua un fossatello, che cominca a lato
della piana, et va ad metter in bisolla di sotto quasi
al fossato del mal varico, qual fossato di mal uarico; Di-
uide el tenimento de Trininano, dal tenimento del castel-
lino. Che era gia di Aquapondete, el qual fossato co-
minua alla fonte del castellino, et uenendo piu, divide
li detti due tenimenti, et a quella uita uiene un altro fos-
satello che uien da trauero verso Aquapondete et uiene
cadendo men et mette a bisolla, et questo si chiama el

28
fornato del malvarco, et diuise la macchia di uerso el
castellu dal orosto et alro diuerso Triminano
interrogatus in eadus a iudice. Dixit predicta scire per ea que
supra deposuit, et se de sapientia molto tempo libet he
dentro a dicit confini da alro e barto uerso Aquapondete, et
sancto mola pastoru parere dall' altra parte, delli da d' uo
confini uerso Triminano et guardar d' dicit confini et non
passar. Et se con da odus die da mola pastoru et suomin
uocedi pratin de quei luoghi, et con l' estato insegnato, et
con da odus die publicamente da ogniuno De locodicit
ut supra. De tempore, et esso gia adici anni uel
circa, et d' altri pratin d' dicit luoghi paronds libet he
et sancto lauoror molti anni in dicit confini da uo
deuorator et suomin d' Aquapondete De contesibz de so Ceste
Cecco et Galano et Barnabe Jolyz Frappe de Comitatu
Cugubio et Betracallo Venetino, et multos alij de quibus
non recordatur

Super generalibz autem et officis diligenter interrogatus re-

Respondit

delli castri
5.

Jilippus Terri de Ravenna diocesis Civitatis Castell' altes libet
ut supra in dicitis productus citatus, relatus juratus, monitus
et diligenter examinatus pro parte dicit Civitatis in dicit causa
Quo suo juramento interrogatus Dixit de gia son oco anni
de cominis a far lauoreccis nella tenuta d' obueno per il
sig. Inaccis Baghioni, et da pratin d' dicit confini della detta
tenuta uerso Tirolla et poggia del gattallo. Et dicit li
confini della da Tirolla esser il fornato del malvarco, el
qual uerde uerso, et uendendo il castellu, et diuide el
tenimeto de Triminano da quel del castellu: et scendendo
mette in Tirolla et chiamati el fornato del malvarco: et
de dalla banda uerso Triminano tutto e lauorato et uer-
so la banda del castellu e tutta macchia: Dispositus
sando

90

sando Isolla in rinesoro quasi al fossato del mal Vando, ma
un poco più su verso Trivignano et un'altro fossatello, il
qual scende dalla banda di verso el poggio del gastello et a
quella di riviera andando in su si troua un sermino mu-
rato et certe pietre frate fino alla cima del poggio, et dalli
dall' un in ordine va fino alla strada perugina, et come
aqua pende verso Aquapendente è della Comunità d'
Aquapendente, et come aqua pende verso Trivignano è
della Città di Trivignano, et questi due esser li con-
fini della tenuta d'Olivero secondo che li è stato detto
et da intero mentre che vi ha lauorato da molti padri
e lauoratori

Interrogatus in causa nichil dixit supra dicta scire;
perde li da odio dire da molti publicamente, et uult
tenere uia da ogniuno; Et perde da lauorato detto
alli detti confini senza contraddizione alcuna, et
uult lauorare per altri per li sudum d'Aquapendente
De loco et tempore dixit ut supra, De contributis
dixit testis et Pasquina Florentino, et Beuarelli pe-
rusino Trappa et alijs suis peruinis et alijs de
quibus non recordatur

Super alijs generalibus et officijs diligenter interrogatus
sic respondit

Jacobus Bartholomei Talsi de Monasterio Comitatus Pe-
rusij alias dicto et personis alter testis ut supra nomi-
natus productus in iudicio, citatus relatus iuratus monitus
et diligenter examinatus per eundem Dominum Auditorem
et Commissarium qui suis iuramento Interrogatus Dixit
et sic consentit Anon et per e de la manciata et

Terminato di Acquapendente et quella di Triminano, et sa
ben li confini, e tutti quelli luoghi, et ha guardato e
pastorato per suoi più volte con le vacche et buoi et
uelli pasturare molti alberi e lavorar, et che li confini
secondo che uide, sempre son stati tenuti questi cioe
Cominciando disopra dalla via perugina alla fossa
dell' suom morto doue è un cerro o cerqua saluo il
uerso; del qual tra li due rami principali sopra
il tronco è poco et quasi inestato, ch' appena si
cognosce un sasso uiuo, et delli tirando già a man
manca per la forma, la qual è quasi ricoperta
dalla macedia, e dal terreno, et di sotto in sotto
per la cima come acquapende, tirando per le querce
con croci quasi ricoperte dalla siepe, passando per il
poggio delle facarole fin' al poggio del Gabrilli, e in-
nanti che s'arriu. al poggio del Gabrilli si troua
un' uera, a capo della quale son certe querce se-
gnate con croci, et delli suotando per il basso a
man manca, et scendendo uerso la piana di Berquano
al capo della qual piana era già un termino murato
con la calcina e pietre, et scendendo giù per la pia-
na fin' al fossatello di Berquano fin' doue deuo fossa
tutto mette in tirolla un poco più uerso quel di Trimi-
nans, et di più passando tirolla un poco più uerso Acquapendente
ci è il fossato di mal vareso el qual diuide
el termino di Triminano da quel del castelletto del
qual luoco andando un poco più uerso Triminano era un
poggio di calcina, et da questa banda disse li confini
di Acquapente esser il detto fossatello di Berquano et il

due fossate di mal uardo. Et così sauer udito sempre
 da ogniuno publicamente, et così esser stato molto
 dalla pabbri uccedi, et suo mini pratin di quel luogo
 et così sauer oguornato, sempre nel guardar le bette
 et sauer uba semare a tutti li altri tanto di qua
 da quella di Acquapendente, quanto di là da quella di
 Triminano

Interrogatus in causa nichil dixit se predicta scire
 per ea que supra deposuit, per de T. d. a. u. s. d. d. d. d.
 o. t. n. u. s. et u. s. t. e. n. e. r. c. o. n. t. e. m. p. t. e. et gl. maria gran-
 de et capone de n. d. a. d. a. m. i. a. et d. a. b. e. n. d. i. x. i. t.
 e. d. e. g. r. a. t. o. n. e. t. e. r. t. i. a. n. n. i. n. e. i. r. c. a. e. d. e. l. t. e. m. p. o. d. i.
 se no recordara precisamente, se al tempo di Bea-
 donna Umbria Madre del sig. Giulio Bastione ce-
 reaa il detto cenimero affitto da la Coira di Acquapendente
 uenue nel detto luogo un Governator di
 uerbo id molte altre persone et insieme col' Guo-
 mini d' Acquapendente, et quelli di Triminano et
 di Turre tra quali cognosce uen di C. u. s. b. p. d. a.
 b. r. o. g. l. o. et Bartolo di Procedino, et picantonio del
 Diec d' Acquapendente, et per la parte del signor Camillo
 cognosce Gabriellone De Torri et certi altri di Pri-
 minano et di Lerone, fra quali era un' chiamato
 Domenico di Lerone, et in presenza di tutti coloro
 uindero, et rinouarono molti de sopradetti confini
 et fu presete detto l'ultimo et uide quando fu u-
 do quel sarto tra li due rami di quel uero alla
 fossa del l'usmo morto alla strada perugina et quel
 fu reputato et tenuto un de termini anghini et così

di tutti che erano presenti accettati, et questo fu in presenza
di tutti li prenommati, et dipoi uide resognare delle croci
nelle cerque, et andar ritrouando quelli termini antichi
super il poggio crine crine fino al poggio del gattullo, dove
in quella ara detta disopra uide assegnata certe croci nel-
le cerque, et dipoi andando qui alla piana di serquano
uide capo della piana circonar un termino antico
di pietra et calceina, et andar qui per il fossatello di
Serquano, et con la uista poi ouerare sempre li detti con-
fini tanto di qua, quanto di là.

Interrogatus autem quando fu fatta la detta terminazione
et rinouatione come disopra, se si ricorda che ci inter-
uenne el sig. Camillo Ding che uedeua di si. Ma
che non si ricorda d'averlo uisto, Ma che ben si ricorda
che ui eran molti de suoi uanelli di Corni, et di Primi-
nans, et che con rimaser d'accordo et contratti alla
deta rinouatione et finimento.

Interrogatus in causa scientie dixit, quia uidit, audiuit,
et presens fuit ad omnia supradicta respectiue; De loco
tempore et contestibus dixit ut supra, non allegauit
pro contestibus ad supradicta Preracium de campiglia
Vaccarium antiquum et Valdenotum Pilsniensem Vaccarium
et alios multos de quibus dixit non recordari.

Interrogatus super generalibus et officiis recti respondit
7. Dominicus Mattei Murriensis aliorum testis ut supra inductus
citatus, relatus, iuratus, monitus et diligenter examinatus
per eundem unum Auditorum et Commissarium pro parte
dite Citatis, qui sub iuramento Interrogatus dixit
che ha praticato in questi d'Agguapendente, con quel
di

172

di Triminara circa diecimoue o undi anni, et sapia-
tuato assai li confini dell' un e l' altro Terimeto et resta
buona parte, et dice che da incasso dice sempre et erudo
e deli confini non dalla banda della via di perugia alla
forma del guano non. Dove e un certo id un fatto fatto
sopra deli doi rami principal. in su un tronco inelato
in modo che appena si cognosce, et vien giu a man man
verso oliveto per la crine del monte fin' al poggio del
gastelli, et vili usbanda a man manca verso il
fiume di Tirolla, dove meta in Tirolla un certo fossato
che mena verso el castellu, qual divide el Terimeto
del castellu da quel di Triminara, il nome del
qual fossato disse no sapere, et che quando era guar-
diano del sig. et della Coita di Triminara, non passa-
uati d'essi confini, et al simile quando guardava
li gran in questo di Acquasendente, non passava li
duei confini, et così ha sempre detto, et visto tener
da ogniuno publicamente, ne mai se visto nominar
altri confini tra li doi due Terimeti sino li scradati.
Inrogatus in causa suarum dixit se predicta scire
per ea que supra deponit, et quia apertum et patens
fuit, ac certum ut supra respectus singula sin-
gulis 2. De loco et tempore ut supra 13. q. per
annos decem vel circa Pert in castro Triminari, et
reliqui tempus per alios decem vel circa Sabator in
Terra Aquasentis. De cont. lib. de se. test. et tes-
tibus Lombardo, et alijs multis de quibus de et non
accordan.

Super alijs generalibus et officio Inrogatus
dixit respondit 2

Die Mercurij sexta Junij, presentis anni Millesimo quin-
centesimo Ingerimo septimo Inditione et pontificatus
quibus supra

Deliberatis D. Comit.
quod vult procedere ad
ultimam in ea

Suprascriptus Dominus Joannes Maria Rimbois Auditor et Com-
missarius Apostolicus supra specialiter deputatus et supra
existens: Incidens omnino ad totalem causam et causas
huiusmodi expeditionem penitus devenire iuxta formam
commissionis desuper sibi facte cogitans et bene adven-
tans congruum esse, ac honestati convenire quod in meliori
informationem dictorum finium desuper iuris procedere de-
beat ad hoc, ut tanto magis expediri se possit, et
celerius quod potest huiusmodi commissionem sibi desuper
factam exequi et executionem demandare valeat: De-
venit enim fines ipsos in integrum se remissurus fore
et bene ac diligenter se de eis informari et persua-

ditus Commiss. est factus
se ad locum differre licet
melius se informat de
finitis predictis

tationem recipere: propterea die quo supra sumptis pran-
dis illis una necum not. supra et inscriptis una
cum dicto & Joanne de Paternis executione et nunciis suis
publicis, una et cum nonnullis pro eius parte et officio
suis specialiter deputatis pro meliori informatione depu-
tatis recipienda ac animi sui declarandi: Per
arrivavit veniens dictos confines; Primum incipiens a
fossas Cholle, et sic subsequenter procedens singulis
ad quos et confines predictis reperiens se in Remi-
meto Arimmani in contrata Serquani in loco dicto
la Casa del mallano et cogitaveram informationem
percepit, ac bene et prudenter existat de finibus tam produ-
ctis quam allegari utriusque partis ac finibus predictis pro
causatione expeditione ipsius cause ac minori detrimento

D. Com. dicitur se bene infor-
matus de omnibus causis et de
claravit D. Comilla forma
monitioni pro die sequenti
ad interrogandum ultimos ad
videndum mensuram et ad
iuris agnitionem pro par-
te sua

et sumptus ipsar[um] commissionem semper tibi facta exequen-
 do Declaravit, et ordinavit eundem D[omi]num Camilla
 fore et esse monendum prout moneri usualit, et mandavit
 per eius monitoriu[m] inscriptum, ut pro die crastina
 que erit septima dicti Mensis, debeat interesse in loco
 diffinitive hora quinta decima in Tenuta obliera ad vi-
 dendum mensurari, et ad ducendum, vel mittendum in
 dicto loco agrimentos pro parte sua unum vel plures
 usq[ue] ad Res ad beneficium suum ad mensurandum
 et videndum mensurari locu[m] seu loca conprimu[m],
 qui ultimus et perpetuus fore debeat inter Tenutam
 Truinaru[m] et Territoriu[m] Squerendichis, et q[ui]s prout
 latius in monitorio decreto continetur et sic manda-
 vit dicto ser Joanni de Interane executori et Hun-
 us suo publico speciatim deputato ut se personaliter
 cu[m] dicto monitorio conferat se ad dictu[m] casum Trui-
 nam et personatu[m] eidem D[omi]no Camilla seu alio legitime
 no[n] reperto non solus opus voluntatis et rende[n]te
 significet, et denunciat dictu[m] monitoriu[m] supra fa-
 ctu[m] et emanatu[m] inscriptu[m], alias die et argu-
 ta in eodem condicta et que vigore sui officij facere
 tenetur et adimplere faciat et exequatur omni meli-
 or modo

Smiris & Joann[em] Executori
 et aliis deputatis et monent
 D. Camilla cu[m] monitorio
 suo procuratore Smiris

Postq[ue] d[omi]n[u]s Joannes executor et Hunus nobi-
 litaru[m] post Commissionem tibi supra factam h[ab]ens cum
 mandato predicto, et demum illine ad duas horas
 rediens reporto ad huc eodem D[omi]no Suctorore et Comi-
 tans in Tenuta obliera in loco dicto vulgari[ter] la fossa
 del Susmo morto, Dixit et retulit eidem D[omi]no Suctorore

et Commissario prelibato ac iudi et o publico infrascripto
separato contulere ad Casum Tiranam et effectuato
mandatum seu monitorium predictum executum fuisse. primis
domi solitz Sabitaris ipsius Dni. Secundo vero ipsum
ipsum Dnum Camillum personato apprehendisse in quadam
sua possessione in loco dicti la ceruelhora extra dictam
casum hincra sus fines. Cundemq uirtute dicti monitorij
monuisse, citasse, requisivisse et alia omnia fecisse pro
ut in eo continetur, copiam ipsius sibi dimisisse re-
peras ibidem presentem Philippo Mauro de Urbenetori
et Cetero Angelus de Trivignano testibus omnino modis
Tenor vero Monitorij supradicti supra facta sequitur
et est talis V3

Tenor monitorij facti
et executi

Demandato scilicet Dni Joannis marie Sambotti Auditoris
Dni Dni Viclegari patrimonij et in hac parte et
causa sanctorum D. N. Commissarij speciatim deputat
Cintus et moneator D. Dnus Camillus de Monaldensis de
Trivignano pro die crastina hora quinta decima ad inter-
sentiu in loca obvia in loco differebe ad videndum men-
surari, et ad dividendum vel mittendum in dictis locis conmen-
sures pro parte sua unius vel plures usq ad nos ad beneficia
dicti sum, ad mensurandum et videndum mensurari locum
confinium, qui ultimus et perpetuus poni debeat inter
tenentia Trivignano, et tenentia tenentia Aquapendebis,
Dnu Dnus Commissarius intendat dictam differentiam ter-
minare et ultimare ac ponere abuttes terminos in casibus
perpetuis duraturis abs dictis terminis elapso procedatur ad
ulteriora, cum abscisa vel consumata ratione no obstat
hoc tenore litterarum et emissionis sibi facta In

quorum fidem
Datum in Civitate Trivulana incedata Regum: alla
del mallante sub fide soliti sui sigilli

Die sexta Junii M.D. XXXVII

Presertim
Rehriatu Anthonis Maria not.

Omissis sigillis

Commissis D. Camillus
directi D. Commissis in
locis fiam

Subsequently vero diebus quo supra die ad huc eodem dno
Auditor et Commissariis in eodem met loco de quo supra
exhibente in lita die lapsa del duomo morto. Superme-
nere ibidem prebatur Dnus Camillus se ut supra moritur
et citatus cum non nullis ex suis et post multa enarrata
per ipsum prefato dno Auditori et Commissariis et quod ad
eius notitiam devenit quamplures testes pro parte dicte
Civitatis Aquedondis fuisse et esse inventos et examinatos
cum velit oppositiones facere tam contra personas ipsos
testium quam ipsos dicta et attributiones. De his vi-
stantor et instancissime sibi copia eorundem testium
dari et exhibere ad effectum ut suas debitas oppositiones
facere possit et valeat atq sibi seus facti et promisi-
non fuerit protestatus fuerit de nullitate de grava-
mine appellando prout et rone appellat et provocat
ad sanctissimum D. H. et omnes alios Iudices compe-
tentes Usalus tibi huc ad que omnia petijt se
recipi et admitti protestatione premissa semper salua
omni met modo

D. Camillus petit copiam
testium examinatos cum
protestatione

Apptis pro parte m. ca.
mulli d. s. d. H.

Provincia D. Com. q.
offit se dare copia
Rehri: d. d. s. Rehri

Qui Dnus Auditor et Commissarius ut supra existens, hi
is et auditis predictis obediit se datus copiam dictorum
testium examinatarum eodem dno Dno Camillo pnt

et Instanti. Ceteri illis committit iudicatos supra et infra
 scripto alvaris de quibusdam rebus, ut autem copiam qua
 primi fuerim in Terra Aquependis ad omne sui libitum
 tibi tradam, et infra exhibeam sicut eadem debui dare
 et tradere cu' terminis quandoque ante sententiam de
 opponendu', dicendum, allegandum et docuendum quicquid
 vult, et potest, offerens nihilominus omnes et quoscumque
 testes quales fuerint prout alias debuit nullis habitis
 respectu ad personas vel loci qualitates examinare
 et diligenter quantum poterit audire; ex quo hactenus
 percipit. Dñm Camillu' debet nolle aliquos testes
 inducere et examinare, vel alia iura pro cuius parte
 deducere prout etiam infra hanc debuit separati
 si quos inducere velit in omnem eventum in quem nunciat
 venire in Terra Aquependis ad veritatis testimonium
 pertubendu' illos bono animo et fideliter audire, et exa-

committit iudicatos ut
 tradat copia deo' testib'
 sicut debuit infra

D. Comm' offert se velle exami-
 nare testes producidos D. Ca-
 millo ead' ex'ca' Aquependis

minare, ubi eodem Dño Camillo iura fuerit etia'
 extra territoriu' Aquependis, et alia ad beneplacitu'
 spiritus Dñi Camillo per diem Castoru' Lora demum de-
 signata atq' liquo vero ad appellatione' demum pro
 cuius parte factam tanq' nulliter et absq' aliq' ulla
 gravamine saltem legitimo interpretat'; ita admittit
 hanc commissione' apostolica' demum sibi facta et
 atq' omni meliori modo ibidem presso eodem Dño
 Camillo et predicta omnia et singula intelligente omni
 meliori modo?

H' admittit app' mi' nunc
 interpretat'

Postq' eodem quos supra die Lora iam tardo eundem
 Dñm Auditor et Commissarij reversus esset ad dicta
 Terra'

Com. monet synd. civitatis
pro die castina ad vultu
in loco finis agrimensoris

175
Terram Aquependebis apud Hospitium Leonis omnibene ordinem
Aucanis Aucurini Sindici dicitur Civitatis Aquependebis
eundem presentem et personatum manuit pro die castina
ad intervenendum in loco finis et differentie ad ducendum
vel mittendum duos vel tres seu plures agrimensores
pro parte dilecti Communitatis ad mensurandum et vi-
dendum mensuram locum seu loca confinium perpetuis
affigendos inter Tenutam Trininam et Tenutam
dilecti Vini Aquependebis, cum intendat et velit diffe-
rentiam ipsam finire ultimare ac dirimere illiusque
terminos in confinis perpetuis duraturos ponere
stante monitione semper advenire parti facte alias
Dilecti Aucanis ibidem presentem predicta intelligente et
acceptante unum meliori modo &

Die Novis septimo Junij presentis Anni Millesexcentis quinquagesimo
tercentisimo septimo Indictione et pontifi-
catus quibus supra

Jacobus Scagius Syndicus Auditor et Commissarius commu-
nionem suam predictam debite exequendo. Stante mo-
nitione semper facta pro die presentis utriusque partis
ad intervenendum in loco differentie cum eorum agrimen-
sorum ad mensurandum et videndum mensurari lo-
cum seu loca confinium supradictorum acciderit se
omnino velle adire ad loca predicta nisi re vera
hora duodecima una necum Hosto et dilecti sui honeste
executore suo ac rancio publico supradictis cum ad-
nullis infrascriptis agrimensoribus pro parte dilecti Sindici
in terminis partibus, nominationis et presentis una
cum dilectis Sindici equitavit, copiam recipientes in

loco dicto la fossa del homo morto. Facta primitus diligenter
Inquisitione an supradictus Dnus Camillus in terminis
monitionis sibi demper facte cum suis agris et vicibus
ac alijs iuris suis deducendis comparasset, ipse autem
uel aliter pro eo ibidem non repertus. Et iam transactis

D. Com. reputat est tunc
com. D. Camilli de ad pa-
cirone monitionis in ter-
minationis

stante huiusmodi ipsius contumacia ad ultimum procedi
debore pronuntiavit, et declaravit. Incondens propterea
prosequi et osequi velle supradicta omnia cum decretis,
Dilectisq; confinibus quantum poterit et potuit adiuvante
Dno dirigere et terminare labotis ad se supradictis agri-
mentis pro parte ipsius Communitatis potatis ut supra
Factaq; omni debita et possibili executione de dirigendis finibus

D. Com. det in iuris iuri
debet affigi in
signa sua ubi debet affi-
gi terminis

et sic confirmavit, factisq; quamplurimis signaculis
in terra, et signatis arboribus multis cum cruce ad effectum
ut terminis lapideis de proximis apponendi bene se da-
beant, et ab omnibus perpetuis videantur, et cum arboribus
predictis sic signatis confrontentur ad hoc ut ita de
facili amoveri, nec evelli possint, Conduxit se usq;
ad fossam Matuariorum. Et sic potius per eandem via
qua fuerat bene et diligenter videndo, et revolvendo ac
perscrutando signacula predicta de consensu supradictis
agrimens et omnia que facta fuerant. Committens
eidem seu Joanni executori et sturariis suis predictis ut se
personatu conferat ad alium terminum, et iuribus mo-
nitionis sui inspicit, eundem Dnum Camillum pro
die Cratina, moneat et requirat ad Inveniendum si volit
in locis predictis se demper factis, et signatis ad po-
nendi

D. Comis. moneat omnes
partes pro di sequenti
ad videndum affigi in
et ad videndum centra
termini

nendum in locis predictis sic demper factis cognatis
 ad ponendum, et affigiendum postquam et affigi videndum
 terminos lapideos Mures perpetuo permanentes et ad
 subueniendum pro rata sua de necessariis et incumbendis
 circa premissa, hoc no ad audiendum sententiam ferri dif-
 finitiua in dicto loco, et alia fieri et exequi lapsis in
 dicto monitorio contenta et expressa sicut in factis Aua-
 riu' Acuarinu' indiciu' dilecte Civitatis ibidem presentis
 et existentem eodem modo monuit et requisivit ad
 predicta omnia, et singula exequenda pro die crastina
 ut supra omni meliori modo.

Ad dictam terram Aquapendebis revertus est
 Nomina supradictorum agnitorum pro parte dilecte Commu-
 nitatis notatos et assignatos, et qui huiusmodi designa-
 tionem una cu eodem Vno Auditore et Commissario an-
 tedictis et me notis supra et in scriptis sub infr-

notatis agnitorum
 pro presentibus

- Felix Stardelle
 - Bartholomeus Innocentini
 - Petrus ant' Ocy
 - Mencius del Esca
 - Joannes Stardelle
- de Aquapendebis

Tenor vero monitorii sic supra facti sequitur et est
 Talis V3

De mandato Mag^{ri} Dni Joannismarie Simbotri R^{gi}
 Dni Vicelegati Provincie parmensis Auditoris et
 in hac parte et causa Commissarii a sand^{mo} D. H.

Specialiter deputat
 Tenor monitorii facti Cibus requiratur et moneatur M^o Dnus Camillus de Moral

denique de Trininano pro die Crastina que erit Venens
octava Junij, ad Incrementum in Reata obueni in loco
diffinitio ad videndum poni terminos lapideos Mures
perpetuo duraturos in loco Epauion ad eternam memo-
riam; hoc no ad mittendum homines edificatores et alios
necessarios ad constructionem dictorum terminorum, et
faciendum portare in dicto loco lapides, et aliam mate-
riam necessariam pro parte sua. Hoc no erit in egressum
ad audiendum sententiam diffinitivam per dictum Primum
Commissarium preterea in dicto loco supra dicta diffinitio
et positione terminorum, qui in postea servari debent
ab utraque parte, cu intendat omnimode ultimare, et
solummodo ponere partes super predictis iure forma
et tenorem, et in vim litterarum sanctionum D. H.
et ubi facte commissionis etc ad ulteriora procedatur
cuius absencia vel contumacia in aliquo no obstant in
quos fidem Datum in Terra Aquapendens ex scriptis
lesnis sub fide soliti cuius sigilli Pre septimo Junij
M. D. XXXVII

Presentem
Rethoriam

Antimania not!

omni sigillo +

Codem quo supra die supradictis serbannes de hromine
excutori, et nunciis supradictis iugore supradictis co-
missionis ubi facte iuris, et rediens constitutus perso-
naliter coram eodem Dno Auditore et commissario ante-
dicto se me not. pub^{to} supra et infrascriptis vice et
nomine omnium et singulorum quos interest aut interesse
potest

27

poterit quomodolibet in futurum recipere recuset se personam
cum dicto monitorio se contulisse ad castellum Trivinciani et
facta diligentia de presertando dictum monitorium eidem D^{no}
Camilla iuxta commissionem sibi factam in D^{no} solite
Sabitationis ipsius Dⁿⁱ Camilli ipso pluribus vocato et excla-
mato et aliter personalem non reperto, eundem in dicta
domo sue solite Sabitationis reportis ibidem q^{ue} plurimis
de suis diebus ipsum equitasse, et ibi non esse. Dictum
monitorium illis significavit, ipsum q^{ue} D^{num} Camillum
moritur requirit et citavit, ac omnia alia et singula
fecit latius in dicto monitorio expressa, et que latius ha-
buit in mandatis. Dimissa nihilominus copia ipsius
illis in dicta D^{no} obstantibus, et illam penes se recipi-
entibus presentibus ibidem ponendis viris Jacobo Antoni de
Villa, et Petro Stardi de Trivinciano testibus per scriptum
ad predicta vocatis.

Facta fuit supra dicta relatis supra dictis D^{no} Auditori et
Commissariis et mihi not^o Antonio Maria de Antiquis su-
pra et infrascripto de premissis, et infrascriptis omnibus
et singulis rogato per eundem ser Joannem execu-
torem et nunciu^m supra dictu^m in Terra Aquapendentes
in scriptis lesnis iuxta suos fines presentibus ibidem di-
sceris viris Camilla Joannis petri aromataris et ser
Enolamo Alamano de Aquapendentes testibus ad premissa
vocatis et rogatis.

Die veneris octava Junij millesimo quingentesimo tri-
gesimo septimo indictione et pontificatu quibus supra
Mag^{us} Dⁿⁱ Joannes Maria Lombardi Auditor et Com-
missarius antedictus, virtute cuiusmodi commissionis

Comm' auct' ad
loc' finit' ad affigendi
Car' et prof'ond'
ant'ant'

denique sibi facile stante utique mentione utriusque partis
pro loco ad Interueniendum in locis finium predictorum pro af-
figendis et ponendis terminis lapideis illustribus in locis de-
super signatis et pluribus et quampluribus per ipsam bene
iuris, reuisis et discussis, ac etiam ad audiendum sen-
tentiam diffinitiuam pro forma indubita causa in loco predicto,
nec ad ad mittendum homines edificatores et alios Herem-
nos ad constructionem dictorum terminorum et faciendum
portari in dictis locis lapideis, et materia necessaria pro
parte sua, et alia prout in monitorio demum facto conti-
netur, expectansq; usq; ad horam vigesimam antedictam
Dn' Camillus sic ut supra monitoris citatus et requisitus
ad supra et iuncta omnia facienda et exequenda compa-
ruisset, et se presertisset, et ipso in dictis locis perquisitis
an quomodolibet reperiretur. Viso autem quod ipse Dn'
Camillus vel alter pro eo in termino citationis et monitoris
predicti non comparuit, visum est propterea eidem Dn'
Auditori et Commissario statim ipsius Dni Camilli sic
ut premisitur citari et volari contumacia. Merito ipsi
posse contumacem reputari, sicut per presentes repu-
tauit, et sic ad executionem dictorum finium et terminorum
affigendorum iuxta designationem supra factam omnino et ef-
fectu procedi, et sic per consequens ad publicationem
sententiae diffinitivae in causa et causis cuiusmodi deue-
niri debere sicut cepto et cum effectu ipsos terminos
lapideos illustres poni et murari iussit restituit et ma-
davit in locis demum signatis, qui omnes terminos pre-
dicti in respectu ipsius Dni Auditoris et Commissarii anti-
dicti in locis predictis sic signatis per nonnullos deputatos
posth.

et limites intra quos utraq; pars contineri debeat summam
extra iudicium, etiam manu regia prout ex dictis licentis cla-
re patet. Unde visa in primis ac bene considerata dicta
commissione, Visi Juris utriusq; partis super dictis finibus
Incipiendo ab Anno mille.º quatuorcentis.º quatragesimo.
usq; ad presentem diem in libris dñe Civitatis Canel-
lana reperis; quos omnes diligenter inspectimus, et consi-
dimus. Visi pluribus compromissis in pures et diuersas per-
sonas factis, et maxime compromisso facto in personam Dñi
Bartholomei Scarpe de senis duntaxat, et Viso Laudo ff
ipsum lato in quo nihil determinauit. Visi licentis per ipsum
ad Communitatem predictam descriptis. Visi capitulis
et contractibus inter Dñum Alouium dñi Dñi Camilli
Anum paternum et civitatem predictam initis, in quibus
aliquatenus fundari videntur iura prefati D. Camilli et
Antecessoris, Visa peritione per utramq; partem promissa
tunc temporis coram dñis Dño Bart.º Arbitro et Co-
adib; etiam coram ipso per utramq; partem inductis, et
examinatis. Viso Juris dñi Dñi Bartholomei in q
super dictis attestacionibus protulit V3. q. conuenerat
infanocem dñe Civitatis etiam tunc temporis, Visi plu-
ribus paritis factis in cartulis Certe Aquependis et q
manifeste apparet intentionem dñe Civitatis fuisse, q. capi-
in ita inter se et dñum Dñum Alouium nō haberet
locum neq; ualere nisi ex certis conditionibus in ipsis
appositis, quibus depiculis nō intendebat sibi preiudicare.
Considerata ac diligentissime noniecurata mente dicta
Dñi Bartholomei prout et comodo quo ex dictis iustitiam
colligi potest. Visa postremo et accuratissime animadu-
sa sententia nouiter lata per Excell^{mum} Dñum Siluestrum
de

179

de Ferrantis de Stranvula sacre^m On^m Hri commissarium
qui ut ex eius narratiua indubita sentia colligitur diligen-
tissime inuestigauit omnia Iura et scripturas partiu'
in hac causa, et tandem confinia interminata et
intricata reliquit. Visa et perspecta eius intentione
super intersecatione illar^{um} om^{nium} linear^{um} in p^{ro}u^{is} montis
Focardi, qua' multu' elegantior, et ex ingenio potius q^{uam}
ex scripturis ex cogitauit, Visi Iuris allegationib^{us}
sepe numero in locis et extra factis; prout super pos-
sessione, et super eo Visi et examinatis Testib^{us} eor^{um}
nobis productis, et eor^{um} dictis et attestatiomb^{us}, et con-
siderata dile^{cte} memorie Legatione et continuatione q^{uam}
in mat^{re} p^{ri}u^m regardos inducatur p^{re}sumptio
per viginti annos. Et visis Iuris partium postea super
proprietate; et maxime Statuto dile^{cte} Citatis p^{ro}u^{is} sub
Dubrica q^{uo} no' mutatur ignis in b^{ar}ditis (Comunis n.º 43.
in quarto libro) Visi plures et diligentissime consideratos
et prelustratos differe^{ntie} loci illu' oculis n^{ost}ris ab v^{er}ni
parte subiugendo, et iudiciu' capiendo ab hominib^{us} in
locis assuetis, p^{ro}u^{is} et expertis tan utriusq^{ue} parti
quam neuronalib^{us} de dicta differe^{ntia} et locis notitiam
habentib^{us}, Visi monumentis confinium antiquos, et ar-
borib^{us} u^{er}ultis signatis crucib^{us} fore recognoscis a^ust^{ri}ce
sed no' adeo q^{uo} no' recognoscantur manifesta, Visa et
personato inspecta de p^{ro}u^{is} in p^{ro}u^{is} mensuratione et
directi^{one}, ac dispositione dicti loci et finiu' per agrimen-
toros facta, ac designati^{one} terminos ponendos. Visa
infirmitate, et app^{ro}p^{ri}atione dictos terminos Multis lapideos
in locis p^{ro}u^{is} terminos designatis et signati^{one} in modu' (C^{on}u^{is})

et renovatione in multis arboribus in duobus conspectis reperitis,
quibus omnibus et angulis suis ipsi personato Interfuimus
Vini Curationibus et monitionibus partium ad omnes predictos
actus et presentem ad hanc nosstram diffinitivam sen-
tentiam audiendum in hoc prescho loco: Et pluries examina-
dibus locis differentie, et extra predictis sine ulla parte
de omnibus his que dicere, et allegare voluerunt, et donec
vini perspectis ac mature consideratis omnibus, que in
predictis et circa predicta videnda, conuenienda et esti-
deranda fuerunt et sunt. Et tunc hi subita diligere
et mature deliberatione

Grati nosse reperitis sedentes ad tollendam penitus omnem
contumaciam et odia, querelas, iurgia scandala et
seditiones, ac multa mala que ex dicta differentia orta
sunt et in futurum oriri possent in grave damnum et pre-
judicium utriusque partis auctoritate qua fungimur, et
in hac parte nobis ut premissis concessa etiam per via
manus Regie. Interdum in Juribus partium que vidi-
mus, audiuimus et cognouimus inquadam presumimus Deu
preoculis habet et talem inter duas partes in his scriptis
deperitoribus consilio sententiam diffinitivam Damus et pro-
ferimus, quia dicimus sententiamus, terminamus,
pronunciamus et declaramus et Terminum diffinitum,
dirimetur, et distinguetur Jura et Territorium Primum
a Territorio Secundo et Communitatis Aquapendens sint
et esse debeant in futurum ad amouendam ceteris obseu-
citatibus controuersiam in hunc modum et forma que infra
sequitur vulgariter ponendo ad maiorem et clariorem omnium
Intelligentiam et declarationem

Ingrima

200

Imprima da la parte di verso verso il Castelluccio nel fiume
di Nivolla al fossato di malvarolo da pie, dove detto fos-
sato distingue il termine di Trivignano dal termine
del Castelluccio o verso d'Aquapendente et come mette
per lo fossatello che e quati di impeto al detto fossato di
malvarolo, dal'altra banda di Nivolla un poco piu
verso Trivignano, el qual' oggi si chiama il fossa-
tello di Carapellino e va su per il detto fossatello fin
al principio, et entra e mette su per lo poggio per il
pue basso sempre tra un poggio et l'altro, finche ar-
riva alla cima, et lassando a man manca il poggio
del gabriello. Et voltando a man dritta verso Oliv-
vino tra il poggio del gabriello salendo et va
per lo greppietto della piana di Fonte Corbo a man
manca, et entra per la via dove sono ala salita
puece vine nate et composte et appiana et va per
lo poggio di Olivino andando su per la cima di
detto poggio, et passa sempre per il cune al poggio
detto del focaroli, et va verso la porta del fusco
morto, et li presso entra ne la via anticamente fatta
a modo di porta, et va alorinto ala strada che va
a Perugia et lientra nella strada et va per la strada
continuo per fino al capino del castello di Lerona
Qui capines ita ut premittitur distincti et nominati fuerunt
per nos signati et terminati multis terminis lapideis
illiuslib; et cum arboribus antiquis cruce signatis et reno-
uatis; quos terminos ab utraque parte in futurum volumus
pronunciavimus et mandavimus inviolabiliter observari
et manutineri quos terminos lapideos Mares, et ar-
bores ita servandos huc infra post presentem sententiam

ad clariorem cognitionem et intelligentiam vulgari sermo-
ne scribendos et adnotandos duximus in modum qui infra
positus est. N. 3.

Quos confines sic ut supra premittitur designatos terminatos
appositos et declaratos de modo intelligimus delucidamus,
et declaramus, et observandos ab omnibus pronunciamus et
sententiamus. Et quicquid concluditur intra dictos terminos
et confines veritas terminandi omnino et eorum sit et esse
debeat, et cum omnibus iuris iuribus et pertinentiis esse intelligatur
Territory, Prunianis, et prefati M^{re} Dⁿⁱ Camillam et
Sereas et successores eorum spectare et pertinere volumus
et declaramus plene iure domini. Quicquid vero conclu-
ditur intra dictos terminos a latere et parte veris
Terra Aquependis. Et ad prefatam communitatem et ho-
mines Terra Aquependis spectare et pertinere volumus
et declaramus plene iure domini, omni exceptione causa
ratione obscuritate, et sinistra interpretatione remota et
reiecta.

Mandantes et representabiles omnibus et singulis cuiuscumque
gradus, sexus, status, aetatis, et conditionis existat, qua-
tenus non audeant dictos terminos, limites vel confines
ut supra et infra declaratos, positos, et constructos modo
abiquo, vel sub aliquo, quocumque colore amovere, demoliri,
mutare, obscurare, intromitti vel in partem aut quomodolibet
pervertere, turbare vel violare aut presertim nostre
diffinitive sententiae contravenire vel contrafacere; qui
per aliquam partem predictam vel ab ipsa causa habeant
vel ab altera ipsarum vel quovis ratione ipsarum vel alterius casus,
vel cuiuscumque alterius aliquid factum, attemptum,
presumptum vel commissum fuerit ullorum, tempore in iudicio
vel

201

vel extra ad conuencione, vel minuendum nos hanc presentem
diffinitionem contentam in tota vel in parte eadem nobis
insulta et attributa potestate, et auctoritate, ex nunc
prout ex tunc partem vel partes vel quemcumque contra
uenientem vel contrafacientem aut contrafacientem vel contra
uenientem quomodolibet contravenientem condemnamus in
penam mille ducatorum auri de camera ipsius facti Camere
apostolicæ applicandorum, iuxta formam et tenorem litterarum
commissionis nostre; Et ultra dictam penam condemnamus
in penam aliorum duorum millium ducatorum auri de camera ipsius
facti incurrendam; quorum dimidia partem applicamus par
ti seculari et alteram dimidiam Curie exequi.
Cetera per hanc nostram diffinitionem contentam, dicimus, decla
ramus, decidimus, terminamus, preferimus, sententiamus,
mandamus, et condemnamus, et super predictis utriusque par
ti perpetui aleam imponimus, et prefatum Dominum Camer
lunem requisivit contumax in nos mittendo agrimensores
edificatores materiam, et alia necessaria ad constructionem
dictorum terminorum iuxta mentionem et citationem nobis factam
condemnamus ad dimidia parte omnium expensarum in dicta
constructione et appositione terminorum, et declaratione
per senectiam factarum dictæ Curie reficiendam omni
mentioni modo a quibus locatione nobis vel h. vice
legato provincie Sarumaniæ prebiteri huius eius successorum
in quo tempore existentem reservamus Et ad fidem
et robur omnium premittorum predicta omnia nostra manu
scripta subscripsimus et nostro paruo sigillo sigilla
vissimus

omisso + sigillo

Deus in manu propria
per et Commisarius qui in manu propria

Stato Ler. ¹⁰³³ aff.
603

Terminio posto e costrutti inconfinita de quibz supra
incentia?

In prima alla bocca del fossato di malnaro, dove il detto
fossato mette in isola da le bande verso Acquapendente,
un terminio Mure di più pietre murate con calce in
forma rotonda

A la bocca del fossatello di carapellino da l'altra banda
di isola, due terminii Mure di più pietre murate
ed calce insieme in forma rotonda e mettono in modo
la bocca del detto fossatello dove mette in isola poco
più su

Al principio del detto fossatello tirando sup il poggio se pre
tra poggio et poggio, nel più basso fino alla cima sette
terminii lapidei Mure di pietre murate e parte fite ed
certi alberi segnati di + rispondenti al terminio luno
al altro

Ala cima del poggio acanto o appresso al poggio detto
del gaballo su la piana un terminio Mure di una pie-
tra lunga fite con + sopra in su la piana della salita
e viene dal fossato di carapellino il qual terminio
fa quasi un angolo a tutti li detti confini

A la cima del poggio di fonte cobo un terminio Mure
di una pietra fite murata quasi quadra vicina a una
querchia antica a ne pati segnata con +

A capo al guspiatello della piana di fonte cobo un ter-
minio di una pietra con più altre pietre murate con
calce con +

Del alto del poggio a man manca quasi sopra le pietre
fite salendo un terminio d'una pietra di più salte intorno
murata ed calce

Dopo più la sopra il detto poggio un terminio d'un sasso ruvo
nato segnato con +

Holo

Nella pianura sul Cune andando nella cima di Chiasso un
Termine di piu pietre murate ed calce

Super detto crine un Termine d'un sasso uino nato con
del Cune di Chiasso un Termine di un sasso uino nato con

Insula cima del poggio d'Chiasso un Termine di piu
tre murate insieme in forma tonda quasi piramide

Per il crine del detto poggio un Termine d'una pi-
fitta con + accanto a una quercia caduta e m-
abrogata

Hel poggio di focaroli un Termine di piu pietre mur-
a canto alara vecchia

A Principio della scesa del detto poggio un Termine d'una
pietra murata con +

Dresso al detto Termine un' altro d'un sasso nato nella dis-
cesa presso a un Sorbo segnato con +

Per la Cune del poggio un sasso fido con +

Dresso al detto un altro Termine d'un sasso nato con +
salendo, et un altro di sasso nato con + presso a quel-
lo salendo

Salendo un Termine d'una pietra sola murata con +

Incima un Termine d'un sasso grosso con + murato
presso a una quercia grossa antica segnata con +

Al l'entrar della Via antica in modo di forma un Ter-
mine d'un sasso nato con +

Per la detta Via o forma due Termini di sasso nati con +

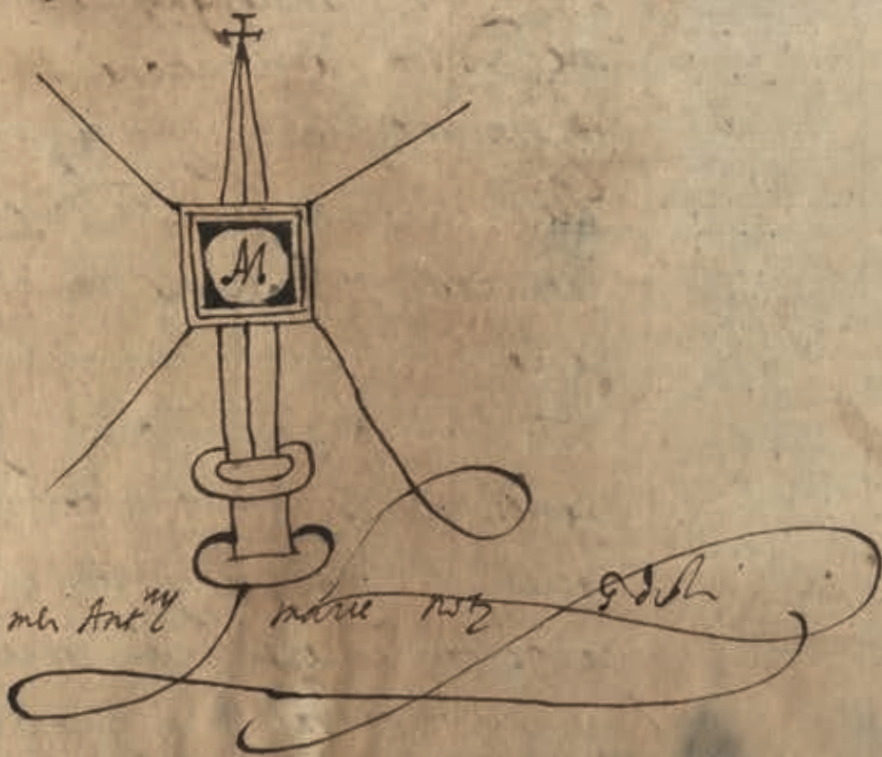
Nella Via perugina alla fossa del Duomo morto presso al Cer-
ro che da una pietra nestata nel tronco tratio due rami prin-
cipali uoca hepalmi di terra, due Termini di due pietre
murate ed calce segnate con + che mettono in mezzo la

Via perugina, et fatis deo terminis et tunc molli arbori
grossi segnati wa + su perib eua del poggio et gla
formal
Ita ut supra dicitur posuimus et signauimus et infiderand
Idem Jo: maria Auditor et Commis. qui supra
manu propria sub

Omissis + sigillis
Lecta, lata, et promulgata fuit dicta sententia per supradictu
mum Joannem maria Auditorem, et commissariu antedictu
ut supra premititur huius tribunalis seden in loco dicto et
poggio del gattolo incipite dicti poy super dicto capite
loco terminis officio margulo dicti loci existente que
ad hunc ad hunc tibi specialiter delegit et deputauit. Supra
notata et publicata per me supradictum Joannem maria
de Anagninis de vicibus pub: Imperiali auctoritate nos
et huius ordinariu et ad predicta et infrascripta omnia
peruenit D. Auditor et Commissariu specialiter as
sumptu et deputatu. sub Anno Domini 1600. eiusdem
saluberrima memoriae Millesimo quingentesimo Inge
simo septimo Indictione decima Pontificatus prelati
sanctissimi in Christo Patris et Domini nostri Domini Pauli
diuina prouidentia Pape tertij Anno tertio die uero
quo supra ueneris octaua mensis Junij presens ibidem
honorabilis Viri Marto Dominici de Bergamo Cerebino
obiceri de soriano, Hercule Joannis obier de Pla
centia et Sebastiano Joannis Bonelle, Canoneo Joannis
Perucci, Bartolo Galeotto Blancardo et Pietro Franc
Canoneo de Aquapendente lectis ad premissa omnia et
singula specialiter uocatis habitis atq; reg
is

Dreule

omnia et singula se fieri sibi audiui et innotam sumpti
 Idem presentia alia manu propria scripta una cum dicta sententia
 lata eadem confecti scripti et in hanc publicam formam redege-
 rit nos et nomine meis solitis et consuetis signavi. In Fidem
 et Testimonium omnium et singulorum premissoz rogatus
 et requisitus

Copiam

Signum m. Ant. m. n. m. s. s. s.

Die quatuordecima mensis Octobris anni supradicti
 Suprascriptus Sebastianus Ceccheri et Hieronymus P. d. e. u.
 ut premittitur deputatus constitutus personatus coram pre-
 latis D. D. et Commissariis antedictis ac presentibus et
 ceteris iudicibus de speciali commissione sibi facta retulit
 se personaliter contulisse ad Castellum Trivincum animo
 intimandi dictam sententiam supralatam supradictis D. D.
 Camillo, et adhibita omni accurata diligentia D. D.
 solite sollicitationis ipsius D. D. Camillo ut intimatio pre-
 dicta fieri posset per non nullos ibi esse. Per obstantes
 fuerunt clausa sibi sollicita et relatu ab illis ut dicitur et
 quia D. Camillus non erat ibi in significavit eisdem
 sententiam predictam latam et terminos affixos fuisse
 repulsi

reperis videm apud Lohum solite habitacionis ymperii
 Camille. Secundo exponitur de Inimicitia cum unore in-
 tegro dilte contra lach et Arminioz affectione penes
 ipsos dimittit et relaxare licet non recipere recusar-
 unt et propterea requiritis illis ut daret ipsos re-
 men pro habendis ipsos loco Rebus. Denegauerunt
 et dixerunt non darent, et alia omnia et singula
 et dixerunt latius indulta intimatione continere
 et dabunt in mandatis adhibitis in secum Francie
 Norico de Placencia qm una cu ipso ser barne
 dicit ad didum Chama se contulerat. Rebus per ipso
 ad predicta vocatus et rogatus

Facta fuit supradicta relatio per didum Joannem
 indulta terra de quibus in sospita. Carnis hosta
 suos confines predictos videlicet Lohoz et ipsos Francie
 ambros de somis. Item dicitur de illis cum de-
 pendentibus O. Alberti de Aquapende te Rebus ad predicta
 vocatus et rogatus

Item Antonius qui supra rogatus memoravit

Exemplu capituloy super hinc Bistulcoro et sed reformatione
 et Nicolai Cruciani celebratoro sub die xxij Januarij 1586
 nunc scripto p^o Illmo et Illmo Honorabili Viri Viceroy Gallicano

- Imprima ordinano che li quattro S^{ri} e vno console di Arce di Bisfolci della Terra di Aquapila
 de annualment saranno eletti e descritti in la Paula Annuale insieme col loro notaro
 debbino il primo giorno di Arce giurare in le mani di Concell^o della Corte di decidere
 de terminare ogni differenza con ogni diligenza giustizia et equita remota
 senza attendere alle cavillationi delle parti
- It^{em} del giorno di Sabbatho per il fore giorno di mercato, al quale co'corano molti forghieri
 debbino almeno uno di loro, con il notaro fur residente nel Palazzo di S^{ri} Priori detta
 la Cancelleria sonando la campana della Cancella^o a ragione, et debbino farvi ad affatto
 si alguno venisse per qualche differenza fino alle Vinti Sore di Jannata e di S^{ri} Sore
 alle quindici Sore, et fra loro consulti debbino farvi una volta p^o Vno, p^o Sore e di una
 l'altro mettere in scambio
- It^{em} che e' conuenuto de'cidere a qualche differenza, il detto resident et il notario debbino far
 chiamare li altri consulti colli loro, et intendere d'cedere tutte le cause che li si
 presentano pertinenti al detto fore et al decidere le cause non possendoci
 essere tutti, ore Tre le possino d'cedere et finire con intervento sempre di Vno
 et de' possino procedere summarialmente e defatto in absentia et decidere tanto nelle
 cause delli Contrariani quanto delli forghieri senza farvi la giudicaria
- It^{em} che mancando p^o qual ore leg^{no} impedimento il dottore li detti Consoli possino chiamare
 un'altro altro benplacito per intervenire alle loro decisioni, durante lo impedimento
 di detto eletto della Corte
- It^{em} per la non si Sa d'afare processo di causa, ma solo la uerita d'fatto minto d'alleganti
 si deud dar sentenza. Et vna se si debba pagare da chi etorra la causa bacio del
 Indenta, quali si partino in questo modo cio e Vn giudicio al Dottore e il resto per
 li Consoli et notaro, et si occorre farvi altro e' esame di Testimonij o, pro
 uocazioni di scrittura, si debba d'alle parti promielati e attribuiti pagare sicut
 de la prima d'le Regle d'le Braca Civite, et li danari si distribuiscono in questo
 modo cioe un terzo al notaro e il resto al dottore e consule per equal portione
- It^{em} che detti Consoli e notaro p^o honore di Arce siano obligati il giorno d'le Festa d'le S^{ri}
 et d'elli giudici di ellegio solamita d'la d'la^o Corte medesimamente ad essere pagari la
 Santa processione, andando in vna e con il Podesta di Bisfolci con la comoda a
 auanti la Sta in imagine d'la Madonna, laquale sta in Santo Aug^o paradedo d'arce
 chiera e andando per tutta la Terra fino alla stacione d'le porte fuore d'la porta
 di Sta Vittoria et ritornando infatto alla d'ca d'ra di Sta Augustino

206

Memoria come del mese di Maggio ibid. al tempo dell'eu' d'Albino Fla
manno Conf. S. Martino Minilli e S. Cristofano Micheli Dairi
fu in Acquaf. Mutio Fontino Perzino Agente di un tal fra
Leone Oliva al quale si dice esser da S. Spirito di Roma
conatti i beni di S. Leonardo di Malagala il quale pretende
de forti di terra Coita posseduti molti beni di detto
Ciesi in g. S. Dianati et altri luoghi vicini
mandi copia di una Determinatione gia fatta fra S. Coita
eo Ciesi nel 1456 ad ir di loro in un libro antico
coperto di carta pecora a l'Arme di S.udo. Murdino
Una barra gialla, et un Annon aditura sopra
di ni fu fatto cons. gati sotto il p. di Giug. ibid. et or
dinato come in quello, e la copia no si fu altrimenti data
di S. Determinatione di dom. d'aua p. no essere la
Cota obligata si il potito di ibid. epia anni ore e due
no di detti beni, si anco p. altre cause di li fanno di
molebrati. In altri ricordando il Cand. S. Minilli
La scrittura della Mag. Coita in g. parte citouo un
Intro fatto fra la Coita ma, e detta Ciesi di S. Leonardo
di Malagala p. mano di S. Pietro palombino a quel tempo
Not. di S. Ciesi di permuta fatta di proprii. Ben
di esso Agente pretendeva, la ma Coita si ritenethi com
si legge in d. Intro sotto i registi di a tal Not. e Cand. Antonio
Vigolino da Montone in un protetto coperto di carta pecora
a fo. 102 sotto il giorno ultimo di oltre 1565 il qual prot.
collo eo il lib. della Determinatione si conserva nel Cass
ne di Mag. S. di qual permuta trovata si fu ristornata
sopra nominato, e significato a noi al med. Mutio
li poi si parti d'Acquaf. e Roma, e m. da d. v.

ordine le Decime fo: 57

